ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ 2011/2012
ΦΛΩΡΙΝΑ, ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ 2011

Ο νέος οδηγός σπουδών του ακαδημαϊκού έτους 2011/2012 αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση του 2010/ 2011.

Ο οδηγός σπουδών διανέμεται δωρεάν στις φοιτήτριες/στους φοιτητές της Σχολής.

Την ευθύνη της σύνταξής του είχαν οι:

Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια,
Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρος Καθηγήτρια,
Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγήτρια,
Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας

Περιεχόμενα

1. Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ *8*
1.1. Ίδρυση και αποστολή *8*
1.2 Διοικητικά Όργανα της Σχολής και των Τμημάτων *8*
1.3 Προσωπικό του Τμήματος Νηπιαγωγών *10*
1.4 Εγκαταστάσεις, Εργαστήρια και Σπουδαστήρια *17*
1.5 Πειραματικά και συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία *17*
2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ *19*
2.1 Αρχές διαμόρφωσης του προγράμματος *19*
2.2 Στόχοι του προγράμματος σπουδών *19*
2.3 Δομή του προγράμματος *19*
2.3.1. Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ) *20*
2.3.2. Υποχρεωτικά μαθήματα (132 ΔΜ) *20*
2.3.3. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και ελεύθερης επιλογής (42 ΔΜ) *20*
2.3.4. Πρακτική άσκηση *21*
2.3.5 Κανονισμός προγράμματος πρακτικών ασκήσεων *21*
2.3.6. Μαθήματα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (Δ.Π.Α.) *22*
2.3.7 Πτυχιακή εργασία *22*
2.3.8 Κατηγορίες υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων *23*
2.4. Πρόγραμμα μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2011 – 2012 ..... *27*
2.4.1 Συνοπτική παρουσίαση των διδακτικών μονάδων, ανά κατηγορία μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε κάθε εξάμηνο *35*
2.5. Περιγραφή μαθημάτων *36*
2.5.1. Υποχρεωτικά μαθήματα *36*
2.5.2. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα *73*
3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ *123*
4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS *127*
5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ *129*
6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ *135*

6.1. Το ελληνικό Πανεπιστήμιο 135

6.2. Η Φλώρινα ως πολιτισμικός χώρος 139

6.3. Η παράδοση στον τομέα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στη Φλώρινα 141

6.3.1. Το Διδασκαλείο Φλώρινας (1926-1935) 141

6.3.2.Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας (1941-1987) 142

6.4. Χρήσιμοι Τηλεφωνικοί Αριθμοί και Διευθύνσεις 143

6.5. Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους 2011-2012 147

1

Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

1. Η ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

1.1. Ίδρυση και αποστολή

Η Παιδαγωγική Σχολή του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας με έδρα τη Φλώρινα αποτελείται από τα Παιδαγωγικά Τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Νηπιαγωγών. Στα Τμήματα δεν έχουν συσταθεί Τομείς. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης ιδρύθηκε με το Προεδρικό Διάταγμα 544/1989 και άρχισε να λειτουργεί ως παράρτημα του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης από το ακαδημαϊκό έτος 1990-91. Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών και ταυτόχρονα η Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας ιδρύθηκαν με το Προεδρικό Διάταγμα 99/1993.
Το Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας (ΠΔΜ) (www.uowm.gr) ιδρύθηκε με το Π.Δ. 92/2003 (Φ.83/11-4-2003) και άρχισε τη λειτουργία του το 2003. Τα πρώτα Τμήματα του ΠΔΜ αποτέλεσαν τα τέσσερα Τμήματα του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου που έδρευαν στη Δυτική Μακεδονία, μεταξύ αυτών και τα δύο Τμήματα της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας. Από 1-1-2004 μεταφέρθηκε και το προσωπικό (μέλη ΔΕΠ, ΕΕΔΙΠ, ΕΤΕΠ και διοικητικό προσωπικό).
Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Π.Δ. 544/1989, το άρθρο 5 του Π.Δ. 99/1993 και στα πλαίσια της αποστολής του Πανεπιστημίου (άρθρο 1 του Ν. 1268/1982) το Τμήμα έχει ως αποστολή:

- να καλλιεργεί και να προάγει τις Επιστήμες της Αγωγής με την ακαδημαϊκή και την εφαρμοσμένη διδασκαλία και έρευνα,
- να παρέχει στους/στις πτυχιούχους την απαραίτητη θεωρητική και πρακτική κατάρτιση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη,
- να συμβάλλει στην εξύψωση του επιπέδου της εκπαίδευσης και στην κάλυψη των αναγκών σε ζητήματα Παιδαγωγικής,
- να συμβάλλει στην αντιμετώπιση και επίλυση παιδαγωγικών εν γένει προβλημάτων, και
- να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση.
- να χορηγεί πτυχίο, το οποίο παρέχει στους/στις κατόχους τη δυνατότητα να διορίζονται ως εκπαιδευτικοί λειτουργοί σε νηπιαγωγεία.

1.2 Διοικητικά Όργανα της Σχολής και των Τμημάτων

Η Γενική Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των δύο Τμημάτων.

Γενική Συνέλευση του Τμήματος Νηπιαγωγών
Πρόεδρος:
Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής
Αναπληρωτής Πρόεδρος:
Δημήτριος Σουλιώτης, Καθηγητής

Μέλη:

Μέλη Δ.Ε.Π.
Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής
Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)
Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Ειρήνη Σιβροπούλου-Θεοδοσιάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια
Σοφία Αναστασιάδου, Επίκουρος Καθηγήτρια (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)
Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής
Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρος Καθηγήτρια
Νεκταρία Παλαιολόγου, Επίκουρος Καθηγήτρια

Γεωργία Στεφάνου, Επίκουρος Καθηγήτρια
Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρος Καθηγήτρια (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)
Καλλιόπη Βρυνιώτη, Λέκτορας
Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος, Λέκτορας
Δόμνα Μιχαήλ, Λέκτορας (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)
Ιωάννης Μπέτσας, Λέκτορας
Θαρρενός Μπράτιτσης, Λέκτορας
Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Λέκτορας
Αναστασία Στάμου, Λέκτορας
Κωνσταντίνος Τάτσης, Λέκτορας

Έξι εκπρόσωποι φοιτητών/τριών

1.3 Προσωπικό του Τμήματος Νηπιαγωγών

Α. Προσωπικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών

1. Διδακτικό Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.)

Καθηγητές

Πέτρος Καριώτογλου

(τηλ. 2385055080, e-mail:pkariotiog@uowm.gr)

Ο Π. Καριώτογλου είναι Καθηγητής της «Διδακτικής των Φυσικών Επιστημών» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Διδάσκει ή έχει διδάξει μαθήματα Διδακτικής Φυσικών Επιστημών, Πειραματικής Διδασκαλίας ΦΕ, Φυσικής, Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας και Διδακτικής Μεθοδολογίας στο Τμήμα Νηπιαγωγών και Δημοτικής Εκπαίδευσης του Π.Δ.Μ. και στα τμήματα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Φυσικής του Α.Π.Θ. Το ερευνητικό του έργο αναπτύσσεται σε τέσσερις κατευθύνσεις: (α) Σχεδιασμός, ανάπτυξη, εφαρμογή και αξιολόγηση καινοτομικών διδακτικών / μαθησιακών ακολουθιών. (β) Αποτύπωση και μοντελοποίηση της γνωστικής δομής (ιδέες) μαθητών ή/ και φοιτητών και της εξέλιξής τους, σε επιλεγμένες έννοιες και φαινόμενα φυσικής. (γ) Ανάπτυξη Γνώσης Παιδαγωγικού Περιεχομένου Φ.Ε. και αξιοποίησή της στη μελέτη και αξιολόγηση Αναλυτικών Προγραμμάτων Φ.Ε. (δ) Διερεύνηση των παραγόντων και των περιβαλλόντων ανάπτυξης Άτυπων μορφών Εκπαίδευσης σε Επιστημονικά και Τεχνολογικά Μουσεία. Έχει δημοσιεύσει ερευνητικές εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και σε πρακτικά συνεδρίων. Έχει εκδώσει σε συνεργασία εργαστηριακούς οδηγούς, σημειώσεις των μαθημάτων του, πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων και ένα διεθνή συλλογικό τόμο επιλεγμένων ερευνητικών εργασιών.

Κωνσταντίνος Ντίνας

(τηλ. 2385055091, φαξ. 23850 55092, e-mail:kdinas@uowm.gr)

Ο Κώστας Δ. Ντίνας είναι Καθηγητής «Γλωσσολογίας - Ελληνικής Γλώσσας και Διδακτικής της» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ., όπου εργάζεται από το 1998. Διδάσκει ή έχει διδάξει σε προπτυχιακό επίπεδο, εκτός από το Τμήμα Νηπιαγωγών, στο Π.Τ.Δ.Ε. και στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Π.Δ.Μ. και στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχει διδάξει στο Π.Τ.Δ.Ε. του Π.Δ.Μ., διδάσκει στο ΜΠΣ του ΠΤΝ και ως προσκεκλημένος καθηγητής στο ΠΤΔΕ Αθήνας και Θεσσαλίας. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του αφορούν στη διδακτική της νεοελληνικής γλώσσας με έμφαση στις νέες τεχνολογίες και θέματα σχετικά με την νεοελληνική (διαλεκτολογία - ονοματολογία) και στις βαλκανικές γλώσσες. Έχει εκδώσει μονογραφίες, και εργασίες του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους. Επίσης, έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Μίμης Σουλιώτης

(τηλ. 2385055083, e-mail: dsouliot@uowm.gr)

Ο Μίμης Σουλιώτης είναι Καθηγητής «Νέας Ελληνικής Φιλολογίας», διδάσκει ή έχει διδάξει στο Π.Τ.Δ.Ε. και στο Π.Τ.Ν. του οικείου Πανεπιστημίου, στο Τμήμα Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών, στο Τμήμα Ελληνικού Πολιτισμού του ΕΑΠ και ως guest lecturer στα Πανεπιστήμια της Lund και στο Eotvos Lorand. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο έχει διδάξει στο Π.Μ.Σ. του Π.Τ.Δ.Ε. του οικείου Πανεπιστημίου και στο Π.Μ.Σ. του Τμήματος Β.Ν.Ε. (Πανεπιστήμιο Κύπρου). Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά του περιστρέφονται γύρω από τα θέματα: λογοτεχνία, φιλολογική κριτική, δημιουργική γραφή και απαγγελία, βιβλιολογία. Έχει εκδώσει φιλολογικά βιβλία (πρόσφατο: Σκόρπια. Μελετήματα και άρθρα [ ], 2000)_ εισηγήσεις, άρθρα και κριτικές του έχουν περιληφθεί σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων, σε επιστημονικά και λογοτεχνικά περιοδικά και σε εφημερίδες (πρόσφατη εισήγηση: «L' ironia di Kostas Montis» στο επιστημονικό συνέδριο «Multinazionalita e identita culturale. Identita greca tra XV e XX secolo», Παλέρμο, 2004). Αναφορές ετέρων και βιβλιοκρισίες για το έργο του έχουν δημοσιευθεί σε περιοδικά και σε εφημερίδες. Ποιήματά του έχουν μεταφραστεί σε τέσσερις γλώσσες (Harvard Review, τεύχ. 18 και 20 (άνοιξη 2000 και 2001).

Αναπληρωτές καθηγητές

Αναστασία Αλευριάδου (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)

(τηλ. 2385055085, e-mail: alevriadou@uowm.gr)

Η Αναστασία Αλευριάδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) στο γνωστικό αντικείμενο «Ειδική Παιδαγωγική- Μάθηση και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη» στο οποίο διδάσκει από το 2000. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν σε ζητήματα

που σχετίζονται με τη γνωστική και ψυχοκινητική ανάπτυξη παιδιών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και ιδιαίτερα αυτών με νοητική καθυστέρηση. Έχει δημοσιεύσει πολλά άρθρα σε ελληνικά επιστημονικά περιοδικά, πρακτικά συνεδρίων και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά. Εργασίες της έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους και έχουν καταγραφεί αρκετές ετερο-αναφορές στο έργο της σε ελληνικά και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Σοφία Αυγητίδου

(τηλ. 2385055087, e-mail: saugitidoy@uowm.gr)

Η Σοφία Αυγητίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Προσχολική Παιδαγωγική», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ., όπου εργάζεται από το 1994. Διδάσκει ή έχει διδάξει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα σχετικά με το αντικείμενό της (παιδική ηλικία, παιχνίδι, ζητήματα διδακτικής μεθοδολογίας) και τη μεθοδολογία ποιοτικής έρευνας στο Π.Δ.Μ., στη Φιλοσοφική Σχολή του Α.Π.Θ. και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα αφορούν σε ζητήματα προσχολικής εκπαίδευσης, εκπαίδευσης εκπαιδευτικών και ερευνητικής μεθοδολογίας. Έχει εκδώσει ένα βιβλίο, δύο συλλογικούς τόμους καθώς και αρκετά άρθρα σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων. Έχει συμμετάσχει με ανακοινώσεις σ' ένα μεγάλο αριθμό διεθνών, πανευρωπαϊκών και πανελληνίων συνεδρίων. Τέλος, έχουν καταγραφεί αρκετές ετερο-αναφορές στο έργο της σε ελληνικά και σε διεθνή επιστημονικά περιοδικά.

Ιφιγένεια Βαμβακίδου

(τηλ. 2385055103, e-mail:ibabmak@uowm.gr)

Η Ιφιγένεια Βαμβακίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια «Νεότερης Ελληνικής ιστορίας και Πολιτισμού» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. (2002) και διδάσκει επίσης σε προπτυχιακό επίπεδο στο Π.Τ.Δ.Ε,. στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών, στο Τμήμα Καλών και εφαρμοσμένων Τεχνών και στο Τμήμα Πληροφορικής του ίδιου Πανεπιστημίου. Έχει διδάξει επίσης σε Προγράμματα Εξομοίωσης Εκπαιδευτικών διετούς φοίτησης στη Θεσσαλονίκη και στη Δυτική Μακεδονία. Σε μεταπτυχιακό επίπεδο διδάσκει στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών του Π.Τ.Ν. και συνεργάζεται με το Τμήμα Επιστημών της Αγωγής της Κύπρου καθώς επίσης με το New Bulgarian University, Department of Semiotics. Έχει δημοσιεύσει δύο μονογραφίες για την νεότερη ελληνική ιστορία της Θράκης (2003, 2009) και έχει επιμεληθεί την έκδοση άλλων τριών (2002-2005). Έχει δημοσιεύσει 100 άρθρα σε ελληνικά, διεθνή επιστημονικά περιοδικά και σε πρακτικά συνεδρίων πανελλήνιας ή διεθνούς εμβέλειας. Οι θεματικές περιοχές με τις οποίες ασχολείται είναι οι σύγχρονες τάσεις της ιστορικής επιστήμης, οι διαστάσεις της ιστορικής συνείδησης, οι κατηγορίες των πηγών στην ιστορική επιστήμη, το φύλο στην ιστορία, οι πολιτισμικές σπουδές, η κοινωνικοσημειωτική ανάλυση ιστορικών πηγών, οι νέες τεχνολογίες και ιστορία.

Ειρήνη Σιβροπούλου

(Τηλ. 2385055105, e-mail: esibropoulou@uowm.gr)

Η Ειρήνη Σιβροπούλου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Προσχολική Αγωγή- Διδακτική Μεθοδολογία» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π. Δ. Μ., όπου και εργάζεται από το 2002. Διδάσκει ή έχει διδάξει μαθήματα της ειδικότητάς της σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Σε προπτυχιακό επίπεδο εκτός από το Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. έχει διδάξει στο Α.Π.Θ. και στο Πανεπιστήμιο Κύπρου. Επίσης έχει διδάξει σε πολλά προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών προσχολικής εκπαίδευσης. Το συγγραφικό της έργο και τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα στρέφονται σε τρεις κατευθύνσεις στα αναλυτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης, στο παιχνίδι και το γραμματισμό και στις εικονογραφημένες μικρές ιστορίες και τη διδακτική τους στο νηπιαγωγείο. Έχει εκδώσει δύο βιβλία καθώς και άλλα δύο βιβλία με άλλους συνεργάτες και έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά, συλλογικούς τόμους και πρακτικά συνεδρίων.

Αγγελική Τσαπακίδου

(τηλ. 2385055093, e-mail: atsapakid@uowm.gr)

Η Αγγελική Τσαπακίδου είναι Αναπληρώτρια Καθηγήτρια «Κινητικής - Ρυθμικής Αγωγής με έμφαση στην Προσχολική Εκπαίδευση», στο Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στις Κινητικές δεξιότητες, στην Ρυθμική αγωγή, στο Παραδοσιακό παιχνίδι, στις Χωροχρονικές έννοιες και στη Δημιουργική ανάπτυξη παιδιών προσχολικής ηλικίας. Δίδασκε σε προπτυχιακά μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών από το 1986 έως και το 2003 και σε μεταπτυχιακά μαθήματα: (α) ΑΕΙ: Μεταπτυχιακό Πρόγραμμα Σπουδών ΤΕΦΑ Θεσσαλονίκης, 2000, (β) Διδασκαλείο Τμήματος Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης 1999-2003, (γ) Εξομοίωση 1986-1996 Τμήμα Νηπιαγωγών Θεσσαλονίκης. Το συγγραφικό έργο της αποτελείται από α) ένα βιβλίο, «Κινητικές Δεξιότητες, Προγράμματα Ανάπτυξης Κινητικών Δεξιοτήτων, University Studio Press», β) τρία πακέτα σημειώσεων: Ι. Παιδαγωγική και σχολικός χώρος ΙΙ. Δημιουργία νέων παιχνιδιών με βάση το παραδοσιακό παιχνίδι ΙΙ. Το παιχνίδι στο νηπιαγωγείο. Έχει επίσης δημοσιεύσεις σε ξένα και ελληνικά περιοδικά.

Επίκουροι καθηγητές

Σοφία Αναστασιάδου

(τηλ. 2385055097, e-mail: anastasiadou@uowm.gr)

Η Σοφία Αναστασιάδου είναι Επίκουρος καθηγήτρια στο γνωστικό αντικείμενο «Στατιστική και Εκπαιδευτική Έρευνα» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της αφορούν στη Στατιστική και Εφαρμοσμένη Στατιστική, στην Πολυδιάστατη Στατιστική Ανάλυση, στην Ανάλυση και Ερμηνεία Δεδομένων στις Κοινωνικές, τις Πολιτικές Επιστήμες και στην Εκπαίδευση, στη Στατιστική Συμπερασματολογία, στη Διδακτική των Μαθηματικών και Στατιστικής και στη Χρήση Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει άρθρα, ελληνικά και ξένα σε επιστημονικά περιοδικά.

Σταμάτης Γαργαλιάνος

(2385055119, e-mail: sgargalianos@uowm.gr)

Ο Σταμάτης Γαργαλιάνος είναι Επίκουρος Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Θεατρική Αγωγή-Οργάνωση Θεατρικής Παράστασης» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Έχει διδάξει ως ειδικός επιστήμονας Π.Δ. 407/80 σχετικά μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας τα τελευταία χρόνια. Έχει λάβει μέρος σε πλήθος ελληνικών και διεθνών συνεδρίων με θέματα όπως η Δραματοποίηση, η Θεατρική Αγωγή, η Σημειωτική Θεάτρου, ο Νόμος του Μπωμόλ στις Παρασταστικές Τέχνες και τους επιχορηγούμενους φορείς, η εφαρμογή της θεωρίας του Greimas στο θέατρο κ.ά. Έχει γράψει πέντε μονογραφίες πάνω στην Σκηνοθεσία Θεάτρου, τη Διδασκαλία και Παιδαγωγική του Ηθοποιού, τη Θεατρική Αγωγή, την Οργάνωση Θεατρικών Παραστάσεων, το Μάνατζμεντ Θεατρικών Εκδηλώσεων. Έχει γράψει επτά επιστημονικά άρθρα πάνω στα ίδια ως άνω γνωστικά αντικείμενα, σε ελληνικά και διεθνή περιοδικά. Είναι ο υπεύθυνος της Θεατρικής ομάδας ΠΟΛΥΜΟΡΦΟ του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, με την οποία ανέβασε εννιά θεατρικές παραγωγές από το 2008 έως σήμερα. Έχει γράψει επτά θεατρικά έργα, τα οποία παίχθηκαν σε Φλώρινα και Θεσσαλονίκη. Συμμετέχει σε τρεις ερευνητικές ομάδες με θέματα όπως η κοινωνικο-οικονομική κατάσταση του έλληνα νηπιαγωγού, η ταξινόμηση θεατρικών παιχνιδιών, η καταλογογράφηση θεατρικών έργων του ελληνικού και παγκόσμιου ρεπερτόριου.

Γεωργία Στεφάνου

(τηλ. 2385055107, email:gstephanou@uowm.gr)

Η Γεωργία Στεφάνου είναι Επίκουρος Καθηγήτρια του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας (Π.Δ.Μ.) στο γνωστικό αντικείμενο «Γνωστική Ψυχολογία» από το 2005. Έχει διδάξει ή διδάσκει στο Ανώτατο Τεχνολογικό Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Θεσσαλονίκης και στο Τμήμα Εκπαιδευτικής και Κοινωνικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου Μακεδονίας στο προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο. Το συγγραφικό της έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της εστιάζονται στους παράγοντες που επηρεάζουν τη διαδικασία της μάθησης και την ακαδημαϊκή επίτευξη, στα δυναμικά που σχηματίζονται και επιδρούν στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων στο σχολείο και στην εκπαιδευτική - επαγγελματική ανάπτυξη του ατόμου. Έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα σε επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων.

Ευθαλία Κωνσταντινίδου

(τηλ. 2385055113, e-mail: ekonstantinidou@uowm.gr)

Η Ευθαλία Κωνσταντινίδου είναι Επίκουρος Καθηγήτρια «Κοινωνικής Ψυχολογίας», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της σχετίζονται με ζητήματα που αφορούν στην κατασκευή της ελληνικής εθνικής ταυτότητας στα αναλυτικά προγράμματα και στα σχολικά βιβλία ιστορίας, στη χρήση της ψυχολογικής γνώσης σε ποικίλους τομείς της εκπαίδευσης, στην κατασκευή της παιδικής ηλικίας στην ψυχολογία και την εκπαίδευση καθώς και στους τρόπους κατανόησης και διαχείρισης της πολιτισμικής διαφοράς στην εκπαίδευση.

Νεκταρία Παλαιολόγου

(τηλ. 2385055121, e-mail: nekpalaiologou@uowm.gr nektarpal@hotmail.com)

Η Νεκταρία Παλαιολόγου είναι Επίκουρος Καθηγήτρια στη «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του του Π.Δ.Μ. Το συγγραφικό έργο και τα ερευνητικά ενδιαφέροντά της αφορούν ζητήματα της παιδαγωγικής και διδακτικής αντιμετώπισης των νηπίων, μαθητών μιας σχολικής τάξης με έμφαση στην κοινωνικοπολιτισμική διαφορετικότητα, τη χρήση κατάλληλων εκπαιδευτικών προγραμμάτων στη σχολική τάξη για τη μαθησιακή υποστήριξη των νηπίων, μαθητών καθώς και την εκπαίδευση/κατάρτιση των εκπαιδευτικών σε ζητήματα Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης και Παιδαγωγικής. Κατά το διάστημα 2001-2006 εργάστηκε ως εκπαιδευτικός στην Α/θμια Εκπ/ση και παράλληλα δίδασκε ως ειδική επιστήμονας Π.Δ. 407/80 μαθήματα των Επιστημών της Αγωγής, στο Τμήμα Κοινωνικής & Εκπαιδευτικής Πολιτικής του

Παν/μίου Πελοποννήσου, στο Τμήμα Προσχολικής Αγωγής του ΤΕΙ Αθήνας, στο Τμήμα Διδακτικής της Τεχνολογίας και Ψηφιακών Συστημάτων του Παν/μιου Πειραιώς, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστήμιου Θεσσαλίας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης και στο Μαράσλειο Διδασκαλείο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης του ΕΚΠΑ. Από το 2005, είναι η Επιμελήτρια Έκδοσης (Associate Editor-in Chief) του διεθνούς περιοδικού Intercultural Education Journal του εκδοτικού οίκου Taylor and Francis, Routledge, καθώς και κριτής εργασιών σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά. Έχει συγγράψει 3 βιβλία Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης, επιμεληθεί και μεταφράσει το βιβλίο του εκδοτικού οίκου Ashgate/Arena "Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική" στην ελληνική γλώσσα, και άρθρα της έχουν δημοσιευτεί σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά. Επίσης, έχει επιμεληθεί την ηλεκτρονική έκδοση των πρακτικών του Διεθνούς Συνεδρίου με τίτλο "Intercultural Education: Paideia, Polity and Demoi", της International Association of Intercultural Education, υπό την αιγίδα της ΟΥΝΕΣΚΟ, Αθήνα, 2009, στο οποίο διετέλεσε Πρόεδρος. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά συνεδρίων, κεφάλαια σε διεθνείς και ελληνικούς συλλογικούς τόμους, και υπάρχουν αρκετές καταγεγραμμένες ετερο-αναφορές στο έργο της. Από το 2009, είναι η επιστημονικώς υπεύθυνη του Προγράμματος "Η ένταξη της δεύτερης γενιάς μεταναστών στο εκπαιδευτικό σύστημα", πανελλαδικής κλίμακας, το οποίο υλοποιείται από το Π.Τ.Ν. του Π.Δ.Μ.

Σωτηρία Τριαντάρη (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το χειμερινό εξάμηνο)

(τηλ. 2385055110, email: striantari@uowm.gr)

Η Σωτηρία Τριαντάρη είναι Επίκουρος Καθηγήτρια της «Φιλοσοφίας και Εκπαίδευσης» του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας. Δίδαξε με ανάθεση το μάθημα Σύγχρονη Πολιτική Φιλοσοφία στο Παν/μιο Μακεδονίας (τμήμα: Διεθνών-Οικονομικών-Ευρωπαϊκών και Πολιτικών Σπουδών) και δίδαξε Φιλοσοφία και Αισθητική Φιλοσοφία στο Παν/μιο Ιωαννίνων (τμήμα: Επιστημών της τέχνης). Τα ερευνητικά ενδιαφέροντα της, επικεντρώνονται στη φιλοσοφία της εκπαίδευσης, πολιτική φιλοσοφία και παιδεία, Λογική και Αισθητική. Είναι μέλος της Ελληνικής Ιστορικής Εταιρείας, της Ελληνικής Φιλοσοφικής Επιθεώρησης, της Societe Internationale pour l' Etude la Philosofie Medievale (Βέλγιο) κ.ά. Συνεργάζεται επί πολλά έτη με το Πανεπιστήμιο του Pitsburg. Επίσης διευθύνει τις σειρές φιλοσοφικός λόγος (εκδ. Επέκταση) και Βυζαντινά κείμενα (εκ. Αντ. Σταμούλης), καθώς και το περιοδικό Φιλοσοφικά Ανάλεκτα. Έλαβε μέρος σε διεθνή και πανελλήνια συνέδρια στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Έχει εκδώσει βιβλία και έχει δημοσιεύσει αρκετά άρθρα.

Λέκτορες

Καλλιόπη Βρυνιώτη

(Τηλ. 2385055127 e-mail: vrinioti@uowm.gr)

Η Καλλιόπη Βρυνιώτη είναι Λέκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Συγκριτική Παιδαγωγική». Έχει διδάξει ως ειδική επιστήμονας σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο μαθήματα σχετικά με το αντικείμενό της (2002-2009) και επίσης στο Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης- Εξομοίωσης (ΑΠΘ, 2003-2004). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν α) στη συγκριτική ανάλυση των πολιτικών κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για την πρώτη παιδική ηλικία β) στη συγκριτική ανάλυση των πολιτικών δια βίου μάθησης και γ) στη μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και στη συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων. Έχει δημοσιεύσει ένα βιβλίο σε συνεργασία και επίσης εργασίες σε ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους και σε πρακτικά συνεδρίων.

Ευαγγελία Καλεράντε

(Τηλ. 2385055120 e-mail: ekalerante@uowm.gr)

Η Ευαγγελία Καλεράντε είναι λέκτορας στην «Εκπαιδευτική Πολιτική» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Π.Δ.Μ. Διδάσκει σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο θεματικές ενότητες Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Το συγγραφικό της έργο εστιάζεται σε ζητήματα Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Κοινωνιολογίας της Μετανάστευσης και Κοινωνιολογίας του Φύλου. Ειδικότερα για ζητήματα φύλου έχει συνεργασθεί ερευνητικά και εκδοτικά με το ΚΕΘΙ(φορέα του Υπ. Εσωτερικών για θέματα ισότητας των φύλων). Επίσης, για μεταναστευτικά θέματα συνεργάζεται, ως ειδική επιστήμων, σε ερευνητικά προγράμματα. Με βάση την ενασχόλησή της με την Κοινωνιολογία της Τέχνης και της Λογοτεχνίας συνεργάζεται με τη Σχολή Καλών Τεχνών. Το πεδίο μελετών της σχηματοποιείται στην προβολή των δομικών συσχετίσεων συστημάτων και γεγονότων και την ανάδειξη της τυπικής ή άτυπης πολιτικής σε μια πολλαπλότητα και ποικιλομορφία κοινωνικών δρώμενων. Είναι μέλος της Ελληνικής Κοινωνιολογικής Εταιρείας και της Παγκόσμιας Οργάνωσης Κοινωνιολογίας(ISA). Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους στα ελληνικά και αγγλικά, καθώς και εργασίες σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος

(τηλ. 2385055125, e-mail: tkotopou@uowm.gr)

Ο Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος είναι Λέκτορας "Ελληνικής Λογοτεχνίας με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία" στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Το συγγραφικό του έργο και τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα αφορούν τη μελέτη και τη διδακτική της Λογοτεχνίας. Έχει εκδώσει μία μονογραφία (Η Θεσσαλονίκη στο έργο των Θεσσαλονικέων πεζογράφων) και ανήκει στη συγγραφική ομάδα των Αναλυτικών Προγραμμάτων Μαθησιακών Δυσκολιών για το μάθημα της Γλώσσας στο Γυμνάσιο του Υ.Π.Ε.Π.Θ. (2 τεύχη). Άρθρα του έχουν συμπεριληφθεί σε συλλογικούς τόμους, ελληνικά και ξένα επιστημονικά περιοδικά και πρακτικά διεθνών συνεδρίων.

Δόμνα Μιχαήλ (σε εκπαιδευτική άδεια κατά το εαρινό εξάμηνο)

(τηλ. 2385055124, e-mail: dmihail@uowm.gr)

Η Δόμνα Μιχαήλ είναι Λέκτορας «Κοινωνικής Ανθρωπολογίας», στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας, Π.Δ.Μ. Έχει διδάξει σε προπτυχιακό επίπεδο, εκτός από το Τμήμα Νηπιαγωγών, στο Π.Τ.Δ.Ε. και στο Τμήμα Βαλκανικών Σπουδών του Π.Δ.Μ., ενώ διδάσκει από το 2003 έως σήμερα στο Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα και το επιστημονικό της έργο εστιάζουν στην μελέτη κοινωνικών δομών και οργάνωσης δυτικών και μη δυτικών κοινωνιών, στην ανθρωπολογία της εκπαίδευσης και της γλώσσας, στον εθνικισμό και τον εθνοτισμό, στις μειονότητες και στους μετανάστες. Έχει συμμετάσχει ως ερευνήτρια σε ευρωπαϊκά προγράμματα και είναι μέλος σε αρκετές Επιστημονικές Εταιρείες. Έχει εκδώσει δύο μονογραφίες, έχει συνεργαστεί σε οκτώ συλλογικούς τόμους (πέντε ξενόγλωσσους και τρεις ελληνικούς) και έχει δημοσιεύσει άρθρα σε ξένα και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά καθώς και σε πρακτικά συνεδρίων. Έχουν καταγραφεί αρκετές ετερο-αναφορές στο έργο της σε ελληνικά και σε διεθνή επιστημονικά βιβλία και περιοδικά.

Γιάννης Μπέτσας

(τηλ. 2385055082, e-mail: impetsas@uowm.gr)

Ο Γιάννης Μπέτσας είναι λέκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Ιστορία της Εκπαίδευσης». Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα εστιάζονται στα πεδία της Ιστορίας της Εκπαίδευσης και της Εκπαιδευτικής Πολιτικής. Έχει συμμετάσχει ως ερευνητής σε πλήθος ερευνητικών προγραμμάτων στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, σε επιστημονικά συνέδρια και ημερίδες ως εισηγητής, μέλος οργανωτικών και επιστημονικών επιτροπών, ενώ διατελεί μέλος Επιστημονικών Παιδαγωγικών Εταιρειών. Στη συγγραφική του δραστηριότητα συγκαταλέγονται μονογραφίες, δημοσιευμένα επιστημονικά άρθρα στην ελληνική και αγγλική γλώσσα και κείμενα στο πλαίσιο δημοσιευμένων πρακτικών επιστημονικών συνεδρίων και ημερίδων.

Θαρρενός Μπράτιτσης

(τηλ. 2385055090, e-mail:bratitsis@uowm.gr)

Ο Θ Μπράτιτσης είναι Λέκτορας της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού» στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας. Διδάσκει ή έχει διδάξει μαθήματα Εφαρμογών των ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Ανάπτυξης και Αξιολόγησης Εκπαιδευτικού Λογισμικού, Ειδικών εφαρμογών αξιοποίησης των ΤΠΕ, Διδακτικής της Πληροφορικής, Ευέλικτης κι εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης στο Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας και στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Έχει δημοσιεύσει περισσότερες από 30 ερευνητικές εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, πρακτικά διεθνών και ελληνικών συνεδρίων, ενώ είναι μέλος 8 επιστημονικών ενώσεων. Στα ερευνητικά του ενδιαφέροντα περιλαμβάνονται θέματα όπως: α) Διδακτική των ΤΠΕ και εφαρμογές τους στην Εκπαίδευση, β) Ανάπτυξη και Αξιολόγηση Εκπαιδευτικού Λογισμικού, γ) Ενσωμάτωση και χρήση του Διαδικτύου και των διαφόρων υπηρεσιών του στην Εκπαιδευτική Πραγματικότητα, δ) Συνεργατική Μάθηση, ε) Ευέλικτη και Εξ Αποστάσεως Εκπαίδευση, στ) Εκπαιδευτική Πολιτική και Σχεδιασμός, ζ) Τεχνητή Νοημοσύνη στην Εκπαίδευση, η) Τεχνολογικά Υποστηριζόμενη Μάθηση, θ) Ειδικά θέματα Συνεργατικής και Τεχνολογικά Υποστηριζόμενης Μάθησης (Ανάλυση Αλληλεπιδράσεων).

Πηνελόπη Παπαδοπούλου

(τηλ. 2385055146, email: ppapadopoulou@uowm.gr)

Η Πηνελόπη Παπαδοπούλου είναι λέκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Έννοιες της Βιολογίας στην Εκπαίδευση». Έχει διδάξει, ως ειδική επιστήμονας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, στην Μετεκπαίδευση (Διδασκαλείο «Δ. Γληνός», Π.Τ.Δ.Ε – Α.Π.Θ. και Διδασκαλείο Νηπιαγωγών του ΤΕΠΑΕ – ΑΠΘ) και την επιμόρφωση των εκπαιδευτικών. Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζονται στη διδασκαλία βασικών βιολογικών εννοιών στην προσχολική εκπαίδευση και την υποχρεωτική εκπαίδευση, στην εμφάνιση, την καταγραφή και τις επιδράσεις του

ανθρωποκεντρικού αξιακού πλαισίου τόσο στη Βιολογία όσο και στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, και σε ζητήματα θεωρίας και εφαρμογής της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στην υποχρεωτική εκπαίδευση. Έχει δημοσιεύσει εργασίες σε περιοδικά, σε συλλογικούς τόμους, καθώς και σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Αναστασία Στάμου

(τηλ. 23850-55116, e-mail: astamou@uowm.gr)

Η Αναστασία Στάμου είναι λέκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας στο γνωστικό αντικείμενο «Κοινωνιογλωσσολογία και ανάλυση λόγου». Έχει διδάξει ως ειδική επιστήμονας Π.Δ. 407/80 (2004-2009) σχετικά προπτυχιακά μαθήματα στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και στο Τμήμα Δημοσίων Σχέσεων και Επικοινωνίας του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας. Έχει συμμετάσχει ως εισηγήτρια στο Πρόγραμμα Ακαδημαϊκής και Επαγγελματικής Αναβάθμισης των Εκπαιδευτικών Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης-Εξομοίωση (ΑΠΘ, 2004-2005), καθώς και σε δύο επιμορφωτικά σεμινάρια Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης για εκπαιδευτικούς (Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, 2007-2008). Τα ερευνητικά της ενδιαφέροντα εστιάζουν στον ρόλο της γλώσσας ως μέσου συγκρότησης της κοινωνικής πραγματικότητας, σε θέματα γλώσσας και ιδεολογίας, στην ευαισθητοποίηση εκπαιδευτικών και μαθητών/τριών σε φαινόμενα γλωσσικής ποικιλότητας και ετερότητας, καθώς και σε ζητήματα κριτικής επίγνωσης της γλώσσας. Έχει κάνει μια επιστημονική μετάφραση, έχει δημοσιεύσει εργασίες σε διεθνή και ελληνικά περιοδικά, άρθρα σε συλλογικούς τόμους στα ελληνικά, καθώς και εργασίες σε πρακτικά ελληνικών και διεθνών συνεδρίων.

Κωνσταντίνος Τάτσης

(τηλ. 2385055096, email: ktatsis@uowm.gr)

Ο Κωνσταντίνος Τάτσης είναι λέκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών στο γνωστικό αντικείμενο «Μαθηματικά και η Διδασκαλία τους» από το 2008. Έχει επίσης διδάξει στο Πανεπιστήμιο Αιγαίου στο Τμήμα Επιστημών της Προσχολικής Αγωγής και του Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΤΕΠΑΕΣ) και στο Διδασκαλείο «Κωνσταντίνος Καραθεοδωρή» του ίδιου τμήματος. Παράλληλα διδάσκει και στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Τα ερευνητικά του ενδιαφέροντα επικεντρώνονται στην επίδραση κοινωνικών και γλωσσικών παραγόντων στη διδασκαλία και τη μάθηση των Μαθηματικών. Έχει συμμετάσχει σε πολλά διεθνή και πανελλήνια συνέδρια και έχει δημοσιεύσει σε διεθνή και ελληνικά επιστημονικά περιοδικά. Είναι μέλος του International Group for the Psychology of Mathematics Education (IGPME) και της Ένωσης Ερευνητών Διδακτικής Μαθηματικών (ΕνΕΔιΜ).

2. Ειδικοί Επιστήμονες
Διδάσκοντες με συμβάσεις σύμφωνα με το Π.Δ. 407/80
3. Ειδικό Επιστημονικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΙΠ)
Νικόλαος Θεοδωρίδης (Μουσικής Παιδαγωγικής)
Κλειώ Σέμογλου (Φυσικής Αγωγής)
4. Ειδικό Τεχνικό Επιστημονικό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)
Αθανάσιος Βαϊτσάκης (Υπεύθυνος βιβλιοθήκης)
Γεώργιος Σεμερτζίδης
5. Αποσπασμένοι/ες στο γνωστικό αντικείμενο *εκπαιδευτικοί από την Πρωτοβάθμια και τη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.*

Β. Διοικητικό Προσωπικό
Γραμματεία:
Ελένη Φωτιάδου (προϊσταμένη) τηλ. 2385055100
Κωνσταντίνος Ευθυμιάδης τηλ. 2385055101
Νικόλαος Μυρωνίδης τηλ. 2385055102
Επιτροπή Ερευνών:
Ηλίας Ίνδος (προϊστάμενος) τηλ. 2385055150

Γ. Τεχνικό-βοηθητικό προσωπικό
Δ. Προσωπικό του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης που διδάσκει μαθήματα στο Τμήμα Νηπιαγωγών
Ελένη Γρίβα (τηλ. 2385055023)
Επίκουρη Καθηγήτρια «Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση».
Γεώργιος Ιορδανίδης (τηλ. 2385055062)
Επίκουρος Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης».
Δημήτριος Μπέσσας (τηλ. 2385055027)
Καθηγητής στο γνωστικό αντικείμενο «Αισθητική παιδεία με έμφαση στις εικαστικές τέχνες και στην εφαρμογή τους στην εκπαίδευση».

1.4 Εγκαταστάσεις, Εργαστήρια και Σπουδαστήρια

Η Παιδαγωγική Σχολή στεγάζεται σε νεόκτιστες και ανακαινισμένες κτιριακές εγκαταστάσεις, στις οποίες στεγαζόταν η πρώην Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας από το 1984 μέχρι την παύση της λειτουργίας της το 1989. Οι εγκαταστάσεις αυτές βρίσκονται τρία χιλιόμετρα έξω από την πόλη της Φλώρινας στην εθνική οδό Φλώρινας - Νίκης - συνόρων.
Η Παιδαγωγική Σχολή διαθέτει σήμερα: Αμφιθέατρο Α', Αμφιθέατρο Β' χωρητικότητας 300 και 150 ατόμων αντίστοιχα και 21 αίθουσες διδασκαλίας. Απ' αυτές η μια ονομάστηκε «Αίθουσα Θεόδωρου Κάστανου», προς τιμήν του παιδαγωγού που έδρασε ως υποδιευθυντής του Διδασκαλείου στη Φλώρινα από το 1929 έως το 1932, ενώ άλλη μια φέρει το όνομα του παιδαγωγού Εμμανουήλ Γ. Σαρρή, υποδιευθυντή από το 1951 ως το 1956.
Επίσης έχουν ιδρυθεί και λειτουργούν στο Τμήμα Νηπιαγωγών:
Εργαστήριο Διδακτικής Φ.Ε. και παραγωγής διδακτικού υλικού, Εργαστήριο Γλώσσας και Προγραμμάτων Γλωσσικής Διδασκαλίας, Εργαστήριο Εκπαιδευτικού Λογισμικού Πρώιμης Παιδικής Ηλικίας, Εργαστήριο Βιβλιολογίας και Βιβλιαγωγής με τίτλο: "Βιβλιολογείον", Αίθουσα - εργαστήριο Εικαστικών, Αίθουσα - εργαστήριο Μουσικής, Γυμναστήριο, Βιβλιοθήκη Σχολικών Εγχειριδίων, Αναγνωστήριο, Βιβλιοθήκη, Αρχείο Παιδαγωγικής Ακαδημίας

1.5 Πειραματικά και συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία

Οι υπεύθυνοι της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης του Νομού Φλώρινας, οι Διευθυντές και το προσωπικό των πειραματικών και των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων συμβάλλουν στην αποτελεσματική κατάρτιση των φοιτητριών/τών της Σχολής με την εμπειρία τους και την καθοδήγηση που προσφέρουν.

Εποπτικό Συμβούλιο Πειραματικών Νηπιαγωγείων

Ως πειραματικά σχολεία λειτουργούν το 3ο και το 8ο Νηπιαγωγείο Φλώρινας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Φ/27/148/Γ1/160/7-2-1992 (ΦΕΚ 96 τ. Β' /14-2-1995) απόφασης του ΥΠΕΠΘ. Με σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος ορίστηκε το εποπτικό συμβούλιο για τα πειραματικά νηπιαγωγεία και αποτελείται από τους:
Πέτρος Καριώτογλου- επόπτης
Ειρήνη Σιβροπούλου - μέλος
Αγγελική Τσαπακίδου -μέλος

Νηπιαγωγεία

1^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 2^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 3^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 4^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 5^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 6^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 7^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), 8^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (1/θέσιο), 9^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (2/θέσιο), και 10^{ο} Νηπιαγωγείο Φλώρινας (1/θέσιο)

2

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

2. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Για την κατάρτιση του προγράμματος σπουδών αρμόδια είναι η Γενική Συνέλευση του Τμήματος. Το πρόγραμμα σπουδών, σύμφωνα με το νόμο, είναι δυνατόν να αναθεωρείται κάθε Απρίλιο.
Το ακαδημαϊκό έτος 2011-12 το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών συμπληρώνει δεκαεπτά χρόνια λειτουργίας. Σ' αυτό το διάστημα συσσωρεύτηκε αρκετή εμπειρία, έγιναν πολλές συζητήσεις και διαπιστώσεις με στόχο την αναμόρφωση του προγράμματος.

2.1 Αρχές διαμόρφωσης του προγράμματος

Η διαμόρφωση του αναμορφωμένου προγράμματος προπτυχιακών σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών, δηλαδή η επιλογή των γνωστικών αντικειμένων, ο καθορισμός του περιεχομένου των μαθημάτων και της αναλογίας των διαφόρων κατηγοριών, καθώς επίσης και η θέση της πρακτικής άσκησης, βασίστηκε:
Στην αναγκαιότητα της εξασφάλισης τόσο της επιστημονικής και της επαγγελματικής συγκρότησης των αποφοίτων του Τμήματος, ώστε να είναι σε θέση:
• να παρακολουθούν τις εξελίξεις των επιστημών της αγωγής
• να προβαίνουν σε αυτοτελή έρευνα, με σκοπό την παραγωγή νέας γνώσης σε ζητήματα εκπαίδευσης και διδακτικής
• να εκπληρώνουν με υπευθυνότητα και επιτυχία το παιδαγωγικό - διδακτικό έργο τους.
Έτσι, το Πρόγραμμα αποσκοπεί να είναι οι απόφοιτοι του τμήματος σε θέση να λειτουργούν ως κριτικοί εκπαιδευτικοί με στόχο τη συνεχή βελτίωση του έργου τους αλλά και ως επιστήμονες. Αυτό επιτυγχάνεται με υποχρεωτικά μαθήματα αλλά και με τη δυνατότητα να επιλέγουν και να εμβαθύνουν στις γνωστικές περιοχές και στα αντικείμενα με κριτήριο τα προσωπικά και ακαδημαϊκά ενδιαφέροντα, τις κλίσεις, αλλά και τις μελλοντικές επαγγελματικές και επιστημονικές εξελίξεις.

2.2 Στόχοι του προγράμματος σπουδών

Το πρόγραμμα σπουδών, όπως διαμορφώνεται από την αρχή της επιστημονικής και επαγγελματικής συγκρότησης των αποφοίτων του τμήματος έχει τους εξής επιμέρους στόχους:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει:

- να κατανοήσουν βασικές έννοιες και θεωρίες των επιστημών της αγωγής και να εξοικειωθούν με τη μεθοδολογία τους (εκπαιδευτική κατάρτιση)
- να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις για τις επιστήμες και τις τέχνες, από τις οποίες προέρχονται τα περιεχόμενα του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου (ειδική επιστημονική και καλλιτεχνική κατάρτιση)
- να αποκτήσουν γνώσεις διδακτικής των δραστηριοτήτων του νηπιαγωγείου (διδακτική κατάρτιση)
- να αναπτύξουν την ικανότητα στοχαστικο-κριτικής ανάλυσης του εκπαιδευτικού έργου (σύνδεση προσωπικής εκπαιδευτικής θεωρίας και πράξης) και
- να είναι σε θέση να κατανοήσουν και να αξιοποιήσουν ξενόγλωσση επιστημονική βιβλιογραφία.

2.3 Δομή του προγράμματος

(με βάση το άρθρο 24 του Ν. 1268/82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92 και το άρθρο 1 του Ν. 188/94).

Το πρόγραμμα προπτυχιακών σπουδών του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών Φλώρινας περιλαμβάνει εξαμηνιαία μαθήματα, πρακτική άσκηση στα συνεργαζόμενα νηπιαγωγεία και προαιρετική πτυχιακή εργασία. Το πρόγραμμα είναι κατά τέτοιο τρόπο διαμορφωμένο, ώστε για τη λήψη του πτυχίου να απαιτούνται τουλάχιστον οκτώ (8) εξάμηνα σπουδών. Η κατανομή των μαθημάτων στα οκτώ εξάμηνα είναι ενδεικτική και όχι δεσμευτική για τους φοιτητές/τις φοιτήτριες.
Τα μαθήματα διακρίνονται:
με κριτήριο τη ***δεσμευτικότητά*** τους σε
υποχρεωτικά,
κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και προαιρετικά
(ελεύθερης επιλογής)
με κριτήριο το ***στόχο της διδασκαλίας*** τους σε

εισαγωγικά και βασικής κατάρτισης
εμβάθυνσης
με κριτήριο το ***περιεχόμενό*** τους, στα γνωστικά αντικείμενα:
1. Μεθοδολογία έρευνας. 2. Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης. 3. Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής. 4. Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής. 5. Κοινωνιολογία και κοινωνιολογική θεμελίωση και έρευνα της εκπαίδευσης. 6. Ειδική αγωγή. 7. Παιδαγωγική. 8. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης. 9. Ελληνική γλώσσα. 10. Λογοτεχνία. 11. Ιστορία. 12. Παράδοση και πολιτισμός. 13. Πληροφορική. 14. Μαθηματικά. 15. Περιβαλλοντική εκπαίδευση. 16. Φυσικές επιστήμες. 17. Αισθητική παιδεία. 18. Μουσικοπαιδαγωγική. 19. Θεατρικό παιχνίδι – Κουκλοθέατρο. 20. Κινητική αγωγή. 21. Παιδιατρική – Υγιεινή. 22.Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση. 23. Ξένη γλώσσα.

2.3.1. Διδακτικές Μονάδες (ΔΜ)

Σε κάθε εξαμηνιαίο μάθημα αντιστοιχεί ένας αριθμός «διδακτικών μονάδων» (ΔΜ). Μια διδακτική μονάδα αντιστοιχεί σε μία ώρα εβδομαδιαίας διδασκαλίας για ένα εξάμηνο. Για τη λήψη του πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον εκατόν εβδομήντα διδακτικές μονάδες (174 ΔΜ), οι οποίες κατανέμονται ως εξής:
132 ΔΜ τα υποχρεωτικά μαθήματα
42 ΔΜ τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά και ελεύθερης επιλογής

2.3.2. Υποχρεωτικά μαθήματα (132 ΔΜ)

Υποχρεωτικά είναι εκείνα τα μαθήματα, τα οποία υποχρεούνται να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν όλες οι φοιτήτριες και οι φοιτητές του Τμήματος. Αν η φοιτήτρια/ο φοιτητής αποτύχει στις εξετάσεις ενός υποχρεωτικού μαθήματος, είναι υποχρεωμένη/ος να το επαναλάβει.
Στόχος των υποχρεωτικών μαθημάτων είναι να προσφέρουν μια γενική παιδεία στις φοιτήτριες/στους φοιτητές (Γενική παιδεία) για να εισαχθούν στις συγκεκριμένες επιστήμες και τη μεθοδολογία τους (Επιστήμες της Αγωγής και Ειδικές Επιστήμες) καθώς και στα συγκεκριμένα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος (Μαθήματα σχετικά με το αναλυτικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου).
Τα περισσότερα υποχρεωτικά μαθήματα προσφέρονται –σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών – στα πρώτα τέσσερα εξάμηνα και ο αριθμός τους ελαττώνεται βαθμιαία στα επόμενα τέσσερα.
Τα υποχρεωτικά μαθήματα είναι κατά κύριο λόγο αυτοτελή και δεν προαπαιτούν άλλα μαθήματα.

2.3.3. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα και ελεύθερης επιλογής (42 ΔΜ)

«Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά» είναι τα μαθήματα, από τα οποία οι φοιτήτριες/τές μπορούν να επιλέξουν ορισμένα. Εάν αποτύχουν στις εξετάσεις ενός κατ' επιλογήν υποχρεωτικού μαθήματος μπορούν να το παρακολουθήσουν ξανά σε επόμενο εξάμηνο, εάν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσουν με ένα άλλο κατ' επιλογήν υποχρεωτικό μάθημα.
Τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα αποβλέπουν στην εμβάθυνση σε επιμέρους θέματα και προβλήματα της σχετικής επιστήμης και παράλληλα στη μύηση και εξοικείωση των φοιτητριών/τών με την ερευνητική διαδικασία.
Για το λόγο αυτό έχουν κυρίως σεμιναριακή ή εργαστηριακή μορφή. Ο αριθμός των συμμετεχόντων είναι περιορισμένος (μέχρι 25 άτομα). Οι φοιτήτριες/φοιτητές αναλαμβάνουν την εκπόνηση γραπτών εργασιών και εισηγήσεων ή μικρές επιμέρους έρευνες, ατομικές ή συλλογικές, στα πλαίσια των ερευνητικών ενδιαφερόντων και δραστηριοτήτων των διδασκόντων.
Οι φοιτήτριες/φοιτητές στο πλαίσιο των σπουδών τους και ανάλογα με τα ενδιαφέροντά τους έχουν τη δυνατότητα να επιλέξουν μαθήματα, τα οποία να αντιστοιχούν σε σαράντα δύο (42) ΔΜ. Από τα 14 μαθήματα (42 ΔΜ) μπορούν να επιλέξουν προαιρετικά μόνο δύο μαθήματα από άλλα τμήματα (6ΔΜ), τα οποία ανταποκρίνονται στα προσωπικά τους ενδιαφέροντα και διδάσκονται σε άλλα Πανεπιστημιακά Τμήματα.

Οι διδακτικές μονάδες των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων μοιράζονται στα επτά εξάμηνα (στο πρώτο δεν προσφέρονται κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα) ως εξής: Β', Γ και Δ' εξάμηνα από 6 ΔΜ στο κάθε ένα, στο Ε' 3 ΔΜ, στο Στ' 6 ΔΜ και στα εξάμηνα Ζ' και Η' από 15ΔΜ σε σχέση με το εξάμηνο της πρακτικής τους.

2.3.4. Πρακτική άσκηση

Στη σύνδεση της παιδαγωγικής και διδακτικής θεωρίας και πράξης των υποψηφίων νηπιαγωγών συμβάλλει η πρακτική άσκηση στο νηπιαγωγείο, στον τόπο της αγωγής και διδασκαλίας. Η πρακτική άσκηση δίνει την ευκαιρία συνειδητοποίησης των προσωπικών εκπαιδευτικών θεωριών των υποψηφίων νηπιαγωγών και του τρόπου που συνδέονται με τις εκπαιδευτικές, παιδαγωγικές και διδακτικές τους επιλογές.

Η πρακτική άσκηση συνοδεύεται και στηρίζεται από τον κλάδο της παιδαγωγικής επιστήμης που έχει ως αντικείμενο τη διδακτική πράξη, δηλαδή από τη Διδακτική Μεθοδολογία. Τη μεσολάβηση μεταξύ θεωρίας και πράξης, Πανεπιστημίου και Νηπιαγωγείου, σπουδών και επαγγέλματος, αναλαμβάνει το πρόγραμμα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης. Τα επιμέρους μαθήματα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης συγκαταλέγονται στα υποχρεωτικά μαθήματα.

Το πρόγραμμα της Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης πραγματοποιείται στο έβδομο ή όγδοο εξάμηνο και αποβλέπει α) στην εισαγωγή των φοιτητριών/τών στη θεωρία και πράξη του νηπιαγωγείου και της διδασκαλίας, με σχετικά μαθήματα στη Σχολή και συστηματική παρατήρηση της παιδαγωγικής και εκπαιδευτικής διαδικασίας στα νηπιαγωγεία, β) στη θεωρητική και πρακτική εκπαίδευση στη Διδακτική των αντικειμένων του αναλυτικού προγράμματος του νηπιαγωγείου και στην ανάπτυξη των ικανοτήτων σχεδιασμού, διεξαγωγής και αξιολόγησης των διδασκαλιών τους και γ) στη βαθμιαία εισαγωγή στον κανονικό, καθημερινό ρυθμό εργασίας στο νηπιαγωγείο. Η απόσπαση νηπιαγωγών (μεντόρων) αποσκοπεί αποκλειστικά στην υποστήριξη των φοιτητών/τριών για την καλύτερη δυνατή διενέργεια των Πρακτικών Ασκήσεων σε στενή συνεργασία με τους εκάστοτε υπεύθυνους της πρακτικής άσκησης, όπως ορίζει ο Οδηγός Σπουδών.

2.3.5 Κανονισμός προγράμματος πρακτικών ασκήσεων

Το πρόγραμμα των πρακτικών ασκήσεων αποτελεί ουσιαστικό και υποχρεωτικό μέρος της εκπαίδευσης των φοιτητών/τριών στο Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών Φλώρινας. Αποσκοπεί κυρίως στη αρχική εκπαίδευση των μελλοντικών Νηπιαγωγών.

- Η πρακτική άσκηση διεξάγεται στο έβδομο ή όγδοο εξάμηνο του προγράμματος σπουδών και έχει υποχρεωτικό χαρακτήρα.

Δεν προβλέπεται επαναληπτική εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου. Φοιτητές /τριες που δεν έχουν ολοκληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους είναι υποχρεωμένοι/νες να επαναλάβουν ολόκληρο το εξάμηνο της πρακτικής άσκησης, το εξάμηνο που προσφέρεται.

- Την ευθύνη του προγράμματος την έχουν τα μέλη ΔΕΠ που εμπλέκονται στο πρόγραμμα των Πρακτικών Ασκήσεων σε συνεργασία με τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς.

Οι εμπλεκόμενοι στο πρόγραμμα των Πρακτικών Ασκήσεων έχουν τις εξής υποχρεώσεις:

Α. Φοιτήτριες / Φοιτητές

- Οφείλουν να παρακολουθούν όλο το πρόγραμμα της πρακτικής άσκσησης (θεωρητικά μαθήματα, παρατηρήσεις στο νηπιαωγείο και ανάληψη παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού έργου) γιατί η πρακτική άσκηση έχει εργαστηριακό – υποχρεωτικόχαρακτήρα.
- Οφείλουν να παρουσιάζονται στο νηπιαγωγείο που προγραμματίστηκε τις καθορισμένες ημέρες και ώρες. Αντικατάσταση της καθορισμένης ημέρας ή του καθορισμένου νηπιαγωγείου είναι δυνατή μόνο σε περίπτωση ασθένειας (με βάση σχετική ιατρική βεβαίωση) και μόνο ύστερα από συνεννόηση με τα αρμόδια μέλη ΔΕΠ.
- Έχουν υποχρέωση να συνεργάζονται με τις υπεύθυνες καθηγήτριες και τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς για την προετοιμασία και την εφαρμογή των σχετικών δραστηριοτήτων/προγραμμάτων.
- Επιβάλλεται να συνεργάζονται και να ενημερώνουν τη νηπιαγωγό της τάξης για τις προβλεπόμενες επισκέψεις ή δραστηριότητες /προγράμματα που πρόκειται να πραγματοποιήσουν.

Β. Οι αποσπασμένες νηπιαγωγοί

- Παρακολουθούν και συμμετέχουν στα θεωρητικά μαθήματα του προγράμματος της πρακτικής άσκησης.
- Συνεργάζονται με τους υπεύθυνους καθηγητε΄ς για την παραγωγή βιντεοσκοπημένων ή δειγματικών διδασκαλιών που θα παρακολουθήσουν οι φοιτητές.
- Συνεργάζονται με τους φοιτητές. Λειτουργούν συντονιστικά και συμβουλευτικά. Οργανώνουν συναντήσεις με τους φοιτητές/τριες προκειμένου να ενισχύσουν τον αναστοχασμό των φοιτητριών/ών για όσα παρατηρούν στα νηπιαγωγεία ή αναλαβάνουν να οργανώσουν σε αυτά. Είσης, συζητούν ή τροποποιούν ή συμπληρώνουν ή βελτιώνουν τον προτεινόμενο ημερήσιο σχεδιασμό δραστηριοτήτων/προγραμμάτων του κάθε φοιτητή.

- Επισκέπτονται τις τάξεις στις οποίες ασκούνται οι φοιτητές/τριες με σκοπό να παρακολουθήσουν το παιδαγωγικό και εκπαιδευτικό τους έργο, να συζητήσουν ενδεχόμενα προβλήματα και να προσφέρουν συστηματική υποστήριξη.

Γ. Οι νηπιαγωγοί των συνεργαζόμενων νηπιαγωγείων

- Έχουν την ευθύνη της τάξης, παρευρίσκονται στην τάξη και δεν παρεμβαίνουν κατά το ημερήσιο πρόγραμμα των φοιτητών, παρά μόνο αν ζητηθεί η βοήθειά τους.
- Διευκολύνουν τους φοιτητές στην οργάνωση των προβλεπόμενων επισκέψεων ή εορτών, όπως και στην παροχή παιδαγωγικού υλικού.
- Ενημερώνουν τους γονείς για τις διδασκαλίες των φοιτητών.
- Ενημερώνουν τους φοιτητές για τα στοιχεία της τάξης τους και τον τρόπο δουλειάς τους.
- Συνεργάζονται με τις αποσπασμένες νηπιαγωγούς και τα μέλη ΔΕΠ για την αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν προκύπτουν.

Δ. Οι υπεύθυνες/οι των Πρακτικών Ασκήσεων (μέλη ΔΕΠ) οφείλουν:

➢ Πριν από την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης

- Να προβαίνουν σε κοινές συσκέψεις αποσπασμένων νηπιαγωγών και νηπιαγωγών συνεργαζομένων νηπιαγωγείων προκειμένου να τους ενημερώνουν για την πρακτική άσκηση και τον τρόπο εργασίας των φοιτητών.

➢ Μετά την πραγματοποίηση της πρακτικής άσκησης

- Οφείλουν να επαναλάβουν τη σύσκεψη με την παρουσία και των φοιτητών για την αξιολόγηση της όλης διαδικασίας. Ανταλλάσσονται απόψεις για συμπληρώσεις, τροποποιήσεις με τελικό σκοπό τη βελτίωση του προγράμματος των πρακτικών ασκήσεων.

2.3.6. Μαθήματα Διευρυμένης Πρακτικής Άσκησης (Δ.Π.Α.)

Το Τμήμα Νηπιαγωγών συμμετέχοντας στην πράξη ΕΠΕΑΕΚ 2.4.2.α. «ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ ΑΝΩΤΑΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ» προσφέρει μαθήματα στα πεδία πρακτικής άσκησης, με στόχο τη σύζευξη της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας. Για το λόγο αυτό το Τμήμα έχει αναπτύξει συνεργασία με φορείς (φορείς υποδοχής), όπως βιβλιοθήκες, παιδότοποι-παιδικές χαρές, νοσοκομεία, μουσεία, πολιτιστικοί φορείς, κέντρα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και τεχνολογίας.
Στα πεδία Δ.Π.Α. μπορούν να συμμετάσχουν φοιτήτριες/φοιτητές όλων των εξαμήνων. Κάθε πεδίο Δ.Π.Α., σε κάθε κύκλο του, δεν μπορεί να εξασκεί παραπάνω από 20 φοιτητές.
Κάθε κύκλος ενός πεδίου της Δ.Π.Α. ολοκληρώνεται σε δύο φάσεις ως εξής :
Α' φάση: Θεωρητική προετοιμασία (10 ώρες θεωρητικά μαθήματα)
Β' φάση: Πρακτική άσκηση στο φορέα υποδοχής.
Η συμμετοχή σε πεδίο της Δ.Π.Α. αντιστοιχεί με παρακολούθηση μαθήματος «Κατ' επιλογήν». Κατά τη διάρκεια της Δ.Π.Α. παρέχεται στις φοιτήτριες και στους φοιτητές αμοιβή και ασφαλιστική κάλυψη.

2.3.7 Πτυχιακή εργασία

Οι φοιτήτριες/φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία υπό την επίβλεψη και καθοδήγηση μελών του διδακτικού προσωπικού του Τμήματος. Η αίτηση για την ανάληψη πτυχιακής εργασίας κατατίθεται στη Γραμματεία, ύστερα από συνεννόηση με το μέλος ΔΕΠ, το αργότερο μέχρι το τέλος Μαΐου του 6ου εξαμήνου σπουδών ή στις αρχές του 7ου. Σε καμία περίπτωση δε μπορεί να μεσολαβήσει διάστημα μικρότερο των 6 μηνών από την αίτηση της φοιτήτριας ή του φοιτητή, πριν την κατάθεση της διπλωματικής εργασίας. Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος αποφασίζει σχετικά και ορίζει δεύτερη/ο βαθμολογήτρια/τή.
Κατά την περίοδο συγγραφής της πτυχιακής εργασίας απαιτείται συνεργασία σε τακτά χρονικά διαστήματα με την επόπτρια/ τον επόπτη. Η εργασία πρέπει να ολοκληρωθεί και να παραδοθεί τουλάχιστον 15 μέρες πριν από την έναρξη της εξεταστικής περιόδου κατά την οποία οι φοιτήτριες/ φοιτητές προγραμματίζουν να λάβουν το πτυχίο τους. Σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ανατεθεί ή να κατατεθεί πτυχιακή εργασία πέρα από αυτά τα χρονικά όρια.
Κάθε μέλος ΔΕΠ δεν μπορεί να αναλάβει περισσότερες από επτά πτυχιακές εργασίες. Η πτυχιακή εργασία παραδίνεται δακτυλογραφημένη σε δύο αντίτυπα, ένα από τα οποία κατατίθεται στη Βιβλιοθήκη της Σχολής, και πιστώνεται με εννέα διδακτικές μονάδες (9 ΔΜ), οι οποίες αντιστοιχούν σε τρία κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

2.3.8 Κατηγορίες υποχρεωτικών και κατ' επιλογήν μαθημάτων

Τα υποχρεωτικά και κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα αναγράφονται ανά γνωστικό αντικείμενο. Πιστώνεται το καθένα με 3 ΔΜ εκτός από την πρακτική άσκηση που πιστώνεται με 21 Δ.Μ. Με Υ περιγράφονται τα υποχρεωτικά μαθήματα και με Ε τα κατ' επιλογήν υποχρεωτικά.

100 Μεθοδολογία Έρευνας
Υ Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών
Υ Περιγραφική στατιστική
Ε Στατιστική – Ανάλυση δεδομένων
Ε Εφαρμοσμένη στατιστική

200 Ιστορία της Αγωγής και της Εκπαίδευσης
Υ Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
Ε Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες
Ε Η ιστορική εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση
Ε Μικροϊστορία και Εκπαίδευση

300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής
Υ Εισαγωγή στη φιλοσοφία
Υ Φιλοσοφία της εκπαίδευσης
Ε Φιλοσοφία και εκπαίδευση
Ε Πολιτική φιλοσοφία και παιδεία

400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής
Υ Γνωστική ψυχολογία
Υ Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Ε Εκπαιδευτική ψυχολογία & ανάπτυξη του νηπίου
Ε Ψυχολογία κινήτρων
Ε Εφαρμογές της γνωστικής ψυχολογίας στην εκπαίδευση
Ε Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα
Ε Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία
Ε Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία

500 Κοινωνιολογία και κοινωνιολογική θεμελίωση και έρευνα της εκπαίδευσης
Υ Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
Υ Κοινωνιολογία της προσχολικής εκπαίδευσης
Ε Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Ε Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική
Ε Εκπαιδευτική Πολιτική

600 Ειδική αγωγή
Υ Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία
Υ Ψυχολογία της ειδικής αγωγής
Ε Νοητική καθυστέρηση

Ε Μαθησιακές δυσκολίες – Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης

700 Παιδαγωγική

Υ Προσχολική παιδαγωγική
Υ Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού
Υ Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής – Στρατηγικές διδασκαλίας
Υ Συγκριτική Παιδαγωγική
Υ Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική
Ε Παιχνίδι και προσχολική ηλικία
Ε Κοινωνικοδραματικό παιχνίδι και γραμματισμός
Ε Κριτική Παιδαγωγική και Πολυπολιτισμικά Προγράμματα
Ε Μετανάστευση, Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση Ενηλίκων: εκπαιδευτικές πολιτικές
Ε Μειονότητες – Μετανάστες και Εκπαίδευση
Ε Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα
Ε Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο
Ε Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
Ε Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων

800 Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Υ Εκπαιδευτική αξιολόγηση
Υ Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

900 Ελληνική γλώσσα

Υ Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Υ Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας
Ε Παιδαγωγική του γραμματισμού – Πολυγραμματισμοί
Ε Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία
Ε Κοινωνιογλωσσολογία και Εκπαίδευση
Ε Γλωσσολογικές Προσεγγίσεις στην Ανάλυση Λόγου
Ε Κριτικός Γραμματισμός
Ε Η διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης / ξένης γλώσσας

1000 Λογοτεχνία

Υ Ελληνική λογοτεχνία Ι
Υ Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ
Υ Παιδική Λογοτεχνία
Ε Ξένη Παιδική Λογοτεχνία
Ε Ανάγνωση - Απαγγελία
Ε Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου
Ε Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου
Ε Ποίηση για παιδιά και μεγάλους
Ε Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο

1100 Ιστορία
Υ Νεότερη ελληνική ιστορία
Ε Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία

1200 Παράδοση και πολιτισμός
Υ Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές
Ε Θέματα ιστορίας και πολιτισμού
Ε Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
Ε Κοινωνική Ανθρωπολογία του βαλκανικού χώρου
Ε Σχολικές Εθνογραφίες

1300 Πληροφορική
Υ Αρχές πληροφορικής
Υ Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση
Ε Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία
Ε Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού

1400 Μαθηματικά
Υ Προμαθηματικές έννοιες
Ε Δραστηριότητες Μαθηματικών στο Νηπιαγωγείο
Ε Μαθηματικά και Επικοινωνία
Ε Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη διδακτική των μαθηματικών

1500 Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Υ Περιβαλλοντική εκπαίδευση

1600 Φυσικές Επιστήμες
Υ Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και οι αναπαραστάσεις τους
Υ Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους
Ε Οργάνωση επισκέψεων στα τεχνοεπιστημονικά μουσεία
Ε Παιδαγωγικη γνώση περιεχομένου Φυσικών Επιστημών
Ε Οι έννοιες της βιολογίας και η διδασκαλία τους
Ε Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία

1700 Αισθητική παιδεία
Υ Εικαστικά εργαστήρια
Ε Παιδαγωγικά υλικά και μέσα. Χρήση Παιδαγωγικού Υλικού

1800 Μουσικοπαιδαγωγική
Υ Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση
Ε Μουσική θεωρία και μουσικοκινητική πράξη στην προσχολική εκπαίδευση

1900 Θεατρικό παιχνίδι- Κουκλοθέατρο

Υ Θεατρικό παιχνίδι
Ε Θεατρική Αγωγή
Ε Οργάνωση θεατρικής παράστασης
Ε Δραματοποίηση

2000 Κινητική αγωγή
Υ Κινητική – ρυθμική αγωγή
Ε Αναπτυξιακά θέματα κινητικών δεξιοτήτων
Ε Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία
Ε Δημιουργικότητα στην κίνηση, στο χορό και στο παιχνίδι
Ε Γραφοκινητικές δεξιότητες στην προσχολική ηλικία
Ε Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων

2200 Διδακτική Μεθοδολογία και Πρακτική Άσκηση
Υ Διδακτική της κινητικής αγωγής
Υ Διδακτική της κοινωνικής και πολιτικής αγωγής
Υ Διδακτική των Εικαστικών
Υ Πρακτική άσκηση
Υ Διδακτική της μητρικής γλώσσας
Υ Πρακτική άσκηση και διδακτική μεθοδολογία στη μουσικοκινητική
Υ Διδακτική της Γνωριμίας με το περιβάλλον

2300 Ξένη γλώσσα
Ε Εισαγωγή στην εκπαιδευτική αγγλική ορολογία
Ε Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής

Π Διευρυμένη Πρακτική Άσκηση
Ε Παιδικές βιβλιοθήκες- Βιβλιοθήκες
Ε Περιβάλλον και Διαχείριση: Έρευνα περιβαλλοντικών συστημάτων
Ε Τεχνολογικά Μουσεία, Εργαστήρια Φυσικών Επιστημών
Ε Εφαρμοσμένη εκπαιδευτική έρευνα
Ε Δημιουργική Απασχόληση και ψυχολογική στήριξη: Νοσοκ. Παιδοτ. Ε.Α.
Ε Αρχειακή Έρευνα. Ιστορικές έρευνες πεδίου
Ε Βιβλίο και νέοι
Ε Νέα γενιά και πολιτισμός
Ε Μουσείο και Εκπαίδευση
Ε Μ.Μ.Ε. και νέοι
Ε Νεα Γενια και Πολιτισμος

2.4. Πρόγραμμα μαθημάτων ακαδημαϊκού έτους 2011 – 2012

1ο εξάμηνο

Στο πρώτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων μόνο υποχρεωτικά μαθήματα που αντιστοιχούν σε 21 διδακτικές μονάδες.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ.
0101Υ. Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών	Υ	Σοφία Αναστασιάδου	3
0102Υ. Περιγραφική στατιστική	Υ	Σοφία Αναστασιάδου	3
0701Υ. Προσχολική Παιδαγωγική	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3
0901Υ. Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας	3
1001Υ. Ελληνική λογοτεχνία Ι	Υ	Μίμης Σουλιώτης	3
1301Υ. Αρχές πληροφορικής	Υ	Θαρρενός Μπράτιτσης	3
1601Υ. Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και αναπαραστάσεις τους	Υ	Πέτρος Καριώτογλου	3

2ο εξάμηνο

Στο δεύτερο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ.
0201Υ. Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης	Υ	Γιάννης Μπέτσας	3
0902Υ. Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας	3
1002Υ. Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ	Υ	Μίμης Σουλιώτης	3
1701Υ. Εικαστικά εργαστήρια	Υ	Δημήτριος Μπέσσας	3
2001Υ. Κινητική – Ρυθμική Αγωγή	Υ	Κλειώ Σέμογλου	3
0103Ε. Στατιστική – Ανάλυση δεδομένων	Ε	Σοφία Αναστασιάδου	3
0404Ε. Εκπαιδευτική ψυχολογία & ανάπτυξη του νηπίου	Ε	Γεωργία Στεφάνου	3
1802Ε. Μουσική θεωρία και μουσικο-κινητική πράξη στην προσχολική εκπαίδευση	Ε	Νικόλαος Θεοδωρίδης	3
2301Ε. Εισαγωγή στην αγγλική εκπαιδευτική ορολογία	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3

3ο εξάμηνο

Στο τρίτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
0301Υ. Εισαγωγή στη φιλοσοφία	Υ	Δόμνα Μιχαήλ – Γιάννης Μπέτσας	3
0401Υ. Γνωστική ψυχολογία	Υ	Γεωργία Στεφάνου	3
1101Υ. Νεότερη ελληνική ιστορία	Υ	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
1801Υ. Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση	Υ	Νικόλαος Θεοδωρίδης	3
0702Υ. Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3
0203Ε. Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3
0303Ε. Πολιτική Φιλοσοφία και Παιδεία	Ε	Δόμνα Μιχαήλ	3
0515Ε. Εκπαιδευτική Πολιτική	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3
0713Ε. Μειονότητες, Μετανάστες και Εκπαίδευση	Ε	Δόμνα Μιχαή	3
0905Ε Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία	Ε	Αναστασία Στάμου	3
1008Ε. Ποίηση για παιδιά και μεγάλους	Ε	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3
1605Ε. Οι έννοιες της Βιολογίας και η διδασκαλία τους	Ε	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3
2302Ε. Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής Ι	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3
Π. 10 Εικαστικά Εργαστήρια	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
Π. 12 Νέα Γενιά και Πολιτισμός	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3

4ο εξάμηνο

Στο τέταρτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ.
0402Υ. Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία	Υ	Ευθαλία Κωσταντινίδου	3
0703Υ. Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής. Στρατηγικές διδασκαλίας	Υ	Ειδικός Επιστήμονας	3
1201Υ. Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές	Υ	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
1302Υ. Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση	Υ	Θαρρενός Μπράτιτσης	3
1602Υ. Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους	Υ	Πέτρος Καριώτογλου	3
0104Ε. Εφαρμοσμένη στατιστική	Ε	Σοφία Αναστασιάδου	3
0304Ε. Φιλοσοφία και εκπαίδευση	Ε	Σωτηρία Τριαντάρη	3
0705Ε. Παιχνίδι και Παιδική Ηλικία	Ε	Σοφία Αυγητίδου	3
0715Ε. Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3
0721Ε. Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων	Ε	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3
0906Ε. Κοινωνιογλωσσολογία και Εκπαίδευση	Ε	Αναστασία Στάμου	3
1006Ε. Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου	Ε	Μίμης Σουλιώτης – Έφη Παπαγεωργίου	3
1603Ε. Οργάνωση επισκέψεων στα τεχνοεπιστημονικά μουσεία	Ε	Πέτρος Καριώτογλου	3
2003Ε. Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία	Ε	Κλειώ Σέμογλου	3

5ο εξάμηνο

Στο πέμπτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 18 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 3 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
0601Υ. Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία	Υ	Αναστασία Αλευριάδου	3
0722Υ. Συγκριτική Παιδαγωγική	Υ	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3
1401Υ. Προμαθηματικές Έννοιες	Υ	Κωνσταντίνος Τάτσης	3
1901Υ. Θεατρικό παιχνίδι	Υ	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3
2201Υ. Διδακτική της κινητικής αγωγής	Υ	Κλειώ Σέμογλου	3
2209Υ. Διδακτική των Εικαστικών **ή** 2211Υ Διδακτική της Μητρικής Γλώσσας	Υ	Δημήτριος Μπέσσας **ή** Κωνσταντίνος Ντίνας	3
0511Ε Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3
0603Ε. Νοητική καθυστέρηση	Ε	Αναστασία Αλευριάδου	3
0907Ε Γλωσσολογικές Προσεγγίσεις στην Ανάλυση Λόγου	Ε	Αναστασία Στάμου	3
1005Ε. Απαγγελίες λογοτεχνικών κειμένων	Ε	Μίμης Σουλιώτης	3
1007Ε Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου	Ε	Μίμης Σουλιώτης – Έφη Παπαγεωργίου	3
1303Ε. Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία	Ε	Θαρρενός Μπράτιτσης	3
1604Ε Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου Φυσικών Επιστημών	Ε	Πέτρος Καριώτογλου	3
1606Ε Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία	Ε	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3
1903Ε. Θεατρική Αγωγή	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3
2304 Ε. Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής ΙΙ	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3
Π. 10 Εικαστικά Εργαστήρια	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
Π. 12 Νέα Γενιά και Πολιτισμός	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3

6ο εξάμηνο

Στο έκτο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 15 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 6 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
0302Υ. Φιλοσοφία της εκπαίδευσης	Υ	Σωτηρία Τριαντάρη	3
0502Υ. Κοινωνιολογία της προσχολικής εκπαίδευσης	Υ	Ευαγγελία Καλεράντε	3
0801Υ. Εκπαιδευτική αξιολόγηση	Υ	Γεώργιος Ιορδανίδης	3
2202Υ. Διδακτική της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής	Υ	Σοφία Αυγητίδου	3
2211Υ Διδακτική της Μητρικής Γλώσσας **ή** 2212 Υ Διδακτική της Γνωριμίας με το Περιβάλλον	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας **ή** Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3
0205Ε. Μικροϊστορία και Εκπαίδευση	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3
0403Ε. Ψυχολογία κινήτρων	Ε	Γεωργία Στεφάνου	3
0513Ε. Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης	Ε	Καλλιόπη Βρυνιώτη	3
0716Ε Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο	Ε	Ευαγγελία Καλεράντε	3
0908Ε. Κριτικός Γραμματισμός	Ε	Αναστασία Στάμου	3
1009Ε. Σύγχρονη Ελληνική Λογοτεχνία και Κοινωνικό Περιθώριο	Ε	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3
1403Ε. Δραστηριότητες Μαθηματικών στο Νηπιαγωγείο	Ε	Κωνσταντίνος Τάτσης	3
1904Ε. Οργάνωση θεατρικής παράστασης	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3
1905Ε. Δραματοποίηση	Ε	Σταμάτης Γαργαλιάνος	3

7ο εξάμηνο

Στο έβδομο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 27 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και, στην περίπτωση που δε συμμετέχουν στο συγκεκριμένο εξάμηνο στην πρακτική άσκηση, 6 μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 15 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
0704Υ. Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική	Υ	Δόμνα Μιχαήλ	3
0802Υ. Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης	Υ	Γεώργιος Ιορδανίδης	3
2203Υ. Πρακτική άσκηση *	Υ	Καλλιόπη Βρυνιώτη	15
2209Υ Διδακτική των Εικαστικών	Υ	Δημήτριος Μπέσσας	3
2210Υ Πρακτική Άσκηση και Διδακτική Μεθοδολογία στη Μουσικοκινητική	Υ	Κλειώ Σέμογλου	3
0204Ε. Η ιστορική εξέλιξη της Προσχολικής Αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση	Ε	Γιάννης Μπέτσας	3
0405Ε. Εφαρμογές της γνωστικής ψυχολογίας στην εκπαίδευση	Ε	Γεωργία Στεφάνου	3
0406Ε. Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3
0407Ε. Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3
1004Ε. Ξένη Παιδική Λογοτεχνία	Ε	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3
1102Ε. Νεότερη και Σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
1303Ε. Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία	Ε	Θαρρενός Μπράτιτσης	3
1402Ε. Μαθηματικά και Επικοινωνία	Ε	Κωνσταντίνος Τάτσης	3
2005Ε. Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων	Ε	Κλειώ Σέμογλου	3
Π. 10 Εικαστικά Εργαστήρια	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
Π. 12 Νέα Γενιά και Πολιτισμός	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3

* λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητριών /τών και για την καλύτερη υποστήριξή τους οι φοιτήτριες / φοιτητές μοιράζονται σε δύο ομάδες και πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο

8ο εξάμηνο

Στο όγδοο εξάμηνο οι φοιτήτριες και οι φοιτητές δηλώνουν από τον παρακάτω κατάλογο μαθημάτων 27 διδακτικές μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και, στην περίπτωση που δε συμμετέχουν στο συγκεκριμένο εξάμηνο στην πρακτική άσκηση, 6 μονάδες από υποχρεωτικά μαθήματα και 15 διδακτικές μονάδες από κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΚΑΙ ΤΙΤΛΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΕΙΔΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ	ΔΙΔΑΣΚΟΥΣΑ – ΩΝ	Δ.Μ
1003Υ. Παιδική Λογοτεχνία	Υ	Τριαντάφυλλος Κωτόπουλος	3
1501Υ. Περιβαλλοντική Εκπαίδευση	Υ	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3
2203Υ. Πρακτική άσκηση*	Υ	Σοφία Αυγητίδου	15
2211Υ Διδακτική της Μητρικής Γλώσσας	Υ	Κωνσταντίνος Ντίνας	3
2212 Υ Διδακτική της Γνωριμίας με το Περιβάλλον	Υ	Πηνελόπη Παπαδοπούλου	3
0408Ε. Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία	Ε	Ευθαλία Κωνσταντινίδου	3
1202Ε. Θέματα ιστορίας και πολιτισμού	Ε	Ιφιγένεια Βαμβακίδου	3
1304Ε. Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού	Ε	Θαρρενός Μπράτιτσης	3
1404Ε. Σύγχρονες Προσεγγίσεις στη Διδακτική των Μαθηματικών	Ε	Κωνσταντίνος Τάτσης	3
2303 Ε. Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής	Ε	Ελένη Γρίβα και αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί	3

* λόγω του μεγάλου αριθμού των φοιτητριών /τών και για την καλύτερη υποστήριξή τους οι φοιτήτριες / φοιτητές μοιράζονται σε δύο ομάδες και πραγματοποιούν την πρακτική άσκηση είτε στο χειμερινό είτε στο εαρινό εξάμηνο

2.4.1 Συνοπτική παρουσίαση των διδακτικών μονάδων, ανά κατηγορία μαθημάτων, που αντιστοιχούν σε κάθε εξάμηνο

ΕΞΑΜΗΝΟ	Υ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΜ	Ε ΜΑΘΗΜΑΤΑ	ΔΜ	ΣΥΝΟΛΟ ΔΜ/ΕΞΑΜΗΝΟ
1ο	7	21	-	-	21
2ο	5	15	2	6	21
3ο	5	15	2	6	21
4ο	5	15	2	6	21
5ο	6	18	1	3	21
6ο	5	15	2	6	21
7ο	2 **ή*** 2+πρακτική άσκηση	6 **ή** 27	5 **ή** 0	15 **ή** 0	21 **ή** 27
8ο	2+πρακτική άσκηση **ή*** 2	27 **ή** 6	0 **ή** 5	0 **ή**15	27 **ή** 21
Σύνολο	38	132	14	42	174

*** εξαρτάται από το εξάμηνο στο οποίο θα κάνει η φοιτήτρια / φοιτητής την πρακτική άσκηση**

2.5. Περιγραφή μαθημάτων

2.5.1. Υποχρεωτικά μαθήματα

0100 Μεθοδολογία Έρευνας

Τίτλος μαθήματος: Μέθοδοι και τεχνικές έρευνας των κοινωνικών επιστημών
Κωδικός: 0101Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Ο σχεδιασμός στην κοινωνική έρευνα. Συλλογή, επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων. Προβλήματα μέτρησης (αξιοπιστίας, εγκυρότητας) στην παιδαγωγική έρευνα. Μέθοδοι: Παρατήρηση, βιογραφικό ιστορικό, συνέντευξη, ανάλυση και ερωτηματολόγιο, μέτρηση σχέσεων, Γραπτά τεκμήρια. Εισαγωγή στις βασικές έννοιες και στα στάδια μιας έρευνας. Μέθοδοι έρευνας. Τρόποι δειγματοληψίας. Η έρευνα με ερωτηματολόγιο. Παρουσίαση, ερμηνεία δεδομένων και διεξαγωγή συμπερασμάτων. Τρόποι παρουσίασης των αποτελεσμάτων μιας έρευνας. Εφαρμογές σε θέματα εκπαίδευσης – παιδαγωγικής.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Πραγματοποίηση μιας έρευνας
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Σκοπός του μαθήματος είναι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να έρθουν σε επαφή με βασικές έννοιες έρευνας-να αποκτήσουν γνώσεις για την οργάνωση και το σχεδιασμό ερευνών που αφορούν τόσο στην εκπαιδευτική διαδικασία και πολιτική όσο και σε θέματα παιδαγωγικής-να εξοικειωθούν με τον τρόπο παρουσίασης και συγγραφής των αποτελεσμάτων ερευνών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Cohen, L. & Manion, L. (1994) *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Ζαφειρόπουλος, Κ. (2005) *Πώς γίνεται μια επιστημονική εργασία*; Αθήνα: Κριτική.
Φίλιας, Β. 2003. *Εισαγωγή στη μεθοδολογία και τις τεχνικές των κοινωνικών ερευνών*. Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Περιγραφική στατιστική
Κωδικός: 0102Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Συλλογή, Ταξινόμηση και Παρουσίαση Στατιστικών Δεδομένων, Εμπειρικές Κατανομές. Μέτρα Θέσης, Μέτρα Διασποράς, Παλινδρόμηση, Συσχέτιση.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος:
Στατιστική επεξεργασία δεδομένων με τη βοήθεια του Excel.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και χρήση του εργαστηρίου των Η/Υ.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στις βασικές έννοιες της Περιγραφικής στατιστικής και Ανάλυσης δεδομένων. Επιπλέον, στόχος του μαθήματος αποτελεί η πρωτογενής επεξεργασία, ανάλυση και παρουσίαση στατιστικών δεδομένων εκπαιδευτικής έρευνας με τη βοήθεια του Excel.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γιαλαμάς, Β. (2005) *Στατιστικές τεχνικές και εφαρμογές στις επιστήμες της αγωγής*. Αθήνα: Πατάκης.
Ζαίρης, Ε. Π. 2005. *Στατιστική μεθοδολογία*. Αθήνα: Κριτική.
Καραγεώργος, Δ. (2001) *Στατιστική: Περιγραφική & επαγωγική*. Αθήνα: Σαββάλας.
Παπαδημητρίου, Γ. (2005) *Περιγραφική στατιστική*. Αθήνα: Δαρδανός.
Ρούσος, Λ. Π. & Τσαούσης, Γ. (2002) *Στατιστική εφαρμοσμένη στις κοινωνικές επιστήμες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

0200 Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: Ιστορία της νεοελληνικής εκπαίδευσης
Κωδικός: 0201Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας στην Ιστορία της Εκπαίδευσης
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών: Α’
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Εξετάζονται ο τρόπος δόμησης και διαμόρφωσης του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, το θεσμικό πλαίσιο, οι βασικοί μεταρρυθμιστικοί σταθμοί, η εκπαίδευση και το επάγγελμα των εκπαιδευτικών, η εξέλιξη των αναλυτικών προγραμμάτων. Μελετώνται, επίσης, οι συνθήκες ίδρυσης και λειτουργίας των ιδρυμάτων προσχολικής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, οι βασικές παιδαγωγικές και κοινωνικές παράμετροι που προσδιόρισαν την εξέλιξη του νηπιαγωγείου στη νεοελληνική εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διδασκαλία: 36 ώρες
Προετοιμασία των φοιτητριών/ών: 26 ώρες
Συλλογή δεδομένων: 10 ώρες

Εποπτεία και αποτίμηση: 4 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 24 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται ότι οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα ενημερωθούν για την ιστορική εξέλιξη της νεοελληνικής εκπαίδευσης και θα είναι σε θέση να εντάξουν τις παιδαγωγικές επιλογές στο κοινωνικό και πολιτικό συγκείμενό τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες και εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μπουζάκης, Σ. (2002) *Ιστορία της σύγχρονης ελληνικής εκπαίδευσης*, Αθήνα: Gutenberg.
Χαρίτος, Χ. (1998) *Το ελληνικό νηπιαγωγείο και οι ρίζες του: Συμβολή στην ιστορία της προσχολικής αγωγής*. Αθήνα: Gutenberg.
Κυπριανός, Π. (2004) *Συγκριτική ιστορία της ελληνικής εκπαίδευσης*. Αθήνα: Βιβλιόραμα.

0300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη φιλοσοφία
Κωδικός: 0301Υ
Όνομα διδασκόντων - ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας στην Ιστορία της Εκπαίδευσης
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις έννοιες, στις θεωρίες, στα φιλοσοφικά ρεύματα και στους φιλοσόφους που παρουσιάζονται ως εισηγητές και οπαδοί των φιλοσοφικών συστημάτων ανά τους αιώνες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της εισαγωγής στη φιλοσοφία, τη σημασία της φιλοσοφίας, τις περιόδους της, τα φιλοσοφικά ρεύματα, την πορεία της φιλοσοφίας της εκπαίδευσης, καθώς και άλλα φιλοσοφικά πεδία, όπως λογική, ρητορική, γλώσσα, αισθητική, πολιτική, μεταφυσική κ.ά.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2005) *Ιστορία της φιλοσοφίας*. 2 τόμ. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλη.

Τίτλος μαθήματος: Φιλοσοφία της εκπαίδευσης
Κωδικός: 0302Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και εκπαίδευση

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις κατευθύνσεις του φιλοσοφικού στοχασμού και τις σχέσεις τους προς την εκπαίδευση. Ερμηνεία βασικών εννοιών, όπως: παιδεία-εκπαίδευση-αγωγή-κοινωνικοποίηση-ηθική-δογματισμός. Τη σημασία που έχει για την εκπαίδευση η φιλοσοφία της γλώσσας και η λογική. Επισήμανση των βασικότερων εκπαιδευτικών θέσεων στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο, τη νεοελληνική φιλοσοφία, νεότερη και σύγχρονη. Ανθρωπιστική παιδεία και ζητήματα πρακτικής φιλοσοφίας της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της φιλοσοφίας της εκπαίδευσης, τη σχέση που έχει η εκπαίδευση με τη φιλοσοφία της γλώσσας, τη λογική και τη ρητορική, καθώς και τη σχέση της με τα ανθρωπιστικά ιδανικά, την ηθική. Επίσης θα εμβαθύνουν στο ρόλο του εκπαιδευτή και του εκπαιδευόμενου, με εικόνες και σχόλια από την τστορία της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βώρος, Φ.Κ. (1997) *Η φιλοσοφία της εκπαίδευσης.* Αθήνα: Έκδοση του «Εκπαιδευτικού Συνδέσμου».
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2003) *Η συμβολή των λογίων της Τραπεζούντας στην εκπαίδευση των Παραδουνάβιων Ηγεμονιών. Στοιχεία πολιτικής, ηθικής και λογικής φιλοσοφίας στα έργα του Γεώργιου Τραπεζούντιου Χρυσόγονου*. Θεσσαλονίκη : Αντ. Σταμούλης & Κέντρο Ποντιακών Μελετών.

0400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Γνωστική ψυχολογία
Κωδικός: 0401Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Γεωργία Στεφάνου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Γνωστική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αντικείμενο της γνωστικής ψυχολογίας. Ιστορική αναδρομή. Μέθοδοι μελέτης της γνωστικής ψυχολογίας (ενδοσκόπηση, πειραματική μέθοδοι, ψυχοφυσιολογικές μέθοδοι, λεκτικές αναφορές). Αναπαράσταση και οργάνωση των γνώσεων. Γνωστικές λειτουργίες των διαδικασιών πρόσληψης, επεξεργασίας, συγκράτησης και ανάσυρσης των πληροφοριών. Βιολογικές βάσεις των γνωστικών λειτουργιών. Αντίληψη. Προσοχή. Μνήμη, λήθη, λήψη απόφασης, γλώσσα, λύση προβλημάτων, επίτευξη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν βασικές έννοιες και αρχές της γνωστικής ψυχολογίας, όπως αναπαράσταση και οργάνωση γνώσεων, και γνωστικές λειτουργίες, και να τις αξιοποιούν στην εκπαιδευτική πράξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές εργασίες.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Calota, D. A., & Marsh, E. J. (2005) *Cognitive psychology.* New York: Psychology press.
Bruning, R. H., Schraw, G. J., & Running, R. R. (1999) *Cognitive psychology and instruction.* Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
Eysenck, M. W., & Keane, M. T. (2005) *Cognitive psychology: A students' handbook.* London: Psychology press.
Hayes. N. (1994). *Foundations of psychology: An introductory text.* London: Routledge. Hayes. N. (1998) *Εισαγωγή στην ψυχολογία.* Τόμ. 1. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1992) *Γνωστική ψυχολογία*. Θεσσαλονίκη: Art of Text.

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Κωδικός: 0402Υ
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις της κοινωνικής ψυχολογίας. Πρώτα γίνεται συνοπτική αναφορά στην ιστορία της κοινωνικοψυχολογικής έρευνας, στη μεθοδολογία έρευνας στην κοινωνική ψυχολογία και στη σχέση της κοινωνικής ψυχολογίας με άλλες κοινωνικές επιστήμες, ιδιαίτερα με την κοινωνιολογία. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις που έχουν γνωστική και πειραματική κατεύθυνση και με τα εξής θέματα: κοινωνική γνώση και σχηματισμός εντυπώσεων, απόδοση αιτίας, στάσεις, κοινωνική επιρροή και υπακοή στην αυθεντία, διαδικασίες της ομάδας και διομαδικές σχέσεις, και κοινωνικές αναπαραστάσεις. Τέλος, παρουσιάζονται οι κυριότερες από τις ερευνητικές προσεγγίσεις που εκπροσωπούν τη «γλωσσική στροφή» στην κοινωνική ψυχολογία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές παραδόσεις της κοινωνικής ψυχολογίας, τις μεθόδους έρευνας που αυτές χρησιμοποιούν και τη σχέση τους με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κοκκινάκη, Φ. (2005) *Κοινωνική ψυχολογία: Εισαγωγή στη μελέτη της κοινωνικής συμπεριφοράς.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

0500 Κοινωνιολογία και κοινωνιολογική θεμελίωση της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην κοινωνιολογία της εκπαίδευσης
Κωδικός: 0501Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Κοινωνικοποίηση (θεωρία, διαδικασία, φάσεις, φορείς), η εκπαίδευση ως κοινωνικό φαινόμενο, ανάλυση των εκπαιδευτικών διαδικασιών σε μακρο- και μικρο–κοινωνιολογικό επίπεδο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 44 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να γνωρίζουν βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θεωρίες, ειδικότερα αυτές που σχετίζονται ή αναφέρονται στην εκπαίδευση. Θα πρέπει ακόμα να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό ρόλο του σχολείου όπως αυτός αναλύεται μέσα από διαφορετικά ιδεολογικά πρίσματα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή /και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κελπανίδης, Μ. (2004). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Φραγκουδάκη, Α. (2000). *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Παπαζήσης
Κυρίδης, Α. (1999). *Εκπαιδευτική ανισότητα*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνιολογία της προσχολικής εκπαίδευσης
Κωδικός: 0502Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: *Γ*
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης με ιδιαίτερη αναφορά στο νηπιαγωγείο. Αντισταθμιστικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 34 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται οι φοιτήτριες και οι φοιτητές να είναι σε θέση να συσχετίζουν τις βασικές κοινωνιολογικές έννοιες και θεωρίες με τις λειτουργίες και τα χαρακτηριστικά της προσχολικής εκπαίδευσης. Θα πρέπει ακόμα να είναι σε θέση να αντιλαμβάνονται τον κοινωνικό ρόλο του νηπιαγωγείου κυρίως ως φορέα αντισταθμιστικής εκπαίδευσης κυρίως για κοινωνικές ομάδες με ειδικά πολιτισμικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή /και μικρές ατομικές ή ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κυρίδης, Α. (1999) *Μια κοινωνιολογική προσέγγιση της προσχολικής εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Banks, O. (2001) *Κοινωνιολογία της εκπαίδευσης*. Θεσσαλονίκη: Παρατηρητής.

0600 Ειδική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: Αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία
Κωδικός: 0601Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης. Προαπαιτούμενο: Εξελικτική ψυχολογία *Έτος σπουδών:* Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ιστορική αναδρομή στην αντιμετώπιση των ψυχικών διαταραχών των παιδιών. Ερευνητικά ευρήματα στην αναπτυξιακή ψυχοπαθολογία. Η έννοια της συννοσηρότητας στην ψυχοπαθολογία. Τα συστήματα ταξινόμησης των ψυχικών διαταραχών. Αξιολόγηση και θεραπευτική αντιμετώπιση των αναπτυξιακών διαταραχών. Η επίδραση των βιολογικών παραγόντων στην ανάπτυξη της παθολογικής συμπεριφοράς. Σχολικό περιβάλλον, πολιτισμικό πλαίσιο και ψυχοπαθολογία. Μειονότητες και ψυχοπαθολογία. Διαταραχή ελλειμματικής προσοχής-υπερκινητικότητα. Αγχώδεις διαταραχές. Κατάθλιψη. Διαταραχές του δεσμού (ή της προσκόλλησης), της ταυτότητας του φύλου, διαταραχές μυοσπασμάτων. Διαταραχές της απέκκρισης (ενούρηση-εγκόπριση).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της αναπτυξιακής ψυχοπαθολογίας. Το ενδιαφέρον στην ψυχοπαθολογία δεν περιορίζεται μόνο στη μελέτη του νηπίου/παιδιού και της οικογένειάς του αλλά επεκτείνεται και στη διερεύνηση των διαπροσωπικών του σχέσεων γενικότερα, καθώς επίσης και στη μελέτη της επίδρασης του κοινωνικοπολιτισμικού του πλαισίου. Οι φοιτήτριες θα συνδυάσουν τη μελέτη της τυπικής ανάπτυξης με τη μελέτη της παθολογικής συμπεριφοράς, ενώ ταυτόχρονα θα είναι σε θέση να διερευνούν τον τρόπο με τον οποίο οι ψυχικές διαταραχές επηρεάζουν την ανάπτυξη και αντίστροφα. Παράλληλα, οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν τους παράγοντες που συμβάλλουν στην πρόληψη της εμφάνισης των ψυχικών διαταραχών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κάκουρος, Ε. & Μανιαδάκη, Κ. (2002) *Ψυχοπαθολογία παιδιών και εφήβου: Αναπτυξιακή Προσέγγιση.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.

Σταύρου, Λ. (1991). *Ψυχοπαιδαγωγική αποκλινόντων νηπίων, παιδιών, εφήβων.* Αθήνα: Άνθρωπος.
Τσιάντης, Γ. & Μανωλόπουλος, Σ. (1986) *Σύγχρονα θέματα παιδοψυχιατρικής-Ψυχοπαθολογία.* Τόμ. 2. Αθήνα: Καστανιώτης.

Τίτλος μαθήματος: Ψυχολογία της ειδικής αγωγής
Κωδικός: 0602Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η ιστορία της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα και στο εξωτερικό. Η έννοια της ενταξιακής εκπαίδευσης. Προγράμματα ενταξιακής εκπαίδευσης στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α. Χαρακτηριστικά και γνωστικά πρότυπα παιδιά με νοητική καθυστέρηση, τύφλωση, κώφωση και αυτισμό. Προγράμματα παρέμβασης για νήπια και παιδιά με νοητικές, κινητικές, αισθητηριακές αναπηρίες. Πρώιμη παρέμβαση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 110 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 34 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της ειδικής αγωγής. Συγκεκριμένα, θα μελετηθεί η εξέλιξη της ειδικής εκπαίδευσης από το ειδικό στο γενικό σχολείο, η ιστορία της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Παράλληλα, θα υπάρχει η δυνατότητα μελέτης προγραμμάτων ένταξης παιδιών με αυτισμό, κινητικές αναπηρίες, νοητική καθυστέρηση, και αισθητηριακές διαταραχές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ζώνιου- Σιδέρη, (1996) *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: Μια ψυχοπαιδαγωγική Προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ζώνιου- Σιδέρη, (2004*) Σύγχρονες ενταξιακές προσεγγίσεις*. 2 τόμ.. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Καΐλα, Μ., Πολεμικός, Ν., & Φιλίππου, Γ. (1994*) Άτομα με ειδικές ανάγκες*. 2 τόμ. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ξηρομερίτη, Α. (1997) *Ειδική εκπαίδευση: Θεωρητικές αρχές–ερευνητικά δεδομένα και διδακτική παρέμβαση*. Πάτρα: Εκδόσεις Πανεπιστημίου Πατρών.
Πολυχρονοπούλου, Σ. (1995) *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Τόμ. 1. Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Τζουριάδου, Μ. (1995) *Παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες: Μια ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.

0700 Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: Προσχολική Παιδαγωγική
Κωδικός: 0701Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπήρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: 1ο
Εξάμηνο:Α'
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Προσχολική Παιδαγωγική ως επιστήμη: έννοια και αντικείμενο, βασικές έννοιες, σχέση με άλλες επιστήμες, μέθοδοι έρευνας. Βασικές παιδαγωγικές αρχές στην Ιστορία της Προσχολικής Παιδαγωγικής. Λειτουργίες της προσχολικής εκπαίδευσης (φροντίδα ή/και εκπαίδευση). Προγράμματα Προσχολικής Εκπαίδευσης. Διδακτική μεθοδολογία στην προσχολική εκπαίδευση. Εικόνες της παιδικής ηλικίας στη σύγχρονη εκπαιδευτική και κοινωνική πραγματικότητα. Αρχική εκπαίδευση και επιμόρφωση εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας στην Ευρώπη και στην Ελλάδα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:20 ώρες
Σύνολο ωρών: 90 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Προσχολικής Παιδαγωγικής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιεί. Θα μπορούν να συγκρίνουν παιδαγωγικά συστήματα της προσχολικής εκπαίδευσης ως προς το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο, τους στόχους και τις μεθόδους αγωγής καθώς και το ρόλο του παιδαγωγού. Θα γνωρίζουν τις αρχές, το περιεχόμενο και τις διαφορετικές μεθόδους στην προσχολική εκπαίδευση. Τέλος, θα είναι ενήμερες των συζητήσεων για την ποιότητα της προσχολικής αγωγής, τις προτεραιότητες στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών και άλλα σύγχρονα ζητήματα της προσχολικής παιδαγωγικής.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Κιτσαράς, Γ. (2004), *Προσχολική Παιδαγωγική*, Αθήνα: έκδοση του συγγραφέα.
Ντολιοπούλου, Ελ. (2000), *Σύγχρονα Προγράμματα για Παιδιά Προσχολικής Ηλικίας*, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.
Τσιαντζή – Σμαράγδα, Μ. (1995), *Εφαρμοσμένη Παιδαγωγική στα Παιδιά της Προσχολικής Ηλικίας*, Αθήνα: Gutenberg.
Πανταζής, Σ. Χ. και Σακελλαρίου, Μ.Ι. (2005), *Προσχολική Παιδαγωγική: Προβληματισμοί - Προτάσεις*, Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: Η οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος του νηπιαγωγείου στο πλαίσιο του παιχνιδιού
Κωδικός: 0702Υ
Όνομα διδάσκουσας/οντα - ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπήρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα προσδιορίζει τη σημασία του μαθησιακού περιβάλλοντος και την επίδρασή του παιχνιδιού στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Στη συνέχεια εξετάζει το πως αναπτύσσονται και μαθαίνουν τα παιδιά και καταλήγει στη δημιουργία ενός κατάλληλου περιβάλλοντος που αντανακλά τον πολιτισμό, ευνοεί τη συνεργασία σε ομάδες και εγγυάται την ευτυχία του κάθε παιδιού και της ομάδας. Συζητά προτάσεις και τεχνικές για τα είδη, τον εξοπλισμό και τη λειτουργία σύγχρονων μαθησιακών κέντρων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δουλειά σε ομάδες, προβολή βιντεοσκοπημένων νηπιαγωγείων που παρουσιάζουν τον τρόπο εργασίας των παιδιών σε καλά οργανωμένους χώρους στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Δουλειά σε ομάδες: 10 ώρες
Προετοιμασία για ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα οικειωθούν τρόπους που θεωρούνται χρήσιμοι για να οργανώσουν ένα νηπιαγωγείο, στο οποίο θα υποστηρίζεται η συνεργατική προσέγγιση της μάθησης και θα προσφέρονται ευκαιρίες για έρευνα και ανακάλυψη. Επιπρόσθετα θα γνωρίσουν τρόπους για να παρατηρούν, να ακούν με προσοχή τα παιδιά και να καταγράφουν τις ιδέες τους. Αυτές οι καταγραφές θα τους εφοδιάσουν με πολύτιμες πληροφορίες για το σχεδιασμό του εκπαιδευτικού τους έργου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Edwards, C., Gandini, L. & Forman, G. (2000) *Reggio Emilia: Οι χίλιες γλώσσες των παιδιών προσχολικής ηλικίας.* Αθήνα: Πατάκης
Γερμανός, Δ. (2002) *Οι τοίχοι της γνώσης: Σχολικός χώρος και εκπαίδευση.* Αθήνα: Gutenberg.
Σιβροπούλου, Ρ. (1997) *Η οργάνωση και ο σχεδιασμός του χώρου (νηπιαγωγείου) στο πλαίσιο του παιχνιδιού.*

Τίτλος μαθήματος: Αναλυτικά προγράμματα προσχολικής αγωγής - Στρατηγικές διδασκαλίας
Κωδικός: 0703Υ
Όνομα διδάσκουσας/οντα - ιδιότητα: Ειδικός Επιστήμονας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα εξετάζονται τα Αναλυτικά Προγράμματα του Ελληνικού Νηπιαγωγείου από το 1896 μέχρι σήμερα. Τονίζεται η φιλοσοφία, το περιεχόμενο και η μέθοδος του κάθε προγράμματος και επιχειρείται κριτική αξιολόγησή του. Στη συνέχεια επικεντρώνεται στην ανάλυση των παρακάτω προγραμμάτων προσχολικής εκπαίδευσης από τη Διεθνή Πρακτική: Head Start, Αναπτυξιακό – Αλληλεπιδραστικό (Bank Street), Υψηλών στόχων (High Scope), Reggio Emilia, Εκπαίδευση για παιδιά με και χωρίς ειδικές ανάγκες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δουλειά σε ομάδες, παρουσίαση βιντεοσκοπημένων διδασκαλιών.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Δουλειά σε ομάδες: 10 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Παρουσίαση βιντεοσκοπημένων διδασκαλιών: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες/ές θα προσεγγίσουν το περιεχόμενο των Αναλυτικών Προγραμμάτων της Ελλάδας και των επικρατέστερων της Διεθνούς πρακτικής με αντικειμενικό σκοπό να διαμορφώσουν προσωπική άποψη, ώστε να συγκρίνουν, να επιλέγουν μεθόδους διδασκαλίας και να παίρνουν αποφάσεις αναφορικά με την πρακτική τους άσκηση στο νηπιαγωγείο.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Roopnarine, J. & Johnson, J. (2006) *Ποιοτικά προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης: Παραδείγματα από τη διεθνή πρακτική.* Αθήνα: Παπαζήσης
Bredekamp, S. & Copple, C. (1997) *Καινοτομίες στην προσχολική εκπαίδευση: Αναπτυξιακά κατάλληλες πρακτικές στα προσχολικά προγράμματα.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κιτσαράς, Γ. (2004) *Προγράμματα: Διδακτική μεθοδολογία προσχολικής αγωγής.* Αθήνα: Έκδοση του συγγραφέα.

Τίτλος μαθήματος: Διαπολιτισμική εκπαίδευση και παιδαγωγική
Κωδικός: 0704Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ. Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές θεματικές ενότητες: Μετανάστευση και παλιννόστηση. Κουλτούρα και πολιτισμός. Διαπολιτισμική, πολυπολιτισμική και αντιρατσιστική εκπαίδευση. Ρατσισμός, ξενοφοβία, στερεότυπα, προκαταλήψεις και διακρίσεις στην εκπαίδευση. Παρουσίαση προτύπων εκπαίδευσης για παλιννοστούντες και αλλοδαπούς μαθητές. Μέθοδοι διδασκαλίας σε πολυπολιτισμικό περιβάλλον. Εκπαιδευτική πολιτική για τη διαπολιτισμική εκπαίδευση στην Ελλάδα και σε χώρες του εξωτερικού.
Μαθησιακοί στόχοι: Η εξοικείωση των φοιτητριών και φοιτητών του Τμήματος με την έννοια της διαφορετικότητας στην εκπαίδευση όπως αυτή εκφράζεται στην σύγχρονη πραγματικότητα και μέσα από την έντονη παρουσία παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στο εκπαιδευτικό σύστημα της χώρας μας κατά τα τελευταία χρόνια. Επίσης, η εξάσκηση τους σε διδακτικές προσεγγίσεις και παιδαγωγικές μεθόδους κατάλληλες για τη διαχείριση της διαφορετικότητας στο χώρο του σχολείου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις (κατόπιν συνεργασίας με τη διδάσκουσα): 10 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Η ευαισθητοποίηση των φοιτητριών και των φοιτητών απέναντι σε ιδιαίτερες ομάδες του μαθητικού πληθυσμού (αλλοδαπούς, παλιννοστούντες, μειονότητες, τσιγγάνους), οι οποίες λόγω της εθνικής, γλωσσικής, θρησκευτικής ή πολιτισμικής διαφορετικότητάς τους βιώνουν τον ρατσισμό, το στιγματισμό και υφίστανται τον κοινωνικό αποκλεισμό μετέπειτα στη ζωή τους. Η απόκτηση μιας σύγχρονης αντίληψης και κατανόησης διαφόρων παιδαγωγικών ζητημάτων σε μία σύγχρονη διαπολιτισμική προσέγγιση. Επίσης, το μάθημα αυτό μπορεί να συμβάλει στην άμβλυνση των προκαταλήψεων και στερεοτύπων που, δυστυχώς, συχνά «συνοδεύουν» τις ομάδες αυτές σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές /ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Banks, J. (2004) *Εισαγωγή στην πολυπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Παπαζήσης.
Γεωργογιάννης, Π. (1998) *Διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Πάτρα: Αχαϊκές εκδόσεις.
Γκόβαρης, Χ. (2001) *Διαπολιτισμική εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.

Γκότοβος, Α. (2003) *Διαπολιτισμική παιδαγωγική*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Gundara, J. & Jacobs, S. (2009) *Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική*. Αθήνα: Ατραπός, επιμέλεια και μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, Ν. Παλαιολόγου.
Gundara, J. (2001) *Interculturalism.* Ashgate: Arena.
Δαμανάκης, Μ. (1997) *Η εκπαίδευση των παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών στην Ελλάδα*. Αθήνα: Gutenberg.
Ευαγγέλου, Ο. & Παλαιολόγου, Ν. (2008) *Σχολικές επιδόσεις αλλόφωνων μαθητών: Αποτελέσματα ερευνών. Εκπαιδευτική Πολιτική.* Αθήνα: Ατραπός.
Μάρκου, Γ. (1997), Εισαγωγή στη Διαπολιτισμική Εκπαίδευση, εκδ. Πανεπιστημίου Αθηνών.
Παλαιολόγου, Ν. & Ευαγγέλου, Ο. (2003) *Διαπολιτισμική παιδαγωγική: Παιδαγωγικές, διδακτικές και ψυχολογικές προσεγγίσεις.* Αθήνα: Ατραπός.
Φραγκουδάκη, Α. & Δραγώνα, Θ. (1997) Επιμ., *Τι είν' η Πατρίδα μας; Εθνοκεντρισμός στην Εκπ/ση*. Αλεξάνδρεια

Τίτλος μαθήματος: Συγκριτική Παιδαγωγική
Κωδικός: 0722Υ
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ. Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικές έννοιες, αντικείμενο και μέθοδοι συγκριτικής μελέτης της εκπαίδευσης. Παρουσιάζονται τα επικρατέστερα παραδείγματα συγκριτικής μελέτης της εκπαίδευσης, ενώ σημαντικό θεματικό στοιχείο του μαθήματος αποτελεί ο εθνικός χαρακτήρας. Κύριο στόχο του μαθήματος αποτελεί η εισαγωγή των φοιτητών και φοιτητριών στα διαχρονικά όσο και επίκαιρα προβλήματα της συγκριτικής μελέτης, όπως το πρόβλημα της πρόσβασης στις πηγές δεδομένων, το πρόβλημα της αξιοπιστίας και τελικά το πρόβλημα της συγκρισιμότητας. Τα ζητήματα του εθνοκεντρισμού, της υποκειμενικότητας και της μεροληψίας αποτελούν επίσης κομβικά σημεία του μαθήματος. Τέλος, το συγκριτικό επιχείρημα, τα χαρακτηριστικά του και ο τρόπος χρήσης του στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής πολιτικής, θα αναπτυχθούν στο πλαίσιο της παρουσίασης επιλεγμένων εκπαιδευτικών συστημάτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Να γίνει κατανοητό ότι βασική προϋπόθεση της συστηματικής σύγκρισης αποτελεί η μελέτη του ιστορικού-κοινωνικού-πολιτιστικού-πολιτικού-οικονομικού και εκπαιδευτικού συγκείμενου μέσα στο οποίο γίνεται η σύγκριση. Υπό αυτή την προϋπόθεση αναμένεται, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να διαμορφώσουν μια κριτική στάση προς τον «εκπαιδευτικό δανεισμό» και επίσης να αντιληφθούν ότι μόνο η συστηματική σύγκριση μπορεί να οδηγήσει σε επιστημονική γενίκευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ματθαίου, Δ. (2000) *Συγκριτική Σπουδή της Εκπαίδευσης*, τομ. Ι και τόμος ΙΙ (2007).
Μπουζάκης, Σ. (Επιμ.) (2000) *Ιστορικο-συγκριτικές προσεγγίσεις*, Gutenberg.

0800 Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: Εκπαιδευτική αξιολόγηση
Κωδικός: 0801Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γεώργιος Ιορδανίδης, Επίκουρος Καθηγητής στην Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Θέματα αξιολόγησης νηπίων, ανάλυση σκοπών αξιολόγησης, διάκριση μοντέλων αξιολόγησης, παρουσίαση τύπων, μεθόδων, συστημάτων αξιολόγησης. Ακόμα, αξιολόγηση εκπαιδευτικού έργου, εκπαιδευτικού προσωπικού, διδασκαλίας, σχολικής μονάδας, εκπαιδευτικού συστήματος.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, συζητήσεις, παρουσιάσεις εργασιών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες
Διδασκαλία: 36 ώρες
Προετοιμασία: 13 ώρες
Συνεργασία με το διδάσκοντα και προετοιμασία εργασιών, διδασκαλιών: 7 ώρες
Ατομική ή ομαδική εργασία / έρευνα/ μελέτη: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 16 ώρες
Εξετάσεις: 3 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή στις/στους υποψήφιες/ους εκπαιδευτικούς των απαραίτητων γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με ζητήματα εκπαιδευτικής αξιολόγησης, αλλά και η δυνατότητα να σκεφθούν και να κρίνουν την υιοθέτηση και εφαρμογή μοντέλων αξιολόγησης των μαθητών. Επίσης, στόχος του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με ζητήματα αξιολόγησης ανθρώπινων και υλικών πόρων στο πεδίο της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας:
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Bonniol, J.J. – Vial, M. (2007) *Το μοντέλο της αξιολόγησης: Θεμελιώδη κείμενα με ερμηνευτικά σχόλια*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Δημητρόπουλος, Ε. (2002) *Εκπαιδευτική αξιολόγηση: Η αξιολόγηση του μαθητή*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Κασσωτάκης, Μ. (2001) *Η αξιολόγηση της επίδοσης των μαθητών*. Αθήνα: Γρηγόρης.
Κωνσταντίνου, Χ. (2002) Η *αξιολόγηση της επίδοσης του μαθητή*. Αθήνα : Gutenberg.
Ντολιοπούλου, Ε – Γουργιώτου, Ε. (2008) *Η αξιολόγηση στην Εκπαίδευση με έμφαση στην Προσχολική*. Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Οργάνωση και διοίκηση εκπαίδευσης
Κωδικός: 0802Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Γεώργιος Ιορδανίδης, Επίκουρος Καθηγητής στην Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο του μαθήματος: Εισαγωγή στην οργάνωση και στη διοίκηση της εκπαίδευσης, οριοθέτηση των εννοιών management και administration στην εκπαίδευση, εφαρμογές της διοικητικής επιστήμης στο πεδίο του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, το νηπιαγωγείο ως οργανισμός, το πορτρέτο του εκπαιδευτικού ηγέτη, το διδακτικό προσωπικό των νηπιαγωγείων, η υποκίνηση του διδακτικού προσωπικού, η λύση προβλημάτων και η λήψη αποφάσεων, η δημιουργία οράματος, ο ρόλος των θεσμικών οργάνων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, συζητήσεις, παρουσιάσεις εργασιών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ώρες διδασκαλίας: 36
Προετοιμασία: 18
Συνεργασία με το διδάσκοντα και προετοιμασία εργασιών, διδασκαλιών: 12
Ατομική ή ομαδική εργασία / έρευνα/ μελέτη: 25
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 26
Εξετάσεις: 3
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι η παροχή στις/στους υποψήφιες/ους εκπαιδευτικούς των απαραίτητων γνώσεων και πληροφοριών σχετικά με ζητήματα διοίκησης, οργάνωσης και λειτουργίας του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, των θεσμών και των φορέων που συνθέτουν τη διοικητική οργάνωση του συστήματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εξετάσεις, εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Click, Ph. (2005) *Διοίκηση Μονάδων Προσχολικής και Σχολικής Αγωγής*, Αθήνα: Έλλην
Dubrin, A.J. (1998) *Βασικές αρχές μάνατζμεντ*. Αθήνα: Έλλην.
Αθανασούλα – Ρέππα, Α. (2008) *Εκπαιδευτική Διοίκηση και Οργανωτική Συμπεριφορά. Η Παιδαγωγική της Διοίκησης της Εκπαίδευσης*, Αθήνα: Έλλην
Πασιαρδής, Π. (2004) *Εκπαιδευτική ηγεσία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Σαϊτης, Χ. (2008) *Οργάνωση και διοίκηση της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Ατραπός.
Σαΐτης, Χ. (2002) *Ο διευθυντής στο σύγχρονο σχολείο*. Αθήνα: Ατραπός.
Σαΐτης, Χ. (2005) *Οργάνωση και Λειτουργία των σχολικών μονάδων*. Αθήνα: Ατραπός.

0900 Ελληνική γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Κωδικός: 0901Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο

Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
1. Γλώσσα και επικοινωνία (α. Η γλώσσα: Γλωσσολογία, ορισμοί της γλώσσας, Γλώσσα λόγος-ομιλία, Γλωσσική-επικοινωνιακή ικανότητα. β. Η επικοινωνία: Μοντέλα επικοινωνίας, Θεωρίες επικοινωνίας, Επικοινωνιακές λειτουργίες της γλώσσας).
2. Η γλώσσα και η γλωσσολογία (ιστορία της γλωσσολογίας, σύγχρονη γλωσσολογία, Γραμματική-Επίπεδα της γλωσσικής ανάλυσης).
3. Γενικά χαρακτηριστικά της γλώσσας (Η θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος σημείων, Η διπλή άρθρωση της γλώσσας, Η γλώσσα είναι μορφή και όχι ουσία-ύλη, Η θεώρηση της γλώσσας ως συστήματος σχέσεων, Προτεραιότητα της συγχρονικής περιγραφής της γλώσσας, Προφορική και γραπτή γλώσσα).
4. Γλώσσα και κοινωνία (Σχέση κοινωνίας και γλώσσας, Η κοινωνιογλωσσολογία, Γλωσσική ποικιλία, Κοινή, επίσημη, σχολική γλώσσα, Υφολογία-επίπεδα ύφους, Διγλωσσία και πολυγλωσσία).
5. Γλώσσα και πολιτισμός (Η ψυχογλωσσολογία, Η απόκτηση της γλώσσας, Γλώσσα και σκέψη-νόηση, Γλωσσικές πράξεις κ.λπ.)
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Γλωσσικές ασκήσεις (σύνταξη και επεξεργασία κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου / πύκνωση και ανάπτυξη του λόγου).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και φροντιστηριακές ασκήσεις σε τμήματα των 25-30 φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών σε γενικές έννοιες της γλωσσολογίας, απαραίτητες για την παρακολούθηση της σύγχρονης βιβλιογραφίας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις & ασκήσεις στα φροντιστηριακά μαθήματα
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Lyons, J. (1995) *Εισαγωγή στη γλωσσολογία.* Αθήνα: Πατάκης.
Lyons, J. (2002) *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Martinet, A. (1976) *Στοιχεία γενικής γλωσσολογίας.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Mounin, G. (1984) *Κλειδιά για τη γλωσσολογία.* Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
Robins, R. (1989) *Σύντομη ιστορία της γλωσσολογίας.* Αθήνα: Νεφέλη.
Saussure, F. de. (1979) *Μαθήματα γενικής γλωσσολογίας.* Αθήνα: Παπαζήσης.
Μπαμπινιώτης, Γ. (1980) *Θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα:
Φιλιππάκη - Warburton, Ει. (1992) *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία.* Αθήνα: Νεφέλη.

Τίτλος μαθήματος: Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας
Κωδικός: 0902Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης ή εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο

Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Α. Σύντομη ιστορία της ελληνικής γλώσσας από την ινδοευρωπαϊκή περίοδο ως τις μέρες μας: 1. Οι αρχές της ελληνικής γλώσσας (Η ινδοευρωπαϊκή γλώσσα, Σχέσεις της ελληνικής με τις άλλες ινδοευρωπαϊκές γλώσσες, Η προελληνική). 2. Η αρχαία ελληνική (Τα ελληνικά συστήματα γραφής, Χαρακτηριστικά γνωρίσματα της αρχαίας ελληνικής, Οι αρχαίες ελληνικές γεωγραφικές και λογοτεχνικές διάλεκτοι). 3. Η ελληνική γλώσσα των μετακλασικών χρόνων (Η Κοινή των ελληνιστικών χρόνων, Ο αττικισμός). 4. Η μεσαιωνική και νέα ελληνική γλώσσα (Χαρακτηριστικά της μεσαιωνικής ελληνικής, Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής). 5. Το γλωσσικό ζήτημα.
Β. Η σύγχρονη νεοελληνική γλώσσα (περιγραφή και ανάλυση): 1. Το φωνολογικό και το γραφικό σύστημα. 2. Το μορφολογικό σύστημα. 3. Στοιχεία σύνταξης της νεοελληνικής γλώσσας (Η ρηματική και η ονοματική φράση, Η πρόταση)
ΙΙ. Πρακτικό μέρος: Γλωσσικές ασκήσεις (σύνταξη και επεξεργασία κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου / πύκνωση και ανάπτυξη του λόγου).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και φροντιστηριακές ασκήσεις σε τμήματα των 25-30 φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα Ευαισθητοποίηση των φοιτητριών και των φοιτητών πάνω σε ζητήματα ιστορίας της ελληνικής γλώσσας και των σημαντικών της σταθμών (αρχαία εποχή, αλεξανδρινή περίοδος, γλωσσικό ζήτημα κ.λπ.) και συζήτηση σημαντικών θεμάτων της συγχρονίας της ελληνικής, κυρίως αυτών που δεν συζητήθηκαν στην λυκειακή τους εκπαίδευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και ασκήσεις στα φροντιστηριακά μαθήματα
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Browning, R. (1985) *Η ελληνική γλώσσα μεσαιωνική και νέα.* Αθήνα: Εκδόσεις Δ. Ν. Παπαδήμα.
Hoffmann, O., Debrunner, A. & Scherer, A. (1998) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Holton, D., Mackridge, P. & Φιλιππάκη-Warburton, Ει. (1999) *Γραμματική της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Πατάκης.
Mackridge, P. (1987) *Η νεοελληνική γλώσσα.* Αθήνα: Πατάκης.
Thompson, G. (1990) *Η ελληνική γλώσσα: Αρχαία και νέα.* Αθήνα: Κέδρος.
Tonnet, H. (1995*) Ιστορία της νέας ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Εκδόσεις Δ. Ν. Παπαδήμα.
Ανδριώτης, Ν. (1992) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Ε.Λ.Ι.Α. (1999) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας (2001) *Ιστορία της ελληνικής γλώσσας από τις αρχές έως την ύστερη αρχαιότητα.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Κλαίρης, Χ. & Μπαμπινιώτης, Γ. (2005) *Γραμματική της νέας ελληνικής: Δομολειτουργική-Επικοινωνιακή.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μπαμπινιώτης, Γ. (1985) *Συνοπτική ιστορία της ελληνικής γλώσσας.* Αθήνα
Πετρούνιας, Ε. (1993) *Νεοελληνική γραμματική και συγκριτική ανάλυση.* Μέρος Α΄: Θεωρία, Β. . Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Τζάρτζανος, Α. (1989) *Νεοελληνική σύνταξις (της κοινής δημοτικής).* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.
Τριανταφυλλίδης, Μ. (1981) *Νεοελληνική γραμματική: Ιστορική εισαγωγή.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών.
Τσομπανάκης, Α. (1994) *Νεοελληνική γραμματική.* Θεσσαλονίκη: Κυριακίδης.

1000 Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος: Ελληνική λογοτεχνία Ι

Κωδικός: 1001Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Μίμης Σουλιώτης, Καθηγητής στην Παιδική λογοτεχνία και διδακτική της
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Τα λογοτεχνικά είδη συνοπτικά. Η ειρωνεία και οι τρόποι της. Η νεοελληνική σάτιρα ειδικά (Δ. Σολωμός, Θ. Ορφανίδης, Α. Λασκαράτος, Γ. Σουρής, Κ.Π. Καβάφης, Κωστής Παλαμάς, Αλ. Πάλλης, Κ. Κολώνιας, Κ. Βάρναλης, Μαν. Φάσσης κ.ά.).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές ή/και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες

Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν το γνωστικό αντικείμενο της λογοτεχνίας και ειδικότερα της σάτιρας και της ειρωνείας. Θα είναι σε θέση να συγκρίνουν τους τρόπους της νεοελληνικής ειρωνείας και να τους συσχετίζουν με το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο, καθώς επίσης και να παραγάγουν κείμενα του είδους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Muecke, D.C. (1984) *Ειρωνεία*. Αθήνα: Ερμής.
Jankelevitch, V. (1997) *Ειρωνεία*. Αθήνα: Πλέθρον.
Ecco, U. (2000) *Μεταξύ ψεύδους και ειρωνείας*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Davis, J.M. (1984) *Φάρσα*. Αθήνα: Ερμής.
Εταιρεία Σπουδών Μωραΐτη (1991) *Σάτιρα και πολιτική στη Νεώτερη Ελλάδα. Από τον Σολωμό ώς τον Σεφέρη*. Αθήνα.

Τίτλος μαθήματος: Ελληνική λογοτεχνία ΙΙ
Κωδικός: 1002Υ
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Μίμης Σουλιώτης, Καθηγητής στην Παιδική λογοτεχνία και διδακτική της
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης. Προαπαιτούμενο: Ελληνική Λογοτεχνία Ι
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Σταθμοί στην ιστορία της νέας ελληνικής λογοτεχνίας. Οι λογοτεχνικές γενιές και οι τρόποι των γενεαλογήσεων. Παρουσίαση μιας τουλάχιστον λογοτεχνικής γενιάς (π.χ. του σουρεαλισμού ή της μεταπολεμικής ποίησης κ.ο.κ.).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές *ασκήσεις*: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν στοιχειωδώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της λογοτεχνίας και της φιλολογίας ως επιστήμης, καθώς την σχέση τους με τις άλλες ανθρωπιστικές επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιούν. Θα είναι σε θέση να συγκρίνουν λογοτεχνικά κινήματα και σχολές (από το δημοτικό τραγούδι μέχρι την μεταπολεμική και τη σύγχρονη λογοτεχνία) ως προς το ιστορικο-κοινωνικό πλαίσιο, τους στόχους και τις φιλολογικές μεθόδους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές /ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Πολίτης, Λ. (1998) *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*. 8η έκδ. Αθήνα: Μ.Ι.Ε.Τ.
Δημαράς, Κ.Θ. (2000) *Ιστορία της νεοελληνικής λογοτεχνίας*. 9η έκδ. Αθήνα: Γνώση.
Βελουδής, Γ. (1994) *Γραμματολογία. Θεωρία Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Δωδώνη.
Κεχαγιόγλου, Γ. (επιμ.) (2003) *Πεζογραφική Ανθολογία: Αφηγηματικός γραπτός νεοελληνικός λόγος*. 2 τόμ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών Α.Π.Θ.

Τίτλος μαθήματος: Παιδική λογοτεχνία
Κωδικός: 1003Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Λέκτορας στην Ελληνική Λογοτεχνία με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Λογοτεχνία και Παιδική Λογοτεχνία: διασάφηση των ορίων και των όρων. Σύντομη ιστορική επισκόπηση της πορείας και εξέλιξης της ελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας από τα τέλη του 19ου αιώνα μέχρι σήμερα. Περί θεωρίας και κριτικής της Παιδικής Λογοτεχνίας. Τα αφηγηματικά στοιχεία: άξονες / στρατηγικές ανάγνωσης λογοτεχνικών κειμένων. Η ελληνική έρευνα για την Παιδική Λογοτεχνία της Προσχολικής Ηλικίας. Η παιδική ποίηση. Το παραμύθι. Ο μύθος. Παραδόσεις. Ευτράπελες διηγήσεις. Μικρές ιστορίες. Εικονογραφημένα παιδικά βιβλία. Κόμικς. Βιβλία γνώσεων. Το παιδικό θέατρο. Η διδασκαλία της παιδικής λογοτεχνίας. Λογοτεχνία για μεγαλύτερες ηλικίες παιδιών (διήγημα – μυθιστόρημα). Σύντομη αναφορά στην Εφηβική Λογοτεχνία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Παιδικής Λογοτεχνίας. Θα είναι σε θέση να συσχετίζουν τη Λογοτεχνία με το ιστορικο-κοινωνικό της πλαίσιο και να παρουσιάζουν λογοτεχνικά κείμενα με εκπαιδευτική σκοπιμότητα. Θα γνωρίσουν τις σύγχρονες τάσεις στην κριτική και θεωρία της Παιδικής Λογοτεχνίας, θα κατακτήσουν τη δομή των λαϊκών παραμυθιών (και των νεότερων εκδοχών τους), των εικονογραφημένων παιδικών βιβλίων και των παιδικών ποιημάτων, ενώ παράλληλα θα πειραματιστούν στη δημιουργία των δικών τους παιδικών μετα-κειμένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κανατσούλη, Μ. (2002) *Εισαγωγή στη θεωρία και κριτική της παιδικής λογοτεχνίας*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Χαντ, Π. (2001) *Κριτική, Θεωρία και Παιδική Λογοτεχνία*. Αθήνα: Πατάκης.
Αναγνωστόπουλος, Β. (2006) *Τάσεις και εξελίξεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Οι εκδόσεις των φίλων.

Καρακίτσιος, Α. (2008) *Ποίηση για παιδιά και νέους*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
McGillis, R. (1996) *The Nimble Reader. Literary Theory and Children's Literature*. New York: Twayne Publishers
Περιοδικό http://keimena.ece.uth.gr

1100 Ιστορία

Τίτλος μαθήματος: Νεότερη ελληνική ιστορία
Κωδικός: 1101Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ομάδες, πρόσωπα, κινήματα που διαμόρφωσαν την πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική νεότερη ελληνική ιστορία. Ο ετεροπροσδιορισμός και ο αυτοκαθορισμός του Νεοέλληνα στη μετάβαση από την κουλτούρα της Ανατολικής Μεσογείου προς την ευρωπαϊκή πραγματικότητα (18ος-20ός). Η αξιοποίηση του μαθήματος της ιστορίας και των ιστορικών πληροφοριών στην προσχολική αγωγή - νέες τάσεις και προτάσεις στον 20ό αιώνα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, ομάδες, που έδρασαν στον εθνικό και παγκόσμιο χώρο και διαμόρφωσαν αντίστοιχες ταυτότητες και ετερότητες. Έμφαση δίνεται επίσης στις ιστορικές έννοιες και στη σύγχρονη ιστορία με στόχο την κριτική σκέψη, τον κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό προσανατολισμό των φοιτητριών και των φοιτητών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βακαλόπουλος Κωνσταντίνος (2006). *Ο ενδιάμεσος ελληνικός κόσμος στο γεωπολιτικό χώρο των κυρίαρχων ιδεολογιών*, Θεσσαλονίκη, Αντ. Σταμούλης.
Βαμβακίδου, Ι. (2003) *Θράκες: Ιστορική καταγραφή και ανάγνωση των εικαστικών μαρτυριών για τη συμμετοχή τους στον Αγώνα του 1821*. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.
Μαργαρίτης Γιώργος (2001). ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΕΜΦΥΛΙΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ 1946-1949, 2τόμοι. Αθήνα: Βιβλόραμα.
Burke P. (2004) *Αυτοψία: Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Duby, G. & Perrot, M. (1995) *Γυναίκες και ιστορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Ferro M. (2000) *Πώς αφηγούνται την ιστορία στα παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κόκκινος, Γ. (1998) *Από την ιστορία στις ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κόκκινος, Γ. (2003) *Επιστήμη, ιδεολογία, ταυτότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Williams, R. (1994) *Κουλτούρα και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση.

1200. Παράδοση και πολιτισμός

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στις πολιτισμικές σπουδές

Κωδικός: 1201Υ
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό
Αριθμός ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων:
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Οι θεωρίες για τον πολιτισμό, οι πολιτισμικές σπουδές στον 20ό αιώνα. Τα πολιτισμικά προϊόντα που συμπυκνώνουν τις κοινωνικές στάσεις, τα στερεότυπα, το γούστο και τις αλλαγές στην ιστορία. Η συνάφεια της σημειωτικής με τις θεωρίες του πολιτισμού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εμβάθυνση σε όρους και έννοιες των κοινωνικών επιστημών με στόχο τη διδασκαλία τους και τη χρήση του χάρτη εννοιών στα μαθήματα/δράσεις που προσφέρονται στην πρώτη σχολική ιστορία.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες για όσες παρακολουθούν και γραπτές ή προφορικές εξετάσεις για τους υπόλοιπους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Barthes, R. (1979) *Μυθολογίες.* Αθήνα: Ράππας.
Belting, H., Dilly, H., Kemp, W, Sauerlander, W. & Warnke, M. (επιμ.) (1995). *Εισαγωγή στην ιστορία της τέχνης* . Θεσσαλονίκη: Βάνιας.
Benjamin, W. (1978) *Δοκίμια για την τέχνη.* Αθήνα:
Σκαρπέλος, Γ. (2000) *Ιστορική μνήμη και ελληνικότητα στα κόμικς*. Αθήνα: Κριτική.
Φερρό, Μ. (1999) *Η ιστορία υπό επιτήρηση*. Σκόπελος: Νησίδες.

1300 Πληροφορική

Τίτλος Μαθήματος: Αρχές πληροφορικής
Κωδικός: 1301Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Λέκτορας της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού»
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ιστορικό Η/Υ. Εισαγωγή στα Γραφικά περιβάλλοντα επικοινωνίας. Εξοικείωση με το Λειτουργικό σύστημα. Έννοιες του αρχείου και του φακέλου. Αποθήκευση – ανάκτηση – είδη αρχείων. Διαχείριση περιφερειακών συσκευών. Επεξεργασία κειμένου. Μορφοποίηση, αυτόματες λειτουργίες. Ενσωμάτωση σχεδίων – εικόνων – αντικειμένων τρίτων εφαρμογών. Διαμόρφωση σελίδας, είδη προβολών. Πληροφορία σε μορφή πίνακα. Τρόποι εξαγωγής και εκτύπωσης εγγράφων. Υπολογιστικά φύλλα. Βασική επεξεργασία αριθμητικών δεδομένων. Διαμόρφωση – ταξινόμηση δεδομένων. Μαθηματικές – στατιστικές συναρτήσεις. Δημιουργία γραφικών αναπαραστάσεων. Χρήση του

Διαδικτύου. Πλοήγηση, αναζήτηση, καταχώρηση ιστοσελίδων. Ηλεκτρονική αλληλογραφία. Δημιουργία παρουσιάσεων. Κατασκευή διαφανειών: δομικά στοιχεία και κίνηση αντικειμένων. Βασική εκπαιδευτική αξιοποίηση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες, ομαδικές παρουσιάσεις.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία ομαδικής παρουσίασης: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες/οι θα αποκτήσουν τις βασικές δεξιότητες στις Τεχνολογίες της Πληροφορίας και των Επικοινωνιών. Θα γνωρίζουν τα βασικά τεχνολογικά εργαλεία που θα τους χρειαστούν τόσο κατά τη διάρκεια όσο και μετά το πέρας των σπουδών τους. Θα φτάσουν σε έναν κοινό παρονομαστή γνώσεων χρήσης υπολογιστών, ώστε να προετοιμαστούν για τα υπόλοιπα μαθήματα αξιοποίησης των ΤΠΕ στην εκπαίδευση.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Γραπτή τελική εξέταση. Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Ομαδική εργασία παρουσίασης.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Δαγδιλέλης, Β., (2002) *Επεξεργασία Κειμένου με Ηλεκτρονικό Υπολογιστή*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Κασκάλης, Θ. (2006) *Εκπαίδευση στην Επεξεργασία Κειμένου: Open Office Org* Writer.. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Τσολακίδης, Κ. & Αμπαρτζόγλου, Μ. (2005) *Η πληροφορική ως εργαλείο στην εκπαίδευση και τις θεωρητικές επιστήμες*. Αθήνα: Β. Γκιούρδας Εκδοτική.

Τίτλος Μαθήματος: Εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση
Κωδικός: 1302Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Λέκτορας της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού»
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Οι νέες τεχνολογίες στην κοινωνία και στη ζωή μας. Εκπαιδευτικές λειτουργίες και εκπαιδευτική χρήση του υπολογιστή. Θεωρίες μάθησης και υπολογιστές. Παιδαγωγικές χρήσεις της πληροφορικής, συνεργατική μάθηση, τεχνολογικός αλφαβητισμός. Παιδαγωγική αξιοποίηση λογισμικού και εφαρμογών. Μαθησιακές δυσκολίες και υπολογιστές. Πακέτα εκπαιδευτικού λογισμικού. Επιθυμητά χαρακτηριστικά. Στοιχεία σχεδίασης, διεπαφής, γλώσσας, λειτουργικότητας, ευελιξίας, αποτελεσματικότητας, αμεσότητας, εμβάθυνσης, φιλικότητας, γενίκευσης. Ανθρώπινη, ηθική, νόμιμη χρήση των υπολογιστών. Παρουσίαση εκπαιδευτικού λογισμικού ανοικτού κώδικα: άδειες και πνεύμα που το διέπει.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές εργασίες, πρότυπες διδασκαλίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 130 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές εργασίες: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία πρότυπης διδασκαλίας: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες/οι θα είναι έτοιμοι να οργανώσουν έναν χώρο (γωνία) πληροφορικής. Θα είναι σε θέση να διδάσκουν τις απαιτούμενες γνώσεις που αφορούν σε θέματα υπολογιστών, αλλά και να χρησιμοποιούν την τεχνολογία ως μέσο διδασκαλίας άλλων γνωστικών αντικειμένων. Θα διαμορφώσουν προσωπική στάση απέναντι στις εφαρμογές της πληροφορικής στην εκπαίδευση και θα είναι σε θέση να μεταδώσουν τις αρχές και τους προβληματισμούς της διείσδυσης των υπολογιστών στη ζωή μας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Οργάνωση πρότυπης διδασκαλίας.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μικρόπουλος, Α. (2000) *Εκπαιδευτικό λογισμικό. Θέματα σχεδίασης και αξιολόγησης λογισμικού υπερμέσων*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
Βοσνιάδου, Σ. (2006) *Παιδιά, Σχολεία και Υπολογιστές*. Αθήνα:: Gutenberg.
Κόμης, Β. (2005) *Εισαγωγή στις εκπαιδευτικές εφαρμογές των τεχνολογιών της πληροφορίας και των επικοινωνιών*. Αθήνα: Εκδόσεις Νέων Τεχνολογιών.

1400 Μαθηματικά

Τίτλος μαθήματος: Προμαθηματικές έννοιες
Κωδικός: 1401Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Κωνσταντίνος Τάτσης, Λέκτορας στα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία της θεωρίας αριθμών και συγκεκριμένα: αναφορά στους ορισμούς των Peano και Cantor καθώς και στις συνέπειές τους στη διδασκαλία των αριθμών μέσω κατάλληλων δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια γίνεται μνεία στη διαδικασία της απαρίθμησης με παραδείγματα σχετικών δραστηριοτήτων. Ενδεικτική αναφορά σε ορισμένα μαθηματικά θέματα που τέθηκαν από τους Αρχαίους Έλληνες και διατηρούν ακόμα την αξία τους στην καλλιέργεια της μαθηματικής επιστήμης. Αφού παρουσιαστούν οι δομικές αρχές των θεσιακών συστημάτων αρίθμησης με παράδειγμα το δεκαδικό, παρουσιάζονται και άλλα συστήματα αρίθμησης. Συνολική θεώρηση των προμαθηματικών και μαθηματικών εννοιών που αφορούν στην προσχολική και στην πρώτη σχολική ηλικία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 140 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 44 ώρες
Κατάρτιση εργασίας: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν ένα ισχυρό μαθηματικό υπόβαθρο, το οποίο θα τους υποβοηθήσει όχι μόνο στην κατάρτιση μαθηματικών δραστηριοτήτων με νόημα, αλλά και στην μετέπειτα πορεία τους στο πανεπιστήμιο. Επιπλέον αναμένεται να είναι ενήμερες και ενήμεροι για τις θέσεις της επιστημονικής κοινότητα σχετικά με τη διδασκαλία των Μαθηματικών στο νηπιαγωγείο.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Botson, C., Deliège, M. (1998). Γ.Μ. Τρούλης (Επιμ.) *Οι Προμαθηματικές Διαδικασίες και Έννοιες.* Αθήνα: Gutenberg.
Ζαχάρος, Κ. (2007). *Οι μαθηματικές έννοιες στην Προσχολική Εκπαίδευση και η διδασκαλία τους.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Kamii, C. K., De Clark, G. (1995). Φ. Καλαβάσης (Επιμ.) *Τα παιδιά ξαναεφευρίσκουν τη Αριθμητική.* Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.

Λεμονίδης, Χ. (1999). *Περίπατος στη Μάθηση της Στοιχειώδους Αριθμητικής.* Αθήνα: Εκδοτικός Οίκος Αδελφών Κυριακίδη.
Τζεκάκη, Μ. (1996). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία.* Αθήνα: Gutenberg.
Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα*. Αθήνα: Gutenberg.

1500 Περιβαλλοντική εκπαίδευση

Τίτλος μαθήματος: Περιβαλλοντική Εκπαίδευση
Κωδικός: 1501Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Λέκτορας στις Έννοιες της Βιολογίας στην Εκπαίδευση.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: 4ο
Εξάμηνο: Η
Περιεχόμενο μαθήματος: Σκοπός του μαθήματος είναι η προσέγγιση των περιβαλλοντικών προβλημάτων μέσω της ανάδειξης της οικολογικής, κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής τους διάστασης, επίσης η εξοικείωση των φοιτητών/τριών με μεθοδολογικές προσεγγίσεις κατάλληλες για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και την προσχολική αγωγή. Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί: το περιεχόμενο του όρου Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.), οι στόχοι, η φιλοσοφία και η ιστορική της πορεία και εξέλιξη τόσο σε διεθνές όσο και σε εθνικό επίπεδο, η θεματολογία, ο σχεδιασμός και η αξιολόγηση προγραμμάτων ΠΕ καθώς επίσης και οι παιδαγωγικές μέθοδοι και τεχνικές που εφαρμόζονται για την υλοποίησή τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και δραστηριότητες σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις και τις δραστηριότητες: 34 ώρες
Εργασία πεδίο: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές/τριες αναμένεται αφ' ενός να εμπλουτίσουν την ατομική τους γνώση και να ενισχύσουν την ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που σχετίζονται με την περιβαλλοντική κρίση και τη συνεισφορά της εκπαίδευσης στην αντιμετώπισή της. Αφ' ετέρου να αποκτήσουν τις βασικές γνώσεις και τις απαραίτητες δεξιότητες για το σχεδιασμό προγραμμάτων Π.Ε. για την προσχολική ηλικία, αλλά και δραστηριοτήτων Π.Ε. ενσωματωμένων στα άλλα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γεωργόπουλος, Α. & Τσαλίκη, Ε. (2003). *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg,
Παπαδημητρίου, Β. (2004) *Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω, (2η έκδοση)
Φλογαΐτη, Ε. (2006) *Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Μαυρικάκη, Ε. & Κυρίδης, Α. (2003) *Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση στο ελληνικό Δημοτικό Σχολείο – Έρευνα πεδίου*. Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

1600 Φυσικές επιστήμες

Τίτλος μαθήματος: Έννοιες φυσικών επιστημών Ι και οι αναπαραστάσεις τους
Κωδικός: 1601Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α'
Εξάμηνο: 1ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών και χρησιμοποιούνται στην πρόβλεψη, περιγραφή και ερμηνεία απλών φυσικών φαινομένων. Παράλληλα συζητούνται οι σημαντικότερες εναλλακτικές ιδέες των φοιτητών και νηπίων γι' αυτές τις έννοιες και τα φαινόμενα, καθώς και διδακτικές προτάσεις για την αλλαγή τους. Οι περιοχές από τις οποίες αντλούνται έννοιες και φαινόμενα είναι: Δομή της ύλης (Φυσικές καταστάσεις και αλλαγές τους, Ατομικό μοντέλο – άτομα – μόρια, Πίεση υγρών και αερίων, Άνωση και Πλεύση - Βύθιση). Θερμότητα, θερμοκρασία και θερμικά φαινόμενα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, Ανακαλυπτική ομαδική εργασία., Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Τελική εργασία (εμπειρική έρευνα).
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες

Εργασία πεδίου – Σύνθεση τελικής εργασίας: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες μπορούν να χρησιμοποιούν βασικές έννοιες των φυσικών επιστημών για να προβλέπουν και να ερμηνεύουν απλά φυσικά φαινόμενα. Π.χ. Πώς και γιατί ένα υγρό γίνεται αέριο, πότε πλέει – βυθίζεται ένα σώμα. Παράλληλα θα γνωρίζουν τις βασικές εναλλακτικές ιδέες των νηπίων, για τις έννοιες και τα φαινόμενα που μελετάμε, πιθανόν δε και το λόγο της ύπαρξής των. Ταυτόχρονα, θα γνωρίζουν απλές δραστηριότητες – πειράματα για την αντιμετώπισή τους. Π.χ. τη μη αναγνώριση της ταυτότητας των σωμάτων όταν αλλάζουν φυσική κατάσταση ή απόψεις όπως τα βαριά σώματα βυθίζονται.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή Τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – εμπειρική έρευνα.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Driver, R., Squires, A., Rushworth, P. & Wood-Robinson, V. (1998) *Οικοδομώντας τις έννοιες των Φυσικών Επιστημών.* Αθήνα: Τυπωθήτω.
Hewitt, P. (2004) *Οι έννοιες της φυσικής.* Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
Καριώτογλου, Π. (2006) *Γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου φυσικών επιστημών: Τρεις μελέτες περίπτωσης.* Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
Κωνσταντίνου, Κ.Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε & Νικολάου, Χ. (2002) *Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό.* Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.
Ραβάνης, Κ. (1999) *Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση.* Αθήνα Τυπωθήτω–Δαρδανός.
Ραβάνης, Κ. (2003) *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής.* Αθήνα: Δίπτυχο.

Τίτλος μαθήματος: Έννοιες φυσικών επιστημών ΙΙ και η διδασκαλία τους
Κωδικός: 1602Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες των Φυσικών Επιστημών και χρησιμοποιούνται στην πρόβλεψη, περιγραφή και Ερμηνεία απλών φυσικών φαινομένων. Παράλληλα συζητούνται τα τρία σημαντικότερα και ιστορικά διαμορφωμένα διδακτικά μοντέλα Φυσικών Επιστημών: Παραδοσιακό (Μεταφοράς), Ανακαλυπτικό,

Εποικοδομητικό. Προτείνονται εφαρμογές των μοντέλων αυτών με τη μορφή σχεδίων μαθημάτων σε διάφορες γνωστικές περιοχές. Οι περιοχές από τις οποίες αντλούνται έννοιες και φαινόμενα είναι: Δύναμη και κίνηση (Ενιαιοποίηση των δυναμικών αλληλεπιδράσεων: βαρύτητα, μαγνητισμός, ηλεκτροστατική. 3ος 1ος και 2ος Νόμοι του Νεύτωνα). Πλανητικό σύστημα, φαινόμενο μέρας - νύχτας. Φως σκιά και χρώματα. Ήχος. Απλό ηλεκτρικό κύκλωμα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, Ανακαλυπτική ομαδική εργασία., Μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Εργαστηριακή άσκηση. Τελική εργασία.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 150 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Σύνθεση τελικής εργασίας – οργάνωση διδασκαλίας: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να χρησιμοποιούν βασικές έννοιες των φυσικών επιστημών για να προβλέπουν και να ερμηνεύουν απλά φυσικά φαινόμενα. Π.χ. Ποια η συνισταμένη των δυνάμεων που ασκούνται σε ένα σώμα που κάνει ορισμένο είδος κίνησης και αντίστροφα. Σχεδιασμός σκιάς ορισμένου σώματος – εκλείψεις ηλίου και σελήνης. Παράλληλα θα γνωρίζουν να επιλέγουν και να εφαρμόζουν τα τρία διδακτικά μοντέλα, όταν τους δίνεται συγκεκριμένο περιεχόμενο να διδάξουν, καταστρώνοντας αντίστοιχο σχέδιο μαθήματος. Τέλος θα είναι ικανοί να εκτελούν απλά πειράματα και να τα ερμηνεύουν. Π.χ. πείραμα θερμικής ισορροπίας, απλό ηλεκτρικό κύκλωμα. Δημιουργία σκιάς.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή Τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – σχέδιο μαθήματος.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Hewitt, P. (2004) *Οι έννοιες της φυσικής.* Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
Καριώτογλου, Π. (2006) *Γνώση παιδαγωγικού περιεχομένου φυσικών επιστημών: Τρεις μελέτες περίπτωσης.* Θεσσαλονίκη: Γράφημα.
Κωνσταντίνου, Κ. Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε. & Νικολάου, Χ. (2002) *Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό.* Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.
Ραβάνης, Κ. (1999) *Οι φυσικές επιστήμες στην προσχολική εκπαίδευση.* Αθήνα: Τυποθήτω–Δαρδανός.
Ραβάνης, Κ. (2003) *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής.* Αθήνα: Δίπτυχο.

1700 Αισθητική παιδεία

Τίτλος μαθήματος: Εικαστικά εργαστήρια
Κωδικός: 1701Υ
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Δημήτριος Μπέσσας, Καθηγητής στην Αισθητική παιδεία με έμφαση στις εικαστικές τέχνες και στην εφαρμογή τους στην εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικές έννοιες της εικαστικής δημιουργίας. Το είναι και το φαίνεσθαι στην εικαστική διατύπωση. Το σημείο, η γραμμή, η επιφάνεια, ο όγκος, το χρώμα και η υφή. Από τις θεωρίες του Kadinsky στα εκφραστικά μέσα του νηπίου.
Ειδική χρωματολογία. Βασικά και δευτερεύοντα χρώματα. Θερμά και ψυχρά. Τονικές κλίμακες και αποχρώσεις. Η λειτουργία τους στη φύση και στην τέχνη. Από τον Moses Harris στον Johannes Itten.

Ο εναλφαβητισμός της ανάγνωσης της εικόνας. Η παιδική αντίληψη και η παιδική εικαστική έκφραση. Στάδια και παράγοντες εξέλιξης του παιδικού δημιουργήματος. Η ανάπτυξη της εικαστικής προσωπικότητας του παιδιού και η ελευθερία της έκφρασης. Η οδηγητική του δασκάλου. Τα εικαστικά Projects. Ανάλυση και διαδρομή των μορφολογικών στοιχείων.

Η οπτική αντίληψη του χώρου και η εικαστική σύνθεση. Ο συμμετρικός και ασύμμετρος χώρος. Ο γεωμετρισμός στη τέχνη. Γεωμετρικές χαράξεις και συνθετική αρμονία. Πλατωνικά στερεά και αναπτύγματα Η συνθετική του Matila Ghyka. Τα fractals και οι σειρές Fibonacci. Παιδικά τεχνουργήματα. Ο χρόνος, ο ρυθμός και το μέτρο στο εικαστικό παιδικό δημιούργημα.

Τα υλικά, τα μέσα και οι τεχνικές των εικαστικών τεχνών. Το ελεύθερο σχέδιο. Η κλίμακα του γκρι και η διτονική εικαστική διατύπωση. Βασικοί εμπειρικοί κανόνες της σκιαγραφίας. Το γραμμικό και το γεωμετρικό σχέδιο. Διακοσμητικές φρίζες και απλές αρχιτεκτονικές κατασκευές υπό κλίμακα.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, σεμινάρια και εργαστήρια

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 127 ώρες

Θεωρητική κατάρτιση: 36 ώρες

Καθοδηγούμενες εργασίες στο Πανεπιστημιακό Εικαστικό Εργαστήριο: 50 ώρες

Προετοιμασία εκτός πανεπιστημίου 40 ώρες

Υποστήριξη και παράδοση εργασιών: 1 ώρα.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων, ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση:

- να κατασκευάζει στοιχειώδη και σύνθετα εικαστικά έργα και να τα αξιολογεί
- να κάνει επιτυχημένη χρήση υλικών και τεχνικών στα έργα του
- να αναγνωρίζει τα μορφικά στοιχεία, που εκφράζουν ιδέες, αξίες, απόψεις σε εικαστικά έργα διαφορετικών πολιτισμών
- να αναλύει βασικά θέματα που ανακύπτουν από την θέαση των εικαστικών έργων
- να συζητά για τις προθέσεις του δημιουργού για τις μεθόδους και τις έννοιες της τέχνης, και
- να ερμηνεύει και να αξιολογεί τις καλλιτεχνικές επιλογές σχετικά με το περιεχόμενο, τη δομή και τον τρόπο παρουσίασής τους.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές ή ομαδικές εργασίες. Παράδοση εργασιών και αξιολόγηση.

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Epstein, A.S. & Τρίμη, Έ.Α. (2005) *Εικαστικές τέχνες και μικρά παιδιά: Ενισχύοντας τους μικρούς καλλιτέχνες.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.

Κοζάκου-Τσιάρα, Ό. (1988) *Εισαγωγή στην εικαστική γλώσσα* Αθήνα: Gutenberg.

Schirrmacher, R. (1998) *Τέχνη και δημιουργική ανάπτυξη των παιδιών.* Αθήνα: Έλλην.

1800 Μουσικοπαιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία

Κωδικός: *1801Υ*

Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Νικόλαος Θεοδωρίδης, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Μουσικής

Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης

Έτος σπουδών: Β

Εξάμηνο: 3ο

Περιεχόμενο του μαθήματος:

Ι. Μουσικοπαιδαγωγικά θέματα:

-Δημιουργικότητα και προσχολική Μουσική Εκπαίδευση στο ΑΠΣ Μουσικής και στο ΔΕΠΠΣ.

-Ενεργητική μουσική ακρόαση
-Βασικές αρχές των μουσικοπαιδαγωγικών προσεγγίσεων Ορφ, Κοντάϋ, Νταλκρόζ, Αλληλεπίδρασης (MMCP), Σουζούκι, Γκόρτον κ.ά. και η διδακτική της Προσχολικής Μουσικής Αγωγής.
-Τα χαρακτηριστικά ενός ετήσιου προγράμματος Μουσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο με διαθεματικές προεκτάσεις.
ΙΙ. Το παιδικό τραγούδι:
1. *Απόκτηση ρεπερτορίου τραγουδιών για τη φωνητική καλλιέργεια και τη χρήση μουσικών οργάνων (μεταλλόφωνο, κρουστά κ.ά.):*
Ανθολόγιο παιδικών τραγουδιών, κατάλληλων για τη μουσική αγωγή, τις δυνατότητες, τα ενδιαφέροντα των νηπίων, καθώς και την κάλυψη της σχολικής επικαιρότητας.
2. Αγωγή της φωνής:
-Ακουστική παρατήρηση, εξερεύνηση, δυνατότητες και άσκηση της φωνής. Ασκήσεις - παιχνίδια αναπνοής, άρθρωσης στάσης - χαλάρωσης του σώματος. Τοποθέτηση φωνής- έκταση - τονικότητα.
3.Διδασκαλία τραγουδιού:
- Κριτήρια επιλογής τραγουδιών για το νηπιαγωγείο με βάση την καταλληλότητα του κειμένου, της μελωδίας και του ρυθμού. Επιλογή τραγουδιών βάσει της τονικότητας και των εύκολων μελωδικών διαστημάτων με βάση τις μουσικοπαιδαγωγικές προσεγγίσεις Orff, Kodaly κ.ά
-Μέθοδοι διδασκαλίας τραγουδιού. Παράλληλες-δημιουργικές δραστηριότητες. (χορός, δραματοποίηση, απόδοση φόρμας, ακρόαση, ηχοϊστορίες, ορχήστρα- χορωδία κ.α.).
-Σχεδιασμός ημερήσιων μαθημάτων για τη διδασκαλία τραγουδιού, με προεκτάσεις σχετικά με μουσικές έννοιες , ηχοϊστορίες,ορχήστρα, χορωδία κ.λ.π.
ΙΙΙ. Βασικά στοιχεία θεωρίας, καθώς και στοιχεία αρμονίας, μορφολογίας, ακρόασης και οργανογνωσίας με αφορμή τη διδασκαλία τραγουδιού.
-Άσκηση στη μουσική σημειογραφία με γραφική παράσταση ή με νότες. Μουσική ανάγνωση και ορθογραφία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Συνδυασμός θεωρίας και πράξης, ενίοτε με τη μορφή μουσικοκινητικού εργαστηρίου ή εργασία σε ομάδες.
-Άσκηση στο τραγούδι και στο μεταλλόφωνο καθώς και στη μουσική ορθογραφία και ανάγνωση.
-Σχεδιασμός και σχολιασμός σύντομων εργασιών σχεδιασμού ημερήσιου μαθήματος με βάση το τραγούδι, την ηχοϊστορία, την ακρόαση κ.α.
-Εφαρμογή δειγματικών μοντέλων μαθημάτων μουσικής αγωγής, στα πλαίσια του ημερήσιου προγράμματος του νηπιαγωγείου, από τον διδάσκοντα και τις/τους φοιτήτριες/ές (μικροδιδασκαλίες).
-Παρουσιάσεις ομαδικών εργασιών και μουσικών συνόλων σε ομάδες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις-εργαστήρια: 36ώρες (12 τρίωρα)
Προαιρετικές φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες (1 ώρα εβδομαδιαίως, προαιρετικά).
Προετοιμασία και άσκηση: 18 ώρες (1 ώρα και 30΄ εβδομαδιαίως για άσκηση στη μουσική ανάγνωση - εκμάθηση σε μελωδικό όργανο καθώς και φωνητική απόδοση τραγουδιών στο σπίτι)
Συνεργασία με το διδάσκοντα για την προετοιμασία ατομικών εργασιών, διδασκαλιών, κ.λ.π.: 2ώρες στη διάρκεια του εξαμήνου. (10΄ Μ.Ο. εβδομαδιαίως για ταχτικές συνεργασίες με το διδάσκοντα και την/τον αποσπασμένη/ο εκπαιδευτικό).
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Εξετάσεις (διάρκεια): 3ώρες (2 ώρες για γραπτές και 1ώρα προφορικές εξετάσεις)
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα αποσκοπεί στη φωνητική καλλιέργεια και την Μουσικοπαιδαγωγική και μουσική κατάρτιση φοιτητριών και των φοιτητών ώστε να μπορούν να διδάξουν παιδικά τραγούδια στο νηπιαγωγείο συνδυασμένα με παράλληλες δραστηριότητες και με τρόπο που να καλύπτει τις μουσικές έννοιες / ιδιότητες και όλες τις επί μέρους λειτουργίες / τομείς της μουσικής αγωγής (ακρόαση – εκτέλεση - δημιουργία). Δίνονται επίσης κατευθύνσεις για δημιουργικές και διαθεματικές προεκτάσεις.
Έμφαση δίνεται στην απόκτηση μουσικών δεξιοτήτων από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές όπως το να τραγουδούν με σωστό τόνο, να παίζουν τη μελωδία παιδικών τραγουδιών ή απλές μελωδικές και ρυθμικές συνοδείες, να μπορούν να χρησιμοποιούν μουσικά σύμβολα (γραφικά, νότες , αξίες κ.α.) ή βασικούς μουσικούς όρους. Παράλληλα να είναι ικανοί να διδάξουν τα παραπάνω στοιχεία με κατάλληλες μεθόδους.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ανδρούτσος, Π.Π. (1995) *Μέθοδοι διδασκαλίας της μουσικής: Παρουσίαση και κριτική θεώρηση των μεθόδων Orff και Dalcroze*. Αθήνα: Edition Orpheus.
Γκανά, Γ, Ζησοπούλου Ε, Θεοδωρίδης Ν, Καραχάλιου Κ, Κοκκίδου Μ, & Χατζηκαμάρη Π. (2004) *Το σχολείο: Εργαστήρι τέχνης και δημιουργίας*. 3η έκδ. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ.
Λιάτσου-Καραδήμου, Π. (2003) *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ό αιώνα.* Αθήνα: Edition Orpheus.
Λιάτσου-Καραδήμου, Π. (2001) *Από την ακοή στην ακρόαση.* Αθήνα: Edition Orpheus.
Μακροπούλου, Ε. & Βαρελάς, Δ. (2001) *Μουσική, το πιο συναρπαστικό παιχνίδι*. Αθήνα; Fagotto.
Σέργη, Λ. (1994) *Θέματα μουσικής και μουσικής παιδαγωγικής*. Αθήνα: Gutenberg.
Τσαφταρίδης, Ν. (1995) *Αυτοσχέδια μουσικά όργανα, κατασκευές,* Αθήνα: Edition Orpheus.
Wheway, D. & Thomson, S. (2002) *Εξερευνώντας τη μουσική*. Αθήνα: Νήσος.

1900 Θεατρικό παιχνίδι - Κουκλοθέατρο

Τίτλος μαθήματος: Θεατρικό παιχνίδι
Κωδικός: 1901Υ
Όνομα διδάσκοντα – *ιδιότητα:* Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος καθηγητής στο Θεατρικό παιχνίδι και την οργάνωση θεατρικών εκδηλώσεων
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα αυτό επιχειρείται η προσέγγιση της έννοιας «Θεατρική Αγωγή - Θεατρικό Παιχνίδι» σε σχέση με το συνολικό εκπαιδευτικό σύστημα στην Προσχολική Εκπαίδευση. Αναλύονται όλες οι γνωστές αλλά και νεότερες, άγνωστες ασκήσεις - παιχνίδια που μπορούν να πραγματοποιηθούν μέσα στις σχολικές αίθουσες. Επίσης γίνεται ειδική αναφορά στις τεχνικές του Αυτοσχεδιασμού και της Παντομίμας, ενώ η τελευταία διδακτική ενότητα αφιερώνεται σε ζητήματα βιωματικής εφαρμογής και πρακτικής άσκησης από τους ίδιους τους νηπιαγωγούς.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις. Ασκήσεις θεατρικού παιχνιδιού μέσα στην αίθουσα. Συνεργατική απόδοση των φοιτητών κατά ομάδες. Παρουσιάσεις - διαλέξεις των φοιτητών
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ανεύρεση βιβλιογραφίας σε βιβλιοθήκες: 20 ώρες
Ανεύρεση βιβλιογραφίας στο Διαδίκτυο: 30 ώρες
Πρακτική εφαρμογή της θεωρίας σε νηπιαγωγεία: 30 ώρες
Κατασκευή φακέλου με οπτικοακουστικό υλικό από την εργασία του σε νηπιαγωγεία: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου αναμένεται να γνωρίζουν τις βασικές τεχνικές εμψύχωσης θεάτρου μέσα στο νηπιαγωγείο, 30 (τριάντα) τουλάχιστον ασκήσεις θεατρικού παιχνιδιού καθώς και την βασική θεωρητική προσέγγιση του αντικειμένου, όπως αυτό περιγράφεται μέσα στις σημειώσεις του διδάσκοντα.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
1 (μια) μονάδα για τη κατασκευή φακέλου
1 (μια) μονάδα για μια παρουσίαση - διάλεξη
1 (μια) μονάδα για μια βιβλιογραφία σχετική με το θέατρο (100 βιβλία με πλήρη στοιχεία : εκδότης, έτος κλπ.)
7 (επτά) μονάδες από την συμμετοχή στις εξετάσεις
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Άλκηστις (1983) *Η δραματοποίηση για παιδιά.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Άλκηστις (1984) *Το αυτοσχέδιο θέατρο στο σχολείο.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.

Άλκηστις (1989) *Το βιβλίο της δραματοποίησης.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Άλκηστις (2000) *Η δραματική τέχνη στην εκπαίδευση.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Άλκηστις & Κουρατζής, Λ. (1993) *Θεατρική Αγωγή 1. Βιβλίο για το δάσκαλο.* Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
Faure, G. & Lascar, S. (1990) Το θεατρικό παιχνίδι. Αθήνα: Gutenberg.
Γκόβας, Ν. (2003) *Για ένα νεανικό δημιουργικό θέατρο: Ασκήσεις-παιχνίδια-τεχνικές.* Αθήνα: Μεταίχμιο.
Γραμματάς, Θ. (1987) *Νεοελληνικό θέατρο: Ιστορία, δραματουργία.* Αθήνα: Κουλτούρα.
Γραμματάς, Θ. (1997) *Θέατρο και παιδεία.* Τελέθριον.
Γραμματάς, Θ. (1998) *Θέατρο και παιδεία.* 2η έκδ. Τελέθριον.
Γραμματάς, Θ. (1996) Fantasyland : Θέατρο για παιδικό και νεανικό κοινό. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
Γραμματάς, Θ. (1997) *Θεατρική παιδεία και επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γ. Δαρδανός.
Κουρετζής, Λ. (1990) *Το θέατρο για παιδιά στην Ελλάδα.* Αθήνα: Καστανιώτης.
Κουρετζής, Λ. (1991) *Το θεατρικό παιχνίδι.* Αθήνα: Καστανιώτης.
Landa, T.H. & Landa, N. (1998) *Το θέατρο και τα παιδιά.* Αθήνα: Βασιλείου.
Στοιχεία θεατρολογίας (1998) Αθήνα: Ο.Ε.Δ.Β.
Παπαθανασίου, Α. & Μπασκλαβάνη, Ο. (2001) *Θεατροπαιχνίδια.* Αθήνα: Κέδρος.

2000 Κινητική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: Κινητική-ρυθμική αγωγή
Κωδικός: 2001Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π Φυσικής Αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Βασικοί σκοποί της κινητικής και ρυθμικής αγωγής. Σώμα, Χώρος, Δύναμη, Σχέσεις. Κινητικά χαρακτηριστικά των παιδιών προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας Στοιχεία της αναπτυξιακής φυσικής αγωγής (κινητική ανάπτυξη, γνωστική, κοινωνικο-συναισθηματική). Απόκτηση κινητικών δεξιοτήτων. Κατηγορίες κίνησης: Σταθεροποίηση, Μετακίνηση, Χειρισμοί. Το περιεχόμενο και ο ρόλος των δραστηριοτήτων στα παιχνίδια, στους χορούς και στις ελεύθερες μουσικοκινητικές-θεατρικές-δημιουργικές δραστηριότητες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Κινητικής-Ρυθμικής Αγωγής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας που χρησιμοποιεί. Θα μπορούν να συγκρίνουν παιδαγωγικά συστήματα ως προς τους στόχους και τις

μεθόδους αγωγής καθώς και το ρόλο του παιδαγωγού και τα αναπτυξιακά του παιδιού προσχολικής ηλικίας. Τέλος, θα είναι ενήμερες/οι των συζητήσεων για την ποιότητα της προσχολικής αγωγής, τις προτεραιότητες στην εκπαίδευση των μικρών παιδιών και άλλα σύγχρονα ζητήματα της προσχολικής κινητικής-ρυθμικής αγωγής.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσαπακίδου, Α. (1997) *Κινητικές δεξιότητες, προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις U.S.P.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.

2200 Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση

Τίτλος μαθήματος: Διδακτική της κινητικής αγωγής
Κωδικός: 2201Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π Φυσικής Αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Μέθοδοι διδασκαλίας (άμεσες και έμμεσες). Πλάνο ημερήσιου μαθήματος. Θέματα κινητικών δεξιοτήτων (χρήση μικρών και μεγάλων υλικών). Θέματα Μουσικοκινητικής. Βήματα για το σχεδιασμό του προγράμματος: ανάπτυξη ενός εννοιολογικού πλαισίου, καθορισμός των στόχων του προγράμματος, αξιολόγηση, εφαρμογή του. Μικροδιδασκαλίες από φοιτήτριες/τές. Συζήτηση, σχολιασμός, τεχνικές αξιολόγησης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 125 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Συνεργασία με τη διδάσκουσα: 5 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της Διδακτικής της κινητικής αγωγής ως επιστήμης, της σχέσης της με άλλες επιστήμες και τις μεθόδους έρευνας και σχεδιασμού προγραμμάτων. Θα μπορούν να εντάσσουν διαθεματικά την κινητική αγωγή με βάση τα αναπτυξιακά στάδια του παιδιού και της Φυσικής αγωγής στην προσχολική ηλικία. Τέλος, θα είναι έτοιμες/οι για το σχεδιασμό προγραμμάτων κινητικής αγωγής που εφαρμόζονται στην πράξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και εργαστηριακή έρευνα στα νηπιαγωγεία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσαπακίδου, Α. (1997) *Κινητικές Δεξιότητες, προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων για παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.

Τίτλος μαθήματος: Διδακτική της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής

Κωδικός: 2202Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: . Σοφία Αυγητίδου, Αναπήρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ
Είδος μαθήματος): Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 3ο
*Εξάμηνο:*Στ'
Περιεχόμενο μαθήματος: Κοινωνικές σχέσεις μεταξύ των νηπίων και μεταξύ των νηπίων και της νηπιαγωγού. Συνεργατική μάθηση. Διδακτικές προτάσεις (project, οργανωμένες δραστηριότητες, ομαδική εργασία, παιχνίδια) και στρατηγικές (οργάνωση του χώρου και του χρόνου, διαμόρφωση του συναισθηματικού κλίματος της τάξης, σχεδιασμός με βάση τη διερεύνηση των σχέσεων στην τάξη, κ.ο.κ.) για την κοινωνική, συναισθηματική και πολιτική εκπαίδευση των μικρών παιδιών και ο ρόλος του ενηλίκου. Μέθοδοι συστηματικής καταγραφής των σχέσεων και της κοινωνικής συμπεριφοράς των νηπίων. Ετήσιος προγραμματισμός της νηπιαγωγού με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 30ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 16 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:14 ώρες
Σύνολο ωρών: 90 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες θα μπορούν να οργανώσουν ένα ετήσιο πρόγραμμα με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων, να σχεδιάσουν ανάλογες δραστηριότητες και εκπαιδευτικά προγράμματα βασισμένες στις καταγραφές των αλληλεπιδράσεων των παιδιών και τις αξιολογήσεις του εκπαιδευτικού τους έργου. Τέλος, θα μπορούν να χρησιμοποιήσουν διαφορετικές μεθόδους για την οργάνωση των δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο με στόχο την κοινωνική και πολιτική αγωγή των νηπίων.
*Μέθοδοι αξιολόγησης: Μ*ικρές ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και τελικές γραπτές εξετάσεις.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αυγητίδου, Σ. (1997), *Οι κοινωνικές σχέσεις και η παιδική φιλία στην προσχολική ηλικία: Θεωρία, Έρευνα και Διδακτική Μεθοδολογία Δραστηριοτήτων στο νηπιαγωγείο*, Θεσσαλονίκη: εκδ. οίκος αδελφών Κυριακίδη α.ε.
Αυγητίδου, Σ. (επιμ.) (2008), *Συνεργατική μάθηση στην Προσχολική Εκπαίδευση: Έρευνα και Εφαρμογές*, Αθήνα: Gutenberg
Κουτσουβάνου, Ε. και ομάδα εργασίας (1999), *Οι Κοινωνικές Επιστήμες στην Προσχολική Εκπαίδευση*, Αθήνα: Οδυσσέας.
Χατζηχρήστου, Χ. (επιμ.) (2008), *Πρόγραμμα Προαγωγής της Ψυχικής Υγείας και της Μάθησης, Κοινωνική και Συναισθηματική Αγωγή στο Σχολείο*, Εκπαιδευτικό υλικό για εκπαιδευτικούς και μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας, Αθήνα: Τυπωθήτω – Γιώργος Δαρδανός.

Πρόγραμμα Διδακτικής Μεθοδολογίας και Πρακτικής Άσκησης

Κωδικός: 2203Υ
Δ.Μ.: 15
Υπ. Καθηγητές και καθηγήτριες: Σοφία Αυγητίδου, Καλλιόπη Βρυνιώτη, Νικόλαος Θεοδωρίδης, Κωνσταντίνος Ντίνας.

Σκοπός του προγράμματος είναι η διαμόρφωση μιας/ενός επαγγελματία εκπαιδευτικού, η/ο οποία/ος αντιμετωπίζει τη σχολική τάξη ως πεδίο παρατήρησης και έρευνας και αναζητεί, αντιπαραθέτει και αξιολογεί διδακτικές επιλογές και σταθμίζει τις επιπτώσεις τους.
Το πρόγραμμα αποσκοπεί:

- Να γνωρίζουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές πώς τα παιδιά μαθαίνουν, με τη συγκέντρωση και αξιοποίηση πληροφοριών.

- Να διαμορφώνουν ένα μαθησιακό περιβάλλον ανοιχτό και ευέλικτο, ώστε να διευκολύνει τη μαθησιακή προσπάθεια και να ευνοεί την ανάπτυξη της αυτονομίας όλων των παιδιών.
- Να αποκτούν τα εφόδια για το σχεδιασμό, την πραγματοποίηση και την αξιολόγηση δημιουργικών δραστηριοτήτων / προγραμμάτων που θα συμβάλλουν στην κοινωνική, συναισθηματική, γνωστική και κινητική ανάπτυξη των παιδιών.
- Να αναπτύσσουν την ικανότητα επιλογής κατάλληλων αναπτυξιακών προγραμμάτων / δραστηριοτήτων που να αναδύονται από τις ανάγκες των παιδιών με τη διαδικασία της τεκμηρίωσης (παρατήρηση και ερμηνεία δεδομένων).
- Να μπορούν να αναστοχαζονται με βάση τις επιστημονικές τους παραδοχές και τις αξίες που υπονοούνται στις πρακτικές τους.

Οργάνωση και δομή

Το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης διαρκεί ένα εξάμηνο και μπορεί να πραγματοποιηθεί στο έβδομο ή όδοο εξάμηνο, ανάλογα με το χωρισμό των ομάδων που γίνεται στην αρχή του ακαδημαϊκού έτους. **Παράλληλα** με το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης που μοιράζεται σε δύο επίπεδα, οι φοιτήτριες /ες επιλέγουν σε κάθε εξάμηνο τις δύο διδακτικές που αντστοιχούν σε αυτό. Για το Ζ' εξάμηνο, οι φοιτητές επιλέγουν τις διδακτικές της Μουσικοκινητικής αγωγής και των Εικαστικών και για το Η' εξάμηνο οι φοιτητές επιλέγουν τις διδακτικές της Μητρικής και της Γνωριμίας με το περιβάλλον.

1ο επίπεδο της πρακτικής άσκησης

Το πρώτο επίπεδο πρακτικής άσκησης διαρκεί 3,5 εβδομάδες. Τις πρώτες 2 ημέρες, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παρακολουθούν θεωρητικά μαθήματα στη Σχολή τα οποία αναφέρονται στις μεθόδους συστηματικής παρατήρησης, συγκέντρωσης και αξιοποίησης πληροφοριών και στη διαμόρφωση ευέλικτου μαθησιακού περιβάλλοντος.
Τις υπόλοιπες τρεις εβδομάδες καθημερινά οι φοιτήτριες και οι φοιτητές παρευρίσκονται ανά ζεύγη στο νηπιαγωγείο, κατά τη διάρκεια της λειτουργίας του, παρατηρώντας, καταγράφοντας και συλλέγοντας πληροφορίες / δεδομένα. Με τη λήξη της λειτουργίας του νηπιαγωγείου οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συγκεντρώνονται στη Σχολή ένα δίωρο κάθε μέρα με σκοπό να αξιοποιήσουν τις πληροφορίες / δεδομένα που συνέλεξαν να προβούν σε συνολικές εκτιμήσεις σχετικά με τις διδακτικές πρακτικές, έτσι ώστε να οδηγηθούν στις κατάλληλες διδακτικές αποφάσεις.

2ο επίπεδο της πρακτικής άσκησης

Το δεύτερο επίπεδο διαρκεί 4 εβδομάδες που διατίθενται στην ανάληψη πλήρους παιδαγωγικού και εκπαιδευτικού έργου από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές. Τις 4 εβδομάδες, δηλαδή 20 εργάσιμες ημέρες, καλούνται οι φοιτήτριες / φοιτητές ανά ζεύγη να αναλάβουν πλήρες διδακτικό έργο στο νηπιαγωγείο, εκτός από τη δέκατη (6 ώρες) και την εικοστή ημέρα (6 ώρες), οι οποίες διατίθενται για ανατροφοδότηση και αξιολόγηση αντίστοιχα. Οι δύο φοιτήτριες/ές εργάζονται στην ίδια τάξη, κατά τη διάρκεια της εβδομάδας ως εξής: Η/Ο μια/ένας «διδάσκει» και η/ο άλλη/ος παρατηρεί και καταγράφει τα λόγια και τις αντιδράσεις των παιδιών (συλλογή πληροφοριών / δεδομένων). Στο τέλος της εβδομάδας συναντώνται οι δύο συνεργαζόμενοι φοιτήτριες και φοιτητές σχολιάζουν τα δεδομένα τους, προσπαθούν να προσδιορίσουν σε ποιο στάδιο εξέλιξης βρίσκονται τα παιδιά, προσδιορίζουν και ερμηνεύουν τις παρατηρήσεις, τις οποίες λαμβάνουν υπόψη τους για το σχεδιασμό του επόμενου προγράμματος. Την επόμενη εβδομάδα αλλάζουν ρόλους, κ.ο.κ.

Υποχρεώσεις φοιτητριών και φοιτητών

Η παρουσία των φοιτητριών και των φοιτητών είναι υποχρεωτική σε όλες τις δραστηριότητες του προγράμματος. Τηρούν το ωρολόγιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου (ανελλιπώς), προσαρμόζονται στους κανονισμούς και τις ιδιαιτερότητες του εκάστοτε νηπιαγωγείου, συνεργάζονται με την / τον νηπιαγωγό, επικοινωνούν και εξοικειώνονται με τα νήπια. Αν απουσιάσουν πάνω από τρία μαθήματα ή παρακολουθήσεις, επαναλαμβάνουν το μάθημα. Αν, επίσης, δεν παρουσιάσουν το σχεδιασμό και δεν τον συζητήσουν με τον/την υπεύθυνο νηπιαγωγό τουλάχιστον δύο φορές πριν τη διδασκαλία τους στο δεύτερο επίπεδο της πρακτικής άσκησης, δεν επιτρέπεται να διδάξουν. Εάν για οποιοδήποτε λόγο αδυνατούν να διδάξουν, ενημερώνουν τον/ την νηπιαγωγό της τάξης και την υπεύθυνη / αποσπασμένη νηπιαγωγό. Δεν προβλέπεται επαναληπτική περίοδος Σεπτεμβρίου. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές, οι οποίοι δεν έχουν εκπληρώσει τις προβλεπόμενες υποχρεώσεις τους, είναι υποχρεωμένοι να επαναλάβουν το πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης στο εξάμηνο το οποίο προσφέρεται.

Αξιολόγηση φοιτητριών και φοιτητών

Για την αξιολόγηση των φοιτητριών και των φοιτητών συνεκτιμώνται:
1. Η συμμετοχή και η ανταπόκρισή τους στις υποχρεώσεις του προγράμματος σε όλα τα επίπεδα.
2. Η σαφήνεια, η πληρότητα και ο βαθμός πρωτοτυπίας του σχεδιασμού των δραστηριοτήτων - προγραμμάτων.
3. Ο συνολικός φάκελος εργασιών του προγράμματος (φύλλα παρατήρησης, εργασίες, ημερολόγιο, φύλλο περίληψης αναπτυξιακής προόδου των παιδιών, φύλλο κριτικής ανάλυσης της διδασκαλίας κ.ά.).

Οι διδακτικές στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκησης

Στις διδακτικές στο πρόγραμμα της πρακτικής άσκσησης προβλέπονται θεωρητικά μαθήματα και μικροδιδασκαλίες. Παρακάτω παρουσιάζεται αναλυτικά το περιεχόμενο και ο τρόπος οργάνωσης του μαθήματος για κάθε μία διδακτική.

Τίτλος μαθήματος: Διδακτική της μητρικής γλώσσας
Κωδικός: 2211Υ
Δ.Μ.: 3
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνστανίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας - Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούνται τα μαθήματα: 0901Υ Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία και 0902Υ Διαχρονία και συγχρονία της ελληνικής γλώσσας.
Έτος σπουδών: Γ και Δ
Εξάμηνο: 5^{ο}, 6^{ο} και 8^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα περιλαμβάνει Ι) θεωρητικά μαθήματα:
Η γλωσσική αγωγή στο Νηπιαγωγείο (Βιβλιογραφική ενημέρωση, Νηπιαγωγείο και γλωσσική αγωγή, Αναγκαιότητα της γλωσσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο).
Γλωσσολογία και διδασκαλία της γλώσσας (Τάσεις της γλωσσολογίας και γλωσσική διδασκαλία – Το θεωρητικό υπόβαθρο. Οι απόψεις για την κατάκτηση της μητρικής γλώσσας. Η συμβολή της γλώσσας στην κοινωνικοποίηση του ατόμου. Η αναγκαιότητα της διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας. Σύντομη ιστορική εξέλιξη της γλωσσικής αγωγής στο Νηπιαγωγείο (Ο ιστορικισμός: η παραδοσιακή μέθοδος προσέγγισης της γλώσσας. Ο δομισμός: Η δομιστική μέθοδος προσέγγισης της γλώσσας. Λειτουργική προσέγγιση: η λειτουργική μέθοδος. Ο γενετισμός: η επικοινωνιακή προσέγγιση. Η δομητική προσέγγιση).
Οι προϋποθέσεις των νηπίων (Οι ψυχολογικές προϋποθέσεις. Οι κοινωνικές προϋποθέσεις. Οι γλωσσικές προϋποθέσεις).
Το Αναλυτικό Πρόγραμμα γλωσσικής διδασκαλίας (Σκοποί και στόχοι. Περιεχόμενο. Μεθοδολογία. Έλεγχος αποτελεσμάτων).
Δραστηριότητες (Η Οργανωμένη Δραστηριότητα. Οργάνωση, σχεδιασμός, παρουσίασή της. Παρουσίαση-ανάλυση και κατασκευή Οργανωμένων Δραστηριοτήτων. Χρήση των διδακτικών εγχειριδίων στο Νηπιαγωγείο).
Η πληροφοριακή επικοινωνιακή τεχνολογία στο Νηπιαγωγείο (Η διεθνής εμπειρία και πρακτική. Η ΠΕΤ και η γλωσσική διδασκαλία στην Ελλάδα. Τα οφέλη από τη χρήση των ΠΕΤ στη γλωσσική διδασκαλία. Η καλλιέργεια του γραμματισμού και ο ρόλος των εκπαιδευτικών.
Η καλλιέργεια του προφορικού λόγου (Ο προφορικός λόγος των νηπίων. Στοιχεία φωνητικής και φωνολογίας. Φωνολογική επίγνωση. Κατανόηση προφορικού λόγου. Παραγωγή προφορικού λόγου. Δραστηριότητες καλλιέργειας προφορικού λόγου (παρουσίαση και κατασκευή). Το παραμύθι και η διδακτική του (Το παραμύθι ως κείμενο (text) και ως λόγος (discourse). Διδασκαλία του παραμυθιού. Δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής με επίκεντρο το παραμύθι.
Η καλλιέργεια του γραπτού λόγου (Προφορικός και γραπτός λόγος. Η μετάβαση από τον προφορικό στο γραπτό λόγο. Αναγνωστικές δραστηριότητες (παρουσίαση και κατασκευή). Δομητική Προσέγγιση: η θεωρία και η πράξη. Δόμηση του γραπτού λόγου. Η έννοια της ανάδυσης του γραμματισμού. Η θεωρία των ειδών λόγου (genres). Σχεδιασμός, παρουσίαση και ανάλυση δραστηριοτήτων.
και ΙΙ) μικροδιδασκαλίες με τη συμμετοχή των φοιτητών.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και πρακτική άσκηση
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη μικροδιδασκαλία: 8 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 34 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Θεωρητικός εξοπλισμός των φοιτητριών και των φοιτητών σε θέματα γλωσσικής διδασκαλίας στο νηπιαγωγείο και πρακτική-δειγματική εφαρμογή σε φυσικό ή εικονικό περιβάλλον.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Curto, L., Morillo, M. & Teixido, M. (1998) *Γραφή και ανάγνωση: Βοηθήματα για τη διδασκαλία και την εκμάθηση του γραπτού λόγου σε παιδιά ηλικίας τριών έως οκτώ ετών (Πώς μαθαίνουν τα παιδιά γραφή και ανάγνωση).* Αθήνα: ΟΕΔΒ.
Ferreiro E. (1985) Literacy development: A psychogenetic perspective. In D. Olson &
Kress, G. (1994) *Learning to write.* London: Routledge.
Μήτσης, Ν. (1996) *Η διδακτική του γλωσσικού μαθήματος.* Αθήνα: Gutenberg.
New London Group (1996) A pedagogy of multiliteracies: Designing social futures. *Harvard Educational Review,* 66(1), 60-92.
Swales, J-M. (1990) *Genre analysis: English in academic and research settings.* Cambridge: Cambridge University Press.
Teberosky A. (1990) The language young children write: Reflections on a learning situation. In Y. Goodman (Ed.) *How children construct literacy.* Newark, DE: International Reading Association.
Κατή, Δ. (1992) *Γλώσσα και επικοινωνία στο παιδί.* Αθήνα: Οδυσσέας.
Τζουριάδου, Μ. (1995) *Ο λόγος των νηπίων.* Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
ΥΠΕΠΘ-Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (1990) *Βιβλίο δραστηριοτήτων για το Νηπιαγωγείο.* Αθήνα: ΟΕΔΒ.
Χατζησαββίδης, Σ. (1998) *Δραστηριότητες γλωσσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο: Καλλιέργεια επικοινωνιακών και προγραφικών δεξιοτήτων.* Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Διδακτική της γνωριμίας με το περιβάλλον
Κωδικός: 2212Υ
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ, στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 4ο
Εξάμηνο: Η
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα περιλαμβάνει:
1) Θεωρητικά μαθήματα:
Το περιεχόμενο του μαθήματος, το οποίο έχει ως αντικείμενο ένα υβριδικό πεδίο, επικεντρώνεται κυρίως στις διαστάσεις των Φυσικών Επιστημών, της Περιβαλλοντικής Αγωγής, της Αγωγής Υγείας και της Γεωγραφίας, συνδυάζοντας έτσι θέματα φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
Παιδαγωγική και διδακτικές προσεγγίσεις κατάλληλες για μικρά παιδιά. Εκπαιδευτικοί σχεδιασμοί οι οποίοι λαμβάνουν υπ' όψη τους τις θεωρητικές παραδοχές και την εκπαιδευτική έρευνα που σχετίζονται με την ύπαρξη γνωστικών εμποδίων, την ανάπτυξη των επιστημονικών δεξιοτήτων, την καλλιέργεια φιλοπεριβαλλοντικού ήθους και την προάσπιση και την προαγωγή της ατομικής και κοινωνικής υγείας και ευεξίας.
Ο ρόλος εκπαιδευτικού και επιστημονική του συγκρότηση.
Αξιολόγηση της εκπαιδευτικής διαδικασίας
Οργάνωση και διαχείριση της τάξης

2) Οργάνωση και παρουσίαση μικροδιδασκαλιών από τις/τους φοιτήτριες/ες που συμμετέχουν στο μάθημα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες και μικροδιδασκαλίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη μικροδιδασκαλία: 8 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες
Σύνολο ωρών: 90 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Θεωρητικός εξοπλισμός των φοιτητριών και των φοιτητών τόσο σε θέματα διδασκαλίας που σχετίζεται με τη μελέτη περιβάλλοντος στο νηπιαγωγείο όσο και πρακτικής εφαρμογής. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αποκτούν βαθύτερη γνώση για τη διδασκαλία τόσο της δικής τους όσο και των άλλων, μέσα από τα θεωρητικά μαθήματα και την πρακτική τους διδασκαλία. Στο μάθημα γίνεται προσπάθεια να μεταφερθεί ένα ευρύ φάσμα γνώσεων σχετικών με το διδακτικό αντικείμενο και να συζητηθεί και μια μεγάλη ποικιλία επαγγελματικών χαρακτηριστικών και δεξιοτήτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία & Γραπτές εξετάσεις
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Κωνσταντίνου, Κ.Π., Φερωνύμου, Γ., Κυριακίδου, Ε & Νικολάου, Χ. (2002) *Οι φυσικές επιστήμες στο νηπιαγωγείο: Βοήθημα για τη νηπιαγωγό*. Λευκωσία: Εκδόσεις Υπουργείου Παιδείας και Πολιτισμού Κύπρου.
Dunne, R. & Wragg, T. (2003) *Αποτελεσματική διδασκαλία*. Αθήνα: Σαββάλας.
Ντολιοπούλου, Ε. (2000) *Σύγχρονα προγράμματα για τα παιδιά προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Ραβάνης, Κ.(2003) *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής*. Αθήνα: Δίπτυχο.
Μπιρμπίλη, Μ. (2008). *Προς μια παιδαγωγική του διαλόγου. Η σημασία και ο ρόλος των ερωτήσεων στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg – Γιώργος & Κώστας Δαρδανός.
Αγγελίδου, Ε. & Τσιλιμένη, Α. (2009) *Η αφήγηση ως εργαλείο μάθησης στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση. Δραστηριότητες και προτάσεις για την προσχολική και τη δημοτική εκπαίδευση*. Αθήνα: Καστανιώτης.
Γκούβρα Μ., Κυρίδης Α., Μαυρικάκη Ε. (2003). *Αγωγή Υγείας και σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.

Τίτλος μαθήματος: Διδακτική των εικαστικών
Κωδικός: 2209Υ
Δ.Μ.: 3
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Δημήτριος Μπέσσας, Καθηγητής Π.Τ.Δ.Ε.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: *Δ*
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Διδακτική και μεθοδολογία των εικαστικών δραστηριοτήτων στην προσχολική ηλικία Οι δραστηριότητες αναπτύσσονται σε τέσσερις κατευθύνσεις:
Γράφημα-σχέδιο, ως δραστηριότητα γραφικής έκφρασης η οποία συνδέει την κίνηση και το ίχνος της επάνω σε μια επιφάνεια.
Πλαστικές συνθέσεις, θεωρούμενες ως δραστηριότητες κατασκευής αντικειμένων και επιδεξιότητας, δύο ή τριών διαστάσεων.
Ανάγνωση εικόνας.
Προσέγγιση και γνωριμία με το εικαστικό έργο τέχνης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Στόχοι του μαθήματος είναι να μπορούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές
-να εμβαθύνουν στη γλώσσα των εικαστικών τεχνών, ώστε να είναι σε θέση να βοηθήσουν το παιδί να αναπτύξει το δημιουργικό δυναμικό του και να ενδιαφερθεί για τις εικαστικές δραστηριότητες
-να εντάξουν τις εικαστικές δραστηριότητες στο γενικό πρόγραμμα του νηπιαγωγείου σε ισορροπία με τους υπόλοιπους τομείς έκφρασης και ανάπτυξης του παιδιού
-να πειραματιστούν σε μια εικαστική δραστηριότητα που καλλιεργεί την δημιουργικότητα, την φαντασία και τις γνώσεις
-να γνωρίσουν τις σύγχρονες θεωρίες και την μεθοδολογία της διδασκαλίας των εικαστικών δραστηριοτήτων
-να κατανοήσουν τον ρόλο της τέχνης μέσα στην κοινωνία
Μέθοδοι αξιολόγησης: Δύο ατομικές εργασίες. Η μία αναφέρεται στην πρακτική άσκηση.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Chapman, L. (1993) *Διδακτική της τέχνης.* Αθήνα: Νεφέλη.
Κοζάκου-Τσιάρα, Ό. (1988) *Εισαγωγή στην εικαστική γλώσσα.* Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Πρακτική άσκηση και διδακτική μεθοδολογία στη μουσικοκινητική
Κωδικός: 2210Υ
Δ.Μ.: 3
Όνομα διδασκόντων – ιδιότητες: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Φυσικής αγωγής & Νικόλαος Θεοδωρίδης, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Μουσικής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ΄ επιλογήν υποχρεωτικό. Προαπαιτούμενα: 1801Υ. Παιδικό τραγούδι και δημιουργικές μουσικές εφαρμογές στην προσχολική ηλικία και 2201Υ. Διδακτική της κινητικής αγωγής.
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ο συνδυασμός μουσικής και κίνησης και πως επιδρά θετικά τόσο στην επίτευξη των κοινών μαθησιακών στόχων και στοιχείων, όσο και των ιδιαίτερων επιδιώξεων των δύο αντικειμένων. Στο «θεωρητικό μέρος» δίνονται ιδέες για διεπιστημονικές και διαθεματικές προεκτάσεις, με βάση γνωστές προσεγγίσεις μουσικοκινητικής αγωγής όπως της Ρυθμικής κίνησης Dalcroze, της μουσικοκινητικής αγωγής Carl Orff, touR. Laban, της Δημιουργικής κίνησης κ.ά, και τον ενιαίο διαθεματικό χαρακτήρα του νέου αναλυτικού προγράμματος. Εξετάζεται πώς ο συνδυασμός μουσικής και κίνησης διασφαλίζει την ενεργητική συμμετοχή, τη βιωματική μάθηση και συντελεί στην αποτελεσματικότητα της μάθησης και στην απόκτηση ειδικών μουσικών, κινητικών ή γενικότερων γνώσεων και δεξιοτήτων (κοινωνικοσυναισθηματική ανάπτυξη, ανάπτυξη των γνωστικών δεξιοτήτων λ.χ. καλλιέργεια της αντίληψης, της μνήμης, της γλώσσας, της αυτοσυγκέντρωσης, της αυτοπειθαρχίας, της ετοιμότητας, της ικανότητας της λήψης αποφάσεων). Επίσης παρέχονται ενδεικτικές δραστηριότητες και αναφορές στον τρόπο διδασκαλίας και προσέγγισης στόχων και περιεχομένων, όπως: -Σώμα Χώρος, Χρόνος,

Δυναμική , Σχέσεις. -Ο ρυθμός με κρουστά και κίνηση. -Αναπνοή- φωνή-Τραγούδι- κίνηση- χορός. - Παιχνίδια-Τραγούδια- Μουσικές και Χοροί του κόσμου. -Η ενεργητική μουσική ακρόαση και η κίνηση. -Ηχοϊστορίες, κατασκευές αυτοσχέδιων οργάνων. -Αυτοσχεδιασμός στη μουσική και στην κίνηση.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Συνδυασμός θεωρίας και πράξης στα θεωρητικά μαθήματα. Προετοιμασία, συνεργασία και έλεγχος πλάνου διδασκαλίας. Διεξαγωγή της διδασκαλίας στα νήπια ή με ομάδες φοιτητών σε μορφή μικροδιδασκαλίας. Συμπλήρωση φύλου αξιολόγησης από κάθε φοιτητή και ομαδική προφορική αξιολόγηση των διδασκαλιών. Παράδοση γραπτής συνολικής εργασίας από το φοιτητή.

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 90 ώρες

Θεωρητικά-εργαστηριακά μαθήματα: 36 ώρες

Προετοιμασία σχεδιασμού και άσκηση για υλοποίηση: 20 ώρες

Παρακολούθηση προαιρετικών φροντιστηρίων: 6 ώρες

Τακτικές συνεργασίες με τις/τους διδάσκουσες/ντες και τις/τους αποσπασμένες/ους εκπαιδευτικούς: 3 ώρες.

Εφαρμογή της διδασκαλίας της μουσικής σε τάξη: 1 ώρα

Προετοιμασία γραπτής τελικής εργασίας: 24 ώρες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα αποσκοπεί στην εμπέδωση των προηγούμενων κινητικών, μουσικών και μουσικοπαιδαγωγικών γνώσεων από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές, ώστε να αποκτήσουν την ικανότητα να οργανώνουν και να εφαρμόζουν δημιουργικά προγράμματα μουσικοκινητικής αγωγής στο νηπιαγωγείο. Δίνεται έμφαση σε διεπιστημονικές και διαθεματικές εφαρμογές από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Βαθμολόγηση του σταδίου προετοιμασίας, των φύλλων αξιολόγησης της προφορικής αξιολόγησης καθώς και της γραπτής εργασίας κάθε φοιτήτριας/ή.

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Ανδρούτσος, Π.Π. (1995) *Μέθοδοι διδασκαλίας της μουσικής: Παρουσίαση και κριτική θεώρηση των μεθόδων Orff και Dalcroze*. Αθήνα: Orpheus Σ. και Μ. Νικολαϊδη ΟΕ.

Γκανά, Γ., Ζησοπούλου, Ε., Θεοδωρίδης, Ν., Καραχάλιου, Κ., Κοκκίδου, Μ. & Χατζηκαμάρη, Π. (2004) *Το σχολείο - εργαστήρι τέχνης και δημιουργίας. 3η έκδ.* Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών ΑΠΘ.

Θεοδωρίδης, Ν. (2000) *Τραγουδοπαιχνίδια: Για φίλους μουσικόφιλους 4 ετών και άνω.* Θεσσαλονίκη.

Θεοδωρίδης, Ν. (υπό έκδοση) *Τραγουδοχοροί: Για φίλους μουσικόφιλους*. Θεσσαλονίκη: Κρουστόφωνο.

Λιάτσου-Καραδήμου, Π. (2003) *Η μουσικοπαιδαγωγική τον 20ό αιώνα.* Αθήνα: Orpheus.

Λιάτσου-Καραδήμου Π. (2001). Από την ακοή στην ακρόαση, Edition Orpheus, Αθήνα: Orpheus.

Storms, G. (1989) *100 μουσικά παιχνίδια*. Αθήνα: Νικολαϊδης.

Τσαπακίδου, Α. (1997). *Κινητικές Δεξιότητες-προγράμματα ανάπτυξης κινητικών δεξιοτήτων σε παιδιά προσχολικής ηλικίας.* Θεσσαλονίκη: University Studio Press.

Τσαφταρίδης, Ν. (1995) *Αυτοσχέδια μουσικά όργανα, κατασκευές.* Αθήνα: Orpheus Σ. και Μ. Νικολαϊδη ΟΕ.

Wiertsema, Η. (1991) *100 παιχνίδια με κίνηση.* Αθήνα: Νικολαϊδης.

Σημειώσεις των μαθημάτων μουσικής των προηγούμενων εξαμήνων.

2.5.2. Κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα

Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει να επιλέξουν 15 μαθήματα που αντιστοιχούν σε 45 ΔΜ. Από τις 45 ΔΜ, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες μπορούν προαιρετικά να επιλέξουν 6 ΔΜ (μόνο δυο μαθήματα) από άλλα τμήματα σύμφωνα με τα ενδιαφέροντά τους. Η Πτυχιακή Εργασία (για όσες/ους επιθυμούν να εκπονήσουν) πιστώνεται με 9 ΔΜ.

Οι κατάλογοι των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων θα συμπληρωθούν και από μαθήματα τα οποία θα προσφέρουν ειδικοί επιστήμονες, που θα προσληφθούν κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους.

0100 Μεθοδολογία έρευνας

Τίτλος μαθήματος: Στατιστική - Ανάλυση Δεδομένων
Κωδικός: 0103Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ι. Θεωρητικό μέρος:
Στατιστική ανάλυση δεδομένων με στατιστικό πακέτο (SPSS, SPAD, MAD, MINITAD, AMOS, CHIC, LISREL, EQS, STATISTICA). Σχεδιασμός ερωτηματολογίων, οργάνωση και διεξαγωγή έρευνας, οργάνωση και καταχώρηση δεδομένων σε στατιστικό πακέτο, εφαρμογές των μεθόδων στατιστικής.
ΙΙ. Πρακτικό μέρος:
Πραγματοποίηση μιας στατιστικής ανάλυσης με δεδομένα μιας πραγματικής εκπαιδευτικής έρευνας με τη βοήθεια ενός από τα παραπάνω στατιστικού προγράμματος.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 22 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατάρτιση των φοιτητριών και των φοιτητών σε θέματα στατιστικής ανάλυσης εκπαιδευτικών δεδομένων με τη βοήθεια στατιστικών πακέτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασία και γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μακράκης, Γ. Β. (2005) *Ανάλυση Δεδομένων στην επιστημονική έρευνα μη τη χρήση SPSS.* Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg.
Δημητριάδης, Ε. (2003) *Στατιστικές Εφαρμογές με SPSS.*
Howitt, D. & Cramer, D. (2004) *Στατιστική με το SPSS 11 για Windows*. Αθήνα Εκδόσεις Κλειδάριθμος.

Τίτλος μαθήματος: Εφαρμοσμένη στατιστική
Κωδικός: 0104Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σοφία Αναστασιάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Στατιστική και εκπαιδευτική έρευνα
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κατανομές διακριτών τυχαίων μεταβλητών (Διωνυμική, Poisson, Υπεργεωμετρική, Πολυωνυμική), κατανομές συνεχών τυχαίων μεταβλητών (κανονική, εκθετική, X^2, Student-t), δειγματικές κατανομές, κεντρικό οριακό θεώρημα, δειγματική κατανομή του μέσου και του ποσοστού, προσομοιώσεις. Επαγωγική στατιστική, σημειοεκτιμητική, διαστήματα εμπιστοσύνης (μέσου, ποσοστού, διακύμανσης, διαφοράς δύο μέσων, διαφοράς ποσοστών). Έλεγχοι υποθέσεων (για τον μέσο, διακύμανση, ποσοστό), ισχύς, p-τιμή. Σύγκριση δύο δειγμάτων, έλεγχοι διαφοράς μέσων, ποσοστών, λόγου διακυμάνσεων. Κατηγορικά δεδομένα, πίνακες συνάφειας, έλεγχοι ανεξαρτησίας. Απλή και πολλαπλή παλινδρόμηση, το υπόδειγμα και οι υποθέσεις, εκτίμηση, αξιολόγηση του μοντέλου και Ανάλυση Διακύμανσης. X^2-Ελεγχος για Καλή Προσαρμογή, Ανεξαρτησία, Ομοιογένεια. Μη Παραμετρικοί Έλεγχοι. Εφαρμογές σε θέματα εκπαίδευσης–παιδαγωγικής.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διάλεξη και χρήση του εργαστηρίου των Η/Υ
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 22 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εισαγωγή των φοιτητριών και των φοιτητών στη βασική θεωρία της εκτιμητικής και ελέγχου υποθέσεων στη στατιστική. Εφαρμογή των παραπάνω μεθόδων με τη βοήθεια δεδομένων ειλημμένων από το χώρο της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Εργασίες ή γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ζαχαροπούλου Χ. (2001) *Στατιστική: Μέθοδοι και εφαρμογές*. Ζυγός.
Ιωαννίδης Δ. (2003) *Στατιστικές μέθοδοι*. Θεσσαλονίκη: Ζήτης.
Κατσίλλης Μ, Ι. 2006. *Επαγωγική στατιστική*. Αθήνα: Δαρδανός.
Κολυβά-Μαχαίρα Φ. & Μπόρα-Σέντα Ε. (2000) *Στατιστική*. Θεσσαλονίκη: Ζήτης.
Παπαδημητρίου Ι. (2005) *Περιγραφική στατιστική*. Αθήνα: Δαρδανός.
MacRae S. (1998) *Επαγωγή από στατιστικά δεδομένα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος μαθήματος: Ποιοτικές μέθοδοι έρευνας στην εκπαίδευση
Κωδικός: 0105Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Προϋποθέσεις και κριτήρια επιλογής ποιοτικών και ποσοτικών μεθόδων στην εκπαιδευτική έρευνα. Τριγωνοποίηση. Η συμβολή της εθνογραφικής προσέγγισης στην εκπαιδευτική έρευνα και πράξη. Παρατήρηση. Συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Ζητήματα αξιοπιστίας και εγκυρότητας. Μελέτη περίπτωσης. Συνέντευξη. Συλλογή και ανάλυση δεδομένων. Η έρευνα δράσης. Βιογραφική μέθοδος. Το μάθημα έχει σεμιναριακό χαρακτήρα. Οι φοιτητές αναλαμβάνουν το σχεδιασμό και τη διεξαγωγή μικρών ερευνητικών εργασιών.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες και παρουσιάσεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα μπορούν να διατυπώσουν ερευνητικά ερωτήματα, να σχεδιάσουν εργαλεία ποιοτικής έρευνας, να διεξάγουν μικρές έρευνες και να αναλύσουν ποιοτικά τα δεδομένα τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Ομαδικές γραπτές εργασίες (προφορική και γραπτή παρουσίαση).
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ιωσηφίδης, Θ. & Σπυριδάκης, Μ. (2006) *Ποιοτική κοινωνική έρευνα: Μεθοδολογικές προσεγγίσεις και ανάλυση δεδομένων*. Αθήνα: Κριτική.
Cohen, L. & Manion, L. (1997) *Μεθοδολογία εκπαιδευτικής έρευνας*. Αθήνα: Έκφραση.

0200 Ιστορία της αγωγής και της εκπαίδευσης

Τίτλος μαθήματος: Νεώτερα Παιδαγωγικά Κινήματα και Ιδέες
Κωδικός: 0203Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών: 2ο
Εξάμηνο: Γ’
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο πλαίσιο του μαθήματος εξετάζονται: α)η διαμόρφωση της παιδαγωγικής σκέψης από το 18ο έως τον 20ο αιώνα, β)η εξέλιξη της παιδαγωγικής επιστήμης, γ)η ιστορική διάσταση ορισμένων βασικών αρχών της σύγχρονης παιδαγωγικής θεωρίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να γνωρίσουν τα σημαντικότερα παιδαγωγικά κινήματα που εκδηλώθηκαν από το 18ο αιώνα έως τις μέρες μας και να εξετάσουν κριτικά τις βασικότερες παιδαγωγικές ιδέες που αναπτύχθηκαν στο διάστημα αυτό.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Reble, A. (1990) *Ιστορία της Παιδαγωγικής*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμας.
Καρακατσάνη, Δ. (2005) *Εισαγωγή στις επιστήμες της εκπαίδευσης*. Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: Ιστορική εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση

Κωδικός: 0204Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
Έτος σπουδών: 4ο
Εξάμηνο: Ζ'
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί α)να παρουσιάσει την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στην ελληνική εκπαίδευση β)να καταγράψει διαχρονικά το προφίλ και το status του επαγγέλματος της νηπιαγωγού και γ)να εξετάσει συγκριτικά την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στο ελληνικό κράτος και τις ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να κατανοήσουν την εξέλιξη της προσχολικής αγωγής στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα και την ιστορική διαμόρφωση του επαγγέλματος της νηπιαγωγού και να εμβαθύνουν στις κοινωνικές και παιδαγωγικές συνιστώσες της ιστορικής εξέλιξης του νηπιαγωγείου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Κυπριανός, Π. (2007) *Παιδί, οικογένεια, κοινωνία. Ιστορία της προσχολικής αγωγής από τις απαρχές έως τις μέρες μας*, Αθήνα: Gutenberg.
Χαρίτος, Χ. (1998) *Το ελληνικό νηπιαγωγείο και οι ρίζες του*, Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Μικροϊστορία και Εκπαίδευση
Κωδικός: 0205Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Γιάννης Μπέτσας, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Ιστορία Νεοελληνικής Εκπαίδευσης
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: ΣΤ'
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα αποσκοπεί να παρουσιάσει τη μικροϊστορική έρευνα στην εκπαίδευση. Ειδικότερα, το μάθημα, αξιοποιώντας τη μικροϊστορική προσέγγιση, εστιάζει στη σχολική ζωή μέσω της τοπικής και της προφορικής ιστορίας και αναδεικνύει τις αφανείς συνιστώσες της σχολικής πραγματικότητας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις, ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 5 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 5 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 100 ώρες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: οι φοιτήτριες και φοιτητές να κατανοήσουν την προσέγγιση της μικροϊστορίας στην εκπαίδευση και να πραγματοποιήσουν έρευνες στα πεδία της τοπικής και της προφορικής ιστορίας της εκπαίδευσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ίγκερς, Γκ. (2006). *Η Ιστοριογραφία στον 20ο αιώνα*, Αθήνα: Νεφέλη.
Χουρδάκης, Α. (2004). *Από τη μικροϊστορία της παιδείας, ένα παιδικό λεύκωμα του 1900-1904*, Αθήνα: Ατραπός.

0300 Φιλοσοφία και φιλοσοφικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Πολιτική φιλοσοφία και παιδεία
Κωδικός: 0303Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναφορά στις έννοιες πολιτική φιλοσοφία και παιδεία και προσδιορισμός της σχέσης τους. Οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στο υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής στην αρχαιότητα, το Βυζάντιο, τα νεότερα και σύγχρονα χρόνια. Επίσης, θα δοθεί η δυνατότητα να κατανοήσουν την πρόταση της εκπαιδευτικής πολιτικής της ιδεαλιστικής, της υπαρξιστικής και της πραγματιστικής φιλοσοφίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της πολιτικής φιλοσοφίας και παιδείας. Θα γίνει ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση της εκπαίδευσης στην αρχαιότητα, στο Βυζάντιο, στα νεότερα και σύγχρονα χρόνια. Επίσης θα γίνει ανάλυση, ερμηνεία και αξιολόγηση της εκπαιδευτικής πολιτικής της ιδεαλιστικής, της υπαρξιστικής και της πραγματιστικής φιλοσοφίας. Και τέλος θα τεθούν ερωτήσεις και θα συζητηθούν κρίσεις και θέσεις του μελετητού. Από τη θέση αυτή οι φοιτήτριες θα μπορούν να συγκρίνουν εκπαιδευτικά συστήματα και τάσεις, να κατανοήσουν στόχους και μεθόδους αγωγής.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2002) *Οι πολιτικές αντιλήψεις των Βυζαντινών διανοητών από το δέκατο έως τον δέκατο τέταρτο αιώνα μ.Χ.* Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλη.
Πολυχρονόπουλου, Π. (1992) *Φιλοσοφία της παιδείας: Το υπόβαθρο της εκπαιδευτικής πολιτικής*. 4η έκδ. Αθήνα: Παιδαγωγία.

Τίτλος μαθήματος: Φιλοσοφία και εκπαίδευση
Κωδικός: 0304Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Σωτηρία Τριαντάρη, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Φιλοσοφία και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η σχέση ορισμένων πεδίων της φιλοσοφίας με την εκπαίδευση, όπως η ρητορική εκπαίδευση, η εκπαίδευση επί της λογικής, επί της γλώσσας ή της αισθητικής κ.ά. Γίνεται λόγος για τα εκπαιδευτικά συστήματα του Ρουσσώ, του Λοκ, του Νίτσε, του Ντίουι κ.ά. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στις εκπαιδευτικές-παιδαγωγικές αντιλήψεις του Αριστοτέλη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 20 ώρες
Ατομική εργασία: 20 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 15 ώρες
Προετοιμασία για τις γραπτές εργασίες: 20 ώρες
Επισκέψεις σε νηπιαγωγεία: 15 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της φιλοσοφίας και εκπαίδευσης. Οι φοιτήτριες θα κατανοήσουν σε βάθος ότι η εκπαίδευση αποτελεί ένα αρκετά σημαντικό πεδίο το οποίο συνδέεται άμεσα με όλους σχεδόν τους κλάδους της φιλοσοφίας. Επίσης θα αντιληφθούν τη σπουδαιότητα που έχουν ορισμένα εκπαιδευτικά συστήματα ακόμη και σήμερα στην εκπαιδευτική πρακτική.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές/ ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τριαντάρη-Μαρά, Σ. (2005*) Αριστοτέλης. Περί Μέθης-Περί Αρετών και Κακιών-Περί Κόσμου. Εισαγωγή: Φιλοσοφία και εκπαίδευση*. Εισ. Μτφρ. Σχ. Τριαντάρη-Μαρά, Σ. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.

0400 Ψυχολογία και ψυχολογικές προϋποθέσεις της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Εκπαιδευτική ψυχολογία και ανάπτυξη του νηπίου
Κωδικός: 0404Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Γεωργία Στεφάνου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Γνωστική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Μέρος Α: Ορισμός, αντικείμενο και μέθοδοι έρευνας της εκπαιδευτικής ψυχολογίας. Νοημοσύνη. Νοημοσύνη και δημιουργικότητα. Νοημοσύνη και γνωστική ανάπτυξη. Θεωρίες μάθησης. Η σχολική τάξη ως σύστημα: Σχέσεις, ρόλοι, συναισθήματα και συμπεριφορά. Η σημασία του σχολείου στην έννοια του εαυτού του νηπίου.
Μέρος Β: Ορισμός, αντικείμενο και μέθοδοι έρευνας της εξελικτικής ψυχολογίας. Κλασικές και σύγχρονες θεωρίες της ανάπτυξης του ατόμου. Κληρονομικότητα και Περιβάλλον. Αντιληπτικο-κινητική ανάπτυξη. Γνωστική ανάπτυξη. Η σκέψη στη νηπιακή ηλικία. Αναφορές στην κοινωνική ανάπτυξη. Η σημασία του σχολείου στην ανάπτυξη του νηπίου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, συζήτηση, εργασία σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 10 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν βασικές έννοιες της εκπαιδευτικής ψυχολογίας και της εξελικτικής ψυχολογίας, τη σχέση μεταξύ της ανάπτυξης του νηπίου και της εμπειρίας του από το σχολείο, και τον αποφασιστικό ρόλο του εκπαιδευτικού σε αυτή την ανάπτυξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Cole, M. & Cole, S. R. (2002) *Η ανάπτυξη των παιδιών. Η αρχή της ζωής: Εγκυμοσύνη, τοκετός, βρεφική ηλικία.* Τόμ. 1. 2η έκδ. Αθήνα: Δαρδανός.
Cole, M. & Cole, S. R. (2002) *Η ανάπτυξη των παιδιών. Γνωστική και ψυχοκοινωνική ανάπρτυξη κατά τη νηπιακή και μέση παιδική ηλικία.* Τόμ. 2. 2η έκδ. Αθήνα: Δαρδανός.
De Cort, E., Verschaffel, L., Entwistle, N. & Merrienboer, J. (2003) *Powerful learning environments.*
Eggen, P. & Kauckak, D.I. (1999) *Educational psychology: Windows on classrooms.* Upper Saddle River, NJ: Prentice Hall.
McCartney, K. & Phillips, D. (2005) *Handbook of early childhood development.* Oxford: Blackwell.
Κολιάδης, Ε.Α. (2002) *Γνωστική ψυχολογία, γνωστική νευροεπιστήμη και εκπαιδευτική πράξη*. 2η έκδ. Αθήνα: Έκδοση του συγγραφέα.

Τίτλος μαθήματος: Ψυχολογία κινήτρων
Κωδικός: 0403Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Γεωργία Στεφάνου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Γνωστική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ορισμός, είδη κινήτρων και μέθοδοι μελέτης των κινήτρων. Φυσιολογική και βιολογική βάση των κινήτρων. Θεωρίες κινήτρων: Ψυχαναλυτική, ανθρωπιστική, διέγερσης / άριστου επιπέδου, συμπεριφορική, κινήτρου επίτευξης, γνωστικές (γνωστικής συνέπειας, αιτιολογικού προσδιορισμού, πεδίου του Lewin). Ο εαυτός ως πηγή κινήτρου: ορισμός και εκφάνσεις της έννοιας του εαυτού και η σχέση της έννοιας του εαυτού με τη σχολική επίτευξη και την ψυχική υγεία. Εφαρμογές των θεωριών των κινήτρων στην εκπαίδευση: Ανάπτυξη και ενεργοποίηση των κινήτρων στο σχολείο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Συζήτηση, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, κυρίως ερευνητικές, και φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να κατανοήσουν βασικές έννοιες των κινήτρων στην εκπαίδευση, πώς τα κίνητρα των νηπίων εκδηλώνονται αλλά και επηρεάζονται από το πλαίσιο στο νηπιαγωγείο, και να διεξάγουν έρευνα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Τελικές εξετάσεις και αξιολόγηση των εργασιών.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κωσταρίδου – Ευκλείδη, Α. (1999) *Ψυχολογία κινήτρων* (11η εκ.). Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Pintrich, P. R., & Schunk, D.H. (2002) *Motivation in education: Theory, research and applications.* 2nd ed. New Jersey: Prentice Hall.
Sansone, C. & Harackiewicz, M. J. (2002) *Intrinsic and extrinsic motivation*. Oxford: Elsevier.
Wigfield, A. & Eccles, J. S. (2002) *Development of achievement motivation.* Oxford: Elsevier.
Zimmerman, B.J. & Schunk, D.H. (2001) *Self-regulated learning and academic achievement. Theoretical perspectives.* Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum.

Τίτλος μαθήματος: Εφαρμογές της γνωστικής ψυχολογίας στην εκπαίδευση
Κωδικός: 0405Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Γεωργία Στεφάνου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Γνωστική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Προεπιλεγμένη βιβλιογραφία και ανακύπτουσα βιβλιογραφία για θέματα όπως: Γνώση και η οργάνωσή της, γνωστικές παρεμβάσεις για την ανάπτυξη της σκέψης, σχέσεις νηπιαγωγών – νηπίων, γνωστική ανάπτυξη των νηπίων και σχολική επίτευξη, γνωστικές λειτουργίες που εμπλέκονται στη γραφή και ανάγνωση, και κατηγοριοποίηση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Συζήτηση, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, κυρίως ερευνητικές, και φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις διαλέξεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εργασίες (εξετάσεις): 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στη γνωστική ψυχολογία μέσω της παρουσίασης των σύγχρονων ερευνητικών δεδομένων για τις γνωστικές λειτουργίες που εμπλέκονται στη μάθηση και επίτευξη των νηπίων, αλλά και στη διδασκαλία, πραγματοποίηση και παρουσίαση πρωτότυπης έρευνας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Αξιολόγηση των εργασιών
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Esgate, A., Groome, D., Heathcote, D, Kemp, R., Maguire, M. & Read, C. (2004) *An introduction to applied cognitive psychology*. London: Psychology press.
Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (1997) *Ψυχολογία της σκέψης.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Oates, J. & Grayson, A. (2004) *Cognitive and language development in children.* Oxford: Blackwell.
Pickering, S. J. (2005) *Working memory and education.* Oxford: Elsevier
Siegler, S. (2005) *Πώς σκέφτονται τα παιδιά.*Αθήνα: Gutenberg.

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνική ψυχολογία και εκπαιδευτική έρευνα
Κωδικός: 0406Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχοι του μαθήματος είναι, πρώτα, να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες παραδόσεις στην εκπαιδευτική κοινωνικοψυχολογική έρευνα και δεύτερο, να συνδέσει την έρευνα αυτή ως μορφή εφαρμοσμένης κοινωνικής ψυχολογίας με την εκπαιδευτική έρευνα δράσης. Η παρουσίαση οργανώνεται στις εξής θεματικές ενότητες: απόδοση αιτίας/ευθύνης σχετικά με τη σχολική επίδοση, αυτο-εκπληρούμενη προφητεία και σχολική επίδοση, αυτο-αντίληψη της επίδοσης, κοινωνική αλληλεπίδραση και

επικοινωνία στη σχολική τάξη, συνεργασία, ανταγωνισμός, σύγκρουση και επίλυση των συγκρούσεων στην ομαδική εργασία, και στερεότυπα, προκατάληψη και κοινωνική ταυτότητα στη διαχείριση της πολιτισμική διαφοράς στην εκπαίδευση (σύνδεση με τη διαπολιτισμική εκπαίδευση και την εκπαίδευση για την ειρήνη).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν σε θέματα εκπαιδευτικής έρευνας με αφετηρία ποικίλες κοινωνικοψυχολογικές προσεγγίσεις και να τη συνδέσουν με το σχεδιασμό εκπαιδευτικών παρεμβάσεων στο πλαίσιο της έρευνας δράσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κατσαρού, Ε. & Τσάφος, Β. (2003) *Από την έρευνα στη διδασκαλία: Η εκπαιδευτική έρευνα δράσης.* Αθήνα: Σαββάλας.
Carr, W. & Kemmis, S. (1997) *Για μια κριτική εκπαιδευτική θεωρία: Εκπαίδευση, γνώση και έρευνα δράσης.* Αθήνα: Κώδικας.

Τίτλος μαθήματος: Η μελέτη του πολιτισμού στην κοινωνική ψυχολογία
Κωδικός: 0407Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα στοχεύει να παρουσιάσει μερικούς από τους τρόπους που κατανοείται ο πολιτισμός στη κοινωνικοψυχολογική έρευνα σε σύγκριση με άλλες κοινωνικές επιστήμες, ιδιαίτερα με την πολιτισμική/κοινωνική ανθρωπολογία και την κοινωνιολογία του πολιτισμού. Επικεντρώνεται σε θέματα όπως: το δίλημμα οικουμενικότητα-ιδιαιτερότητα στη διαπολιτισμική κοινωνική ψυχολογία, μέθοδοι έρευνας, κυριότερες ερευνητικές περιοχές (αντίληψη του εαυτού, καθημερινή γνώση, κοινωνική συμπεριφορά, διαπολιτισμική επικοινωνία-αλληλεπίδραση-επαφή, διαπροσωπικές σχέσεις, διομαδικές σχέσεις), η σχέση ανάμεσα στον πολιτισμό και τον εθνικισμό.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν σε ποικίλους τρόπους που ορίζεται ο πολιτισμός και γίνεται αντικείμενο μελέτης στην κοινωνική ψυχολογία και στις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Cuche, D. (2001) *Η έννοια της κουλτούρας στις κοινωνικές επιστήμες.* Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός.
Segall, M.H., Dasen, P.R., Berry, J.W. & Poortinga, Y.H. (1993) *Διαπολιτιστική ψυχολογία: Η μελέτη της ανθρώπινης συμπεριφοράς σε παγκόσμιο οικολογικό πολιτιστικό πλαίσιο.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Smith, P. & Bond, M. (2005) *Διαπολιτισμική κοινωνική ψυχολογία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος μαθήματος: Η μελέτη του λόγου στην κοινωνική ψυχολογία
Κωδικός: 0408Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ευθαλία Κωνσταντινίδου, Επίκουρη Καθηγήτρια στην Κοινωνική ψυχολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στην κοινωνική ψυχολογία
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει μερικές από τις κυριότερες ερευνητικές προσεγγίσεις της κοινωνικής ψυχολογίας που αναπτύσσονται στο πλαίσιο της θεωρίας της κοινωνικής κατασκευής (κοινωνικός κονστρουξιονισμός) και μελετούν τα ψυχολογικά φαινόμενα ως κατασκευές του λόγου. Εξετάζονται θεμελιώδη θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα καθώς και μοντέλα ανάλυσης λόγου σε συνδυασμό με ερευνητικά θέματα όπως ο ρατσισμός, η εθνική ταυτότητα, ο λόγος της σχολικής τάξης, ο ψυχολογικός λόγος για την παιδική ηλικία και την ανάπτυξη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν σε βάθος θεμελιώδη θεωρητικά και μεθοδολογικά ζητήματα των κοινωνικοψυχολογικών προσεγγίσεων στο πλαίσιο της θεωρίας της κοινωνικής κατασκευής και θα ασκηθούν στη χρήση ποικίλων μοντέλων ανάλυσης λόγου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. (1999) *Κείμενο και επικοινωνία.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Gergen, K.J. (1997) *Κορεσμένος εαυτός.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Wetherell, M. (επιμ.) (2005) *Ταυτότητες, ομάδες και κοινωνικά ζητήματα.* Αθήνα: Μεταίχμιο.

0500 Κοινωνιολογία και κοινωνιολογική θεμελίωση της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Πολιτική Κουλτούρα και Εκπαιδευτική Πολιτική
Κωδικός:0511Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών:2010--2011
Εξάμηνο: Ε'
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής μέσα στο πλαίσιο της πολιτικής κουλτούρας, όπως αυτή εκφράζεται με τις στάσεις και συμπεριφορές των δρώντων υποκειμένων σε συνάφεια με τη δομή του πολιτικού συστήματος. Αναλύεται το ζήτημα των κοινωνικο-εκπαιδευτικών ανισοτήτων σε συνάρτηση με το πολιτικό πεδίο διαμόρφωσης και αναπαραγωγής τους. Μελετώνται ερμηνευτικά σχήματα εκπαιδευτικής πολιτικής με βάση τη σχέση πολιτική κουλτούρα-ιδεολογία-εκπαίδευση.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.

Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κριτική μελέτη της εκπαιδευτικής νομοθεσίας, της δομής και λειτουργίας των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και των πολιτικών φορέων. Κατανόηση της δυναμικής της πολιτικής κουλτούρας στη διαμόρφωση της εκπαιδευτικής πολιτικής σε μεταβαλλόμενες παγκοσμιοποιημένες συνθήκες.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Τσιάκαλος Γ. (1999) *Ανθρώπινη αξιοπρέπεια και κοινωνικός αποκλεισμός-εκπαιδευτική πολιτική στην Ευρώπη.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Bourdieu, P. (1990) *Κληρονόμοι .Οι φοιτητές και η κουλτούρα*. Αθήνα: Καρδαμίτσα
Arnot M.(2004) *Διαδικασίες αναπαραγωγής του φύλου(εκπαιδευτική θεωρία και φεμονιστικές πολιτικές)*..Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνική και εκπαιδευτική πολιτική για την πρώτη παιδική ηλικία στις χώρες-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Κωδικός: 0513Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Λέκτορας Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ. Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κομβικό στόχο του μαθήματος αποτελεί η συγκριτική μελέτη επιλεγμένων πολιτικών αγωγής, εκπαίδευσης και φροντίδας για το παιδί της πρώτης παιδικής ηλικίας, σε συνάρτηση με τις πολιτικές που εφαρμόζονται για την οικογένειά του. Στο πλαίσιο αυτό εξετάζεται η ιστορική διχοτομία των θεσμών φροντίδας και μέριμνας από τη μια πλευρά, και των θεσμών αγωγής και εκπαίδευσης από την άλλη, με στόχο την μελέτη και ανάλυση των συνεπειών αυτής της διχοτομίας για τη χάραξη μιας ενιαίας κοινωνικής-εκπαιδευτικής πολιτικής, σε εθνικό και υπερεθνικό επίπεδο.
Μέθοδοι διδασκαλίας:
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ατομικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Η ανάπτυξη ικανοτήτων συγκριτικής ανάλυσης των πολιτικών κοινωνικής και εκπαιδευτικής πολιτικής για το παιδί της πρώτης παιδικής ηλικίας και για την οικογένειά του, στο διαρκώς μεταβαλλόμενο εθνικό και υπερεθνικό πλαίσιο.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Andersen, G-E.,(2006) *Οι Τρεις κόσμοι του καπιταλισμού και της ευημερίας*. Ελληνικά Γράμματα.
Ζαμπέτα, Ε. (1998) *Αγωγή και εκπαίδευση της πρώιμης παιδικής ηλικίας*. Θεμέλιο.
Σταμέλος, Γ. & Βασιλόπουλος, Α., (2004) *Ευρωπαϊκή εκπαιδευτική πολιτική*. Μεταίχμιο.

Τίτλος μαθήματος: Εκπαιδευτική Πολιτική
Κωδικός:0515Ε
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων:3
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό
Έτος σπουδών:2010-2011
Εξάμηνο: Γ
Περιεχόμενο μαθήματος: Διασαφηνίζονται όροι, έννοιες και συστήματα προκειμένου να προσδιορισθεί η εκπαιδευτική πολιτική, όπως διαμορφώνεται στη σχέση της με το κράτος, την οικονομία και την κοινωνία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο. Αναλύεται το ιδεολογικό υπόστρωμα των μεταρρυθμίσεων σε συνάφεια με ευρύτερες διεθνείς πολιτικές για την κοινωνία της γνώσης και της τεχνολογίας, την παγκοσμιοποίηση των αγορών, την αειφόρο ανάπτυξη και τη δια βίου εκπαίδευση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατανόηση του μηχανισμού διαμόρφωσης, οργάνωσης και σχεδιασμού της εκπαιδευτικής πολιτικής. Δυνατότητα συσχέτισης της εκπαιδευτικής πολιτικής με πτυχές της Πολιτικής Επιστήμης και της Κοινωνιολογίας. Αντίληψη των διαδικασιών που διαμορφώνουν τη σύγχρονη εκπαιδευτική θεώρηση για ζητήματα εκπαίδευσης, ως προκλήσεις στο σχεδιασμό και της προσωπικής ζωής των ατόμων στις μετα-νεωτερικές κοινωνίες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γράβαρης, Δ. (2005) *Εκπαίδευση και εκπαιδευτική πολιτική μεταξύ κράτους και αγοράς*. Αθήνα: Σαββάλας
Κοντογιαννοπούλου- Πολυδωρίδη, Γ. (2003) *Εκπαιδευτική πολιτική και πρακτική κοινωνιολογική ανάλυση*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Askenazy ,P.& Cohen D.(2009) *Η οικονομία σήμερα*. Αθήνα: Πόλις
Martinussen J.(2007) *Κοινωνία, Κράτος, Αγορά*. Αθήνα: Σαββάλας

0600 Ειδική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: Νοητική καθυστέρηση
Κωδικός: 0603Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: *Εμβάθυνσης*
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ορισμός της νοητικής καθυστέρησης. Ο ρόλος της προσαρμοστικής συμπεριφοράς. Η αναπτυξιακή προσέγγιση του Zigler περί νοητικής καθυστέρησης. Ο ρόλος των κινήτρων. Θεωρίες της «διαφοράς». Ο ρόλος της προσοχής και των στρατηγικών στη νοητική καθυστέρηση. Γνωστική ακαμψία. Ομοιότητες και διαφορές των δύο προσεγγίσεων. Γενετικά σύνδρομα και νοητική καθυστέρηση. Σύνδρομα Williams, Down, εύθραυστο Χ χρωμόσωμα κ.α. Κοινωνικές δεξιότητες και νοητική καθυστέρηση. Επαγγελματικός προσανατολισμός και νοητική καθυστέρηση. Εκπαίδευση νηπίων και παιδιών με αναπτυξιακή καθυστέρηση. Προγράμματα παρέμβασης. Προγράμματα ετοιμότητας για ανάγνωση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών, επίσκεψη σε Σ.Μ.Ε.Α.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Επισκέψεις: 10 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της νοητικής καθυστέρησης. Το ενδιαφέρον για τη νοητική καθυστέρηση δεν περιορίζεται μόνο στο περιορισμένο πλαίσιο της ειδικής αγωγής αλλά επεκτείνεται και στο γενικό σχολείο, καθώς το σύνολο σχεδόν των νηπίων / παιδιών με ελαφρά αναπτυξιακή καθυστέρηση φοιτούν σε γενικά νηπιαγωγεία και τμήματα ένταξης (μη περιοριστικό πλαίσιο). Οι φοιτήτριες θα συνδυάσουν τη θεωρητική με την πρακτική μελέτη (μέθοδοι και τεχνικές διδασκαλίας, προγράμματα κοινωνικών δεξιοτήτων). Παράλληλα, οι φοιτήτριες θα έχουν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με Σ.Μ.Ε.Α.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Αλευριάδου, Α. (2005) *Νοητική καθυστέρηση*. Φλώρινα: Σημειώσεις Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας.
Πολυχρονοπούλου, Σ. (2004) Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες: Νοητική υστέρηση. *2 τόμ. Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.*
Σταύρου, Λ. (2002) *Διδακτική μεθοδολογία στην ειδική αγωγή. Τόμ. 1: Λογικομαθηματικές έννοιες και νοητική υστέρηση*. Αθήνα: Άνθρωπος.
Χρηστάκης, Κ. (2002) *Διδακτική προσέγγιση παιδιών και νέων με μέτριες και σοβαρές δυσκολίες μάθησης*. Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: Μαθησιακές δυσκολίες - Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης
Κωδικός: 0604Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αναστασία Αλευριάδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Ειδική αγωγή
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Η παρουσία των φοιτητών/τριών είναι υποχρεωτική λόγω της μελέτης περιπτώσεων.
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η σημασία των προγραμμάτων πρώιμης παρέμβασης στην Ειδική Αγωγή. Προγράμματα πρώιμης παρέμβασης στην Ευρώπη και στις Η.Π.Α. Ο ρόλος της οικογένειας. Νήπια «σε κίνδυνο» να εμφανίσουν μαθησιακές δυσκολίες. Διαταραχή του οπτικο-κινητικού συντονισμού σε νήπια. Προβλήματα λόγου στη νηπιακή ηλικία. Αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας. Αξιολόγηση της φωνολογικής ενημερότητας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, παρουσίαση περιστατικών.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Μελέτη περιπτώσεων (φροντιστηριακές ασκήσεις): 20 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς το γνωστικό και ερευνητικό αντικείμενο της των μαθησιακών δυσκολιών και της ιδιαίτερης σημασίας της πρώιμης παρέμβασης. Συγκεκριμένα, θα είναι σε θέση να κατανοήσουν τη σημασία του πρώιμου εντοπισμού των νηπίων που βρίσκονται σε κίνδυνο να αναπτύξουν μαθησιακές δυσκολίες. Θα συνδυάσουν τη θεωρητική με την πρακτική μελέτη (αξιολόγηση της σχολικής ετοιμότητας σε παιδιά που φοιτούν στο νηπιαγωγείο, διερεύνηση προβλημάτων γλώσσας και οπτικοκινητικού συντονισμού), ενώ παράλληλα, θα έχουν τη δυνατότητα να μελετήσουν ατομικές περιπτώσεις.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μαρκοβίτης, Μ. & Τζουριάδου Μ. (1991) *Μαθησιακές δυσκολίες: Θεωρία και πράξη*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
Παντελιάδου, Σ. (2000). Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
Τάφα, Ε. (1997) Συνεκπαίδευση παιδιών με και χωρίς προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*
Τζουριάδου, Μ. (2004) *Πρώιμη παρέμβαση*. Θεσσαλονίκη: Προμηθεύς.
Χατζηχρήστου, Χ. (2004) Εισαγωγή στη σχολική ψυχολογία. *Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.*

0700 Παιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: Παιχνίδι και παιδική ηλικία
Κωδικός: 0705Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Σοφία Αυγητίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στην Προσχολική παιδαγωγική
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Ορισμοί για το παιχνίδι. Το παιχνίδι ως πολιτισμική δραστηριότητα, ως μέσο αγωγής και ως διαδικασία. Θεωρητικές, διεπιστημονικές και ερευνητικές προσεγγίσεις του παιχνιδιού. Τυπολογίες παιχνιδιού. Το παιχνίδι στο διάλειμμα. Ανάπτυξη κοινωνικών δεξιοτήτων και ομαδικό παιχνίδι. Ο ρόλος του ενηλίκου στο παιδικό παιχνίδι. Θεωρίες για την παιδική ηλικία και οι παιδαγωγικές και πολιτικές τους συνέπειες: το παιχνίδι ως παράδειγμα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Παρουσιάσεις εργασιών: 10 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές έρευνες: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν διαφορετικά επιστημονικά και μεθοδολογικά πλαίσια μελέτης του παιχνιδιού ως δραστηριότητας στην παιδική ηλικία.
Θα κατανοήσουν τη σχέση παιχνιδιού και μάθησης και τους ποικίλους ρόλους που μπορεί να έχει ο ενήλικος στο παιδικό παιχνίδι. Τέλος θα διερευνήσουν τις θεωρίες για την παιδική ηλικία σε σχέση με τη διαδικασία έρευνας και ερμηνείας του παιδικού παιχνιδιού.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Ομαδική ερευνητική εργασία (προφορική και γραπτή παρουσίαση).
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Αυγητίδου, Σ. (2001) *Το παιχνίδι: Σύγχρονες ερευνητικές και διδακτικές προσεγγίσεις.* Αθήνα: Τυπωθήτω- Γιώργος Δαρδανός.
Μακρυνιώτη, Δ. (1997) *Παιδική ηλικία.* Αθήνα: Νήσος.

Τίτλος μαθήματος: Κριτική Παιδαγωγική και Πολυπολιτισμικά Προγράμματα
Κωδικός: 0708Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Νεκταρία Παλαιολόγου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Διαπολιτισμική εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: *Δ*
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές θεματικές ενότητες: Επισκόπηση θεωρίας για την Κριτική Παιδαγωγική. Επισκόπηση μοντέλων διδακτικού σχεδιασμού. Αναλυτικό και εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Αξιολόγηση εκπαιδευτικού προγράμματος. Σχολική πρακτική και εκπαιδευτικά προγράμματα: παραδείγματα-εφαρμογές. Διαπολιτισμικά εκπαιδευτικά προγράμματα και τεχνολογίες της πληροφορίας και επικοινωνίας.
Μαθησιακοί στόχοι: Η εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών του Τμήματος με διάφορα εκπαιδευτικά προγράμματα (υποχρεωτικά και μη) τα οποία υλοποιούνται στο χώρο της προδημοτικής και δημοτικής εκπαίδευσης, με στόχο την ευαισθητοποίηση του μαθητικού πληθυσμού απέναντι στους πολιτισμικά διαφορετικούς συμμαθητές τους. Επίσης, η εξάσκηση τους σε μοντέλα διδακτικού σχεδιασμού με διαπολιτισμική προσέγγιση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις (κατόπιν συνεργασίας με υπεύθυνη του μαθήματος): 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Η συμμετοχή των φοιτητριών και των φοιτητών κατά το στάδιο του εκπαιδευτικού σχεδιασμού, υλοποίησης και αξιολόγησης ενός εκπαιδευτικού προγράμματος με διαπολιτισμική προσέγγιση στο χώρο του νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές /ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Αγγελίδης, Π. & Μαυροειδής, Γ. (2004) *Εκπαιδευτικές καινοτομίες για το σχολείο του μέλλοντος*. 2 τόμ. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
Ευαγγέλου, Ο. (2006) *Διαπολιτισμικά αναλυτικά προγράμματα: Η περίπτωση της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.
Κουτσουβάνου, Ε. (2003) *Προγράμματα προσχολικής εκπαίδευσης και η διαθεματική διδακτική προσέγγιση*. Αθήνα: Οδυσσέας.

Τίτλος μαθήματος: Μετανάστευση, Διαπολιτισμικότητα και Εκπαίδευση Ενηλίκων: εκπαιδευτικές πολιτικές
Κωδικός: 0710Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Νεκταρία Παλαιολόγου, Επίκουρη Καθηγήτρια στη Διαπολιτισμική εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης

Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα περιλαμβάνει τις ακόλουθες βασικές θεματικές ενότητες: Διαπολιτισμική εκπαίδευση και κατάρτιση στο επιχειρησιακό περιβάλλον. Ανάπτυξη διαπολιτισμικών κοινωνικών δεξιοτήτων. Μέθοδοι κατάρτισης σε πολυπολιτισμικό εργασιακό περιβάλλον.
Μαθησιακοί στόχοι: Η ανάπτυξη δεξιοτήτων διαπολιτισμικού χαρακτήρα στους εργαζομένους σε έναν οργανισμό / επιχειρησιακό περιβάλλον, το οποίο απαιτεί από τους εργαζομένους να διαθέτουν την ικανότητα προσαρμογής σε διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα, την ευελιξία και ικανότητα διαπραγμάτευσης καθώς και την ικανότητα ανάπτυξης διαπροσωπικών σχέσεων. Επίσης, η εξάσκηση σε προσεγγίσεις και μεθόδους κατάλληλες για τη διαχείριση της διαφορετικότητας στο χώρο ενός οργανισμού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Παιχνίδι ρόλων και δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Παιχνίδι ρόλων και δραστηριότητες βιωματικού χαρακτήρα σε ομάδες: 84 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Η απόκτηση από τις φοιτήτριες και τους φοιτητές και μέλλουσες/οντες εργαζομένες/ους δεξιοτήτων διαπολιτισμικού χαρακτήρα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Gundara, J. & Jacobs, S. (2009) *Διαπολιτισμική Ευρώπη: Διαφορετικότητα και κοινωνική πολιτική*. Αθήνα: Ατραπός, επιμέλεια και μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, Ν. Παλαιολόγου.
Kohls, L.R. & Knight, J.M. (1994) *Developing intercultural awareness. A cross-cultural training*. Intercultural Press.

Τίτλος μαθήματος: Μειονότητες, Μετανάστες και Εκπαίδευση
Κωδικός: 0713 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 2
Εξάμηνο: Γ’
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα ασχολείται με το ζήτημα της εκπαίδευσης των μεταναστευτικών και ιστορικών μειονοτήτων. Παρουσιάζονται οι σύγχρονοι εθνικισμοί, το φαινόμενο του εθνικισμού, οι εθνικές και εθνοτικές ταυτότητες καθώς και η σχέση γλώσσας και θρησκείας με το ζήτημα της εκπαίδευσης στο πλαίσιο των εθνικών κρατών. Παρουσιάζονται επίσης οι σύγχρονες προσεγγίσεις της μετανάστευσης, η κρατική πολιτική για τη μετανάστευση, το ζήτημα της κοινωνικής και οικονομικής ενσωμάτωσης/αποκλεισμού των μεταναστών, το ζήτημα της δεύτερης γενιάς μεταναστών και η συμμετοχή τους στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, η πολιτογράφηση. Εξετάζονται οι σχέσεις εξουσίας μεταξύ των ομάδων στην κοινωνία και το πως επηρεάζουν τις μορφές διδασκαλίας που θα δεχθούν οι μαθητές καθώς οι σχέσεις αυτές υπάρχουν μέσα στο σχολείο στον ίδιο βαθμό που υπάρχουν και στην ευρύτερη κοινωνία. Παρουσιάζονται περιπτώσεις σχολικής εθνογραφικής έρευνας και οι φοιτήτριες/ές συμμετέχουν ως ομάδα σε μια παρόμοια έρευνα που σχεδιάζεται στο πλαίσιο του μαθήματος και παρουσιάζεται στο τέλος του εξαμήνου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες

Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες/ες έρχονται σε επαφή με την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης σε σχέση με τις μειονότητες και τους μετανάστες και γνωρίζουν την ελληνική και διεθνή πραγματικότητα σε σχέση με τα ζητήματα που περιγράφονται στο περιεχόμενο του μαθήματος.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Μιχαήλ, Δ. (2003[1992]). *Έθνος, Εθνικισμός και Εθνική Συνείδηση: Μια ανθρωπολογική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης
Τσιούμης, Κ. (2003). *Ο μικρός άλλος" Μειονοτικές ομάδες στην προσχολική εκπαίδευση*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός
Φραγγουδάκη, Α. (1997). *Τι ειν' η πατρίδα μας;* Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Χριστόπουλος, Δ. (1997). *Το Μειονοτικό φαινόμενο στην Ελλάδα.* Αθήνα: Κριτική.
Μιχαήλ Δ. 2005 "Το Ζήτημα της Ταυτότητας των Πομάκων: Ιστορική και Ανθρωπολογική προσέγγιση". *Περί Θράκης*.. Τόμος 4.
Μιχαήλ Δ. (υπό έκδοση) Η στάση των Αλβανών Μεταναστών γονέων απέναντι στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο: Ζητήματα ταυτότητας, γλώσσας και στρατηγικές ενσωμάτωσης. *Εθνολογία 14*.
Michail D., (2009) "Working here, investing here and there: present economic practices, strategies of social inclusion and future plans for return amongst Albanian immigrants in a Greek-Albanian border town" *Journal of Southern European and Black Sea Studies*, 9(4).

Τίτλος μαθήματος: Εκπαιδευτική Πολιτική και Δικαιώματα
Κωδικός:0715Ε
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων 3
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών:2010-2011
Εξάμηνο: Δ
Περιεχόμενο μαθήματος: Μελετώνται θεωρητικές αρχές και θέσεις για τη διαμόρφωση εκπαιδευτικής πολιτικής, συγκριτικά με αντίστοιχες αναμενόμενες εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις. Προσδιορίζονται οι όροι νομιμοποίησης αλλαγής της εκπαιδευτικής πολιτικής, με αναφορά σε πολιτικές δομές και δικαιώματα σε εθνικό και παγκοσμιοποιημένο επίπεδο. Επίσης αναλύεται η απόκλιση από τη νομοθεσία, ως θεωρητικό πεδίο, στην εφαρμογή της στην εκπαιδευτική πράξη, ως πρακτικό πεδίο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Προσέγγιση της εκπαιδευτικής νομοθεσίας ως άσκηση πολιτικής. Ερμηνευτική ανάλυση των πεδίων σύγκρουσης ή συνάφειας της εθνικής με τη διεθνή εκπαιδευτική πολιτική και το μεταβαλλόμενο πεδίο της σύγχρονης γνώσης για την πολιτική των δικαιωμάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Παπαδάκης, Ν. (2003) *Εκπαιδευτική πολιτική(η εκπαιδευτική πολιτική ως κοινωνική πολιτική;)* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα
Τσαούσης, Δ. (2007) *Η εκπαιδευτική πολιτική των διεθνών οργανισμών*. Αθήνα: Gutenberg
Hall,S.,Held D.&McCrew A.(2003) *Η νεωτερικότητα σήμερα*. Αθήνα:Σαββάλας

Τίτλος μαθήματος: Εκπαιδευτική Πολιτική και Φύλο
Κωδικός:0716Ε
Όνομα διδάσκοντα-ιδιότητα: Ευαγγελία Καλεράντε, Λέκτορας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων:3
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών:2010-2011
Εξάμηνο: ΣΤ
Περιεχόμενο μαθήματος: Εξετάζεται η κατηγορία του φύλου ως βασικό εννοιολογικό εργαλείο κατανόησης της δόμησης της ταυτότητας στην εκπαίδευση. Αξιοποιείται το θεωρητικό πεδίο των «σπουδών φύλου », ώστε να μελετηθεί η διαδικασία κατασκευής, συγκρότησης και εξέλιξης του φύλου μέσα στο εκπαιδευτικό περιβάλλον. Με τη διεπιστημονική προσέγγιση συνδέονται διαφορετικά πεδία, ώστε να ερευνηθούν τα έμφυλα στερεότυπα στο τυπικό και άτυπο πρόγραμμα εκπαίδευσης.

Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις και σεμινάρια
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 20 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 36 ώρες.
Σύνολο ωρών: 110 ώρες.
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Κατανόηση της σημασίας που έχει το φύλο ως αναλυτική κατηγορία στις σύγχρονες εκπαιδευτικές προσεγγίσεις. Συνειδητοποίηση ότι οι σπουδές φύλου θέτουν νέα ερωτήματα και ανοίγουν νέα πεδία γνώσης για την κοινωνικοποίηση των ατόμων ως κοινωνικών και πολιτικών υποκειμένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά

Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βαΐου, Ν. & Στρατηγάκη, Μ. (2010) Φύλο @ έρευνα. Αθήνα: Μεταίχμιο
Arnot, M. (2006) Διαδικασίες αναπαραγωγής του φύλου . Αθήνα: Μεταίχμιο
Στρατηγάκη, Μ .(2006) Το φύλο της κοινωνικής πολιτικής. Αθήνα: Μεταίχμιο

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην Παιδαγωγική
Κωδικός: 0720Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Λέκτορας Συγκριτικής Παιδαγωγικής, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ. Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: 2ο
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο πρώτο μέρος του μαθήματος γίνεται η θεωρητική θεμελίωση και η οριοθέτηση του επιστημονικού πεδίου της Παιδαγωγικής και αναλύονται οι βασικοί παιδαγωγικοί όροι, στο πλαίσιο των αρχών του κοινωνικού δομισμού. Στο δεύτερο μέρος εξετάζονται επιμέρους θέματα όπως, τα δομικά γνωρίσματα και οι βασικές

προϋποθέσεις της παιδαγωγικής διαδικασίας, οι σκοποί και τα μέσα αγωγής και μάθησης και επίσης οι παιδαγωγικές ομάδες και τα εκπαιδευτικά ιδρύματα. Τέλος εξετάζονται οι μέθοδοι έρευνας και τα μεθοδολογικά προβλήματα της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, σεμινάρια, φροντιστηριακές ασκήσεις.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Αναμένεται, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες να συν-δομήσουν ένα διαρκώς αναθεωρούμενο θεωρητικό πλαίσιο, στο οποίο να μπορούν να εντάσσουν και να αναλύουν τα φαινόμενα της σύνθετης και πολυδιάστατης καθημερινής εκπαιδευτικής πράξης, διαμορφώνοντας μια στάση κριτικού αναστοχασμού.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη: Ματσαγγούρας, Η. (2009) Εισαγωγή στις Επιστήμες της Παιδαγωγικής, Gutenberg. Ξωχέλλης, Π. (2004) Εισαγωγή στην Παιδαγωγική, εκδ. Κυριακίδη. Πυργιωτάκης, Ι. (2000) Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη, Ελληνικά Γράμματα.

Τίτλος μαθήματος: Μετάβαση από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο και συνεργασία μεταξύ των δυο εκπαιδευτικών ιδρυμάτων
Κωδικός: 0721Ε
Όνομα διδάσκουσας-ιδιότητα: Καλλιόπη Βρυνιώτη, Λέκτορας Συγκριτικής Παιδαγωγικής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ. Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 2ο
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα βασίζεται στο οικοσυστημικό μοντέλο του Bronfenbrenner (1979) και διαρθρώνεται σε δυο αλληλένδετες θεματικές ενότητες, «μετάβαση», «συνεργασία». Στην πρώτη ενότητα εξετάζονται οι δυσκολίες αλλά και οι προκλήσεις που προκαλεί η διακοπή της συνέχειας στη διαδικασία αγωγής και μάθησης του παιδιού κατά τη μετάβαση. Στη δεύτερη ενότητα εξετάζεται η συνεργασία μεταξύ νηπιαγωγείου και δημοτικού σχολείου ως βασικού παράγοντα επίτευξης και διασφάλισης συνέχειας σε αυτή τη μετάβαση. Η σκοπιά της αντισταθμιστικής εκπαίδευσης αλλά και αυτή των δικαιωμάτων των παιδιών ως πολιτών αποτελούν τον κεντρικό ιστό του μαθήματος. Οι βασικές συνιστώσες ενός, κατά περίπτωση, αποτελεσματικού προγράμματος μετάβασης-συνεργασίας διερευνώνται από κοινού με τους φοιτητές/τριες στα πλαίσια της δυνατότητάς τους να εκπονήσουν, είτε συνολικά προγράμματα μετάβασης και συνεργασίας, είτε να σχεδιάσουν, να εφαρμόσουν και να αξιολογήσουν επιμέρους δράσεις ενός συνολικού προγράμματος.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες.
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες.
Προετοιμασία για τις ομαδικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες.
Ατομική έρευνα και μελέτη 24 ώρες.
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες.
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Διαμόρφωση μιας κριτικής στάσης προς τη θεσμική σχέση νηπιαγωγείου – δημοτικού σχολείου και αξιοποίηση της μετάβασης-συνεργασίας ως εργαλείου αλλαγής. Η στάση αυτή αναμένεται να αποτυπωθεί στους σχεδιασμούς δράσεων μετάβασης-συνεργασίας που θα κάνουν οι φοιτητές/τριες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και εργασίες ατομικές ή ομαδικές
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:

Βρυνιώτη, Κ., (1999) *Η συνεργασία νηπιαγωγών και δασκάλων/σσων ως παράγοντας διαμόρφωσης ισότητας ευκαιριών κατά τη μετάβαση των παιδιών από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο στην Ελλάδα και στη Γερμανία*, Η΄ Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο της Παιδαγωγικής Εταιρείας Ελλάδος (Ιωάννινα, 17-19/10/1997) στα: Πρακτικά του συνεδρίου, Αθήνα, σελ. 611-625
Βρυνιώτη, Κ., (2000) *Θεσμικός διαχωρισμός και συνεργασία μεταξύ Νηπιαγωγείου και Πρωτοβάθμιου Σχολείου στη Γερμανία και στην Ελλάδα. Εμπειρική – συγκριτική προσέγγιση των απόψεων Ελλήνων και Γερμανών εκπαιδευτικών.* Διδακτορική Διατριβή, έκδοση Πανεπιστημίου Αθηνών.
Vrinioti, K. & Matsagouras, E., (2004) *The Transition from Kindergarten to School: Social Life and Learning in the School Class from the Perspective of the Beginners.* European Conference on Education Research, της European Education Research Association (EERA), Ρέθυμνο, 22-25 /9/2004 στη:http://www.leeds.ac.uk/educol/documents/150041.htm
Βρυνιώτη, Κ. & Ματσαγγούρας, Η., (2005) *Μετάβαση από το Νηπιαγωγείο στο Δημοτικό Σχολείο: Μια οικοσυστημική ερευνητική προσέγγιση των κοινωνικών σχέσεων των αρχάριων μαθητών και μαθητριών στην σχολική τάξη* στο: Παιδαγωγική Επιθεώρηση, τευχ. 40, σελ. 78-102
Βρυνιώτη, Κ., (2007) *Σχολική ένταξη και οικογένεια: Μια ερευνητική προσέγγιση των εμπειριών των παιδιών στην αφετηρία της σχολικής ζωής, από τη σκοπιά των γονέων* στο: Επιστήμες Αγωγής, τευχ. 2, Αθήνα, Ατραπός, σελ. 67-87
Σωτηρίου, Α. & Ζαφειροπούλου, Μ. (2003) *Αλλαγές στην έννοια του εαυτού των παιδιών κατά τη μετάβασή τους από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό σχολείο στο:* Ψυχολογία 10, 1, 96-118.

0900 Ελληνική γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην κοινωνιογλωσσολογία
Κωδικός: 0905 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Λέκτορας κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Έτος σπουδών: 2ο
Εξάμηνο: Γ
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε βασικές έννοιες και ζητήματα που αφορούν τη μελέτη της γλώσσας ως κοινωνικού φαινομένου. Γίνεται μια συνοπτική ιστορική αναδρομή στη γένεση της κοινωνιογλωσσολογίας και αναλύεται η ανταγωνιστική της σχέση με το κυρίαρχο γλωσσολογικό παράδειγμα, θέτοντας σε αμφισβήτηση τις αρχές της γλωσσικής αυτονομίας και ομοιογένειας. Παρουσιάζεται η έννοια και οι διαστάσεις της γλωσσικής ποικιλότητας (χώρος ως οριζόντια και κάθετη διαφοροποίηση, περίσταση επικοινωνίας, γλωσσική επαφή, κοσμοαντίληψη). Εξετάζεται ο ρόλος της γλώσσας ως σύμβολο κοινωνικής ταυτότητας με αναφορά σε γνωστές κοινωνιολέκτους όπως η «γυναικεία γλώσσα» και η «γλώσσα των νέων». Γίνεται αναφορά στις στάσεις, τις προκαταλήψεις και τις ιδεολογίες με τις οποίες είναι συνδεδεμένοι οι ποικίλοι γλωσσικοί κώδικες που χρησιμοποιούνται σε μια γλωσσική κοινότητα. Τέλος, παρουσιάζονται οι εξελίξεις που έχουν συμβεί στο πεδίο της κοινωνιογλωσσολογίας, δηλαδή η μετάβαση από το λαμποβιανό συσχετιστικό παράδειγμα στην εθνογραφική και την αφηγηματική προσέγγιση, η οποία σηματοδοτεί την εννοιολογική μετατόπιση από τη θεώρηση της γλώσσας ως αντικατοπτρισμού της κοινωνίας σε μια διαλεκτική σχέση γλώσσας-κοινωνίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.

Μαθησιακά αποτελέσματα: ετερογένεια και ποικιλότητα αποτελούν εγγενές χαρακτηριστικό κάθε ζωντανής γλώσσας. Πρωτίστως θα αντιληφθούν πως η κοινωνιογλωσσολογία δεν αποτελεί απλώς έναν διεπιστημονικό κλάδο της γλωσσολογίας αλλά μια εναλλακτική (κοινωνική) θεώρηση των γλωσσικών φαινομένων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αρχάκης, Α. & Κονδύλη, Μ. (2002). *Εισαγωγή σε Ζητήματα Κοινωνιογλωσσολογίας*. Αθήνα: Νήσος.
Boutet, J. (1984). *Εισαγωγή στην Κοινωνιογλωσσολογία* (μτφ. Α. Ιορδανίδου & Ε. Τσαμαδού). Αθήνα: Γρηγόρη.
Κωστούλα-Μακράκη, Ν. (2001). *Γλώσσα και Κοινωνία: Βασικές έννοιες*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Μικρός, Γ.Κ. (2008). *Η Ποσοτική Ανάλυση της Κοινωνιογλωσσολογικής Ποικιλίας*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Μπασλής, Γ.Ν. (2000). *Κοινωνιογλωσσολογία*: Αθήνα: Γρηγόρη.
Ντάλτας, Π. (1997). *Κοινωνιογλωσσική Μεταβλητότητα: Θεωρητικά Υποδείγματα και Μεθοδολογία της Έρευνας*. Αθήνα: Επικαιρότητα.
Παυλίδου, Θ.-Σ. (2006) (επιμ.). *Γλώσσα, Γένος, Φύλο* (2η έκδοση). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνιογλωσσολογία και εκπαίδευση
Κωδικός: 0906 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Λέκτορας κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Έτος σπουδών: 2ο
Εξάμηνο: Δ
Περιεχόμενο μαθήματος: Στόχος του μαθήματος είναι να παρουσιάσει κοινωνιογλωσσολογικές πτυχές της εκπαίδευσης. Συζητείται ο κεντρομόλος ρόλος της εκπαίδευσης να προωθεί έναν συγκεκριμένο γλωσσικό κώδικα, την «πρότυπη ποικιλία», που βρίσκεται σε ανταγωνισμό με τους γλωσσικούς κώδικες που φέρνουν πολλοί μαθητές και πολλές μαθήτριες από το σπίτι. Εξετάζονται οι γλωσσικές προκαταλήψεις στο σχολείο. Παρουσιάζεται η έννοια της πρότυπης ποικιλίας από τη θεωρία κωδίκων του Bernstein (περιορισμένος και επεξεργασμένος κώδικας), καθώς και από τη συστημική λειτουργική γλωσσολογία του Halliday (προφορικότητα και γραπτότητα). Αναλύεται η έννοια της διγλωσσίας ως ενός σημαντικού παράγοντα γλωσσικής ετερογένειας στο σύγχρονο (ελληνικό) σχολείο, η οποία προσεγγίζεται ως μια περίπτωση αντιπαράθεσης μεταξύ περιορισμένου κώδικα ή προφορικότητας (μητρική γλώσσα μαθητών/τριών) και επεξεργασμένου κώδικα ή γραπτότητας (πρότυπη ποικιλία της ελληνικής ως σχολική γλωσσική νόρμα). Τέλος, παρουσιάζονται οι κυριότεροι τύποι διγλωσσίας και δίγλωσσης εκπαίδευσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα αντιληφθούν τον ομογενοποιητικό μηχανισμό της εκπαίδευσης και την αναγκαιότητα διαχείρισης της γλωσσικής ποικιλότητας από το σύγχρονο σχολείο με σκοπό να αρθούν οι κοινωνικές ανισότητες. Πρωτίστως θα συνειδητοποιήσουν ότι το γλωσσικό πρότυπο του σχολείου αποτελεί έναν ιδιαίτερο δομικά γλωσσικό κώδικα κατάλληλο για συγκεκριμένες ─και όχι αναγκαστικά για όλες τις─ επικοινωνιακές περιστάσεις, ο οποίος πρέπει να προστεθεί στο γλωσσικό ρεπερτόριο των μαθητών/τριών και να το εμπλουτίσει.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Baker, C. (2001) *Εισαγωγή στη Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση* (μτφ. Α. Αλεξανδροπούλου, Επιμ. Μ. Δαμανάκης). Αθήνα: Gutenberg.

Bernstein, B (1991). *Παιδαγωγικοί Κώδικες και Κοινωνικός Έλεγχος* (2η έκδοση) (μτφ. Ι. Συμεών). Αθήνα: Αλεξάνδρεια.
Halliday, M.A.K. & Martin, J. (2004). *Η Γλώσσα της Επιστήμης* (μτφ. Γ. Γιαννουλοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
Παϊζη, Λ.Α. & Καβουκόπουλος, Φ.Α. (2001). *Η Γλώσσα στο Σχολείο: Κοινωνιογλωσσικές Διαφορές και Σχολική Πρόοδος στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Νεφέλη.
Σελλά-Μάζη, Ε. (2001) *Διγλωσσία και Κοινωνία. Η Κοινωνιογλωσσολογική Πλευρά της Διγλωσσίας. Θεωρία και Πράξη. Η ελληνική πραγματικότητα* Αθήνα: Προσκήνιο-Άγγελος Σιδεράτος.
Σκούρτου, Ε. (επιμ.) (1997). *Θέματα Διγλωσσίας και Εκπαίδευσης.* Αθήνα: Νήσος.
Τσοκαλίδου, Ρ. & Χατζησαββίδης, Σ. (2008). *Κοινωνιογλωσσολογικές Αναζητήσεις: Ερευνητικά Δεδομένα*. Θεσσαλονίκη: Βάνιας.

Τίτλος μαθήματος*:* Γλωσσολογικές προσεγγίσεις στην ανάλυση λόγου
Κωδικός*:* 0907 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα*:* Αναστασία Στάμου, Λέκτορας κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων*:* 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος*:* Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος*:* Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Έτος σπουδών*:* 3ο
Εξάμηνο*:* Ε
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε ρεύματα της ανάλυσης λόγου που έχουν αναπτυχθεί στο πλαίσιο της γλωσσολογίας (κειμενογλωσσολογία), καθώς και σε προσεγγίσεις που έχουν αναδυθεί μέσα από τον διάλογο της γλωσσολογίας με τις κοινωνικές επιστήμες (ανάλυση συνομιλίας, κριτική ανάλυση λόγου). Οριοθετούνται οι διαφορετικές προσεγγίσεις ανάλυσης λόγου (κριτικές και μη κριτικές). Συζητείται η σχέση της γλωσσολογικής προσέγγισης ανάλυσης λόγου με τη θεώρηση της γλώσσας ως επικοινωνιακής ικανότητας, και η σύνδεση των κοινωνιογλωσσολογικών προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου με τη θεωρία της κοινωνικής κατασκευής (κοινωνικός κονστρουξιονισμός). Αναλύονται κεντρικές έννοιες των προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου, όπως το «κείμενο», ο «λόγος» και το «συμφραστικό πλαίσιο». Εξετάζονται οι βασικές θεωρητικές παραδοχές και τα αναλυτικά εργαλεία καθεμιάς προσέγγισης (π.χ. κριτήρια κειμενικότητας στην κειμενογλωσσολογία, διαδοχική οργάνωση της ομιλίας στην ανάλυση συνομιλίας, ιδεολογική χρήση των λέξεων και του συντακτικού στην κριτική ανάλυση λόγου). Η παρουσίαση των προσεγγίσεων ανάλυσης λόγου γίνεται αντιπαραθετικά και μέσα από την εφαρμογή τους σε μια ευρεία γκάμα αυθεντικού γλωσσικού υλικού, όπως είναι οι διαφημίσεις, τα δημοσιογραφικά άρθρα, τα γραπτά μηνύματα που ανταλλάσσονται μέσω κινητού τηλεφώνου και οι ειδησεογραφικές συνεντεύξεις στην τηλεόραση.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα*:*
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα αντιληφθούν τον δυναμικό ρόλο της γλώσσας ως επικοινωνιακού πόρου και ως μορφής κοινωνικής πρακτικής. Επίσης, θα συνειδητοποιήσουν πώς διαφορετικές μέθοδοι (κοινωνιο)γλωσσολογικής ανάλυσης μπορούν να εφαρμοστούν στο ίδιο κείμενο και να φωτίσουν από μια διαφορετική οπτική γωνία τις γλωσσικές πρακτικές.
Μέθοδοι αξιολόγησης*:* Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Clayman, S. & Heritage, J. (2008). *Η Ειδησεογραφική Συνέντευξη: Δημοσιογράφοι και Δημόσια Πρόσωπα στον «Αέρα»* (μτφ. Α.Γ. Στάμου, επιμ. Π. Πολίτης). Αθήνα: Πατάκης.
Γεωργακοπούλου, Α. & Γούτσος, Δ. (1999). *Κείμενο και Επικοινωνία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Γούτσος, Δ., Σ. Κουτσουλέλου, Α. Μπακάκου-Ορφανού & Ελένη Παναρέτου (επιμ.) (2006). *Ο Κόσμος των Κειμένων: Μελέτες Αφιερωμένες στον Καθηγητή Γεώργιο Μπαμπινιώτη*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Κουτσουλέλου-Μίχου, Σ. (2004). *Η Γλώσσα της Διαφήμισης*. Αθήνα: Gutenberg.
Kress, G. (2003). *Γλωσσικές Διαδικασίες σε Κοινωνιοπολιτισμική Πρακτική* (Μτφ Ελευθερία Γεωργιάδη). Αθήνα: Σαβάλλα.
Πολίτης, Π. (επιμ.) (2008). *Ο Λόγος της Μαζικής Επικοινωνίας: Το Ελληνικό Παράδειγμα*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Τίτλος μαθήματος: Κριτικός γραμματισμός
Κωδικός: 0908 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Αναστασία Στάμου, Λέκτορας κοινωνιογλωσσολογίας και ανάλυσης λόγου, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Εισαγωγή στη γενική γλωσσολογία
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: ΣΤ
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα εισάγει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε θέματα κριτικού γραμματισμού. Διακρίνεται από τον λειτουργικό γραμματισμό. Συνδέεται με την ανάπτυξη εκείνων των δεξιοτήτων που θα καταστήσουν τους/τις μαθητές/τριες και μελλοντικούς πολίτες ικανούς/ές να λειτουργούν αποτελεσματικά σε διαφορετικές περιστάσεις επικοινωνίας αλλά και να παράγουν και να προσλαμβάνουν με κριτικό τρόπο μια ευρεία γκάμα κειμενικών ειδών. Εξετάζεται τόσο σε μακρο- όσο και σε μικρο-επίπεδο. Το μακρο-επίπεδο αφορά τις κυρίαρχες πρακτικές γραμματισμού μιας γλωσσικής κοινότητας: π.χ. ποιες πρακτικές ανάγνωσης και γραφής συμβαίνουν σε διαφορετικά περιβάλλοντα, σε ποια κειμενικά είδη διακρίνει μια γλωσσική κοινότητα, ποια είναι η πολιτισμική σημασία κάθε κειμενικού είδους κ.λπ. Το μικρο-επίπεδο αφορά την «κριτική γλωσσική επίγνωση», δηλαδή την ευαισθητοποίηση των μαθητών/τριών στα άρρητα ιδεολογικά νοήματα που κατασκευάζονται σε συγκεκριμένα κείμενα (π.χ. τη ρατσιστική χρήση της γλώσσας στα ΜΜΕ).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας της φοιτήτριας και του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εμβαθύνουν στις δεξιότητες που είναι απαραίτητο να αναπτυχθούν για την αποτελεσματική παραγωγή και πρόσληψη ενός κειμένου (με στοιχεία προφορικότητας ή/και γραπτότητας, γλωσσικού ή πολυτροπικού), η οποία να οδηγεί στην κοινωνική ενδυνάμωση. Πρωτίστως θα αντιληφθούν ότι ο κριτικός γραμματισμός είναι ευρύτερος του «αλφαβητισμού», δηλαδή την εκμάθηση της γραφής και ανάγνωσης.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή/και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Αρχάκης, Α. (2005). *Γλωσσική Διδασκαλία και Σύσταση των Κειμένων*. Αθήνα: Πατάκης.
Baynham, M. (2002). *Πρακτικές Γραμματισμού* (Μτφ. Μ. Αραποπούλου, επιμ. Ε. Καραντζόλα). Αθήνα: Μεταίχμιο.
Cook-Gumperz, J. (2008) (επιμ.). *Η Κοινωνική Δόμηση του Γραμματισμού* (Μτφ. Ε. Κοτσυφού, επιμ. Τ. Κωστούλη). Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Gee, J., Hasan, R., Luke, C., Wells, G. (2006). *Γραμματισμός, Κοινωνία και Εκπαίδευση* (Μτφ: Μαρία Αραποπούλου, επιμ. Α. Χαραλαμπόπουλος). Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών-Ίδρυμα Μανόλη Τριανταφυλλίδη.

Τίτλος μαθήματος: Η διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ ξένης γλώσσας
Κωδικός: 0910Ε

Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Κωνσταντίνος Ντίνας, Καθηγητής Γλωσσολογίας – Ελληνικής γλώσσας και Διδακτική της
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Η διδασκαλία της γλώσσας ως πρώτης/μητρικής ή ως δεύτερης - ξένης αποκτά στην εποχή μας ιδιαίτερη σημασία καθώς οι διαρκώς μεταβαλλόμενες κοινωνικές συνθήκες και οι μετακινήσεις πληθυσμών έχουν διαμορφώσει ένα εντελώς καινούργιο περιβάλλον ακόμα και σε χώρες έντονα μονογλωσσικές και μονοπολιτισμικές, όπως η ελληνική. Στο πλαίσιο του μαθήματος θα συζητηθούν θέματα όπως:
1. Πρώτος και Δεύτερος Κώδικας Επικοινωνίας (Κ1-Κ2)
Η κατάκτηση του Πρώτου Κώδικα Επικοινωνίας
Η εκμάθηση του Δεύτερου Κώδικα επικοινωνίας (Κ2)
Διγλωσσία (bilingualism / diglossia)
Οι σχέσεις 1ου και 2ου κώδικα (Γ1 και Γ2)
Διάκριση μεταξύ δεύτερης και ξένης γλώσσας
2. Βασικές αρχές και μέθοδοι διδασκαλίας του δεύτερου κώδικα επικοινωνίας
Παράγοντες που σχετίζονται με την εκμάθηση του Δεύτερου Κώδικα Επικοινωνίας
Μεθοδολογικές Προσεγγίσεις στη διδασκαλία του Δεύτερου Κώδικα Επικοινωνίας
Προσαρμογή της διδασκαλίας στο δεδομένο περιβάλλον
Στρατηγικές μάθησης και αναγκαιότητα ανάπτυξης τους
3. Η ελληνική ως Δεύτερη / Ξένη Γλώσσα
Δομικές ιδιαιτερότητες και προβλήματα διδασκαλίας
Πρόταση διδασκαλίας (τεχνικές και μέθοδοι)
Εκπαιδευτικό υλικό
Επικοινωνιακές δραστηριότητες γλωσσικής διδασκαλίας της ελληνικής ως δεύτερης/ξένης
Μέθοδοι διδασκαλίας: διάλεξη και συμμετοχή των φοιτητών σε παραγωγή και αξιολόγηση εκπαιδευτικού υλικού
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 22 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Ενημέρωση των φοιτητριών και των φοιτητών πάνω στις σύγχρονες μεθόδους διδασκαλίας της γλώσσας ως δεύτερης/ξένης.
Μέθοδοι αξιολόγησης εργασίες και γραπτές εξετάσεις ή συνδυασμός τους
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μήτσης, Ναπολέων (2000) *Στοιχειώδεις αρχές και μέθοδοι της Εφαρμοσμένης Γλωσσολογίας. (Εισαγωγή στη Διδασκαλία της Ελληνικής ως Δεύτερης (ή Ξένης) Γλώσσας)*. Αθήνα: εκδ. Gutenberg.
Littlewood, W., *Communicative Language Teaching: Introduction*, Cambridge, 1981, Cambridge University Press. (ελληνική έκδοση από τις εκδόσεις University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2009)

1000 Λογοτεχνία

Τίτλος μαθήματος: Ξένη Παιδική Λογοτεχνία
Κωδικός: 1004Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Λέκτορας στην Ελληνική Λογοτεχνία με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ'
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εξετάζει έργα της παγκόσμιας Παιδικής Λογοτεχνίας (από το παλαιό στο σύγχρονο). Η επιλογή τους γίνεται με βάση τόσο τον "κανόνα" του είδους (κλασικά έργα Παιδικής Λογοτεχνίας) όσο και τις εκάστοτε νεοτερικές και ριζοσπαστικές τάσεις. Ταυτόχρονα το μάθημα εστιάζει στη διδασκαλία της Παιδικής Λογοτεχνίας μεταφέροντας νέες διδακτικές προσεγγίσεις που έχουν δοκιμαστεί μέσα στην τάξη και απόψεις διακεκριμένων ανθρώπων του χώρου. Έμφαση δίνεται στη διεισδυτική και διευρυμένη διαπολιτισμική προσέγγιση της Παιδικής Λογοτεχνίας, ενώ αναλύονται θεωρητικά ζητήματα που αφορούν το ρόλο του συγγραφέα και του αναγνώστη, την κοινωνικοποίηση του παιδιού μέσα από τα παιδικά κείμενα και την ιδεολογία που εκφράζει το καθένα από αυτά.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Τα εξεταζόμενα στη διάρκεια των μαθημάτων θεωρητικά ζητήματα που αφορούν τη συγγραφή και την ανάγνωση της Παιδικής Λογοτεχνίας βοηθούν τις φοιτήτριες και τους φοιτητές στην καλύτερη αξιοποίηση του λογοτεχνικού υλικού που θα χρησιμοποιήσουν στη μετέπειτα εκπαιδευτική τους πράξη.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Norton, D. (2007) *Μέσα από τα Μάτια ενός Παιδιού*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Nodelman, P. (1992) *The pleasures of Children's Literature*. New York & London: Longman.
Lukens, R. (1995) *Critical Handbook of Children's Literature*. New York: HarperCollins*CollegePublishers*
Κανατσούλη, Μ. (2000) *Ιδεολογικές διαστάσεις της Παιδικής Λογοτεχνίας*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Δαρδανός.

Τίτλος μαθήματος: Απαγγελίες λογοτεχνικών κειμένων
Κωδικός: 1005Ε
Όνομα διδάσκοντα - ιδιότητα: Μίμης Σουλιώτης, Καθηγητής στην Παιδική λογοτεχνία και διδακτική της
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Παιδική λογοτεχνία
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Τα μετά τη μηχανιστική και την πρώτη ανάγνωση: η επίγνωση της αναγνωστικής πράξης. Ανάγνωση, απαγγελία και όχι θεατρική σάρκωση: διαστάσεις και όρια. Ιστορικές αναδρομές στην ανάγνωση και την απαγγελία. Είδη ανάγνωσης. Δοκιμές αναγνωστικού ύφους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες

Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, μαγνητοφωνήσεις και απομαγνητοφωνήσεις, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 10 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τους τρόπους της φωναχτής ανάγνωσης και απαγγελίας και εκτιμήσουν τον καθοριστικό ρόλο της φωνής στην παρουσίαση και την απόλαυση του λογοτεχνικού κειμένου.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή / και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Manguel, A. (1997) *Η ιστορία της ανάγνωσης*. Αθήνα: Νέα Σύνορα-Α.Α. Λιβάνης.
Καλογήρου, Τ., Λαλαγιάννη, Κ. κ.ά. (2005) *Η λογοτεχνία στο σχολείο: Θεωρητικές προσεγγίσεις και διδακτικές εφαρμογές στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση*. Αθήνα: Τυπωθήτω-Γιώργος Δαρδανός. (τα σχετικά λήμματα από το ευρετήριο)
Αποστολίδου, Ε. (χ.χ.) *Η τέχνη της ομιλίας*. Αθήνα: Βιβλιοπωλείον Ι. Σιδέρη.
Μουζενίδης, Τ. (χ.χ.) *Απαγγελία και τέχνη*. Αθήνα: Γκοβόστης.

Τίτλος μαθήματος Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου
Κωδικός μαθήματος 1006 Ε
Διδάσκοντες – ιδιότητα: Μίμης Σουλιώτης, Καθηγητής στην Νεοελληνική Φιλολογία (Θεωρία) – Έφη Παπαγεωργίου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. στην Βιβλιολογία - Βιβλιοαγωγή (Εργαστήριο)
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών :Β'
Εξάμηνο : 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στην Ιστορία του Βιβλίου η οποία ταυτίζεται με την ιστορία του ίδιου του πολιτισμού. Ιστορία της γραφής , των γραφικών υλών, της βιβλιοδεσίας. Η διαχρονική χρησιμότητα και χρηστικότητα του βιβλίου. Η θέση, ο ρόλος και η βιωσιμότητα του βιβλίου στη εκπαίδευση σήμερα. Είδη και Κριτική της ανάγνωσης.
Μέθοδοι διδασκαλίας : Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητών/τριών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36
Εργαστήριο: 20
Προετοιμασία φοιτητή για ατομική ή ομαδική εργασία: 20
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14
Προετοιμασία για εξετάσεις: 30
Σύνολο ωρών:120 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα γνωρίσουν την μακραίωνη ιστορία του βιβλίου ώστε να το επανεκτιμήσουν και να επαναπροσδιορίσουν την εκπαιδευτική τους σχέση μ΄ αυτό. Θα εμπλουτίσουν και θα συστηματικοποιήσουν τις γνώσεις τους για το βιβλίο ως αντικείμενο, έτσι ώστε να είναι σε θέση να τις εφαρμόσουν στην εκπαιδευτική διαδικασία (Βιβλιοαγωγή)
Μέθοδοι αξιολόγησης : Εξετάσεις, Εργασίες
Προαπαιτούμενα -
Γλώσσα διδασκαλίας : Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Barbier, Frederic (2002). *Ιστορία του Βιβλίου*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Βαλάσης, Διονύσης (1985). *Μια περιπέτεια χωρίς τέλος: Η ιστορία της γραφής και του βιβλίου*. Αθήνα :Κέδρος

Ηλιού, Φιλ.(2005). *Ιστορία του Ελληνικού Βιβλίου*. Κρήτη: Παν/κες εκδόσεις Κρήτης.

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στις Τέχνες του Βιβλίου
Κωδικός μαθήματος 1007 Ε
Διδάσκοντες - ιδιότητα: Μίμης Σουλιώτης, Καθηγητής στην Παιδική λογοτεχνία και διδακτική της (Θεωρία) – Έφη Παπαγεωργίου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. στην Βιβλιολογία - Βιβλιοαγωγή (Εργαστήριο)
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών : Γ'
Εξάμηνο : 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Η γόνιμη σχέση του φοιτητή με το βιβλίο ως αντικείμενο. Γνωριμία με τις τέχνες και τις τεχνικές παραγωγής ενός βιβλίου. Βιβλιοδεσία –Τυπογραφία – Εκδοτικές εργασίες,. Βιβλιοθηκονομικές δραστηριότητες. Τεχνικές ανάγνωσης..
Μέθοδοι διδασκαλίας : Θεωρητικές διαλέξεις, εργαστηριακές εφαρμογές
Φόρτος εργασίας των φοιτητών/τριών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30
Προετοιμασία φοιτητή για εργαστηριακές ασκήσεις: 20
Ατομική έρευνα και μελέτη: 10
Προετοιμασία για την παρακολούθηση του μαθήματος: 10
Διεξαγωγή ομαδικών εργαστηριακών ασκήσεων: 12
Συνεργασία με το διδάσκοντα: 2
Σύνολο ωρών:120 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες θα αποκτήσουν εξειδικευμένες γνώσεις σχετικά με την τέχνη της χειροποίητης βιβλιοδεσίας και της τυπογραφίας, βιώνοντας την άρρηκτη σχέση ύλης –περιεχομένου, αισθητικής - μορφολογίας. Θα είναι σε θέση να σχεδιάσουν και να παράγουν ένα βιβλίο σύμφωνα με όλους του εκδοτικούς, τυπογραφικούς και βιβλιοθηκονομικούς κανόνες.
Μέθοδοι αξιολόγησης : Εξετάσεις, Εργασίες
Προαπαιτούμενα : Ιστορία του Βιβλίου 1006Ε
Γλώσσα διδασκαλίας : Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γιανιάρης, Ανδρέας- Γιανιάρη, Φρόσω Α. (1983). *Βιβλιοδεσία: τέχνη και τεχνική*
Bringhurst, Elizabeth (2004). *Στοιχεία της τυπογραφικής τέχνης*. Αθήνα: Παν/κές Εκδόσεις Κρήτης
Mioni, E. (2004). *Εισαγωγή στην ελληνική παλαιογραφία και Κωδικολογία*. Αθήνα: ΜΙΕΤ

Τίτλος μαθήματος: Ποίηση για παιδιά και μεγάλους
Κωδικός: 1008Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Λέκτορας στην Ελληνική Λογοτεχνία με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο

Περιεχόμενο μαθήματος: Η υπονόμευση του όρου Παιδική Λογοτεχνία. Τι δεν είναι ποίηση. Ποίηση και γλωσσική διδασκαλία - η καταλυτική επιρροή της σχολικής ιδεολογίας στην Παιδική Λογοτεχνία. Η "παιδική ποίηση" ή "ποίηση για παιδιά και νέους". Σύντομη ιστορική επισκόπηση: Γ. Βιζυηνός, Αλ. Πάλλης, Ζ. Παπαντωνίου, Β. Ρώτας. Ανάγνωση – ανάλυση της σύγχρονης παιδικής ποίησης. Γενικά χαρακτηριστικά των σύγχρονων ποιητικών μοντέλων. Ποιήματα για ενηλίκους και παιδιά - η γενιά του '30: Οδ. Ελύτης, Γ. Σεφέρης, Γ. Ρίτσος. Ο αναγνώστης της ποίησης. Ανάγνωση, αποστήθιση, διδασκαλία.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την παιδική ποίηση και θα αντιληφθούν τη διαφορετική λειτουργία και την ιδιαιτερότητά της (ήχος, φωνή, υλικό αντίκρισμα λέξεων, προφορικότητα). Θα συνειδητοποιήσουν τους στενούς δεσμούς της εκπαίδευσης με την Παιδική Λογοτεχνία. Θα γνωρίσουν τα βασικά και ουσιώδη στοιχεία που χαρακτηρίζουν την παιδική ηλικία (έμφυτος αυθορμητισμός, εκρηκτική φαντασία, κλίση για παιχνίδι). Θα μπορούν να συσχετίσουν τη σταθερή επαφή και επικοινωνία μεταξύ της παιδικής ποίησης και της ποίησης για μεγάλους μέσα από την προσέγγιση των σπουδαιότερων ποιητών της γενιάς του '30. θα εξασκηθούν στην ανάγνωση και απαγγελία ποιημάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σουλιώτης, Δ. (1995) *Αλφαβητάριο για την ποίηση*. Θεσσαλονίκη: Γ. Δεδούσης.
Καρακίτσιος, Α. (2008) *Ποίηση για παιδιά και νέους*. Θεσσαλονίκη: Ζυγός.
Καψωμένος, Ερ. (2005) *Ποιητική*. Αθήνα: Πατάκης.
Καρβέλης, Τ. (1993) *Η νεότερη ποίηση*. Θεσσαλονίκη: Κώδικας.
Iser, W. (1978) *The act of reading: a theory of aesthetic response*. Baltimore and London: The John Hopkins University Press.
Rosenblatt, L. (1978) *The Reader, The Text, The Poem: The Transactional Theory of the Literary Work*. Carbondale: Southern Illinois University Press.

Τίτλος μαθήματος: Σύγχρονη ελληνική Λογοτεχνία και κοινωνικό περιθώριο
Κωδικός: 1009Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Τριαντάφυλλος Η. Κωτόπουλος, Λέκτορας στην Ελληνική Λογοτεχνία με έμφαση στην Παιδική Λογοτεχνία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Σύντομη εισαγωγή στην επιστήμη της Γραμματολογίας και της κοινωνιολογικής προσέγγισης της Λογοτεχνίας. Λογοτεχνική - φεμινιστική κριτική. Οι μεταμορφώσεις της περιθωριακής ταυτότητας. Μυθιστορηματική πλοκή και σύστημα αξιών – η προσπάθεια επαναδόμησης του κοινωνικού υποκειμένου. Όψεις του περιθωριακού λόγου στη λογοτεχνική αναπαράσταση. Η διαλεκτική σχέση του κυρίαρχου και του περιθωριακού λόγου στον καθορισμό και τη διαμόρφωση της συλλογικής συνείδησης. Η λογοτεχνία ως Ιστορία του ανώνυμου ανθρώπου.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 100 ώρες.
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες

Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις στάσεις που τηρεί η Λογοτεχνία απέναντι στις μεταπολεμικές κοινωνικές και πολιτικές εξελίξεις και την προσπάθειά της να αρθρώσει συχνά ένα διαφορετικό λόγο, αλλοιώνοντας τα δεδομένα της επίσημης/κυρίαρχης εκδοχής και υπερασπιζόμενη τους κάθε λογής "ηττημένους" της ζωής. Θα εμβαθύνουν στον "αινιγματικό" χαρακτήρα της σύγχρονης Λογοτεχνίας, που επιχειρεί να διαμορφώσει στο επίπεδο της καλλιτεχνικής δημιουργίας μία "ανατροπή" της κοινωνικής πραγματικότητας, υπονομεύοντας την παγιωμένη έννοια της κάθε είδους διαφορετικής ή περιθωριακής "ταυτότητας".
Μέθοδοι αξιολόγησης: Προφορικές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα πραγματοποιούνται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ευαγγέλου, Κ. (2005) *Το κοινωνικό περιθώριο στο ελληνικό και ιταλικό μεταπολεμικό μυθιστόρημα*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Αμπατζοπούλου, Φρ. (2005) *Η λογοτεχνία ως μαρτυρία*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.
Κανατσούλη, Μ. (2008) *Ο ήρωας κα η ηρωίδα με τα χίλια πρόσωπα. Νέες απόψεις για το φύλο στην Παιδική Λογοτεχνία.* Αθήνα: Gutenberg.
Stephens J. (επιμ.) (2002) *Ways of Being Male. Representing Masculinities in Children's Literature and Film*. New York – London: Routledge.

1100 Ιστορία

Τίτλος μαθήματος: Νεότερη και σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία
Κωδικός: 1102Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Σταθμοί κοινωνικών και πολιτισμικών δρώμενων στη σύγχρονη ευρωπαϊκή ιστορία. Συγκρούσεις και συμμαχίες στα Βαλκάνια και στην Ευρώπη. Ανάλυση της ευρωπαϊκής αποικιοκρατικής πολιτικής στο πεδίο των πολιτισμικών σπουδών. Ευρωπαϊκή Ένωση, παγκοσμιοποίηση, διαπολιτισμικότητα (19ος-21ος).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/τών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν ιστορικά γεγονότα, πρόσωπα, ομάδες, που έδρασαν στον εθνικό και παγκόσμιο χώρο και διαμόρφωσαν αντίστοιχες ταυτότητες και ετερότητες. Έμφαση δίνεται επίσης στις ιστορικές έννοιες και στη σύγχρονη ιστορία με στόχο την κριτική σκέψη, τον κοινωνικό, ιστορικό και πολιτικό προσανατολισμό των φοιτητριών/ών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Ανδρέου, Α. (2002) *Κώττας (1863-1905).* Αθήνα: Λιβάνης.
Βαμβακίδου, Ι. (2003) *Θράκες: Ιστορική καταγραφή και ανάγνωση των εικαστικών μαρτυριών για τη συμμετοχή τους στον Αγώνα του 1821.* Θεσσαλονίκη: Αντ. Σταμούλης.
Burke P. (2004) *Αυτοψία: Οι χρήσεις των εικόνων ως ιστορικών μαρτυριών*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Duby, G. & Perrot, M. (1995) *Γυναίκες και ιστορία*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Ferro M. (2000) *Πώς αφηγούνται την ιστορία στα παιδιά σε ολόκληρο τον κόσμο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Κόκκινος, Γ. (1998) *Από την ιστορία στις ιστορίες*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Κόκκινος, Γ. (2003) *Επιστήμη, ιδεολογία, ταυτότητα*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Williams, R. (1994) *Κουλτούρα και ιστορία*. Αθήνα: Γνώση.

1200 Παράδοση και πολιτισμός

Τίτλος μαθήματος: Θέματα ιστορίας και πολιτισμού
Κωδικός: 1202Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Ιφιγένεια Βαμβακίδου, Αναπληρώτρια καθηγήτρια στη Νεότερη ελληνική ιστορία και πολιτισμό
Αριθμός ακαδημαϊκών διδακτικών μονάδων:
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Επιστημολογική, θεματική και μεθοδολογική πολυμέρεια για τη σύγχρονη ιστοριογραφία. Η κοινωνική, τοπική ιστορία, η γλωσσική στροφή και ο δομισμός στον ιστορικό λόγο, προτάσεις-ασκήσεις ιστορίας στην πρώτη σχολική ηλικία
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/τών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Εμβάθυνση σε ιστορικούς όρους και έννοιες με στόχο τη διδασκαλία και τη χρήση χάρτη εννοιών στα μαθήματα/δράσεις ιστορίας.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες για όσες φοιτήτριες και όσους φοιτητές παρακολουθούν και γραπτές ή προφορικές εξετάσεις για τις/τους υπόλοιπους.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Boeschooten, R.V. (1998) *Περάσαμε πολλές μπόρες κορίτσι μου...*Αθήνα: Πλέθρον.
Braudel, F. (2002) *Η γραμματική των πολιτισμών*. Αθήνα: ΜΙΕΤ.
ΜΑΡΙΑ ΣΤΡΑΤΗΓΑΚΗ (2009). ΤΟ ΦΥΛΟ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ. ΑΘΗΝΑ: ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ.
ΝΙΚΟΣ ΖΑΙΚΟΣ (2006). ΔΙΕΘΝΕΣ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ ΕΧΘΡΟ, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΝΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ.
IVO MATTOZZI (2008). ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΝΤΑΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ, ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ
ΑΓΑΘΗ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΟΥ (2004). ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝ. ΣΤΡΑΤΟ, ΑΝΕΚΔΟΤΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ- 1979-1980, ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΑΝΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ
Γιώργος Κόκκινος, κ.α. (2009). Η Ματαιωμένη Ουτοπία. Αθήνα: Ταξιδευτής.

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην Κοινωνική Ανθρωπολογία
Κωδικός: 1203 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: 3
Εξάμηνο: Ε
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Κοινωνική Ανθρωπολογία είναι μια συγκριτική επιστήμη που ασχολείται με τους ανθρώπινους πολιτισμούς και τις κοινωνίες και έχει συμβάλλει στην κατανόηση της πολιτισμικής διαφορετικότητας στον πλανήτη. Μελετά την κοινωνική συμπεριφορά σε θεσμοποιημένες δομές όπως η οικογένεια, τα συστήματα συγγένειας, η πολιτική οργάνωση, οι νομικές διαδικασίες, οι θρησκείες καθώς και τις σχέσεις ανάμεσα στους θεσμούς. Το μάθημα δίνει έμφαση στις έννοιες: κοινωνία, κοινωνικές δομές και κοινωνική οργάνωση σύμφωνα με τις δομολειτουργικές θεωρίες της βρετανικής ανθρωπολογίας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες/ες εισάγονται στο γνωστικό πεδίο της Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, τις ερευνητικές μεθόδους που αυτή χρησιμοποιεί και τις βασικές έννοιες τις οποίες πραγματεύεται.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Μιχαήλ, Δ. (2003). *Κόσμοι που χάνονται*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη.
Thomas Hylland Eriksen (2007). *Μικροί τόποι μεγάλα ζητήματα*. Εκδόσεις Κριτική.
Geertz, C. (2003). *Η Ερμηνεία των Πολιτισμών*. Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

Τίτλος μαθήματος: Κοινωνική Ανθρωπολογία του Βαλκανικού Χώρου
Κωδικός: 1204 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: 3
Εξάμηνο: ΣΤ
Περιεχόμενο μαθήματος:
Ο Βαλκανικός χώρος κατά τον τελευταίο αιώνα χαρακτηρίστηκε από εθνικές/εθνοτικές συγκρούσεις, μεταναστευτικές ροές και γεωπολιτικές αλλαγές που προκάλεσαν μετακινήσεις πληθυσμών και εγκαταστάσεις προσφύγων και έπαιξαν κεντρικό ρόλο στην ανάπτυξη ανθρωπολογικών θεωρητικών προσεγγίσεων σε μια σειρά από σημαντικά ζητήματα όπως η συγκρότηση εθνικών/εθνοτικών ταυτοτήτων, η μνήμη, η θρησκεία, η προσφυγική εμπειρία, η συγκρότηση του φύλλου στις σύνθετες κοινωνίες, οι τοπικές ανισότητες, οι πολιτικές δομές και ο κοινοτικός δεσμός στο πλαίσιο οργανωμένων εθνικών κρατών, οι μορφές ανάπτυξης και τα κοινωνικά δίκτυα του σύγχρονου αστικού χώρου. Το μάθημα εξετάζει τα παραπάνω θέματα καθώς και την οπτική και τα θεωρητικά σχήματα τα οποία χρησιμοποίησε η ανθρωπολογική έρευνα για να τα προσεγγίσει με έμφαση στο νοτιοδυτικό τμήμα των Βαλκανίων και προτεραιότητα στον ελλαδικό χώρο.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες

Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες/ες εισάγονται στα σημαντικά ζητήματα Κοινωνικής Ανθρωπολογίας του Βαλκανικού χώρου, και τις βασικές έννοιες τις οποίες πραγματεύεται.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ψυχογιός, Δ. 1987. *Οικονομικός και Κοινωνικός Μετασχηματισμός Αγροτικών Κοινοτήτων.* Αθήνα: ΕΚΚΕ. (σελ. 3-31)
Kaser, K. 2000. Κτηνοτροφία, συγγένεια, οικογένεια και οικολογία στον ορεινό χώρο της δυτικής Βαλκανικής (14ος-αρχές 20ου αιώνα). Στο *Ο Ορεινός χώρος της Βαλκανικής.* Δήμος Κόνιτσας: Πλέθρον. (σελ. 97-117)
Campbell, J. 1964. *Honour, Family and Patronage.* OUP. (αποσπάσματα από το βιβλίο μεταφρασμένα από τη διδάσκουσα)
Hirschon-Φιλιππάκη, R. 1993. Μνήμη και ταυτότητα. Οι Μικρασιάτες πρόσφυγες της Κοκκινιάς. Στο *Ανθρωπολογία και Παρελθόν: Συμβολές στην κοινωνική ιστορία της νεότερης Ελλάδας.* Αθήνα: Αλεξάνδρεια. (σελ. 327-356)
Μιχαήλ, Δ. – Τσιούμης Κ. 2004. Το ζήτημα της ταυτότητας των Πομάκων: Ιστορική και Ανθρωπολογική προσέγγιση. *Περί Θράκης.* ΠΑΚΕΘΡΑ: Ξάνθη
Τσιμπιρίδου, Φ. 2000. «Πομάκος σημαίνει άνθρωπος του βουνού». Εννοιολογήσεις και βιώματα του «τόπου» στις κατασκευές και τις πολιτικές μειονοτικών περιθωριακών ταυτοτήτων. Στο *Ο Ορεινός χώρος της Βαλκανικής.* Δήμος Κόνιτσας: Πλέθρον. (σελ. 97-117)

Τίτλος μαθήματος: Σχολικές Εθνογραφίες
Κωδικός: 1205 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Δόμνα Μιχαήλ, Επίκουρη Καθηγήτρια, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: 3
Εξάμηνο: ΣΤ
Περιεχόμενο μαθήματος:
Το μάθημα αυτό εξετάζει τη σχέση μεταξύ ατόμων, πολιτισμών, μάθησης και διδασκαλίας από την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης. Η πολιτισμική ανθρωπολογία ως πεδίο διευρύνει τον ορισμό της εκπαίδευσης ώστε να συμπεριλάβει όλες τις μορφές διδασκαλίας και μάθησης μέσα κι έξω από το σχολείο. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει τις ποικίλες και δυναμικές διαδικασίες μέσα από τις οποίες οι άνθρωποι διδάσκουν και διδάσκονται αρχές, αξίες, δεξιότητες, ηθικούς κανόνες, συμπεριφορές και γνώση των κοινωνιών και των κουλτούρων τους. Το μάθημα αυτό είναι οργανωμένο γύρω από βασικά θέματα του πεδίου της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης και είναι σχεδιασμένο έτσι ώστε να βοηθήσει τους σπουδαστές να αντιληφθούν θεμελιώδεις έννοιες και προβληματισμούς του πεδίου αυτού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες/ες έρχονται σε επαφή με την οπτική της ανθρωπολογίας της εκπαίδευσης, της γλώσσας και της επικοινωνίας μέσα κι έξω από το σχολείο σε δυτικές και μη δυτικές κοινωνίες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Τσιτσιπής, Λ. (1998). *Εισαγωγή στην Ανθρωπολογία της Γλώσσας*. Αθήνα: Gutenberg.
Μιχαήλ, Δ. (2003). *Κόσμοι που χάνονται*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Αντ. Σταμούλη.
Hollins, E. R. (2007). *Ο Πολιτισμός στη Σχολική Μάθηση*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Michail, D. (2007) "Education and power relations within a Slavic-speaking Muslim group in Greece: The case of the Pomaks of Xanthi. In K. Steinke & C. Voss *The Pomaks in Greece and Bulgaria: A model case for borderland minorities in the Balkans*. Sudosteuropa Gesellschaft, Munchen: Verlag Otto Sagner.
Michail, D. & Stamou A. (2009) "Preprimary teachers' discourses about immigrant children's identity construction". Proceedings of the IAIE Annual Conference, Athens, 22-28 July 2009.
Μιχαήλ, Δ. (υπό έκδοση) Η στάση των Αλβανών Μεταναστών γονέων απέναντι στο Ελληνικό Νηπιαγωγείο: Ζητήματα ταυτότητας, γλώσσας και στρατηγικές ενσωμάτωσης. *Εθνολογία 14*.

1300 Πληροφορική

Τίτλος Μαθήματος: Νέες τεχνολογίες και καλλιτεχνική δημιουργία
Κωδικός: 1303Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Λέκτορας της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπαιδευτικού Λογισμικού»
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης και εξειδίκευσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο και 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή στις χρήσεις των νέων τεχνολογιών και της πληροφορικής στην καλλιτεχνική δημιουργία. Τρόποι ψηφιοποίησης – συμπίεσης – αποθήκευσης εικόνων, ήχου και video. Γνωριμία με ποικίλα πακέτα ζωγραφικής και σχεδίασης (ψηφιογραφικά και διανυσματικά). Σάρωση εικόνων, ψηφιακή φωτογραφία, ιχνηλάτηση σχημάτων. Ψηφιακή επεξεργασία εικόνας, διαμόρφωση, σύνθεση, εξαγωγή, ειδικά θέματα εκτύπωσης. Γνωριμία με ποικίλα πακέτα επεξεργασίας και παραγωγής ήχου. Ηχογράφηση, σύνδεση με αναλογικές πηγές, δημιουργία ψηφιακών ήχων. Πρόσκτηση video από αναλογικά και ψηφιακά μέσα. Επεξεργασία και σύνθεση εικονοσειρών. Δημιουργία κίνησης (animation) με τη χρήση εξειδικευμένων πακέτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες και οι εκπαιδευόμενοι θα αποκτήσουν προχωρημένες δεξιότητες στην καλλιτεχνική δημιουργία με τη χρήση νέων τεχνολογιών και πληροφορικής. Θα είναι σε θέση να κατανοούν την ψηφιακή φύση της εικόνας και του ήχου. Θα γνωρίζουν μεθόδους πρόσκτησης, επεξεργασίας και εξαγωγής ψηφιακά κατασκευασμένων και επεξεργασμένων σχεδίων, εικόνων, εικονοσειρών και ήχων. Θα μπορούν να αξιοποιήσουν την πληροφορική για να αναπτύσσουν το απαραίτητο εκπαιδευτικό υλικό που θα τους χρησιμεύσει στην τάξη του νηπιαγωγείου.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική ατομική εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:

Δημητριάδης, Σ.Ν., Πομπόρτσης, Α.Σ. & Τριανταφύλλου Ε.Γ. (2003) *Τεχνολογία πολυμέσων*. Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τζιόλα.
Vaughan, T. (2007) *Πολυμέσα: Αναλυτικός οδηγός*. Αθήνα: Εκδόσεις Μ. Γκιούρδα.
Alessi, S.M. & Trollip, M.K. (2005) *Πολυμέσα και εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Μ. Γκιούρδα.

Τίτλος Μαθήματος: Ανάπτυξη εκπαιδευτικού λογισμικού
Κωδικός: 1304Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Θαρρενός Μπράτιτσης, Λέκτορας της «Πληροφορικής με έμφαση στην Ανάπτυξη Εκπιαδευτικού Λογισμικού»
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης και εξειδίκευσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Καθορισμός των οπτικοακουστικών χαρακτηριστικών ενός τμήματος εκπαιδευτικού λογισμικού. Σύνθεση – κατασκευή (εικόνες, σχέδια, χρωματικοί συνδυασμοί, ήχοι), κίνηση (σκηνοθεσία κίνησης, αλληλουχία ενεργειών), αλληλεπίδραση (διεπαφή με το χρήστη, ενεργός συμμετοχή). Γνωριμία με περιβάλλοντα συγγραφής πολυμέσων που επιτρέπουν την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων ηλεκτρονικών υπολογιστών. Εμβάθυνση, ρεαλιστικά σενάρια και δημιουργία παραδειγμάτων. Απαιτήσεις και αναμενόμενα χαρακτηριστικά του παραγόμενου εκπαιδευτικού λογισμικού (μεταφερσιμότητα, αυτονομία, δικτυακή παρουσίαση, διαχρονικότητα, ευρεία χρήση και υποστήριξη από τη δικτυακή κοινότητα). Κατασκευή, τεκμηρίωση και αξιολόγηση ολοκληρωμένων παραδειγμάτων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστηριακές ασκήσεις, ατομικές εργασίες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Εργαστηριακές ασκήσεις: 30 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι εκπαιδευόμενες και οι εκπαιδευόμενοι θα γνωρίζουν τα στάδια ανάπτυξης, αξιολόγησης και χρήσης του εκπαιδευτικού λογισμικού. Θα είναι σε θέση να σχεδιάζουν και αναπτύσσουν μικρές έως μεσαίες εκπαιδευτικές εφαρμογές και να συμμετέχουν σε ευρύτερες ομάδες ανάπτυξης εκπαιδευτικού λογισμικού. Θα γνωρίζουν πώς να χρησιμοποιούν συγκεκριμένα προγράμματα προκειμένου να κατασκευάζουν εκπαιδευτικές δραστηριότητες μέσω υπολογιστή και θα είναι σε θέση να αποτιμούν και να αξιολογούν μια τέτοια προσπάθεια.
Μέθοδοι αξιολόγησης:
Εργαστηριακή τελική εξέταση. Ατομικές εργασίες κατά τη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική ατομική εργασία.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μικρόπουλος, Τ. (2000) *Εκπαιδευτικό Λογισμικό*. Αθήνα: Κλειδάριθμος.
Doug, S. (2003) *Macromedia Flash MX εικονική διδασκαλία*. Αθήνα: Εκδόσεις Β. Γκιούρδα.
Παναγιωτακόπουλος, Χ., Πιερρακέας, Χ. & Πιντέλας, Π. (2003) *Το εκπαιδευτικό λογισμικό και η αξιολόγησή του*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

1400 Μαθηματικά

Τίτλος μαθήματος: Δραστηριότητες Μαθηματικών στο νηπιαγωγείο
Κωδικός: 1403Ε

Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Κωνσταντίνος Τάτσης, Λέκτορας στα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικό
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
Παρουσίαση μεθόδων δημιουργίας και αξιολόγησης μαθηματικών δραστηριοτήτων για την προσχολική και την πρώτη σχολική ηλικία. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με παραδείγματα επιτυχημένων διδακτικών πρακτικών στα Μαθηματικά και θα έχουν τη δυνατότητα σχεδιασμού αλλά και αξιολόγησης δραστηριοτήτων. Έμφαση θα δοθεί στη σημασία της επικοινωνίας και του χειρισμού διδακτικών καταστάσεων στην τάξη.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 44 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν μια πρώτη εμπειρία στο σχεδιασμό, την εφαρμογή αλλά και την αξιολόγηση Μαθηματικών δραστηριοτήτων. Η εμπειρία αυτή αναμένεται να επιδράσει θετικά στην μετέπειτα πρακτική τους άσκηση, αλλά και στη διδακτική τους πρακτική.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Καφούση Σ., Σκουμπουρδή Χ. (2008). *Τα μαθηματικά των παιδιών 4-6 ετών*. Αθήνα: Πατάκη.
Nunes, T., Bryant, P. (2007). Δ. Δεσλή (Επιμ.). *Τα παιδιά κάνουν μαθηματικά*. Αθήνα: Gutenberg.
Πατρώνης, Τ. (2001). *Θεμελιώδεις μαθηματικές έννοιες και παιδική σκέψη*. Αθήνα: Εκδόσεις Δίπτυχο.
Σοβέλ, Ν., Βαχ, Μ. (2000). *Γνωριμία με τα μαθηματικά στο Νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Ντουντούμη.
Σοβέλ, Ν., Βαχ, Μ. (2001). *Παιχνίδια με κανόνες για το Νηπιαγωγείο*. Αθήνα: Εκδόσεις Ντουντούμη.
Τζεκάκη, Μ. (1996). *Μαθηματικές δραστηριότητες για την προσχολική ηλικία.* Αθήνα:
Τσολάκη, Κ. Δ. (1997). *Παιδαγωγικό υλικό για το νηπιαγωγείο. Δραστηριότητες. Α΄ Προμαθηματικά*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.

Τίτλος μαθήματος: Μαθηματικά και Επικοινωνία
Κωδικός: 1402Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Κωνσταντίνος Τάτσης, Λέκτορας στα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισαγωγή και παρουσίαση θεωριών που αφορούν στη λεκτική επικοινωνία με έμφαση στον επιστημονικό λόγο. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν μεθόδους ανάλυσης του προφορικού και του γραπτού λόγου και θα εμπλακούν σε συζητήσεις σχετικές με τις γλωσσικές ενέργειες που υπονοούνται κατά την αλληλεπίδραση δύο ή περισσοτέρων ατόμων. Η σύνδεση με τα Μαθηματικά θα γίνει μέσω της σχετικής αρθρογραφίας, η οποία θα αποτελέσει αντικείμενο συζήτησης και σχολιασμού.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις

Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 44 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να αποκτήσουν μια πρώτη εμπειρία στην ανάλυση του προφορικού και του γραπτού λόγου τόσο σε επίπεδο περιεχομένου όσο και σε επίπεδο βαθύτερων νοημάτων και δομών. Η ενασχόληση με επιστημονικά κείμενα αναμένεται να ευαισθητοποιήσει τις φοιτήτριες και τους φοιτητές σε θέματα επικοινωνίας τόσο στο επίπεδο της διδασκαλίας όσο και στο επίπεδο των αλληλεπιδράσεων στην επιστημονική ή σε οποιαδήποτε γλωσσική κοινότητα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Bernstein, B. (2000). *Pedagogy, Symbolic Control and Identity* (revised edition). Lanham, Maryland: Rowman and Littlefield.
Goffman, E. (1996). *Συναντήσεις. Δύο μελέτες στην κοινωνιολογία της αλληλεπίδρασης*. (μτφρ. Δ. Μακρυνιώτη). Αθήνα: Εκδόσεις Αλεξάνδρεια.
Halliday, M. A. K. & Matthiessen, C. M. (2004). *An Introduction to Functional Grammar* (Third ed.). London: Hodder Arnold
Mercer, N. (2000). *Η Συγκρότηση της Γνώσης. Γλωσσική Αλληλεπίδραση μεταξύ Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευομένων*. (μτφρ. Μ. Παπαδοπούλου). Αθήνα: Μεταίχμιο.
Pimm, D. (1987). *Speaking mathematically*. London: Routledge and Kegan Paul.
Sfard, A. (2008). *Thinking as Communicating: Human Development, the Growth of Discourses, and Mathematizing*. Cambridge: Cambridge University Press.
Steinbring, H., Bartolini Bussi, M. G., Sierpinska, A. (Eds.) (1998). *Language and Communication in the Mathematics Classroom.* Reston, VA: National Council of Teachers of Mathematics.

Τίτλος μαθήματος: Σύγχρονες προσεγγίσεις στη Διδακτική των Μαθηματικών
Κωδικός: 1404Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Κωνσταντίνος Τάτσης, Λέκτορας στα Μαθηματικά και τη διδασκαλία τους
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8^{ο}
Περιεχόμενο μαθήματος:
Εισαγωγή και παρουσίαση σύγχρονων προσεγγίσεων που αφορούν στη μάθηση και στη διδασκαλία των Μαθηματικών. Έμφαση δίνεται στην επίλυση προβλημάτων στα πλαίσια της ρεαλιστικής προσέγγισης. Συζητείται η χρήση των άτυπων γνώσεων των παιδιών αλλά και η σημασία των κοινωνικών αλληλεπιδράσεων στη μαθηματική εκπαίδευση. Τα μαθηματικά προβλήματα κατηγοριοποιούνται και προτείνονται στρατηγικές και μέθοδοι επίλυσής τους. Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές συμμετέχουν ενεργά επιλύνοντας αλλά και κατασκευάζοντας μαθηματικά προβλήματα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Συνεργασία με τον διδάσκοντα: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο διαδίκτυο): 44 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές αναμένεται να ενημερωθούν επαρκώς για τις σύγχρονες τάσεις στη διδακτική των Μαθηματικών. Επιπλέον, η ενασχόλησή τους με την επίλυση προβλημάτων αναμένεται να επιδράσει θετικά στις αντιλήψεις για τα Μαθηματικά και τη χρησιμότητά τους στην καθημερινή ζωή.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις, ατομικές ή ομαδικές εργασίες

Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Freudenthal, H. (1983). *Didactical Phenomenology of Mathematical Structures*. Dordrecht: Reidel Publishing Company.
Heuvel-Panhuizen, M. van den (1996). *Assessment and realistic mathematics education*. Utrecht : CD-β Press, Center for Science and Mathematics Education.
Κολέζα, Ε. (2000). *Γνωσιολογική και διδακτική προσέγγιση των στοιχειωδών μαθηματικών εννοιών*. Αθήνα: Leader Books.
Κολέζα, Ε. (2006). *Μαθηματικά και σχολικά μαθηματικά*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Schoenfeld, A. (1985). *Mathematical Problem Solving*. New York: Academic Press.
Τζεκάκη, Μ. (2007). *Μικρά παιδιά, μεγάλα μαθηματικά νοήματα*. Αθήνα: Gutenberg.

1600 Φυσικές επιστήμες

Τίτλος μαθήματος: Οργάνωση επισκέψεων στα Τεχνοεπιστημονικά μουσεία
Κωδικός: 1603Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστημών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Συνθετικό – Εφαρμογής
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Εισάγονται βασικές έννοιες και αρχές της άτυπης εκπαίδευσης, με έμφαση τις μαθητικές επισκέψεις στα Τεχνοεπιστημονικά Μουσεία. Οργανώνονται επισκέψεις σε δυο τουλάχιστον τέτοιους χώρους, πραγματικούς, όπου γίνεται εργασία πεδίου, ή εικονικούς. Τέτοιος χώρος είναι π.χ. το Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας: Νόησις (Θεσσαλονίκη).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες. Τελική εργασία.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Επισκέψεις σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 12 ώρες
Σύνθεση τελικής εργασίας – οργάνωση διδασκαλίας: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές γνωρίζουν τις βασικές αρχές διδασκαλίας και μάθησης σε τεχνοεπιστημονικά μουσεία και τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Μπορούν να σχεδιάζουν, υλοποιούν και αξιολογούν μαθητικές επισκέψεις σε χώρους άτυπης εκπαίδευσης, πραγματικούς και εικονικούς.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή τελική εξέταση. Μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου. Τελική εργασία – σχέδιο επίσκεψης σε χώρο άτυπης εκπαίδευσης.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Hein, G. (1998) *Learning in the museum.* London, N. York, Routledge.
Καριώτογλου, Π. (2003) Εκπαίδευση σε Επιστημονικά και Τεχνολογικά Μουσεία: Οργάνωση Προγραμμάτων. *Θέματα στην Εκπαίδευση,* 4(2-3), 169–182**.**
Καριώτογλου, Π. (2003) Επισκέψεις μαθητών σε επιστημονικά και τεχνολογικά μουσεία: Διδακτικές και ερευνητικές όψεις. Στο Α. Μαργετουσάκη και Π. Μιχαηλίδης (επιμ.) Πρακτικά του 3ου Πανελλήνιου Συνεδρίου «Διδακτική ΦΕ και Εφαρμογή των Νέων Τεχνολογιών στην Εκπαίδευση».
Ψύλλος, Δ. & Καριώτογλου, Π. (επιμ.) (1998) *Πρακτικά εργασιών συνεδρίου «Ο Εκπαιδευτικός ρόλος του Μουσείου».* Θεσσαλονίκη: Εκδόσεις Τεχνικού Μουσείου Θεσσαλονίκης.

Τίτλος μαθήματος: Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου φυσικών επιστημών
Κωδικός: 1604Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Πέτρος Καριώτογλου, Καθηγητής στη Διδακτική των φυσικών επιστήμών στην προσχολική αγωγή και εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Συνθετικό - εμβάθυνσης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 5ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Τρεις ευρείες εργαστηριακές ενότητες: Μελέτη φαινομένων: α) Πλεύσης – βύθισης, β) θερμικών και γ) αποτελεσμάτων αλληλεπίδρασης. Κάθε ενότητα αποτελείται από τρία εργαστηριακά μαθήματα. Στο πρώτο αναδεικνύονται οι ιδέες των φοιτητών, στο δεύτερο ελέγχονται πειραματικά, και στο τρίτο οι φοιτητές σχεδιάζουν πειράματα –δραστηριότητες, στην ίδια γνωστική περιοχή, τα οποία μπορούν να υλοποιήσουν στο νηπιαγωγείο ως εκπαιδευτικοί. Το πλαίσιο είναι εποικοδομητικό και η μέθοδος ομαδοσυνεργατική.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακή ομαδική εργασία με δομημένο φύλλο εργασίας.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Εργαστηριακή άσκηση: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές ασκήσεις: 18 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 26 ώρες
Σύνθεση τελικής εργασίας: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές μπορούν να εκτελούν πειράματα για να ελέγχουν τις ιδέες τους. Π.χ. ότι κάθε σώμα βυθιζόμενο σε ένα υγρό εκτοπίζει τόσο βάρος νερού, όσο το βάρος του. Επίσης μπορούν να σχεδιάζουν απλά πειράματα για το νηπιαγωγείο και να τα υποστηρίζουν διδακτικά, όπως η κατασκευή συγκριτικού θερμόμετρου, που δείχνει την αρχή λειτουργίας του στα νήπια.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτή ομαδική εργαστηριακή έκθεση σε κάθε μάθημα. Τελική εργασία και παρουσίασή της.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Φασουλόπουλος, Γ., Τσελφές, Β. & Καριώτογλου, Π. (2003) *Παιδαγωγική γνώση περιεχομένου φυσικών επιστημών: Σύνδεση θεωρίας – πράξης*. Εργαστηριακές Σημειώσεις. Φλώρινα: Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας.
Driver, R., Squires, A., Rushworth, P. & Wood-Robinson, V. (1998) *Οικοδομώντας τις έννοιες των φυσικών επιστημών*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Hewitt, P. (2004) *Οι έννοιες της φυσικής*. Ηράκλειο: Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης.
Ραβάνης, Κ. (2003) *Δραστηριότητες για το νηπιαγωγείο από τον κόσμο της φυσικής*. Αθήνα: Δίπτυχο.

Τίτλος μαθήματος: Οι έννοιες της βιολογίας και η διδασκαλία τους
Κωδικός: 1605 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ. στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό.
Έτος σπουδών: 2^{ο}
Εξάμηνο: Γ
Περιεχόμενο μαθήματος: Στο μάθημα περιλαμβάνονται: Στοιχεία της ιστορικής πορείας και της μεθοδολογίας των Επιστημών της ζωής που καθορίζουν την ιδιαιτερότητα τους σε σχέση με τις άλλες Φυσικές Επιστήμες, και τις επιπτώσεις στην εκπαίδευση. - Η έρευνα στις νοητικές παραστάσεις βασικών εννοιών της Βιολογίας σε παιδιά προσχολικής και

πρώτης σχολικής ηλικίας. Η πρώιμη πρόσκτηση της βιολογικής γνώσης. - Ανάπτυξη δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία βασικών βιολογικών εννοιών στο νηπιαγωγείο και στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού Σχολείου, με θεμελίωση στα ερευνητικά ευρήματα.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις,
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με τα ευρήματα της έρευνας στη μάθηση και τη διδασκαλία εννοιών της βιολογίας στην προσχολική ηλικία, έτσι ώστε να οργανώνουν διδασκαλίες χρησιμοποιώντας τα θεωρητικά εφόδια που παρέχονται από το μάθημα
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ομαδικές εργασίες κατά την εξέλιξη του μαθήματος και τελική ατομική εργασία.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Ζόγκζα, Β. (2007) *Η βιολογική γνώση στη παιδική ηλικία*. Αθήνα: Μεταίχμιο.
Αθανασίου Κ. (2009) *Η Βιολογία και η διδασκαλία της*. Αθήνα: Εκδόσεις Γρηγόρη
Mayr, E. (2002) *Αυτή είναι η Βιολογία*. Αθήνα: Κάτοπτρο
Ζόγκζα, Β. (2008). Θέματα Διδακτικής της Βιολογίας. Διδασκαλία και μάθηση βιολογικών εννοιών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Τίτλος μαθήματος: Εργαστηριακή προσέγγιση στη Βιολογία
Κωδικός: 1606 Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Πηνελόπη Παπαδοπούλου, Λέκτορας, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ. στις έννοιες της Βιολογίας στην εκπαίδευση.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής (Εργαστηριακό Μάθημα για 15 φοιτήτριες/ές)
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης - Εφαρμογής.
Έτος σπουδών: 3^{ο}
Εξάμηνο: Ε
Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία μοριακής και κυτταρικής βιολογίας, οι βασικές εργαστηριακές βιολογικές τεχνικές παρατήρησης, η βιοποικιλότητα του πλανήτη και η οργάνωση της και η σημασία της, οι βασικές βιολογικές τεχνολογίες και ζητήματα βιοηθικής, η θεωρία της εξέλιξης, ως ερμηνευτικό πλαίσιο των θεμελιωδών χαρακτηριστικών της βιόσφαιρας.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Εργαστηριακές ασκήσεις & εργασία σε ομάδες με τεχνικές ενεργού μάθησης
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Εργαστηριακές ασκήσεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις εργαστηριακές ασκήσεις: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (αναζήτηση βιβλιογραφίας – πλοήγηση στο διαδίκτυο): 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτητές/τριες αναμένεται να εξοικειωθούν με την εργαστηριακή εργασία και τις μεθόδους παρατήρησης στο κυτταρικό επίπεδο. Να οικειοποιηθούν τις βασικές γνώσεις για τον πλούτο και την κατάσταση της βιοποικιλότητας παγκοσμίως. Να προσεγγίζουν κριτικά την συζήτηση που διεξάγεται παγκοσμίως για την χρήση των Βιολογικών Τεχνολογιών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Μικρές ομαδικές εργασίες κατά την εξέλιξη του μαθήματος και προφορικές εξετάσεις με την ολοκλήρωση του μαθήματος.

Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Εργαστηριακές σημειώσεις

1700 Αισθητική παιδεία

Τίτλος μαθήματος: Παιδαγωγικά υλικά και μέσα
Κωδικός: 1702Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Δημήτριος Μπέσσας, Καθηγητής στην Αισθητική παιδεία με έμφαση στις εικαστικές τέχνες και στην εφαρμογή τους στην εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Οι αρχές διαμόρφωσης και κατασκευής ενός εποπτικού μέσου. Ο ρόλος των απλών και σύνθετων στόχων του μαθήματος στην παιδαγωγική κατασκευή. Η οικονομία της κατασκευής. Οι κατασκευές μιας χρήσης. Οι μουσειακές βαλίτσες και η συλλογή της τάξης και του σχολείου. Κατασκευές επιτραπέζιες και κατασκευές τοίχου. Ατομικές και ομαδικές κατασκευές. Βασικά υλικά και εργαλεία για την κατασκευή ενός παιδαγωγικού εργαλείου. Βαριά και ελαφριά υλικά. Τοξικότητα και επικινδυνότητα των υλικών. Το χαρτί, ο πηλός, η πλαστελίνη, ο χαρτοπολτός, το ξύλο, τα μέταλλα και οι κόλλες. Το τυχαίο υλικό και οι μεταποιήσεις του. Βασικά εργαλεία χειροτεχνικών κατασκευών. Κίνδυνοι τάξης και σχολείου. Τα όρια της προφύλαξης. Η κοπή, το κόλλημα και το βάψιμο. Λιποδιαλυτές και υδατοδιαλυτές βαφές.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, σεμινάρια και εργαστήρια
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 117 ώρες
Θεωρητική κατάρτιση: 36 ώρες
Καθοδηγούμενες εργασίες στο Πανεπιστημιακό Εικαστικό Εργαστήριο: 40 ώρες
Προετοιμασία εκτός πανεπιστημίου: 40 ώρες
Υποστήριξη και παράδοση εργασιών: 1 ώρα
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Με την ολοκλήρωση των θεωρητικών και εργαστηριακών μαθημάτων, οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα πρέπει να είναι σε θέση:
- Να γνωρίζουν τα υλικά, τα μέσα και τις τεχνικές με τις οποίες μπορούν να φτιάξουν μια κατασκευή κατάλληλη να βοηθήσει μια μαθησιακή διαδικασία
- Να γνωρίζουν τα όρια, τις ιδιότητες και την επικινδυνότητα των υλικών αυτών
- Να κατασκευάζουν και να χρησιμοποιούν στοιχειώδεις και σύνθετες κατασκευές οι οποίες λειτουργούν ως βοηθητικά εποπτικά εργαλεία σε μαθήματα του αναλυτικού προγράμματος του δημοτικού σχολείου και
- Να βοηθούν τις/τους μαθήτριες/ές να κατασκευάζουν παιγνιώδεις μορφές κατασκευών με προορισμό την ενίσχυση και την συναισθηματική βίωση των στόχων των μαθημάτων.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Ατομικές ή ομαδικές εργασίες. Παράδοση εργασιών και αξιολόγηση.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο (1999) *Προδιαγραφές εκπαιδευτικών βοηθητικών μέσων.*
Σιμάτος, Α. (1997) *Τεχνολογία και εκπαίδευση: Επιλογή και χρήση των εποπτικών μέσων διδασκαλίας.* Αθήνα : Πατάκης.
Πλακωτάρης, Κ. (1995) *Υλικά και τεχνική στη ζωγραφική και διακοσμητική.* Αθήνα Φιλιππότης.

1800 Μουσικοπαιδαγωγική

Τίτλος μαθήματος: Μουσική θεωρία και μουσικοκινητική πράξη στην προσχολική εκπαίδευση
Κωδικός: 1802Ε

Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Νικόλαος Θεοδωρίδης, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Μουσικής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος:
1. *Στοιχεία θεωρίας της Μουσικής. Μουσική ανάγνωση και ορθογραφία:*
Τα κρουστά, η φωνή, τα όργανα και τα αντικείμενα ως μέσα μουσικής έκφρασης.
- Ηχητική εξερεύνηση, ιδιότητες ήχου και κίνησης, μουσικές έννοιες.
- Μελωδικά διαστήματα, οι Μείζονες κλίμακες (Ντο, Φα, Σολ) και οι Ελάσσονες σχετικές τους. Είδη συγχορδιών, κύριες συγχορδίες και πτώσεις. Μεταφορά.
- Μουσική σημειογραφία με γραφική ή νότες. Μουσική Ανάγνωση και Ορθογραφία.
2. *Μουσικοκινητική πράξη:*
- Μουσικά παιχνίδια και μουσικές ακροάσεις για την ακουστική αγωγή και την αντίληψη μουσικών εννοιών
- Μουσικά παιχνίδια εμψύχωσης, για την κοινωνική - συναισθηματική καθώς και την ανάπτυξη και κινητικών δεξιοτήτων των παιδιών.
-Παίξιμο κρουστών οργάνων (γνωριμία και ταξινόμηση οργάνων, τεχνική, απόδοση φυσικών ήχων και μουσικών εννοιών, παίξιμο σε σύνολα, ρυθμικός αυτοσχεδιασμός).
3. *Εκμάθηση μελωδικού οργάνου: Μεταλλόφωνο (ή αρμόνιο)*
Τα πρώτα κατάλληλα παιδικά τραγούδια για άσκηση της φωνής και εκμάθηση μεταλλόφωνου. Τεχνική παιξίματος, αρμονικές ή μελωδικές συνοδείες.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Συνδυασμός θεωρίας και πράξης, ενίοτε με τη μορφή μουσικοκινητικού εργαστηρίου ή εργασία σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 86 ώρες
-Διαλέξεις-εργαστήρια: 36 ώρες (12 τρίωρα)
-Φροντιστηριακές ασκήσεις: 12 ώρες (1 ώρα εβδομαδιαίως για παρακολούθηση *προαιρετικών* φροντιστηρίων).
-Προσωπική προετοιμασία και άσκηση ατομικά ή σε ομάδες: 12 ώρες (1 ώρα εβδομαδιαίως για εξάσκηση στη θεωρία, μουσική ανάγνωση τραγουδιών και άσκηση /πρόβα σε μελωδικό όργανο στο σπίτι).
-Συνεργασία με το διδάσκοντα για την προετοιμασία ατομικών εργασιών, διδασκαλιών, κ.λ.π.: 1 ώρα. (5΄ Μ.Ο. εβδομαδιαίως για ταχτικές συνεργασίες με το διδάσκοντα και τον αποσπασμένο εκπαιδευτικό).
-Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 3 ώρες
-Προετοιμασία για τις εξετάσεις:20 ώρες
-Εξετάσεις: 2.30΄ώρες (2 ώρες για γραπτές και 30΄προφορικές εξετάσεις)
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα αποσκοπεί στη βασική μουσική και μουσικοπαιδαγωγική κατάρτιση των φοιτητριών και των φοιτητών μέσα από τον συνδυασμό θεωρίας και πράξης. Κύριος στόχος του μαθήματος είναι να κατανοήσουν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές τα βασικά στοιχεία της θεωρίας της μουσικής και ταυτόχρονα να γνωρίσουν τρόπους για τη βιωματική διδασκαλία των μουσικών εννοιών στα παιδιά προσχολικής ηλικίας. Επιχειρείται μια πρώτη προσέγγιση στη σημασία, τους στόχους, τους τομείς, τα μέσα και τις μεθόδους της Μουσικής αγωγής στο νηπιαγωγείο. Στη συνέχεια παρέχονται ευκαιρίες για την κατανόηση του βασικού μουσικού κώδικα και την καλλιέργεια των αναγκαίων δεξιοτήτων των φοιτητών / τριών μέσα από τη συμμετοχή τους σε κατάλληλα μουσικά παιχνίδια και δραστηριότητες (ακρόασης - εκτέλεσης και δημιουργίας). Ακόμη οι φοιτήτριες και οι φοιτητές ασκούν τις ακουστικές τους ικανότητες μέσα από ασκήσεις αναγνώρισης απλών ρυθμικών μοτίβων καθώς χαρακτηριστικών μελωδικών διαστημάτων ή απλών τραγουδιών. Τέλος ασκούνται ώστε να είναι σε θέση να παίζουν απλές κλίμακες και τα πρώτα τραγούδια σε μελωδικό όργανο (μεταλλόφωνο ή αρμόνιο).
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις. Επίσης μικρές εργασίες / τεστ κατά τη διάρκεια του εξαμήνου.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Γρηγορίου, Μ. (1992) *Μουσική για παιδιά και για έξυπνους μεγάλους.* Αθήνα: Νεφέλη.
Καψάσκη, Σ.Α. (2004) *Τα πρώτα μου τραγούδια: Ανθολογία παιδικών τραγουδιών.* 'Εκδοση της συγγραφέα.
Θεοδωρίδης, Ν. (2000) *Τραγουδοπαιχνίδια: Για φίλους μουσικόφιλους 4 ετών και άνω.* Θεσσαλονίκη.

1900 Θεατρικό παιχνίδι - Κουκλοθέατρο

Τίτλος μαθήματος: Θεατρική Αγωγή
Κωδικός: 1903 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής, Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: Ε
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Θεατρική Αγωγή προσφέρει στους φοιτητές βασικές γνώσεις θεάτρου. Τους «άγει» προς το θέατρο με στόχο να το αγαπήσουν ώστε να γίνουν αυριανοί τακτικοί θεατές, αλλά και να κατανοούν τα μυστικά της Τέχνης αυτής. Περιλαμβάνει έννοιες όπως η ανάλυση θεατρικών έργων, η σκηνοθεσία, η υποκριτική, η αποστασιοποίηση, ο ρεαλισμός, η μάσκα, τα σκηνικά, τα κοστούμια, η θεατρική μουσική κ.α. Πραγματοποιούνται, επίσης προβολές θεατρικών έργων, για παιδιά ή ενήλικες και, στη συνέχεια, η ανάλυσή τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές-τριες θα εξοικειωθούν με μερικές από τις κυριότερες μεθόδους της Θεατρικής Αγωγής, τις ασκήσεις που αυτή χρησιμοποιεί και τη σχέση τους με τις άλλες κοινωνικές επιστήμες.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γραμματάς, Θ. (2003) *Θέατρο και παιδεία*. Αθήνα.
Γραμματάς, Θ. (1999) *Διδακτική του θεάτρου.* Αθήνα: Τυπωθήτω.
Κοντογιάννη, Α. (1993) *Κουκλοθέατρο.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Μαγουλιώτης, Α. (1998) *Κουκλοθέατρο Ι: Κούκλες-Σκηνικά-Παίξιμο.* Αθήνα: Καστανιώτης.

Τίτλος μαθήματος: Οργάνωση Θεατρικής Παράστασης
Κωδικός: 1904 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Θεατρική Αγωγή
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: ΣΤ΄

Περιεχόμενο μαθήματος: Λέγοντας «Οργάνωση» εννοούμε όλες εκείνες τις ενέργειες που βοηθούν στο στήσιμο μιας θεατρικής παράστασης, δηλαδή τον προγραμματισμό των προβών, την ανεύρεση χώρου, το συντονισμό όλων των καλλιτεχνικών συντελεστών, τη Διαφήμιση, τις Δημόσιες Σχέσεις, την ανεύρεση χορηγών κ.α. Η Οργάνωση αναφέρεται επίσης και στο καλλιτεχνικό μέρος, δηλαδή στη Σκηνοθεσία και την Υποκριτική, τα Σκηνικά, τα Κοστούμια κλπ., όμως ουσιαστικά εδώ μιλάμε μόνο για το τεχνοκρατικό μέρος.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες.
Μαθησιακά αποτελέσματα:
Οι φοιτητές στο τέλος του εξαμήνου γνωρίζουν πώς να στήνουν μια θεατρική παράσταση, πώς να συντονίζουν τους συντελεστές της (ηθοποιούς, τεχνικούς, μουσικούς, γονείς κλπ) και πώς να παρουσιάζουν ενώπιον κοινού ένα αξιόλογο θεατρικό αποτέλεσμα.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Γαργαλιάνος, Σ. (2009) *Οργάνωση θεατρικής παράστασης στο σχολείο*. Θεσσαλονίκη: Αντίτυπο.
Γκανά, Γ., Θεοδωρίδης, Ν., Ζησοπούλου, Ε., Καραχάλιου, Κ., Κοκκίδου, Μ. & Χατζηκαμάρη, Π. (1998) *Ελάτε να παίξουμε: Δέκα δημιουργικά βήματα για μια σχολική παράσταση και έξι παραστάσεις με παιδιά σχολικής και προσχολικής ηλικίας*. Αθήνα: Καστανιώτης.
Γραμματάς, Θ. & Τζαμαργιάς, Τ. (2004) *Πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο: Πρωτοβάθμια-Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση*. Αθήνα: Ατραπός.

Τίτλος μαθήματος: Δραματοποίηση
Κωδικός: 1905 Ε
Όνομα διδάσκοντα – ιδιότητα: Σταμάτης Γαργαλιάνος, Επίκουρος Καθηγητής Π.Τ. Νηπιαγωγών, Π.Δ.Μ.
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3 ΔΜ, 4 ECTS
Είδος μαθήματος: Επιλογής
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης. Προαπαιτούμενο: Θεατρική Αγωγή
Έτος σπουδών: 3ο
Εξάμηνο: ΣΤ΄
Περιεχόμενο μαθήματος: Η Δραματοποίηση είναι η τεχνική που βοηθά στο να γίνουν πιο κατανοητές ορισμένες έννοιες αλλά και παραμύθια που με μια απλή ανάγνωση ίσως να είναι δυσνόητα. Πρόκειται για μια απλούστατη θεατρική αναπαράσταση ενός κειμένου -είτε αυτό είναι γραπτό, είτε προφορικό (μια διήγηση)- μιας εικόνας, ενός τραγουδιού. Περιλαμβάνει έννοιες όπως το “Tabula Rasa”, το «Μηδέν και το Ένα», η οριοθέτηση στο χώρο των βασικών συντελεστών-προσώπων αλλά και η βασική ανάλυση του περιεχομένου και των χαρακτήρων.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες.
Περιγραφή του φόρτου εργασίας του φοιτητή:
Διαλέξεις: 36 ώρες
Φροντιστηριακές ασκήσεις: 10 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 10 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις:40 ώρες
Σύνολο ωρών: 120 ώρες
Μαθησιακά αποτελέσματα:

Οι φοιτητές μπορούν στο τέλος του εξαμήνου να δραματοποιούν ένα παραμύθι, μια μικρή ιστορία, ένα τραγούδι, μια διήγηση, μια φωτογραφία. Έτσι γνωρίζουν πώς να καθοδηγούν μικρούς μαθητές σε αντίστοιχες τεχνικές σε σχολικό περιβάλλον.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου.
Συνιστώμενη ύλη για μελέτη:
Άλκηστις (1989) *Το βιβλίο της δραματοποίησης*. Αθήνα: Καστανιώτης.
Γραμματάς, Θ. (2004) *Το θέατρο στο σχολείο: Μέθοδοι διδασκαλίας και εφαρμογής*. Αθήνα: Ατραπός.

2000 Κινητική αγωγή

Τίτλος μαθήματος: Αναπτυξιακά θέματα κινητικών δεξιοτήτων
Κωδικός: 2002Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Κινητική-ρυθμική αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Στοιχεία της αναπτυξιακής Φυσικής αγωγής (κινητικά, γνωστικά, κοινωνικά και συναισθηματικά). Σωματική και κινητική ανάπτυξη στην προσχολική και σχολική ηλικία. Επίπεδα μάθησης των δεξιοτήτων (αρχικό επίπεδο, ενδιάμεσο και προχωρημένο επίπεδο συντονισμού). Αναπτυξιακά προγράμματα με δραστηριότητες που αφορούν τη γνώση του σώματος, του χώρου και του χρόνου. Κινητικές ικανότητες (ταχύτητα, αντοχή, δύναμη, ευλυγισία, ευκινησία).
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 16 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 40 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 20 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα γνωρίσουν επαρκώς στοιχεία της αναπτυξιακής Φυσικής Αγωγής, θα μάθουν να δημιουργούν δικά τους κινητικά μοντέλα και δραστηριότητες. Επίσης, πώς να φθάνουν από την ατομική δραστηριότητα στο ομαδικό παιχνίδι. Τέλος, θα είναι έτοιμες/οι για το σχεδιασμό ημερησίων προγραμμάτων και την αξιολόγηση αυτών
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και πρακτική παρουσίαση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.
Mosston, M. & Ashworth, S. (1994) *Η διδασκαλία της φυσικής αγωγής*. Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
Μουντάκης, Κ. (1993) *Ανατομία ενός ημερήσιου μαθήματος φυσικής αγωγής*, Θεσσαλονίκη: Σάλτο.

Τίτλος μαθήματος: Παιδαγωγικά παιχνίδια στην προσχολική ηλικία
Κωδικός: 2003Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Φυσικής αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό

Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 4ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κινητικά χαρακτηριστικά παιδιών προσχολικής ηλικίας. Το παιχνίδι ως μέσο δημιουργικής και κινητικής ανάπτυξης. Η οργάνωση του χώρου. Δημιουργία ομάδων. Παιχνίδια ανοικτού και κλειστού χώρου. Παιχνίδια με τρέξιμο και κυνηγητό. Παιχνίδια γενικής κινητικής επιδεξιότητας (γνώσης σώματος, αίσθησης χώρου-χρόνου, ισορροπίας, ικανότητας αντίδρασης, προσανατολισμού). Παιχνίδια χειρισμού. Παιχνίδια με μπάλα και άλλα φορητά όργανα. Παραδοσιακά παιχνίδια. Μιμητικά παιχνίδια. Παιχνίδια ρόλων. Ψυχαγωγικά παιχνίδια. Εισαγωγή στους παραδοσιακούς χορούς.
Μεθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, μικροδιδασκαλίες και πράξη στο γυμναστήριο.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Ώρες διδασκαλίας: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη διδασκαλία και τις ασκήσεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τις μικροδιδασκαλίες: 24
Ώρες συνεργασίας: 3, ώρες προετοιμασίας για τις εξετάσεις: 6, εξετάσεις: 3 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα βιώσουν το ρυθμό και την κίνηση μέσα από μια σειρά μαθημάτων, πρακτικών και δημιουργικών. Θα αναπτύξουν το ρυθμό και τη γνώση στη χορογραφία σε τοπικούς, παραδοσιακούς, εθνικούς και διεθνείς χορούς. Θα τους δοθεί η δυνατότητα να εκφράζονται μέσα από την κίνηση και να σχεδιάζουν δημιουργικά προγράμματα σε σχέση με την κίνηση, το χορό και το παιχνίδι.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Συμμετοχή – προφορικές εξετάσεις
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Hammett, C.T. (1993) *Κινητική αγωγή στην προσχολική ηλικία.* Θεσσαλονίκη: Σάλτο.
Ρήγα , Β. (2001) *Η σωματική έκφραση στο νηπιαγωγείο και το δημοτικό σχολείο*. Αθήνα: Τυπωθήτω.
Χρυσικόπουλος Μ. (2005) *Ελληνικά παραδοσιακά παιχνίδια.* Θεσσαλονίκη: Σάλτο.

Τίτλος μαθήματος: Μέτρηση και αξιολόγηση αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων
Κωδικός: 2005Ε
Όνομα διδάσκουσας – ιδιότητα: Κλειώ Σέμογλου, Ε.Ε.ΔΙ.Π. Φυσικής αγωγής
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 7ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Αναζήτηση βιβλιογραφίας. Μηχανές αναζήτησης και βάσεις δεδομένων. Η χρήση του υπολογιστή στην αξιολόγηση της απόδοσης. Ερευνητικές μέθοδοι. Περιγραφικές μέθοδοι και πειράματα. Ποιοτικές και ποσοτικές μετρήσεις. Ατομικές διαφορές. Πλευρίωση. Προτίμηση χεριού-ποδιού-ματιού. Ερωτηματολόγια και μετρήσεις εκτέλεσης. Μέτρηση και αξιολόγηση γραφοκινητικών δεξιοτήτων. Προσοχή. Μνήμη. Ανατροφοδότηση. Χρόνος αντίδρασης. Συγγραφή εργασίας.
Μεθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργαστήρια, ατομικές και ομαδικές εργασίες, φροντιστηριακές ασκήσεις σε ομάδες
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Προετοιμασία για τη διδασκαλία και τις ασκήσεις: 24 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Συλλογή δεδομένων-συγγραφή εργασίας: 36 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα έχουν εξοικειωθεί με τα σύγχρονα μέσα καταγραφής, μέτρησης και αξιολόγησης των αντιληπτικο-κινητικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων και θα γνωρίζουν τον τρόπο που διενεργείται μία πειραματική έρευνα.

Μέθοδοι αξιολόγησης: Συγγραφή και παρουσίαση εργασίας
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Βλάχος, Φ. (1998) *Αριστεροχειρία: Μύθοι και πραγματικότητα*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
Δράκος, Γ. & Μπινιάς Ν. (2005) *Ψυχοκινητική αγωγή*. Αθήνα: Πατάκης.
Τραυλός, Α. (1998) *Ψυχοκινητική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας*. Αθήνα: Σαββάλας.

Τίτλος μαθήματος: Δημιουργικότητα στην κίνηση, στο χορό και στο παιχνίδι
Κωδικός: 2006Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Αγγελική Τσαπακίδου, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στην Κινητική-ρυθμική αγωγή στην προσχολική εκπαίδευση
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Έννοια της δημιουργικότητας. Ταξινόμηση των διδακτικών στόχων. Αντιληπτικές ικανότητες (Κιναισθητική, οπτική, ακουστική, αφής, συντονισμού αντίληψη). Μη λεκτική επικοινωνία (εκφραστική κίνηση, δημιουργική). Μουσικοκινητικά συστήματα (Laban, Dalgroze, Orff). Δημιουργικός χορός, ψυχοκινητικά παιχνίδια, παραδοσιακά παιχνίδια.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, μικρές ατομικές και ομαδικές εργασίες, πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 16 ώρες
Πρακτικές-βιωματικές ασκήσεις: 40 ώρες
Προετοιμασία για τις ατομικές και ομαδικές ασκήσεις: 40 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 10 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα βιώσουν το ρυθμό και την κίνηση μέσα από μια σειρά μαθημάτων -πρακτικών και δημιουργικών. Θα αναπτύξουν το ρυθμό και τη γνώση στη χορογραφία σε τοπικούς, παραδοσιακούς, εθνικούς και διεθνείς χορούς. Θα τους δοθεί η δυνατότητα να εκφράζονται μέσα από την κίνηση και να σχεδιάζουν δημιουργικά προγράμματα σε σχέση με την κίνηση, το χορό και το παιχνίδι.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές και προφορικές εξετάσεις, μικρές ατομικές / ομαδικές εργασίες που θα γίνονται στη διάρκεια του εξαμήνου και πρακτική παρουσίαση σε ατομικό και ομαδικό επίπεδο.
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Μπουρνέλη, Ν. (2006) *Κινητική δημιουργικότητα.* Αθήνα: Έκδοση της συγγραφέα.
Gallahue, D. (2002) *Αναπτυξιακή φυσική αγωγή για τα σημερινά παιδιά*. Θεσσαλονίκη: U.S.P.
Κλιάφα, Μ. (χ.χ.) *Ας παίξουμε πάλι.* Αθήνα: Κέδρος

2200 Διδακτική μεθοδολογία και πρακτική άσκηση

Τίτλος μαθήματος: Εικονογραφημένες μικρές ιστορίες και η διδακτική τους στο νηπιαγωγείο
Κωδικός: 2204Ε
Όνομα διδάσκουσας - ιδιότητα: Ειρήνη Σιβροπούλου, Επίκουρος καθηγήτρια στην Προσχολική αγωγή – Διδακτική μεθοδολογία
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3

Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Γ
Εξάμηνο: 6ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Το μάθημα εξετάζει την εικονογραφημένη μικρή ιστορία που αποτελεί ένα νέο είδος της παιδικής λογοτεχνίας. Ξεκινά από την ιστορία του εικονογραφημένου βιβλίου, οριοθετεί το νέο είδος και διερευνά, προσδιορίζει και αποκωδικοποιεί τόσο τα στοιχεία του κειμένου, όσο και της εικόνας. Από το κείμενο αναλύεται ο χαρακτήρας, η πλοκή, το θέμα, η οπτική γωνία και το ύφος. Από την εικόνα περιγράφεται το σχήμα, ο χώρος, η τεχνική, η προοπτική και η τεχνοτροπία. Στη συνέχεια παρουσιάζεται ο ρόλος της εικονογραφημένης μικρής ιστορίας στη μαθησιακή διαδικασία και προτείνονται συγκεκριμένες στρατηγικές που ενισχύουν την κατανόηση των εικονογραφημένων μικρών ιστοριών.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, εργασία σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 36 ώρες
Δουλειά σε ομάδες: 20 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 24 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 40 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Οι φοιτήτριες και οι φοιτητές θα κατανοήσουν πως οι εικονογραφημένες μικρές ιστορίες είναι δυνατό να ιδωθούν ως γέφυρα μεταξύ των αφηγηματικών και οπτικών τεχνών για να ενεργοποιήσουν, να διαφωτίσουν, και να εμπλουτίσουν την κριτική σκέψη των παιδιών, αλλά και να καλλιεργήσουν τη γλώσσα και την πολιτισμική γνώση. Ακόμη, το μάθημα εισάγει του φοιτητές σε ενδιαφέροντες προβληματισμούς σχετικά με τις στρατηγικές διδασκαλίας των εικονογραφημένων μικρών ιστοριών.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις και ατομικές εργασίες
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Κανατσούλη, Μ. (2000) *Ιδεολογικές διαστάσεις της παιδικής λογοτεχνίας.* Αθήνα: Τυπωθήτω/ Γιώργος Δαρδανός.
Σιβροπούλου, Ρ. (2004) *Ταξίδι στον κόσμο των εικονογραφημένων μικρών ιστοριών: Θεωρητικές και διδακτικές διαστάσεις.* Αθήνα: Μεταίχμιο
Οικονομίδου Σ. (2000). *Χίλιες και μια ανατροπές: Η νεοτερικότητα στη λογοτεχνία για μικρές ηλικίες.* Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

2300 Ξένη γλώσσα

Τίτλος μαθήματος: Εισαγωγή στην αγγλική εκπαιδευτική ορολογία
Κωδικός: 2301Ε
Όνομα διδάσκουσας– ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη καθηγήτρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ' επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εισαγωγικό και βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Α
Εξάμηνο: 2ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Κατανόηση, επεξεργασία και σχολιασμός απλοποιημένων κειμένων παιδαγωγικού και επιστημονικού λόγου και συμμετοχή των φοιτητών σε επικοινωνιακές καταστάσεις που ανακύπτουν στο πλαίσιο των επιστημονικών ενδιαφερόντων. Στο στάδιο αυτό επιδιώκεται η καλλιέργεια των τεσσάρων γλωσσικών ικανοτήτων - ακρόασης, ομιλίας, ανάγνωσης, γραφής- με ιδιαίτερη έμφαση στη δεξιότητα της ανάγνωσης μέσα από τη μελέτη συγκεκριμένων θεμάτων των Επιστημών της αγωγής.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες

Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14 ώρες
Επίβλεψη –αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Το μάθημα στοχεύει στην εξοικείωση των φοιτητριών και των φοιτητών με την αγγλική εκπαιδευτική ορολογία, ώστε να είναι σε θέση να κατανοούν αγγλικά απλοποιημένα κείμενα της ειδικότητάς τους.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Γλώσσα διδασκαλίας: Αγγλικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σημειώσεις μαθήματος με συλλογή αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Επεξεργασία αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής
Κωδικός: 2302Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη Καθήγητρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Παιδαγωγική Σχολή Φλώρινας, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Βασικής κατάρτισης
Έτος σπουδών: Β
Εξάμηνο: 3ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Επιδίωξη του μαθήματος είναι η ανάπτυξη στρατηγικών και τεχνικών ανάγνωσης και επεξεργασίας ειδικών επιστημονικών αυθεντικών κειμένων που σχετίζονται με το χώρο των Επιστημών της αγωγής. Τυπολογία και δομή της αγγλόφωνης επιστημονικής αρθρογραφίας. Ταξινόμηση των διαφόρων ειδών κειμένων. Ανάλυση της δομής και λειτουργίας τους.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη: 14 ώρες
Επίβλεψη – αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: να μελετούν αγγλικά αυθεντικά κείμενα σχετικά με τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, ώστε να μάθουν να ανατρέχουν μόνες/οι τους σε αγγλόφωνες πηγές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις.
Γλώσσα διδασκαλίας: Αγγλικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Σημειώσεις μαθήματος με συλλογή αυθεντικών αγγλικών κειμένων των επιστημών της αγωγής

Τίτλος μαθήματος: Εμβάθυνση και ανάλυση αυθεντικού υλικού των επιστημών της αγωγής
Κωδικός: 2303Ε
Όνομα διδάσκουσας/οντα – ιδιότητα: Ελένη Γρίβα, Επίκουρη καθηγήτρια στη Διδασκαλία της αγγλικής γλώσσας στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Αριθμός ακαδημαϊκών μονάδων: 3
Είδος μαθήματος: Κατ’ επιλογήν υποχρεωτικό
Επίπεδο μαθήματος: Εμβάθυνσης

Έτος σπουδών: Δ
Εξάμηνο: 8ο
Περιεχόμενο μαθήματος: Τεχνικές συγγραφής περίληψης και παρουσίασης των βασικών σημείων επιστημονικών άρθρων. Παρουσίαση ομαδικών εργασιών με την παρακάτω θεματολογία:classroom management, curriculum – syllabus, teacher 's role in the classroom, teacher education, educational research, development of language skills and strategies, teaching and technology, motivation, lesson planning, cooperative learning, multicultural classes, children development, the development of literacy, the project approach etc.
Μέθοδοι διδασκαλίας: Διαλέξεις, δραστηριότητες σε ομάδες και παρουσιάσεις.
Φόρτος εργασίας των φοιτητριών/ών: 120 ώρες
Διαλέξεις: 26 ώρες
Προετοιμασία για τις ομαδικές δραστηριότητες: 30 ώρες
Ατομική έρευνα και μελέτη (ανεύρεση βιβλιογραφίας, έρευνα στο Διαδίκτυο): 14 ώρες
Επίβλεψη –αξιολόγηση: 20 ώρες
Προετοιμασία για τις εξετάσεις: 30 ώρες
Αναμενόμενα μαθησιακά αποτελέσματα: Στόχος του μαθήματος είναι να βοηθηθούν οι φοιτήτριες και οι φοιτητές: να μελετούν αγγλικά αυθεντικά κείμενα σχετικά με τα επιστημονικά τους ενδιαφέροντα, ώστε να μάθουν να ανατρέχουν μόνες/οι τους σε αγγλόφωνες πηγές.
Μέθοδοι αξιολόγησης: Παρουσιάσεις και διεκπεραίωση ατομικών ή ομαδικών εργασιών
Γλώσσα διδασκαλίας: Ελληνικά
Ενδεικτική βιβλιογραφία:
Συλλογή από άρθρα και κεφάλαια συλλογικών τόμων της αγγλόφωνης βιβλιογραφίας

3

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ

ΣΠΟΥΔΩΝ

(Με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1268 / 82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92,
το άρθρο 1 του Ν. 2188/94, το Π.Δ. 544/89 και το Π.Δ. 99/93)

3. ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

(Με βάση το άρθρο 25 του Ν. 1268/82, το άρθρο 9 του Ν. 2083/92, το άρθρο 1 του Ν. 2188/94, το Π.Δ. 544/89 και το Π.Δ. 99/93)

Χρονική διάρθρωση των σπουδών

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε χρόνου και λήγει την 31η Αυγούστου του επομένου. Το διδακτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διαρθρώνεται χρονικά σε δύο εξάμηνα, στο χειμερινό και το εαρινό. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες για διδασκαλία και δύο (2) για εξετάσεις. Το πρώτο εξάμηνο, το χειμερινό, αρχίζει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Σεπτεμβρίου και το δεύτερο, το εαρινό, λήγει το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Ιουνίου. Σε ειδικές περιπτώσεις κατά τις οποίες δεν συμπληρώνεται ο ελάχιστος αριθμός διδακτικών εβδομάδων, είναι δυνατό με απόφαση του Τμήματος να συνεχιστούν τα μαθήματα τον Ιανουάριο ή τον Ιούνιο.
Για τη λήψη πτυχίου απαιτούνται τουλάχιστον οκτώ (8) εξάμηνα. Οι εξεταστικές περίοδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σ' ένα μάθημα είναι μικρότερος από τα 4/5 του προβλεπόμενου στο πρόγραμμα για εργάσιμες ημέρες του αντίστοιχου εξαμήνου, το αντίστοιχο μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

Διακοπές μαθημάτων και αργίες

Τα μαθήματα διακόπτονται:

- από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την επομένη των Θεοφανείων (διακοπές των Χριστουγέννων)
- από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας (διακοπές της Αποκριάς)
- από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά (διακοπές του Πάσχα)
- την ημέρα των γενικών φοιτητικών εκλογών
- την ημέρα των πρυτανικών εκλογών

Επίσης, μαθήματα δεν γίνονται και κατά τις παρακάτω αργίες:

- εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου
- επέτειος της απελευθέρωσης της Φλώρινας, 8 Νοεμβρίου
- επέτειος του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου
- εορτή των Τριών Ιεραρχών, 30 Ιανουαρίου
- εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου
- 1η Μαΐου και
- του Αγίου Πνεύματος
- Οι μήνες Ιούλιος και Αύγουστος ορίζονται ως περίοδος θερινών διακοπών.

Δήλωση μαθημάτων

Στην αρχή του εξαμήνου και μέσα σε διάστημα δυο εβδομάδων ο φοιτητής καταθέτει στη Γραμματεία του Τμήματος δήλωση, η οποία περιέχει τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών που αποφάσισε να παρακολουθήσει κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο. Το έντυπο της δήλωσης διατίθεται από τη Γραμματεία. Το σύνολο των διδακτικών μονάδων που αντιστοιχούν στα δηλωθέντα μαθήματα δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι έξι (26). Κατά τη δήλωση των μαθημάτων, κυρίως των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών, ο φοιτητής πρέπει να λαμβάνει υπόψη του αν η συμμετοχή στο συγκεκριμένο μάθημα προαπαιτεί την παρακολούθηση συγκεκριμένων υποχρεωτικών μαθημάτων. Επιπλέον, θα πρέπει να λάβει υπόψη του το ωρολόγιο πρόγραμμα, προκειμένου να μη συμπίπτουν οι ώρες διδασκαλίας των μαθημάτων που προτίθεται να επιλέξει. Ο φοιτητής έχει δικαίωμα να παραλάβει δωρεάν τα σχετικά διδακτικά συγγράμματα και να εξεταστεί μόνο στα μαθήματα, τα οποία δήλωσε κατά το συγκεκριμένο εξάμηνο.

Οργάνωση διδασκαλίας

Η διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος προπτυχιακών σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία του Τμήματος με ευθύνη του Προέδρου. Η διδασκαλία των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων είναι υποχρεωτική εφόσον εγγραφούν δέκα άτομα στο καθένα. Η Γενική Συνέλευση αποφασίζει

αν θα πρέπει να διδαχθεί μάθημα επιλογής και με λιγότερους από δέκα φοιτητές. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων μέσα στις πέντε εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους διδάσκοντες και τις αίθουσες διδασκαλίας. Στην αρχή του εξαμήνου κάθε διδάσκων ανακοινώνει τους στόχους και συνοπτικά το περιεχόμενο του μαθήματος, τη μορφή διδασκαλίας, τις υποχρεώσεις των φοιτητών, τον τρόπο αξιολόγησής τους, όπως επίσης και έναν ενδεικτικό πίνακα διδακτικών βιβλίων και βοηθημάτων για τη διευκόλυνση της μελέτης των φοιτητών.

Παρακολούθηση μαθημάτων

Η παρακολούθηση μαθημάτων, εργαστηρίων, πρακτικών ασκήσεων κ.λπ. εκ μέρους των φοιτητών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα. Οι φοιτητές δικαιούνται να χρησιμοποιούν για το σκοπό αυτό τη βιβλιοθήκη, τα αναγνωστήρια, τα εργαστήρια και τον υπόλοιπο εξοπλισμό της Σχολής. Η παρακολούθηση των κατ' επιλογήν υποχρεωτικών μαθημάτων, των πρακτικών ασκήσεων και των εργαστηρίων είναι υποχρεωτική. Ο φοιτητής θα πρέπει να συμπληρώσει σ' αυτά αριθμό παρουσιών που να αντιστοιχεί στα 4/5 τουλάχιστο του συνολικού αριθμού των ωρών διδασκαλίας του συγκεκριμένου μαθήματος. Η συνολική απασχόληση των φοιτητών σε παραδόσεις, εργαστήρια, φροντιστήρια και πρακτικές ασκήσεις δεν πρέπει να υπερβαίνει τις τριάντα ώρες εβδομαδιαίως.

Έλεγχος των γνώσεων - εξετάσεις

Η αξιολόγηση της επίδοσης του φοιτητή γίνεται κυρίως με βάση την τελική εξέταση μετά τη λήξη του εξαμήνου. Η εξέταση μπορεί να είναι - κατά την κρίση του διδάσκοντα - γραπτή ή προφορική. Η αξιολόγηση της επίδοσης μπορεί να στηρίζεται και σε γραπτή εργασία ή και σε εργαστηριακές, φροντιστηριακές ή πρακτικές ασκήσεις. Ο διδάσκων δικαιούται να απαλλάξει φοιτητές από την τελική εξέταση, εφόσον έχει προηγηθεί επαρκής διαδοχικός έλεγχος κατά τη διάρκεια του εξαμήνου και με την προϋπόθεση ότι δεν διαταράσσεται η εύρυθμη λειτουργία του προγράμματος σπουδών του Τμήματος. Ο φοιτητής δικαιούται να εξεταστεί κατά την περίοδο του Σεπτεμβρίου στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων, χειμερινού και εαρινού, ενώ κατά τις περιόδους Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και Ιουνίου μόνο στα μαθήματα του αντίστοιχου εξαμήνου. Σε περίπτωση αποτυχίας σε υποχρεωτικό μάθημα και στις δυο εξεταστικές περιόδους ο φοιτητής οφείλει να το δηλώσει και να το παρακολουθήσει ξανά σε επόμενο εξάμηνο, ώστε να αποκτήσει εκ νέου το δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις του συγκεκριμένου μαθήματος. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογήν υποχρεωτικό ή προαιρετικό μάθημα ο φοιτητής μπορεί να το επαναλάβει σε επόμενο εξάμηνο, αν προσφέρεται, ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογήν μάθημα. Το εργαστήριο ή η πρακτική άσκηση εξαμηνιαίου μαθήματος κατοχυρώνονται και δεν επαναλαμβάνονται, εφόσον η παρακολούθηση κρίθηκε επαρκής. Αν ο φοιτητής αποτύχει τουλάχιστον τέσσερις φορές σε εξετάσεις οποιουδήποτε μαθήματος, η Γενική Συνέλευση του Τμήματος μπορεί, ύστερα από αίτηση του φοιτητή, να ορίσει τριμελή επιτροπή επανεξέτασης στην οποία συμμετέχει υποχρεωτικά και ο εξεταστής. Το πρόγραμμα εξετάσεων της περιόδου Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου ανακοινώνεται πριν από τις διακοπές των Χριστουγέννων, της περιόδου του Ιουνίου πριν από τη λήξη της περιόδου των μαθημάτων και της περιόδου του Σεπτεμβρίου κατά τη διάρκεια των εξετάσεων του Ιουνίου.

Βαθμολογία

Η επίδοση στα μαθήματα εκτιμάται και εκφράζεται με βαθμούς. Κάθε μάθημα ή πτυχιακή εργασία βαθμολογείται σε ακέραιες ή και μισές μονάδες. Η βαθμολογική κλίμακα ορίζεται από το μηδέν έως το δέκα: 0 -1 = κακώς, 2 - 4 = μετρίως, 5 - 6 = καλώς, 7 - 8 = λίαν καλώς, 9 - 10 = άριστα. Ελάχιστος ικανοποιητικός βαθμός είναι το πέντε (5). Τα αποτελέσματα των εξετάσεων ανακοινώνονται από το διδάσκοντα και αποστέλλονται στη Γραμματεία του Τμήματος το πολύ μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την εξέταση του μαθήματος. Επανεξέταση ή αναθεώρηση δεν επιτρέπεται. Κατ' εξαίρεση το Τμήμα μπορεί να αποφασίσει επανεξέταση σε μάθημα σε περίπτωση αποτυχίας ποσοστού μεγαλύτερου του 85% των φοιτητών που εξετάστηκαν. Σε όσους μετεγγράφονται ή κατατάσσονται σε επόμενα του πρώτου εξάμηνα, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης του Τμήματος, τους αναγνωρίζονται τα μαθήματα με ίδιο γνωστικό περιεχόμενο, στα οποία έχουν επιτύχει προβιβάσιμο βαθμό μετά από παρακολούθηση. Για όσους έχουν παρακολουθήσει διεθνή προγράμματα εκπαίδευσης, όπως το ERASMUS, αναγνωρίζεται ως χρόνος πραγματικής φοίτησης ο χρόνος του προγράμματος και η αντίστοιχη βαθμολογία, μετατρεπόμενη στην προαναφερόμενη βαθμολογική κλίμακα.

Πτυχίο - βαθμός πτυχίου

Ο φοιτητής ολοκληρώνει τις σπουδές του και παίρνει πτυχίο όταν έχει επιτύχει στα προβλεπόμενα μαθήματα και συγκεντρώνει εκατόν πενήντα διδακτικές μονάδες (170 ΔΜ). Στο πτυχίο αναγράφεται ο βαθμός, ο οποίος μπορεί να είναι δεκαδικός μέχρι εκατοστά. Ο βαθμός μπορεί να κυμαίνεται από πέντε (5) έως δέκα (10). Από 5 έως 6,4 χαρακτηρίζεται «καλώς», από 6,5 έως 8,4 «λίαν καλώς» και από 8,5 έως 10 «άριστα». Το πτυχίο του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης παρέχει τη δυνατότητα στον κάτοχό του να διοριστεί ως εκπαιδευτικός λειτουργός σε σχολεία δημοτικής εκπαίδευσης.

Τρόπος υπολογισμού του βαθμού πτυχίου

Για τον υπολογισμό του βαθμού πτυχίου πολλαπλασιάζεται ο βαθμός κάθε μαθήματος επί ένα συντελεστή, ο οποίος ονομάζεται «συντελεστής βαρύτητας του μαθήματος» και το άθροισμα των επιμέρους γινομένων διαιρείται με το άθροισμα των συντελεστών βαρύτητας όλων των μαθημάτων αυτών. Δηλαδή:

$$\text{Βαθμός πτυχίου} = \frac{\sum_{\iota=1}^{\nu} \sigma_\iota \cdot B_\iota}{\sum_{\iota=1}^{\nu} \sigma_\iota}$$

όπου B_1, ..., B_ν είναι οι βαθμοί των μαθημάτων, σ_1, ..., σ_ν είναι οι συντελεστές βαρύτητας που αντιστοιχούν σ' αυτά τα μαθήματα και ν ο συνολικός αριθμός των μαθημάτων.

Οι συντελεστές βαρύτητας κυμαίνονται από 1,0 έως 2,0 και υπολογίζονται ως εξής:
μαθήματα με 1 ή 2 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,0
μαθήματα με 3 ή 4 διδακτικές μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 1,5
μαθήματα με περισσότερες από 4 μονάδες έχουν συντελεστή βαρύτητας 2,0

Καθομολόγηση πτυχιούχου

Φοιτητής που ολοκλήρωσε με επιτυχία τις σπουδές του και έλαβε πτυχίο δίνει καθομολόγηση ενώπιον του Κοσμήτορα, ως εκπροσώπου του Πρύτανη, και του Προέδρου του Τμήματος. Η καθομολόγηση έχει ως εξής:

«ΑΠΟ ΤΟΥ ΙΕΡΟΥ ΠΕΡΙΒΟΛΟΥ ΤΟΥ ΣΕΠΤΟΥ ΤΟΥΤΟΥ ΤΕΜΕΝΟΥΣ ΤΩΝ ΜΟΥΣΩΝ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΟΣ / ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΗ, ΚΑΤ' ΕΠΙΣΤΗΜΗΝ ΒΙΩΣΟΜΑΙ, ΑΣΚΩΝ / ΑΣΚΟΥΣΑ ΤΑΥΤΗΝ ΔΙΚΗΝ ΘΡΗΣΚΕΙΑΣ, ΕΝ ΠΝΕΥΜΑΤΙ ΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑ. ΟΥΤΩ ΧΡΗΣΙΜΟΝ ΕΜΑΥΤΟΝ / ΕΜΑΥΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΗΣΩ ΠΡΟΣ ΑΠΑΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΟΜΕΝΟΥΣ ΤΗΣ ΕΜΗΣ ΑΡΩΓΗΣ ΚΑΙ ΕΝ ΠΑΣΗ ΑΝΘΡΩΠΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ, ΑΕΙ ΠΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΧΡΗΣΤΟΤΗΤΑ ΗΘΩΝ ΣΥΝΤΕΛΕΣΩ, ΒΑΙΝΩΝ / ΒΑΙΝΟΥΣΑ ΕΝ ΕΥΘΕΙΑ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΟΔΩ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑΝ ΚΑΙ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟΝ ΑΠΟΒΛΕΠΩΝ / ΑΠΟΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΙ ΤΟΝ ΒΙΟΝ ΑΝΥΨΩΝ / ΑΝΥΨΟΥΣΑ ΕΙΣ ΤΥΠΟΝ ΑΡΕΤΗΣ ΥΠΟ ΤΗΝ ΣΚΕΠΗΝ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ.
ΤΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΙΑΝ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝΤΙ / ΕΠΙΤΕΛΟΥΣΗ ΕΙΗ ΕΜΟΙ, ΣΥΝ ΤΗ ΕΥΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΜΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΩΝ ΚΑΙ ΠΕΦΙΛΗΜΕΝΩΝ ΔΙΔΑΣΚΑΛΩΝ, Ο ΘΕΟΣ ΕΝ ΤΩ ΒΙΩ ΒΟΗΘΟΣ.»

Η καθομολόγηση γίνεται σε τελετή τρεις φορές το χρόνο, στο τέλος κάθε εξεταστικής περιόδου. Προκειμένου να χορηγηθούν η μεμβράνη του πτυχίου, αντίγραφο πτυχίου ή πιστοποιητικό τελικής αναλυτικής βαθμολογίας, πρέπει ο φοιτητής να έχει καταθέσει στην Οικονομική Υπηρεσία σχετικό παράβολο. Κάθε πτυχιούχος δικαιούται να λάβει δωρεάν δύο αντίγραφα πτυχίου.

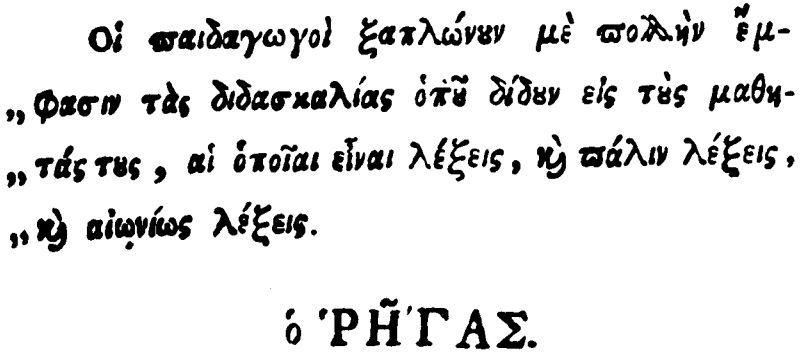

4

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ERASMUS

4. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ERASMUS

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών συνεργάζεται στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS για την ανταλλαγή φοιτητών/ριών και διδακτικού προσωπικού με τα εξής Α.Ε.Ι. του εξωτερικού:

Institute of Education- Πανεπιστήμιο του Λονδίνου (σε μεταπτυχιακό επίπεδο)
University of Verona της Ιταλίας
Πανεπιστήμιο Jyvaskyla της Φινλανδίας,
Πανεπιστήμιο της Κύπρου.

Σύντομα προβλέπεται η διεύρυνση της συνεργασίας και με άλλα Α.Ε.Ι. άλλων χωρών.

Οι φοιτητές/τριες της Σχολής μπορούν να σπουδάσουν σε ένα από τα παραπάνω ιδρύματα για το χρονικό διάστημα που έχει προβλεφθεί από τη συμφωνία μεταξύ των πανεπιστημίων.

Για τη συμμετοχή στο πρόγραμμα είναι απαραίτητη η γνώση της αντίστοιχης ξένης γλώσσας ή της αγγλικής κατά περίπτωση, σε βαθμό που να επιτρέπει την ανταπόκριση των φοιτητών/τριών στις υποχρεώσεις τους στο πανεπιστήμιο υποδοχής. Μετά την επιστροφή τους από το εξωτερικό, οι φοιτητές/τριες κατοχυρώνουν τις σπουδές (μαθήματα και αντίστοιχες διδακτικές μονάδες) που έχουν περατώσει επιτυχώς στο ίδρυμα υποδοχής, επειδή έχει εξασφαλιστεί η δημιουργία του ευρωπαϊκού συστήματος μεταφοράς διδακτικών μονάδων και στα δύο τμήματα (European Credit Transfer System). Για λόγους διευκόλυνσης της μετακίνησης των φοιτητών/τριών διευκρινίζεται ότι τα μαθήματα που κατοχύρωσαν στο εξωτερικό αναγνωρίζονται από το ίδρυμα αποστολής ως κατ' επιλογήν υποχρεωτικά μαθήματα.

Ο χρόνος των αιτήσεων υπολογίζεται μεταξύ Μαρτίου και Απριλίου για τις φοιτήτριες/τους φοιτητές που θα μετακινηθούν σε πανεπιστήμιο του εξωτερικού το χειμερινό εξάμηνο και μέχρι τέλη Νοεμβρίου για μετακινήσεις στο εαρινό εξάμηνο.

Η κατάσταση με τα ονόματα των μετακινούμενων φοιτητών/τριών ανακοινώνεται έγκαιρα από τις υπεύθυνες των εκπαιδευτικών προγραμμάτων του Τμήματος.

Οι υπεύθυνες των ευρωπαϊκών εκπαιδευτικών προγραμμάτων καθώς και υπεύθυνες συντονισμού του συστήματος ECTS για το τμήμα Νηπιαγωγών είναι οι: Αναστασία Αλευριάδου, Επίκουρος καθηγήτρια και η Νεκταρία Παλαιολόγου, Λέκτορας.

5

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

5. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας για το πανεπιστημιακό έτος 2011-2012 θα δεχθεί υποψήφιους για εγγραφή στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών σε τρεις από τις πέντε κατευθύνσεις του:
1. στη Διδακτική Μεθοδολογία και Αναλυτικά Προγράμματα με αναγραφή κατεύθυνσης,
2. στις Ψυχολογικές και Εκπαιδευτικές Προσεγγίσεις της Διαφορετικότητας με αναγραφή κατεύθυνσης
3. στις Πολιτισμικές Σπουδές (Σημειωτικές δομές και πρακτικές) με αναγραφή κατεύθυνσης,
Οι κατευθύνσεις:
Εκπαιδευτική Πολιτική και Εκπαιδευτική Έρευνα με αναγραφή κατεύθυνσης,
και
Γλώσσα και Λογοτεχνία στην Εκπαίδευση με αναγραφή κατεύθυνσης.
δεν θα δεχθούν φέτος υποψήφιους και για το λόγο αυτό ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται κατ' ανώτατο όριο σε τριάντα (30) φοιτητές (δέκα φοιτητές ανά κατεύθυνση).

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών παρέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στις Επιστήμες της Αγωγής.
1. Απαιτούμενα δικαιολογητικά
Οι υποψήφιοι φοιτητές πρέπει να έχουν πτυχίο Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών ή Δημοτικής Εκπαίδευσης ή άλλων ομοειδών Πανεπιστημιακών Τμημάτων και Ανωτάτων Τεχνολογικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων της ημεδαπής ή ομοταγών τμημάτων της αλλοδαπής.
Η αίτηση, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η επιλογή κατεύθυνσης, συνοδεύεται από φάκελο υποψηφιότητας που πρέπει να περιλαμβάνει απαραιτήτως τα ακόλουθα:
1. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
2. Τίτλους σπουδών και αναλυτικές βαθμολογίες
3. Τυχόν δημοσιεύσεις
4. Βεβαιώσεις συμμετοχής σε σεμινάρια, συνέδρια, ερευνητικά προγράμματα κ.λπ.
5. Δύο (2) φωτογραφίες τύπου ταυτότητας.
Για την κρίση και την τελική επιλογή των υποψηφίων θα συνεκτιμηθούν οι ακόλουθες παράμετροι:
1. Η επαρκής γνώση μιας τουλάχιστον ξένης γλώσσας, η οποία πιστοποιείται με τον σχετικό τίτλο ή ελέγχεται με γραπτή εξέταση (Εξεταζόμενες γλώσσες: Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά).
2. Η επαρκής ενημέρωση σε συγκεκριμένα γνωστικά αντικείμενα (ανάλογα με την κατεύθυνση σπουδών), που ελέγχεται με τις γραπτές εξετάσεις.
3. Άλλα προσόντα που περιλαμβάνονται στον φάκελο υποψηφιότητας, γύρω από τα οποία θα περιστραφεί η προφορική συνέντευξη των υποψηφίων.
Κατά την συνέντευξη και την αποτίμηση αυτών των προσόντων θα δοθεί ιδιαίτερο βάρος στην επιστημονική και την κριτική ικανότητα, στην ερευνητική δραστηριότητα, στη συμμετοχή σε ερευνητικά και επιμορφωτικά προγράμματα καθώς και σε τυχόν άλλες σχετικές γνώσεις.
2. Γραπτή εξέταση
2.1. Εξέταση στην ξένη γλώσσα
Οι υποψήφιοι φοιτητές του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών εξετάζονται σε μια ξένη γλώσσα (Αγγλικά, Γαλλικά, Γερμανικά). Απαλλάσσονται από την εξέταση αυτή οι πτυχιούχοι των Τμημάτων Ξένων Γλωσσών και Φιλολογιών των Πανεπιστημίων και οι κάτοχοι διπλωμάτων επάρκειας διδασκαλίας των αντίστοιχων ξένων γλωσσών (Για τα Αγγλικά: CPE (University of Cambridge, University of Michigan και οποιοδήποτε άλλο CPE), Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας του Πανεπιστημίου Central Lancashire Επιπέδου C2, Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2. Για τα Γαλλικά: Sorbonne II, Dalf C2, Δίπλωμα Alliance Francaise, Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2. Για τα Γερμανικά: Grosses Deutsches Sprachdiplom, Κρατικό Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας επιπέδου Γ2).
Οι τίτλοι σπουδών θα πρέπει να είναι επικυρωμένοι και όχι απλή φωτοτυπία του πρωτοτύπου.
2.2. Γραπτές Εξετάσεις

Οι υποψήφιοι εξετάζονται σε ένα μάθημα - γνωστικό αντικείμενο ανάλογα με την κατεύθυνση σπουδών που θα επιλέξουν. Για τις εξετάσεις αυτές προτείνεται πιο κάτω η σχετική ενδεικτική βιβλιογραφία. Επισημαίνεται ότι η βιβλιογραφία αυτή δεν ταυτίζεται οπωσδήποτε με την εξεταστέα ύλη του μαθήματος.

Τα εξεταζόμενα μαθήματα - γνωστικά αντικείμενα κατά κατεύθυνση είναι τα ακόλουθα:

2.2.1 Κατεύθυνση: Διδακτική Μεθοδολογία - Αναλυτικά Προγράμματα

Μάθημα- γνωστικό πεδίο προς εξέταση: Διδακτική Μεθοδολογία - Αναλυτικά Προγράμματα

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

1) Χατζηγεωργίου Γ. 1998. *Γνώθι το curriculum: Γενικά και εδικά θέματα Αναλυτικών Προγραμμάτων και Διδακτικής*. Αθήνα. Ατραπός.

2) Κοσσυβάκη, Φ. (2003). *Εναλλακτική διδακτική: Προτάσεις για μετάβαση από τη διδακτική του αντικειμένου στη διδακτική του υποκειμένου*. Αθήνα. Gutenberg.

2.2.2 Κατεύθυνση: Ψυχολογικές και εκπαιδευτικές προσεγγίσεις της διαφορετικότητας

Μάθημα - γνωστικό πεδίο προς εξέταση: Ειδική Εκπαίδευση - Εγγραμματισμός και μειονότητες Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

Για την ενότητα: «Ειδική Εκπαίδευση»

1. Αλευριάδου, Α. & Γκιαούρη, Σ. (2009). *Γενετικά σύνδρομα νοητικής καθυστέρησης- Αναπτυξιακή και εκπαιδευτική προσέγγιση*. Θεσσαλονίκη: University Studio Press.
2. Ζώνιου-Σιδέρη, Α. (1998). *Οι ανάπηροι και η εκπαίδευσή τους: Μία ψυχοπαιδαγωγική προσέγγιση της ένταξης*. Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.
3. Κωσταρίδου-Ευκλείδη, Α. (2011). *Γνωστική Ψυχολογία*. Αθήνα: Πεδίο.
4. Παντελιάδου, Σ. (2011). *Μαθησιακές δυσκολίες και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Πεδίο.
5. Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Τόμος Α΄: Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης και ειδικής υποστήριξης. Αθήνα: Αυτοέκδοση. και *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Τόμος Β': Νοητική υστέρηση. Ψυχολογική κοινωνιολογική και παιδαγωγική προσέγγιση. Αθήνα: Αυτοέκδοση.
6. Σούλης, Σ.Π. (2008). Ένα σχολείο για όλους. Από την έρευνα στην πράξη. Παιδαγωγική της ένταξης. Τόμος Β΄. Αθήνα: Gutenberg.

Για την ενότητα: «Εγγραμματισμός και μειονότητες»

7. Baker, C. (2001). *Εισαγωγή στην Διγλωσσία και τη Δίγλωσση Εκπαίδευση*. Αθήνα: Gutenberg.
8. Cummins, J. (1999). *Ταυτότητες υπό Διαπραγμάτευση-Εκπαίδευση με σκοπό την Ενδυνάμωση σε μια Κοινωνία της Ετερότητας*. Αθήνα: Gutenberg.
9. Νικολάου, Γ. (2005). *Διαπολιτισμική Διδακτική. Το νέο περιβάλλον – Βασικές Αρχές*, Αθήνα : Ελληνικά Γράμματα.

Οι υποψήφιοι/ες εξετάζονται και στις 2 θεματικές ενότητες.

2.2.3 Κατεύθυνση: Πολιτισμικές σπουδές (Σημειωτικές δομές και πρακτικές)

Προτεινόμενη βιβλιογραφία:

1) Smith, P. (2006). *Πολιτισμική Θεωρία, μια εισαγωγή*. Αθήνα: Κριτική, σσ. 9-77, 161-189, 237-259.

2) Barthes, R.. (1979). *Μυθολογίες, μάθημα*. Αθήνα: Κέδρος, σσ. 199-265.

3) Λαγόπουλος, Α.-Φ. (2005). *Επιστημολογίες του νοήματος, δομισμός και σημειωτική*. Θεσσαλονίκη: Επίκεντρο.

4) Παπανικολάου, Μ. (2006). *Η ελληνική τέχνη του 20ού αιώνα*: Θεσσαλονίκη: Βάνιας, σσ. 233-389 (Τέχνη και δικτατορία, εικαστικός πλουραλισμός και μεταμοντέρνες τάσεις).

5) Κοκκώνης, Μ., Μπαντιμαρούδης Φ. & Πασχαλίδης, Γ. (2010*). Ψηφιακά μέσα, Ο πολιτισμός του ήχου και του θεάματος* (συλλογικό έργο). Αθήνα: Κριτική.

Για τις εξετάσεις στην ξένη γλώσσα θα δοθεί κείμενο ανάλογο της βιβλιογραφίας

Συνεπώς οι υποψήφιοι θα εξετασθούν γραπτώς σε δύο γνωστικά αντικείμενα:

1. Ξένη Γλώσσα (εφόσον δε διαθέτουν τον προαπαιτούμενο τίτλο σπουδών) και
2. Ένα γνωστικό αντικείμενο ανάλογα με την κατεύθυνση επιλογής τους.
3. Συνέντευξη

Στα πλαίσια της συνέντευξης ελέγχεται η γενικότερη συγκρότηση του υποψηφίου, οι επικοινωνιακές του δυνατότητες, άλλα πρόσθετα στοιχεία και προσόντα καθώς και τα κίνητρά του για την επιλογή του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών.

Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις με τα δικαιολογητικά τους στο διάστημα από την 1η μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου 2011. Η διαδικασία επιλογής θα πραγματοποιηθεί κατά το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου του 2011.

Ο Δ/ΝΤΗΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ. Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Τ.Ν.

Πέτρος Καριώτογλου Κωνσταντίνος Ντίνας

Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Δημιουργική Γραφή»*
Διετής φοίτηση (4 εξάμηνα) με δίδακτρα
Σεμιναριακοί κύκλοι μαθημάτων
(θεωρητικά/εργαστηριακά, συμπυκνωμένα και εντατικά)
Διδάσκουν: δόκιμοι συγγραφείς και πανεπιστημιακοί
(*)Παρέχεται Πιστοποίηση Παιδαγωγικής Επάρκειας
Ειδικός σύμβουλος Προγράμματος: Θανάσης Βαλτινός, συγγραφέας και ακαδημαϊκός
Υπεύθυνος προγράμματος: Μίμης Σουλιώτης, ποιητής και πανεπιστημιακός

Το Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή» θα διενεργήσει εισαγωγικές εξετάσεις προκειμένου να επιλέξει μεταπτυχιακούς φοιτητές που θα φοιτήσουν από το προσεχές ακαδ. έτος 2011-12. Οι αιτήσεις των ενδιαφερομένων θα υποβληθούν στις 1 έως και 20 Σεπτεμβρίου 2011. Ο αριθμός των εισακτέων στο Πρόγραμμα ορίζεται σε 25 φοιτητές ανά ακαδ. έτος.
Η ελάχιστη χρονική διάρκεια φοίτησης ορίζεται σε τέσσερα (4) διδακτικά εξάμηνα και ο φοιτητής οφείλει να παρακολουθήσει και να περατώσει με επιτυχία οκτώ (8) συνολικά μαθήματα, καθώς και να εκπονήσει Διπλωματική Εργασία.
Τα μαθήματα και τα σεμινάρια θα γίνονται συμπυκνωμένα και εντατικά (στην Φλώρινα και ορισμένα στην Αθήνα)· οι παρακολουθήσεις λαμβάνουν χώρα σε μη εργάσιμες ημέρες και είναι υποχρεωτικές. Περιλαμβάνονται μαθήματα θεωρητικά και εργαστηριακά· διδάσκουν δόκιμοι συγγραφείς και πανεπιστημιακοί δάσκαλοι.
Τα δίδακτρα ανέρχονται συνολικά στο ποσό των 3200 €. Κατά το πρώτο δεκαήμερο του κάθε εξαμήνου, οι μεταπτυχιακοί φοιτητές καταβάλλουν τα αντίστοιχα δίδακτρα (800 €). Σε περίπτωση διακοπής της φοίτησης, τα καταβληθέντα δίδακτρα δεν επιστρέφονται. Κατά την κρίση της Συντονιστικής Επιτροπής και τις οικονομικές δυνατότητες του Π.Μ.Σ. θα προσφέρεται μία τουλάχιστον υποτροφία ανά έτος σπουδών.
Για το δικαίωμα συμμετοχής των υποψηφίων στις διαδικασίες επιλογής προαπαιτείται η καταβολή χρηματικού ποσού 50 € στον λογαριασμό 5250-038184-576 (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) της Επιτροπής Ερευνών του Παν/μίου Δυτικής Μακεδονίας. (Σε περίπτωση μη προσέλευσης του υποψηφίου ή μη επιλογής του τα εξέταστρα δεν επιστρέφονται.)
Απαιτούμενα δικαιολογητικά
Οι υποψήφιοι θα πρέπει να κατέχουν πτυχίο ΑΕΙ ή ΑΤΕΙ της ημεδαπής ή ομοταγών τμημάτων της αλλοδαπής. Ο φάκελος υποψηφιότητας πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:
1. Αίτηση (απλή) του ενδιαφερομένου (βλ. επισυναπτόμενο δείγμα εδώ, στο τέλος)
2. Αναλυτικό (εργο-)βιογραφικό σημείωμα με συνημμένα τα επικυρωμένα φωτο-αντίγραφα των τίτλων σπουδών
3. Μια επιστημονική γραπτή εργασία (προπτυχιακή ή άλλη) ή μέρος εργασίας, 1-20 το πολύ ευανάγνωστων σελίδων
4. Ένα κείμενο λογοτεχνικού ή ελεύθερου ύφους (εφ' όσον υπάρχει: λ.χ. διήγημα, στίχοι, προσωπικές ημερολογιακές σημειώσεις κ.τ.ό.), 1-10 το πολύ ευανάγνωστων σελίδων
5. Φωτοτυπία του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας ή του διαβατηρίου
6. Μία πρόσφατη φωτογραφία μεγέθους ταυτότητας
7. Παραστατικό της Τράπεζας Πειραιώς για την καταβολή των εξετάστρων (50 €).
8. Στον ίδιο φάκελο μπορεί να περιληφθεί και ό,τι άλλο κρίνει ο υποψήφιος ως συναφές και διαφωτιστικό της προσωπικότητός του (πιστοποίηση για ξένες γλώσσες, ή μουσικές, εικαστικές, θεατρολογικές, ή οποιεσδήποτε άλλες γνώσεις και εμπειρίες).
Ο φάκελος υποψηφιότητας αποστέλλεται ταχυδρομικά στη διεύθυνση:
Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας
Παιδαγωγική Σχολή — Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή»
(υπόψη κας Έφης Παπαγεωργίου)
531 00 Φλώρινα
Η βαθμολογία θα προκύψει από:
1. Τον φάκελο υποψηφιότητας
2. Την γραπτή άσκηση καθώς και την προφορική συνέντευξη που θα ζητηθούν από τους υποψηφίους.

ΣΗΜ.: Στα πλαίσια της συνέντευξης σταθμίζεται η γενικότερη συγκρότηση του υποψηφίου, οι εκφραστικές του δυνατότητες, άλλα πρόσθετα στοιχεία και προσόντα καθώς και τα κίνητρά του για την επιλογή του συγκεκριμένου Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Η βιβλιογραφία είναι ενδεικτική και συνιστά το υποστηρικτικό πλαίσιο που προϊδεάζει για τις απαιτήσεις του γραπτού τεστ και της προφορικής συνέντευξης:

- Stephen King, Περί συγγραφής […], εκδ. Bell, Αθήνα 2006
- Μανίνα Ζουμπουλάκη, Πώς να γράψεις, IntroBooks, Αθήνα 2007
- Μίμης Σουλιώτης, «Μου αφήνεις 50 δραχμές για τσιγάρα;», εκδ. Πανεπιστημίου Μακεδονίας, Θεσσαλονίκη 2009
- Ένα ελληνόγλωσσο λογοτεχνικό βιβλίο (ποιητική συλλογή ή μυθιστόρημα ή τόμος διηγημάτων, ενός Έλληνα είτε ξένου, γνωστού και δόκιμου συγγραφέα) της προσωπικής προτίμησης του υποψηφίου.

Η διαδικασία επιλογής των υποψηφίων θα διεξαχθεί επί ένα διήμερο (Σαββατοκύριακο), τον Οκτώβριο του 2011. Για τις ακριβείς ημερομηνίες των εξετάσεων θα εκδοθεί ανακοίνωση τον Σεπτέμβριο του 2011 και θα αναρτηθεί στις σχετικές ιστοσελίδες (www.nured.uowm.gr και http://dim-grafi.uowm.gr).

Για τα νεότερα οι ενδιαφερόμενοι θα μπορούν να ενημερώνονται από την ιστοσελίδα http://dim-grafi.uowm.gr ή www.nured.uowm.gr ή να απευθύνονται από την 29η Αυγούστου 2011 στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. «Δημιουργική Γραφή», καθημερινά και ώρες 11 π.μ.-2 μ.μ.

Υπεύθυνη: κα Έφη Παπαγεωργίου

Τηλ.: 23850 55014 ;ή (προτιμότερο) e-mail: epapageorgiou@uowm.gr

.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΤΜΗΜΑ ΝΗΠΙΑΓΩΓΩΝ
ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΔΙΑΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑΚΟ – ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ-ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ

Το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας σε συνεργασία με το Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, για το πανεπιστημιακό έτος 2011-2012, θα δεχθεί υποψήφιους για εγγραφή στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών στην «Γνωστική και Κινητική Ανάπτυξη», σε δύο κατευθύνσεις:

1. Στη Γνωστική Ανάπτυξη.
2. Στην Κινητική Ανάπτυξη.

Ο αριθμός των εισακτέων στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών ορίζεται κατ’ ανώτατο όριο σε είκοσι (20) φοιτητές για κάθε έτος (δέκα φοιτητές ανά κατεύθυνση).

Το Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών παρέχει Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης στη «Γνωστική και Κινητική Ανάπτυξη».

Απαιτούμενα δικαιολογητικά

Στο Διαπανεπιστημιακό – Διατμηματικό Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών γίνονται δεκτοί πτυχιούχοι που προέρχονται από τα ακόλουθα Τμήματα Πανεπιστημίων της ημεδαπής: α) Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας-Παιδαγωγικής-Ψυχολογίας, Φιλοσοφίας και Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής, β) Παιδαγωγικών Τμημάτων, γ) Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού καθώς και ομοταγών πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, και πτυχιούχοι Τμημάτων ΤΕΙ συναφούς γνωστικού αντικειμένου (Εργοθεραπείας, Φυσικοθεραπείας, Λογοθεραπείας, Βρεφονηπιοκομίας κ.ά.).

Η αίτηση, στην οποία θα πρέπει να αναφέρεται η επιλογή κατεύθυνσης, συνοδεύεται από φάκελο υποψηφιότητας που πρέπει να περιλαμβάνει απαραιτήτως τα ακόλουθα:

1. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα
2. Τίτλους σπουδών και αναλυτικές βαθμολογίες
3. Αποδεδειγμένη γνώση μιας ξένης γλώσσας (αγγλικά, γαλλικά ή γερμανικά) από αναγνωρισμένου φορέα

4. Δύο (2) φωτογραφίες τύπου ταυτότητας

Για την κρίση και την τελική επιλογή των υποψηφίων θα συνεκτιμηθούν οι ακόλουθοι παράγοντες:

1. Βαθμός πτυχίου (40 μόρια)
2. Αποδεδειγμένη συμμετοχή σε ερευνητικά προγράμματα αναγνωρισμένου φορέα σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Π.Μ.Σ. (5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
3. Αποδεδειγμένη συμμετοχή σε επιμορφωτικά προγράμματα αναγνωρισμένου φορέα σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Π.Μ.Σ. (7.5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
4. Αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία σε αντικείμενα σχετιζόμενα με τον τίτλο του Π.Μ.Σ. (5 μόρια) (ελάχιστος χρόνος 1 εξάμηνο, μέγιστος χρόνος 4 εξάμηνα)
5. Δεύτερο πτυχίο από ΑΕΙ ή ΤΕΙ (10 μόρια)
6. Μεταπτυχιακός τίτλος σπουδών ή Διδακτορικό δίπλωμα (10 μόρια)
7. Δημοσιευμένες επιστημονικές εργασίες σε έγκυρα επιστημονικά περιοδικά (10 μόρια) (μέγιστος αριθμός εργασιών 3)
8. Προφορικές ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (7.5 μόρια) (μέγιστος αριθμός ανακοινώσεων 3)
9. Αναρτημένες ανακοινώσεις σε επιστημονικά συνέδρια (5 μόρια) (μέγιστος αριθμός ανακοινώσεων 3)

Οι υποψήφιοι μπορούν να υποβάλλουν τις αιτήσεις με τα δικαιολογητικά τους στο διάστημα από την 1η μέχρι και την 30ή Σεπτεμβρίου στη Γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών (2ο χλμ. Εθν. Οδού Φλώρινας-Νίκης, 53 100 Φλώρινα). Η διαδικασία επιλογής θα πραγματοποιηθεί κατά το πρώτο δεκαήμερο του Οκτωβρίου του 2011.

Για περισσότερες πληροφορίες οι ενδιαφερόμενοι/-ες μπορούν να απευθυνθούν στη Γραμματεία του Παιδαγωγικού Τμήματος Νηπιαγωγών της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, στο τηλ. 2385055100 (κα Ελ. Φωτιάδου), καθώς και στη Γραμματεία του Τομέα Φυσικής Δραστηριότητας και Αναψυχής του Τμήματος Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στην πανεπιστημιούπολη της Θέρμης, στο τηλ. 2310991834 (κο Μ. Σαρακίντση).

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΤΟΥ Π.Μ.Σ.
Γεώργιος Γρούϊος
Καθηγητής

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Π.Τ.Ν.
Κωνσταντίνος Ντίνας
Καθηγητής

6

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

6.1. Το ελληνικό Πανεπιστήμιο

Το πρώτο ελληνικό Πανεπιστήμιο ιδρύθηκε το 1837 στην Αθήνα από τον Όθωνα. Σχεδόν ενενήντα χρόνια αργότερα, το 1925, ιδρύθηκε στη Θεσσαλονίκη το δεύτερο Πανεπιστήμιο της χώρας, το οποίο άρχισε να λειτουργεί από το ακαδημαϊκό έτος 1926-27. Ακολούθησε, το 1964, η ίδρυση ενός παραρτήματος της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης στα Ιωάννινα, το οποίο αποτέλεσε τον πυρήνα για τη βαθμιαία δημιουργία του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κατά τα αμέσως επόμενα χρόνια. Την ίδια χρονιά ιδρύθηκε και το Πανεπιστήμιο Πατρών.
Σήμερα λειτουργούν στην Ελλάδα τα εξής Πανεπιστήμια.

- Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (1973),
- Πανεπιστήμιο Κρήτης (1973),
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας (1984),
- Πανεπιστήμιο Αιγαίου (1984),
- Ιόνιο Πανεπιστήμιο (1984),
- Γεωργικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1989),
- Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (1989),
- Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών (1989),
- Πανεπιστήμιο Πειραιά (1989),
- Πανεπιστήμιο Μακεδονίας Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών (1990).

Εκτός από τα ανωτέρω Πανεπιστήμια σήμερα στη χώρα μας λειτουργούν τα εξής Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα:

- Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο της Αθήνας,
- Πολυτεχνείο Κρήτης,
- Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών της Αθήνας, και
- Χαροκόπειο Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα Οικιακής Οικονομίας στην Αθήνα.

Η λειτουργία του σημερινού ελληνικού Πανεπιστημίου βασίζεται στο Ν. 1268/82 «για τη δομή και λειτουργία των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων», όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τους Ν. 1404/83, Ν. 1566/85, Ν. 2083/92 και Ν. 2188/94 και από τα Προεδρικά Διατάγματα 207/83, Π.Δ. 160/84, Π.Δ. 435/85 και Π.Δ. 445/85.

1.1. Γενικές αρχές λειτουργίας του Πανεπιστημίου

Σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο η οργάνωση και η λειτουργία του Πανεπιστημίου διέπεται από τις παρακάτω γενικές αρχές:

1.1.1. Αποστολή του Πανεπιστημίου

(άρθρο 1 του Ν. 1268/82)
Το Πανεπιστήμιο έχει ως αποστολή:

- Να παράγει και να μεταδίδει τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργεί τις τέχνες.
- Να συντείνει στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση
- και να παρέχει τα απαραίτητα εφόδια τα οποία εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Να συμβάλλει στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.
- Να συμβάλλει στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση του λαού.

1.1.2. Ακαδημαϊκές ελευθερίες και πανεπιστημιακό άσυλο

(άρθρο 2 του Ν. 1268/82)

Στο Πανεπιστήμιο κατοχυρώνεται η ακαδημαϊκή ελευθερία στη διδασκαλία και την έρευνα καθώς και η ελεύθερη διακίνηση των ιδεών. Αποκλείεται η επιβολή ορισμένων μόνον επιστημονικών απόψεων και ιδεών και η διεξαγωγή απόρρητης έρευνας. Όλες/όλοι οι εργαζόμενοι στο Πανεπιστήμιο, όπως και οι φοιτήτριες/φοιτητές, είναι ελεύθεροι να εκφράζονται συλλογικά μέσα από τα συνδικαλιστικά τους όργανα, τα οποία διευκολύνονται στη λειτουργία τους από τις πανεπιστημιακές αρχές. Οι εκπρόσωποι των φοιτητριών/φοιτητών στα όργανα που προβλέπει ο νόμος εκλέγονται αναλογικά από ένα φοιτητικό σύλλογο, ο οποίος λειτουργεί σε κάθε Τμήμα ως Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

Για την κατοχύρωση της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της ελεύθερης επιστημονικής αναζήτησης και της ελεύθερης διακίνησης των ιδεών αναγνωρίζεται το πανεπιστημιακό άσυλο. Το πανεπιστημιακό άσυλο καλύπτει όλους τους χώρους του Πανεπιστημίου και συνίσταται στην απαγόρευση της επέμβασης δημόσιας δύναμης στους χώρους αυτούς χωρίς την πρόσκληση ή άδεια του αρμόδιου οργάνου του Πανεπιστημίου. Το όργανο αυτό είναι τριμελές και αποτελείται από τον Πρύτανη ή τον νόμιμο αναπληρωτή του και ανά ένα εκπρόσωπο του Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) και των φοιτητών. Αποφασίζει μόνο με ομοφωνία όλων των μελών του. Σε περίπτωση διαφωνίας συγκαλείται εκτάκτως η Σύγκλητος την ίδια μέρα, προκειμένου να αποφασίσει σχετικά. Η τελική απόφαση παίρνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των παρόντων. Επέμβαση δημόσιας δύναμης χωρίς την άδεια του αρμόδιου οργάνου του Πανεπιστημίου επιτρέπεται μόνον, εφόσον διαπράττονται αυτόφωρα κακουργήματα ή αυτόφωρα εγκλήματα κατά της ζωής.

1.1.3. Αυτοδιοίκηση του Πανεπιστημίου και χρηματοδότησή του

(άρθρο 3 του Ν. 1268/82)

Το Πανεπιστήμιο είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου πλήρως αυτοδιοικούμενο. Η εποπτεία του Κράτους ασκείται από τον/την Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων. Για την εκπλήρωση της αποστολής του επιχορηγείται από το Κράτος. Την ευθύνη της διαχείρισης των πόρων, που προέρχονται τόσο από την κρατική επιχορήγηση όσο και από την περιουσία του, την έχει το ίδιο το Πανεπιστήμιο.

1.2. Διάρθρωση του Πανεπιστημίου

(άρθρο 6 του Ν. 1268/82)

Το Πανεπιστήμιο αποτελείται από Σχολές. Οι σχολές καλύπτουν ένα σύνολο συγγενών επιστημών έτσι, ώστε να εξασφαλίζεται η αναγκαία για την επιστημονική εξέλιξη αλληλεπίδρασή τους και ο αναγκαίος για την έρευνα και τη διδασκαλία συντονισμός.

Οι Σχολές διαιρούνται σε Τμήματα. Το Τμήμα αποτελεί τη βασική λειτουργική ακαδημαϊκή μονάδα. Καλύπτει το γνωστικό αντικείμενο μιας επιστήμης. Το πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος οδηγεί σε ένα ενιαίο πτυχίο.

Τα Τμήματα διαιρούνται σε Τομείς. Ο Τομέας συντονίζει τη διδασκαλία μέρους του γνωστικού αντικειμένου του Τμήματος, το οποίο αντιστοιχεί σε συγκεκριμένο πεδίο της επιστήμης. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, κατά τις οποίες ο αριθμός των μελών Δ.Ε.Π. και το γνωστικό πεδίο του Τμήματος δεν επιτρέπει τη διαίρεσή του σε Τομείς, δεν είναι απαραίτητη η διαίρεσή του.

1.3. Πανεπιστημιακά Όργανα

1.3.1. Όργανα του Πανεπιστημίου

(άρθρα 2 και 3 του Ν. 2083/92 και άρθρο 1 του Ν. 2188/94)

Όργανα του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος,, το Πρυτανικό Συμβούλιο και ο Πρύτανης.

Η Σύγκλητος αποτελείται από τον Πρύτανη, τους αντιπρυτάνεις, τους Κοσμήτορες των σχολών, τους Προέδρους των Τμημάτων, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών από κάθε Τμήμα, δύο εκπροσώπους των μεταπτυχιακών φοιτητών και ειδικών μεταπτυχιακών υποτρόφων (Ε.Μ.Υ.), έναν εκπρόσωπο των βοηθών - επιμελητών - επιστημονικών συνεργατών, έναν εκπρόσωπο του ειδικού εκπαιδευτικού προσωπικού (Ε.Ε.Π.), έναν εκπρόσωπο του Ειδικού Διοικητικού Τεχνικού Προσωπικού (Ε.Δ.Τ.Π.) και έναν εκπρόσωπο του διοικητικού προσωπικού. Στη Σύγκλητο συμμετέχουν επίσης και εκπρόσωποι των αναπληρωτών καθηγητών, επίκουρων καθηγητών και λεκτόρων σε αριθμό ίσο προς το ένα τρίτο (1/3) των Τμημάτων του Πανεπιστημίου. Όταν τα Τμήματα υπερβαίνουν τα δεκαπέντε, η ανωτέρω εκπροσώπηση μπορεί με απόφαση της Συγκλήτου να αυξηθεί κατά δύο μέλη Δ.Ε.Π., τα οποία προέρχονται από τα πολυαριθμότερα σε αριθμό μελών Δ.Ε.Π. Τμήματα του Πανεπιστημίου. Οι αναπληρωτές καθηγητές, οι επίκουροι καθηγητές και οι λέκτορες ορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των Τμημάτων, της οποίας πρέπει να είναι μέλη, εκ περιτροπής κατ’ έτος, με σειρά την οποία καθορίζει ο Πρύτανης ανά Τμήμα και βαθμίδα, ώστε κατά

τη διάρκεια της θητείας να υπάρχει εκπροσώπηση κάθε Τμήματος τουλάχιστον μια φορά. Στις συνεδριάσεις της Συγκλήτου παρίσταται χωρίς δικαίωμα ψήφου ο προϊστάμενος Γραμματείας του Πανεπιστημίου.
Στις αρμοδιότητες της Συγκλήτου ανήκουν:

- Η γενική εποπτεία της λειτουργίας του Πανεπιστημίου και της τήρησης των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού του.
- Ο καθορισμός της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Πανεπιστημίου, ο προγραμματισμός και η στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξής του και ο τακτικός απολογισμός των σχετικών δραστηριοτήτων.

Το Πρυτανικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρύτανη, τους αντιπρυτάνεις, έναν εκπρόσωπο των φοιτητών, που υποδεικνύεται από το σύνολο και μεταξύ των φοιτητών που μετέχουν στη Σύγκλητο, και τον προϊστάμενο Γραμματείας του Πανεπιστημίου, ως εισηγητή και με δικαίωμα ψήφου επί διοικητικών, οικονομικών και τεχνικών θεμάτων καθώς και επί ζητημάτων διοικητικού προσωπικού. Στην τελευταία αυτή περίπτωση μετέχει χωρίς δικαίωμα ψήφου και εκπρόσωπος του διοικητικού προσωπικού.

Ο Πρύτανης και οι δύο αντιπρυτάνεις εκλέγονται για τριετή θητεία από ειδικό σώμα εκλεκτόρων, που απαρτίζεται:

- από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου,
- από εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 80% των μελών Δ.Ε.Π., και
- από εκπροσώπους των κατηγοριών Ε.Μ.Υ. και μεταπτυχιακών φοιτητών, επιμελητών, βοηθών, επιστημονικών συνεργατών, Ε.Ε.Π., Ε.Δ.Τ.Π. και μόνιμου και επί συμβάσει ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου διοικητικού προσωπικού, ίσους συνολικά προς το 25% των μελών Δ.Ε.Π. του Πανεπιστημίου.

Η εκλογή των πρυτανικών αρχών γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο για κάθε συνδυασμό, το οποίο περιλαμβάνει τον υποψήφιο Πρύτανη και τους υποψήφιους αντιπρυτάνεις. Την ευθύνη διεξαγωγής της ψηφοφορίας έχει το Πρυτανικό Συμβούλιο, το οποίο για το σκοπό αυτό διορίζει πενταμελή εφορευτική επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π. του οικείου Πανεπιστημίου. Η ψηφοφορία είναι μυστική.

1.3.2. Όργανα της Σχολής

(άρθρο 10 του Ν. 1268/82)
Όργανα της Σχολής είναι η Γενική Συνέλευση, η Κοσμητεία και ο Κοσμήτορας.

Η Γενκή Συνέλευση της Σχολής απαρτίζεται από τα μέλη των Γενικών Συνελεύσεων των Τμημάτων και έχει όλες τις αρμοδιότητες εκτός από εκείνες που ανατίθενται σε άλλα όργανα.
Η Κοσμητεία απαρτίζεται από τον Κοσμήτορα, τους Προέδρους των Τμημάτων και από έναν εκπρόσωπο των φοιτητών του κάθε Τμήματος. Η Κοσμητεία εισηγείται στη Γενική Συνέλευση την κατανομή των κονδυλίων στα Τμήματα και στα Εργαστήρια, επεξεργάζεται προτάσεις των Τμημάτων για τη δημιουργία νέων θέσεων διδακτικού και ερευνητικού προσωπικού και αποφασίζει για την οργάνωση των υπηρεσιών της Κοσμητείας.
Ο Κοσμήτορας αναδεικνύεται για τριετή θητεία κατά τρόπο ανάλογο με τον Πρόεδρο του Τμήματος (βλέπε παρακάτω).
Το αντίστοιχο σώμα των εκλεκτόρων απαρτίζεται από το σύνολο των εκλεκτορικών σωμάτων που ορίζονται για την εκλογή των Προέδρων των Τμημάτων, τα οποία ανήκουν στη Σχολή. Ο Κοσμήτορας συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση της Σχολής και την Κοσμητεία, καταρτίζει την ημερήσια διάταξη και προεδρεύει των εργασιών τους, συντονίζει τα κοινά μαθήματα των Τμημάτων, μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης της Σχολής και της Κοσμητείας και συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη και διεκπεραίωση συγκεκριμένων θεμάτων.

1.3.3. Όργανα του Τμήματος και αρμοδιότητές τους

(άρθρο 4 του Ν. 2083/92 και άρθρο 1 του Ν. 2188/94)
Όργανα του Τμήματος είναι η Γενική Συνέλευση, το Διοικητικό Συμβούλιο και ο Πρόεδρος.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος απαρτίζεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 50% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π., εκπροσώπους των μεταπτυχιακών σπουδαστών ίσους προς το 15% και εκπροσώπους των μελών Ε.Ε.Π. Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει τακτικά μια φορά το μήνα και εκτάκτως εφόσον υπάρξουν θέματα.

Η Γενική Συνέλευση του Τμήματος έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

- τη γενική εποπτεία της λειτουργίας του Τμήματος και της τήρησης των νόμων και του εσωτερικού κανονισμού,
- τον καθορισμό της γενικής εκπαιδευτικής και ερευνητικής πολιτικής του Τμήματος, τον προγραμματισμό και τη στρατηγική της πορείας και της ανάπτυξής του και τον τακτικό απολογισμό των σχετικών δραστηριοτήτων του στο πλαίσιο των γενικότερων αποφάσεων της Συγκλήτου,
- τη διατύπωση γνώμης για συγκρότηση Σχολής, για μετονομασία, συγχώνευση, κατάτμηση ή κατάργηση του Τμήματος και για σύσταση, κατάργηση, κατάτμηση, μετονομασία ή συγχώνευση Τομέων, Εργαστηρίων ή Κλινικών,
- την κατανομή, ύστερα από γνώμη των Γενικών Συνελεύσεων των Τομέων, των Εργαστηρίων και των Κλινικών, του εξοπλισμού και του προσωπικού στους Τομείς,
- την κατανομή πιστώσεων στις εκπαιδευτικές, ερευνητικές και λοιπές δραστηριότητες του Τμήματος,
- τον προγραμματισμό και την προκήρυξη θέσεων μελών Δ.Ε.Π. καθώς και τη συγκρότηση των οικείων εκλεκτορικών σωμάτων,
- την πρόσκληση επισκεπτών καθηγητών και την προκήρυξη θέσεων εντεταλμένων επίκουρων καθηγητών και ειδικών επιστημόνων,
- την κατάρτιση και αναθεώρηση του προγράμματος σπουδών και τη διατύπωση γνώμης για κατευθύνσεις ή ειδικεύσεις του πτυχίου του Τμήματος,
- τη συγκρότηση επιτροπής μεταπτυχιακών σπουδών,
- την άσκηση αρμοδιοτήτων Διοικητικού Συμβουλίου του Τμήματος όπου τούτο δεν λειτουργεί,
- τη σύνταξη εσωτερικού κανονισμού του Τμήματος, ο οποίος όμως δεν μπορεί να βρίσκεται σε αντίθεση με τον κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου,
- τη συγκέντρωση και διαβίβαση στη Σύγκλητο των ετήσιων δραστηριοτήτων του Τμήματος,
- την απονομή τίτλου επίτιμου διδάκτορα,
- το διορισμό Διευθυντή Τομέα, όταν δεν υπάρχουν υποψηφιότητες, και
- τη μεταβίβαση αρμοδιοτήτων της στο Διοικητικό Συμβούλιο ή σε άλλα όργανα του Τμήματος και στην επιτροπή σπουδών.

Το Διοικητικό Συμβούλιο λειτουργεί στα Τμήματα στα οποία υπάρχουν Τομείς.
Ο Πρόεδρος του Τμήματος και ο αναπληρωτής του, ο οποίος τον αντικαθιστά όταν αυτός απουσιάζει ή κωλύεται ή εκλείπει, εκλέγονται για διετή θητεία από ειδικό εκλεκτορικό σώμα, το οποίο απαρτίζεται από το σύνολο των μελών Δ.Ε.Π. του Τμήματος, εκπροσώπους των φοιτητών ίσους προς το 80% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π., και εκπροσώπους ίσους προς το 50% του αριθμού των μελών Δ.Ε.Π. από κάθε μία από τις ακόλουθες κατηγορίες: α) μεταπτυχιακοί φοιτητές και Ε.Μ.Υ., β) επιμελητές – βοηθοί - επιστημονικοί συνεργάτες, γ) Ε.Ε.Π. εφόσον κατέχουν οργανικές θέσεις στο Τμήμα και δ) Ε.Δ.Τ.Π., με τον περιορισμό ότι σε καμία περίπτωση ο αριθμός των εκπροσώπων κάθε κατηγορίας δεν μπορεί να υπερβεί το ήμισυ του συνολικού αριθμού των μελών της. Ο Πρόεδρος κάθε Τμήματος

- συγκαλεί τη Γενική Συνέλευση, καταρτίζει την ημερήσια διάταξή της και προεδρεύει των εργασιών της,
- εισηγείται στη Γενική Συνέλευση για θέματα της αρμοδιότητάς της,
- τηρεί μητρώα επιστημονικής δραστηριότητας κάθε μέλους του Διδακτικού και Ερευνητικού Προσωπικού,
- μεριμνά για την εφαρμογή των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης,
- συγκροτεί επιτροπές για τη μελέτη ή διεκπεραίωση θεμάτων, και
- προΐσταται των υπηρεσιών του Τμήματος.

1.4. Εκπροσώπηση των φοιτητριών / φοιτητών στα πανεπιστημιακά όργανα

Οι προπτυχιακοί και μεταπτυχιακοί φοιτητές συμμετέχουν με εκπροσώπους τους στα πανεπιστημιακά όργανα καθώς και στα εκλεκτορικά σώματα για την ανάδειξη πρυτανικών αρχών, Κοσμητόρων, Προέδρων των Τμημάτων και Διευθυντών των Τομέων.
Η ανάδειξη των εκπροσώπων των φοιτητών στα πανεπιστημιακά όργανα γίνεται για ετήσια θητεία από το φοιτητικό σύλλογο του κάθε Τμήματος, ο οποίος λειτουργεί είτε ως νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, είτε (μέχρι την έγκριση του καταστατικού του) ως ένωση προσώπων. Μέλη του φοιτητικού συλλόγου μπορούν να είναι όλοι οι φοιτητές του Τμήματος, εκτός από εκείνους που έχουν νομίμως διαγραφεί.
Όλες οι εκλογικές διαδικασίες για εκπροσώπηση των φοιτητών σε όργανα διοίκησης του Πανεπιστημίου, της Σχολής ή του Τμήματος διενεργούνται με το σύστημα της απλής αναλογικής. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών στα διάφορα πανεπιστημιακά όργανα ορίζονται από το Δ.Σ. του συλλόγου, ακόμη και αν αυτό δεν έχει συγκροτηθεί σε σώμα.

1.5. Το προσωπικό του Πανεπιστημίου

Το προσωπικό που απασχολείται στο Πανεπιστήμιο διακρίνεται στις εξής κατηγορίες:

1. Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (Δ.Ε.Π.): περιλαμβάνει τους καθηγητές, αναπληρωτές καθηγητές, επίκουρους καθηγητές και λέκτορες.
2. Επισκέπτες Καθηγητές: είναι μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Πανεπιστημίων του εσωτερικού ή του εξωτερικού, που προσκαλούνται να διδάξουν σε διαφορετικό Πανεπιστήμιο για χρονικό διάστημα μέχρις ενός έτους.
3. Ειδικοί Επιστήμονες: στην κατηγορία αυτή εντάσσονται οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος, οι οποίοι απασχολούνται στο Πανεπιστήμιο με ειδική σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου για διδασκαλία συγκεκριμένων μαθημάτων (με βάση το Π.Δ. 407/80).
4. Επιστημονικό Διδακτικό Προσωπικό (Ε.Δ.Π.): στην κατηγορία αυτή υπάγονται οι μη διδάκτορες, επιμελητές, βοηθοί και οι επιστημονικοί συνεργάτες, οι οποίοι απασχολούνταν στο Πανεπιστήμιο πριν από την εφαρμογή του Νόμου - Πλαίσιο (Ν. 1268/82) και παραμένουν σε αυτό.
5. Ειδικοί Μεταπτυχιακοί Υπότροφοι (Ε.Μ.Υ.): είναι μεταπτυχιακοί φοιτητές στους οποίους χορηγούνται ύστερα από απόφαση του Δ.Σ. του Τμήματος ετήσιες υποτροφίες από ειδικό κονδύλιο του προϋπολογισμού του Τμήματος.
6. Ειδικό Εκπαιδευτικό Προσωπικό (Ε.Ε.Π.): αποτελείται από δασκάλους ξένων γλωσσών, σχεδίου, φυσικής αγωγής, μουσικής κ.λπ.
7. Ειδικό Διοικητικό και Τεχνικό προσωπικό (Ε.Δ.Τ.Π.): το προσωπικό αυτό ασκεί ειδικά βοηθητικά και εκπαιδευτικά εργαστηριακά, διοικητικά, γραμματειακά και τεχνικά καθήκοντα.
8. Διοικητικό Προσωπικό: στελεχώνει τις διοικητικές υπηρεσίες και τις Γραμματείες των Σχολών και των Τμημάτων του Πανεπιστημίου.

6.2. Η Φλώρινα ως πολιτισμικός χώρος

Η ΑΡΧΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Η αρχαία ονομασία της περιοχής της Φλώρινας είναι Λυγκηστίς ή Λύγκος. Η Λυγκηστίς ήταν αυτόνομο κράτος με δυναστικό οίκο συγγενή προς τους Βακχιάδες Κορινθίους ώσπου την υπέταξε ο Φίλιππος ΄Β και την προσάρτησε στο βασίλειο της Μακεδονίας (Θουκυδίδης Β, 99). Ιδρυτής της λυγκηστικής δυναστείας ήταν ο Βρομερός, πατέρας του Αραβαίου και γιος του μυθικού Αερόπου. Κόρη του ήταν η Ευρυδίκη, η μητέρα του Φιλίππου του Β και γιαγιά του Μ. Αλεξάνδρου. Το 336 π.Χ οι λυγκηστές πρίγκιπες Αρραβαίος και Ηρομένης συμμετέχουν στη δολοφονία του Φιλίππου Β. Οι πιο ονομαστοί λυγκηστές αξιωματούχοι είναι ο στρατηγός Αμύντας, ο οποίος διακρίνεται στη μάχη του Γρανικού, ο Λεοννάτος, ο Πελαγών, ο Κρατερός. Η πόλη Ηράκλεια χτίζεται το 352 π.Χ από τον Φίλιππο τον Β.

Η ΡΩΜΑΪΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ

Το 148 π.Χ η Μακεδονία γίνεται provincia romana και η περιοχή της Φλώρινας υπάγεται στην 4^{η} τοπαρχία της άνω Μακεδονίας. Η Ηράκλεια πυρπολείται το 48 π.Χ στη διάρκεια του ρωμαϊκού εμφυλίου πολέμου.

Η ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Την περίοδο του Ιουστινιανού Α η Λυγκηστίς υπάγεται στην 7^{η} επαρχία του Ιλλυρικού και αναφέρεται ως Ηράκλεια Λάκκου, ενώ στην Ε οικουμενική Σύνοδο του έτους 553 μ.Χ υπογράφει και ο επίσκοπος Ηρακλείας Πελαγονίας.

Τον 8^{ο} αιώνα , σύμφωνα με την παράδοση, ο έκπτωτος Πατριάρχης Κων/λης Γερμανός ζει και πεθαίνει στην ομώνυμη κοινότητα των Πρεσπών . το 799 μάλιστα χτίζεται στο Πλατύ Πρεσπών ο βυζαντινός ναός του Αγίου Νικολάου.

Τον 10^{ο}-11^{ο} αιώνα σημειώνονται σφοδρές συγκρούσεις των Βυζαντινών με το Βούλγαρο τσάρο Σαμουήλ, ο οποίος μεταφέρει το λείψανο του επισκόπου Λάρισας Αχιλλείου στην ομώνυμη νησίδα της Μικρής Πρέσπας. Το 1017 μ.Χ διεξάγεται στη σημερινή κοινότητα Σκοπού η μάχη ανάμεσα στον Σαμουήλ και στον Βασίλειο Βουλγαροκτόνο. Το 1096 οι Νορμανδοί του Βοημούδου κυριεύουν τη Φλώρινα.

Τον 13^{ο} αιώνα η περιοχή της σημερινής Φλώρινας υπάγεται στο Δεσποτάτο της Ηπείρου και το 1259 μ.Χ διεξάγεται η μάχη των Βυζαντινών με τους Φράγκους στην περιοχή Βορίλα Λόγγου, δηλαδή στην πεδιάδα ανάμεσα στη Φλώρινα και στο Μοναστήρι. Η περιοχή κατακτήθηκε διαδοχικά από τον Σέρβο Δουσάν και τον 14^{ο} αιώνα από το σουλτάνος Μουράτ τον Α.

Η ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΦΛΩΡΙΝΑ

Έχουν διατυπωθεί πολλές μυθολογικές ερμηνείες και εικασίες για την προέλευση του ονόματος της Φλώρινας. Μια μυθολογική εξήγηση ανάγει την ονομασία της πόλης στον μυθικό Διόσκουρο Κάστορα και τον σύμμαχό του Φλώρη. Ο βυζαντινός ιστοριογράφος Καντακουζηνός αναφέρεται στο βυζαντινό κάστρο Φλερηνόν ή Χλερηνόν, ο Γραμματέας της Ενετικής Δημοκρατίας G. Cavazza το 1591 , προερχόμενος από την Αχρίδα περνάει από το Fluribelli, ενώ η τουρκική παρετυμολογία του ονόματος της πόλης η οποία διασώζεται από τους αλβανούς επιδρομείς του 17ου και του 18ου αιώνα παραπέμπει στην εκδοχή Φιλούρινα, προερχόμενη από το φιλούρι που σημαίνει φλουρί. Το 1750 εμφανίζεται σε εκκλησιαστικά έγγραφα η ονομασία Χλερηνός ή Φιλορίνα.

ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑ

Τις πρώτες μαρτυρίες για την τουρκοκρατούμενη κοινότητα της Φλώρινας στη διάρκεια του δεύτερου μισού του 17ου αιώνα τις αντλούμε από τους περιηγητές Evliya Celebi και Hadchi Chalfa. Σύμφωνα με αυτούς η πόλη χωριζόταν σε 6 συνοικίες με 1500 συνολικά σπίτια , 14 τζαμιά, 7 κατώτερα σχολεία και δύο χάνια. Από την κωμόπολη φαίνεται ότι έλειπε το μπεζεστένι υπήρχαν όμως 100 καταστήματα και άφθονοι κήποι τους οποίους άρδευε ο παραπόταμος του Εριγώνα.

Σημαντική παράμετρος για την εξέλιξη της Φλώρινας σε ημιαστικό κέντρο υπήρξε η μεταφορά της Μητροπολιτικής έδρας του Μητροπολίτη Μογλενών από το Εμπόριο της Εορδαίας στην Φλώρινα την περίοδο 1865-1877, όταν Μητροπολίτης Μογλενών ήταν ο Μελέτιος, σύμφωνα με δημοσίευμα του Τέγου Σαπουντζή, του πρώτου Δημάρχου της πόλης.

Έτσι στα τέλη του 19ου αιώνα η Φλώρινα, πρωτεύουσα του ομώνυμου καζά και έδρα του Μητροπολίτη Μογλενών δημιουργεί μηχανισμούς κοινοτικής αυτοδιοίκησης, οι οποίοι προσδιορίζονται και αναθεωρούνται στα πλαίσια των κοινοτικών συνελεύσεων και αναδεικνύει 4 Δημογέροντες οι οποίοι διαχειρίζονται τα κοινοτικά κτήματα, 4 Εφόρους, οι οποίοι εποπτεύουν τη λειτουργία των σχολείων και 2 Επιτρόπους της Εκκλησίας του Αγίου Γεωργίου, η οποία χτίζεται το 1835.

Τα σχολεία της κοινότητας είναι το *7τάξιο Αρρεναγωγείο*, το οποίο μετεξελίσσεται σε *Αστική σχολή* μετά το 1890 και το οποίο κατά τον Σαπουντζή στεγαζόταν ως το 1905 σε παλιό κοινοτικό κτίριο στη θέση του μετέπειτα ξενοδοχείου Μητρόπολις, και μετά το 1906 στο οίκημα του Ιζέτ πασά το οποίο αγοράζεται με χορήγηση στην κοινότητα του ποσού των 1500 λιρών από τον πρόξενο Ν. Ξυδάκη (ΑΥΕ, ΑΑΚ/Α Ν. Ξυδάκης 8.8.1906), το *Παρθεναγωγείο,* το οποίο λειτουργεί από τη δεκαετία του 1870 σε κτίριο το οποίο νοίκιαζε η κοινότητα ως την αγορά του κτήματος του Ιζέτ πασά, το *Νηπιαγωγείο τσιφλικίου* το οποίο στεγαζόταν σε ιδιόκτητο οίκημα της κοινότητας , το οποίο υπήρξε δωρεά του *Π. Δεράλα*, το *Κεντρικό Νηπιαγωγείο* και το *Νηπιαγωγείο της συνοικίας τσουκαλάδων*. Το 1905 ιδρύεται το *Οικοτροφείο Αρρένων* της κοινότητας, ενώ το 1910 λειτουργεί και οικοτροφείο Θηλέων. Οι αριθμοί των μαθητών που φοιτούν στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της πόλης και αναφέρονται από τον Ιγγλέση είναι για το έτος 1910 233 άρρενες , 110 μαθήτριες και 230 νήπια.

Η Φλώρινα των αρχών του 20ου αιώνα , όπως αναφέρει ο Ν. Ιγγλέσης κείται πλησίον της σιδηροδρομικής γραμμής που συνδέει τη Θεσσαλονίκη με το Μοναστήρι και απέχει 7 ώρες και 10 λεπτά από την πρώτη πόλη και 1 ώρα και 15 λεπτά από τη δεύτερη. Διοικητικά υπάγεται στο βιλαέτι Μοναστηρίου και περιλαμβάνει 70 χωριά από τα οποία τα 30 είναι μουσουλμανικά και τα 40 χριστιανικά. Ο Μητροπολίτης Μογλενών ο οποίος εδρεύει στη Φλώρινα έχει υπό την πνευματική του δικαιοδοσία 49 χωριά, από τα οποία τα 12 μόνο ανήκουν στον καζά Φλώρινας ενώ τα λοιπά στους καζάδες Καϊλαρίων , Βοδενών, Γευγελή και Σουμπόσκου. Ο πληθυσμός της πόλης ανέρχεται σε 10.000 από τους οποίους οι Τούρκοι είναι 6.450, οι Έλληνες 3000 και οι Βούλγαροι 550. Άλλη πηγή της ίδιας περιόδου, και συγκεκριμένα το Αρχείο της Ιεράς Μητροπόλεως Μογλενών ανεβάζει τον αριθμό των υπαγομένων στην ελληνική κοινότητα στα πλαίσια της απογραφής του 1905 σε 267 οικογένειες. Η πόλη είναι έδρα καϊμακάμη και διαθέτει δύο υποκαταστήματα τραπεζών, τη Γεωργική Τράπεζα του Οθωμανικού Κράτους και την Τράπεζα Ανατολής.

Η πόλη απελευθερώνεται στις 8.11.1912. Πρωταγωνιστές της απελευθέρωσης είναι ο Μητροπολίτης Πολύκαρπος και ο επίλαρχος Ιωάννης Άρτης, ενώ συναινούν για την αναίμακτη παράδοση οι εκπρόσωποι των λοιπών κοινοτήτων.

ΟΙ ΝΕΟΤΕΡΟΙ ΧΡΟΝΟΙ

Από το 1912 ως το 1916, οπότε η πόλη καταλαμβάνεται από τους Γερμανοβούλγαρους διαμορφώνονται οι προϋποθέσεις για την αποδέσμευσή της από τα οθωμανικά πρότυπα, αποδέσμευση η οποία προσλαμβάνει διαστάσεις καταστροφής του οθωμανικού της παρελθόντος, ενώ παράλληλα συγκροτούνται θεσμικά όργανα και παραγωγικές δομές. Την περίοδο αυτή η πόλη διατηρεί τη φυσιογνωμία ενός μερικά αστικοποιημένου πολυεθνικού συνόλου, με παράλληλη λειτουργία της μουσουλμανικής και της εβραϊκής κοινότητας. Η λειτουργία των προαναφερθέντων κοινοτήτων εστιάζεται στη συγκράτηση των μεταβολών της φυσιογνωμίας της πόλης και στην προάσπιση των συμφερόντων τους, τα οποία πλήττονται από τις κυοφορούμενες αλλαγές προς την κατεύθυνση της εξέλιξης των καπιταλιστικών οικονομικών δραστηριοτήτων και του εκχρηματισμού της οικονομίας.

Η κήρυξη του Α′ παγκοσμίου πολέμου και η δημιουργία μετώπου στην πεδιάδα Φλώρινας Μοναστηρίου έχει απρόβλεπτες συνέπειες. Στην πόλη συρρέουν πρόσφυγες από το Μοναστήρι και την ευρύτερη Πελαγονία, η εκπαιδευτική προαγωγή της περιοχής αναστέλλεται, παρά το γεγονός ότι το Γυμνάσιο της πόλης λειτουργεί ήδη από το 1914, και παράλληλα δημιουργείται επισιτιστικό πρόβλημα και πρόβλημα στέγασης.

Ακολουθεί η γαλλοκρατία η οποία θα μας κληροδοτήσει τις γαλλικές καρτ ποστάλ των τοπίων και των ανθρώπων της περιόδου 1917-1919, το σχέδιον πόλεως, τις επισκευασμένες οδούς, τις κρήνες, το γαλλικό Νεκροταφείο και τα πρώτα συστήματα υδροδότησης και ηλεκτροφωτισμού. Στη διάρκεια αυτής της περιόδου διαμορφώνονται οι ισορροπίες ανάμεσα στους νεοφερμένους Μοναστηριώτες οι οποίοι ασχολούνται με τα αστικά επαγγέλματα και τα τζάκια των παλιών κατοίκων οι οποίοι είναι κυρίως ιδιοκτήτες

γης αλλά και έμποροι. Την ίδια περίοδο οι κάτοικοι των χωριών έρχονται κάθε Σάββατο και εμπορεύονται τα προϊόντα τους στο χώρο της πλατείας Ερμού, όπου λειτουργεί η εβδομαδιαία αγορά της πόλης, ενώ συνεχίζονται οι τριβές με τη μουσουλμανική κοινότητα για τη δημιουργία της νέας αγοράς.

Η Μικρασιατική καταστροφή θα δημιουργήσει νέο ρεύμα 12.463 προσφύγων προς την πόλη και την περιφέρειά της, ενώ θα ολοκληρωθεί ως το 1924 η αποχώρηση των μελών της μουσουλμανικής κοινότητας. Η Φλώρινα αποβάλλει πλέον το πολυπολιτισμικό της πρόσωπο και έρχεται αντιμέτωπη με οξύτατα προβλήματα προσφυγικής αποκατάστασης.

Παρά τις αντιξοότητες όμως, η εγκατάσταση των προσφύγων θα ολοκληρωθεί ως τα τέλη της 3ης δεκαετίας του αιώνα διαφοροποιώντας αισθητά την εικόνα της πόλης.

Η περίοδος της κατοχής και του εμφυλίου θα επισωρεύσει νέα δεινά στην περιοχή. Την ταραγμένη αυτή περίοδο ξεχωρίζουν γεγονότα όπως η ίδρυση της Παιδαγωγικής Ακαδημίας της Φλώρινας στις 5 Νοεμβρίου του 1941, η μεταφορά το 1943 400 οικογενειών συμπατριωτών μας Εβραίων στην Πολωνία, οι εκτελέσεις και τα αντίποινα των Γερμανών για τη δράση των ένοπλων ανταρτικών σωμάτων στην περιοχή. Σταθμός στην ιστορία του εμφυλίου είναι η μάχη της Φλώρινας η οποία διεξάγεται με θέατρο συγκρούσεων την πόλη και τους κατοίκους της στις 12.2.1949.

Ο νομός αποκτά τα σημερινά εδαφικά του όρια το 1951, ενώ το 1989 ιδρύεται το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και το 1993 το Παιδαγωγικό Τμήμα Νηπιαγωγών.

Στην πόλη λειτουργούν οι πολιτιστικοί σύλλογοι Αριστοτέλης (1941), Εύξεινος Λέσχη (1951),Στέγη Φιλοτέχνων (1975) , η Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών (1987), η Δημόσια Βιβλιοθήκη Φλώρινας Βασιλικής Πιτόσκα-Βρανά (1988), το Ανοιχτό Πανεπιστήμιο του Δήμου Φλώρινας (1991).

Στον καλλιτεχνικό στίβο διαπρέπει ο Δ. Καλαμάρας, Καθηγητής της Σχολής Καλών Τεχνών Αθηνών από το 1969 ο οποίος φιλοτεχνεί τον καπετάν Κώτα (1961), τον θνήσκοντα πολεμιστή το 1971 και το άγαλμα του Μεγάλου Αλεξάνδρου το 1995. Παράλληλα αναπτύσσεται στην πόλη μια πλούσια εικαστική δραστηριότητα και ξεχωρίζουν πολύ Φλωρινιώτες εργάτες της σμίλης και του χρωστήρα, με αποτέλεσμα να μιλάμε σήμερα για μια διαμορφωμένη εικαστική παράδοση στην περιοχή.

Το 1992 καθιερώνονται οι ετήσιες πολιτιστικές εκδηλώσεις με την επωνυμία Πρέσπεια, στα πλαίσια των οποίων γίνονται εκδόσεις βιβλίων, χορευτικές εκδηλώσεις, θεατρικές παραστάσεις και εκθέσεις έργων τέχνης.

Στη Φλώρινα εκδίδονται πολλές εβδομαδιαίες και δύο ημερήσιες Εφημερίδες, ενώ η έρευνα για την περιοχή ενθαρρύνεται μέσα από τις στήλες των περιοδικών Αριστοτέλης, Εταιρία και Μακεδνόν της Παιδαγωγικής Σχολής Φλώρινας.

Το 1997 η Σύγκλητος του ΑΠΘ αποφασίζει και υλοποιεί τη λειτουργία του Τμήματος Βαλκανικών Σπουδών με έδρα τη Φλώρινα.

6.3. Η παράδοση στον τομέα της εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών στη Φλώρινα

6.3.1. Το Διδασκαλείο Φλώρινας (1926-1935)

Το Διδασκαλείο Φλώρινας ιδρύεται με το Νομοθετικό Διάταγμα της 29ης Σεπτεμβρίου 1926.Σύμφωνα με το ιδρυτικό Διάταγμα, το σχολικό έτος 1926-1927 θα λειτουργήσουν οι τάξεις Α΄, Β΄, και Γ΄, ενώ κάθε χρόνο θα προστίθεται και μία τάξη. Οι εισιτήριες εξετάσεις στην Α΄ τάξη των πολυταξίων Διδασκαλείων παρατείνονται μέσα στο Νοέμβριο του 1926. Σύμφωνα με το Διάταγμα της 20.9.1924 *«περί εισιτηρίων εξετάσεων των 5ταξίων και 6ταξίων Διδασκαλείων»,* οι εισιτήριες εξετάσεις είναι γραπτές και προφορικές και περιλαμβάνουν οι μεν γραπτές τη σύνταξη εκθέσεως και τη λύση δύο προβλημάτων, οι δε προφορικές την ανάγνωση και ανάλυση νεοελληνικού κειμένου. Ο βαθμός συνάγεται από τρία δεδομένα: το βαθμό της έκθεσης της αριθμητικής και της προφορικής εξέτασης. Επιτυχών θεωρείται όποιος παίρνει τουλάχιστον 6 σε κάθε μάθημα. Το 1929 το προβλεπόμενο να λειτουργήσει ως 6τάξιο Διδασκαλείο Φλώρινας μεταβάλλεται σε 5τάξιο, με βάση το Νόμο 4368/9.8.1929, *«περί τροποποιήσεως του Νόμου 3182, ως ούτος ετροποποιήθη δια μεταγενεστέρων νόμων περί Διδασκαλείων της Δημοτικής εκπαιδεύσεως»*.

Η έρευνα μάλιστα στη στήλη του Μαθητολογίου, η οποία φέρει την επωνυμία «επάγγελμα γονέων», μας οδηγεί σε ένα επιπλέον δεδομένο: είναι σίγουρο ότι το Διδασκαλείο προσελκύει μαθητές αποκλειστικά από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα. Συγκεκριμένα, οι μαθητές του 1928-1929 προέρχονται από τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα, αφού οι 10 μαθητές είναι ορφανοί και από τους δύο γονείς, οι 7 είναι τέκνα ανεξαρτήτων γεωργών, ήτοι μικροκαλλιεργητών, οι 4 είναι ορφανοί από πατέρα και οι υπόλοιποι 15 προέρχονται από οικογένειες υπαλλήλων, μικρεμπόρων, δασκάλων, ιερέων, παντοπωλών και ένας προέρχεται από οικογένεια κτιστάδων. Η ένταξη των μαθητών του έτους 1929-1930 στις αδύναμες πληθυσμιακά ομάδες είναι επίσης εμφανής στα επαγγέλματα των γονέων των μαθητών. Το 32% των μαθητών καταγράφονται ως ορφανοί πατρός, το 37% ως ορφανοί γονέων γενικά, το 18% είναι πατρός γεωργού, το 5% είναι τέκνα παντοπωλών, το 4% είναι τέκνα ιερέων και το 4% τέκνα κτιστών.

Παράλληλα με την προέλευση των μαθητών από τις αδύναμες πληθυσμιακά ομάδες πρέπει να επισημανθεί ότι υφίσταται και η προέλευση υψηλών ποσοστών μαθητών προερχόμενων από τη Φλώρινα και την περιοχή της, όλη την περίοδο λειτουργίας του Διδασκαλείου, δηλαδή όλο το διάστημα των ετών 1926-1935. Συγκεκριμένα, η αντιπροσώπευση του νομού της Φλώρινας στο Διδασκαλείο του έτους 1928 ανέρχεται σε ποσοστό 52%, η Έδεσσα μετέχει σε ποσοστό 14%, η Βέροια και το Μοναστήρι σε ποσοστό 3% και η διασπορά πέρα από τα όρια του νομού εμφανίζεται ικανοποιητική, αφού τα λοιπά μέρη στέλνουν υποτρόφους και όλα μαζί αντιπροσωπεύονται στο Διδασκαλείο

Φλώρινας με ποσοστό 28%. Σχετικά μάλιστα με την προέλευση των μαθητών του Διδασκαλείου του έτους 1929-1930 πρέπει να τονιστεί ότι το 56% προέρχεται από το νομό της Φλώρινας και το 44% από την υπόλοιπη Ελλάδα. Είναι επομένως σίγουρο ότι το Διδασκαλείο απευθύνεται πρώτιστα στη Φλώρινα και στην περιοχή της και κατά δεύτερο λόγο στον ευρύτερο χώρο της Μακεδονίας.

Η βεβαιωμένη λοιπόν προέλευση των μαθητών του Διδασκαλείου από το κατώτερο κοινωνικό στρώμα μπορεί να φωτίσει τη γενικότερη φιλοσοφία που οδήγησε στην ίδρυσή του. Σκοπός του Διδασκαλείου, με το νομοθετικά συσταθέν Οικοτροφείο και τους εσωτερικούς τροφίμους, ήταν η δημιουργία των προϋποθέσεων για την παραγωγή γηγενών εκπαιδευτικών, οι οποίοι είχαν γνώση του χώρου και των συνθηκών και λειτουργούσαν ως πρότυπα και για τους λοιπούς γηγενείς.

Εκείνο επομένως το οποίο πρέπει να εξαρθεί είναι η επιτυχία του Διδασκαλείου να προσελκύσει πληθυσμιακές ομάδες, οι οποίες προέρχονταν από γηγενή χωριά της Φλώρινας και να ανατρέψει τις προηγούμενες ισορροπίες που ήθελαν, μέχρι τότε, τον πληθυσμό των χωριών αυτών να έχει μικρή πρόσβαση στα μορφωτικά αγαθά.

Η στατιστική ανάλυση καθιστά φανερή την ποσοστιαία υπεροχή των γηγενών χωριών ως προς τη συμμετοχή των μαθητών τους στο Διδασκαλείο, κάτι το οποίο ενθαρρύνει και η σχετική νομοθεσία για όσους προέρχονται από κοινότητες του νομού, οι οποίοι προτιμώνται έναντι των άλλων. Δεύτερη ως προς τη συμμετοχή της στο Διδασκαλείο είναι η πόλη, παρά τον πληθυσμό της, επειδή τα αστικά στρώματα προτιμούν το Γυμνάσιο. Ακολουθούν τα αμιγώς προσφυγικά χωριά , έπειτα τα μικτά και τέλος τα βλαχοχώρια.

Η ίδια φιλοσοφία υπηρετείται και με την ίδρυση του Διδασκαλείου Νηπιαγωγών Φλώρινας το έτος 1925, με σκοπό τη διάχυση της εκπαίδευσης στο γυναικείο φύλο και την επάρκεια εκπαιδευτικού προσωπικού, ικανού να μορφώσει στη χρήση της ελληνικής γλώσσας τα παιδιά της προσχολικής ηλικίας.

6.3.2.Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας (1941-1987)

Οι Παιδαγωγικές Ακαδημίες ιδρύονται με το νόμο 5802/29.9.1933 σύμφωνα με νομοσχέδια που υπέβαλε στη βουλή ο Υπουργός Παιδείας Θ. Τουρκοβασίλης, στέλεχος του κυβερνώντος λαϊκού κόμματος και αποτελούν πνευματικά παιδιά του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας Γ.Παλαιολόγου. Σκοπός της ίδρυσής τους, όπως αναφέρεται στην Εισηγητική Έκθεση των νομοσχεδίων είναι η αναβάθμιση του επιπέδου των δασκάλων, αφού καθιερώνεται η προπαιδεία της γυμνασιακής εκπαίδευσης.

Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας ιδρύεται με το ΝΔ της 14.9.1941, με πρώτο Διευθυντή τον Κ. Σπετσιέρη και διδάσκοντες, το πρώτο έτος, τους: Τιμολέοντα Λιάκο (γυμνασιάρχη αρρένων), Πρασίνου Λεωνίδα (φιλόλογο), Ασπρουλάκη Ιωάννη (μαθηματικό), Χαραλαμπάκη Ηλία (γυμναστή), Τριανταφύλλου Παντελή (μουσικό), Λέντζου Περσεφόνη (Καθηγήτρια Τεχνικών). Τον πρώτο χρόνο εισάγονται 57 αγόρια και κορίτσια, τα οποία εξετάζονται για αρτιμέλεια από τον Επιθεωρητή Σωματικής Αγωγής και στη συνέχεια μετέχουν σε γραπτές εξετάσεις στα Νέα, Αρχαία, Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσικά, και έπειτα σε Πρακτικές Ασκήσεις στην Ιχνογραφία, τη Γυμναστική και τη Μουσική. Η Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας εγκαθίσταται στο 4^{ο} Δημοτικό Σχολείο Φλώρινας, ενώ υπήχθησαν σε αυτήν ως πρότυπα το 6^{ο} 5τάξιο Δημοτικό σχολείο Φλώρινας και το 7^{ο} μονοτάξιο.

Με το Κανονιστικό Διάταγμα της 10.2.1944 αποφασίζεται η μεταφορά της έδρας της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας στην Έδεσσα. Το Διάταγμα ανακαλείται με άλλο της 2.8.1944, ενώ τον Ιανουάριο του 1948 ιδρύεται ειδικό τμήμα Νηπιαγωγών.

Στην Παιδαγωγική Ακαδημία Φλώρινας φοίτησαν συνολικά 4.894 σπουδαστές, από τους οποίους οι 1291 (το 26,4%) κατάγονταν από το νομό της Φλώρινας. Η Ακαδημία στεγάστηκε στο κτίριο του Δ Δημοτικού Σχολείου, ως το έτος 1983-1984, οπότε και μεταστεγάστηκε σε νέες κτιριακές εγκαταστάσεις. Ο κύκλος ζωής της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας ολοκληρώθηκε το 1987, περίοδο κατά την οποία το αίτημα για ανωτατοποίηση της εκπαίδευσης των δασκάλων και η αναθεώρηση του σχετικού προβληματισμού, οδήγησαν στη δημιουργία του θεσμικού πλαισίου ίδρυσης των Παιδαγωγικών Τμημάτων.

Αν επιχειρήσομε μια συνολική θεώρηση της προσφοράς της Παιδαγωγικής Ακαδημίας Φλώρινας, θα πρέπει να τονίσομε ότι, παρά τις δυσχερείς συνθήκες στέγασής και λειτουργίας της, συνεισέφερε στην παραγωγή ικανού αριθμού ντόπιου διδακτικού προσωπικού που συνέβαλε στην πολιτιστική αναβάθμιση και την πνευματική πρόοδο της περιοχής. Παράλληλα η Παιδαγωγική Ακαδημία, ως πνευματικό ίδρυμα υπήρξε φορέας γόνιμου επιστημονικού, παιδαγωγικού και πολιτισμικού προβληματισμού και σφράγισε με την παράδοση που δημιούργησε την πνευματική ζωή της πόλης.

6.4. Χρήσιμοι Τηλεφωνικοί Αριθμοί και Διευθύνσεις

Τμήμα Νηπιαγωγών, Παιδαγωγική Σχολή 3ο χλμ. Εθνικής Οδού Φλώρινας - Νίκης 53100, Φλώρινα Τ.θ. 21			
Επώνυμο	***Τηλέφωνο / FAX***	***Γραφείο***	***Email***
Διοίκηση			
Κοσμήτορας	23850-55043		
Γραμματεία Κοσμήτορα	23850-55045		foe@uowm.gr
Πρόεδρος	23850-55080		
Γραμματεία	23850-55100 23850-55101 23850-55102		efotiadou@uowm.gr nmironidis@uowm.gr
Βιβλιοθήκη	23850-55052		
Γραφείο αποσπασμένων εκπαιδευτικών	23850-55117		
Φοιτητικός Σύλλογος	23850-55122		fsptn@uowm.gr
Καθηγητές			
Καριώτογλου Π.	23850-55080	208	pkariotog@uowm.gr
Κυρίδης Α.	23850-55111	103	akiridis@uowm.gr
Σουλιώτης Μ.	23850-55083	105	dsouliot@uowm.gr
Αναπληρωτές Καθηγητές			
Αλευριάδου Α.	23850-55085	113	alevriadou@uowm.gr
Αυγητίδου Σ.	23850-55087	219	saugitidoy@uowm.gr
Ντίνας Κ.	23850-55091	201	kdinas@uowm.gr
Τσαπακίδου Α.	23850-55093	216	atsapakid@uowm.gr
Επίκουροι Καθηγητές			
Αναστασιάδου Σ.	23850-55097	100	sanastasiadou@uowm.gr
Βαμβακίδου Ι..	23850-55103	305	ibambak@uowm.gr
Κωνσταντινίδου Θ.	23850-55113	218	ekonstantinidou@uowm.gr
Παλαιολόγου Ν.	23850-55121	221	nekpalaiologou@uowm.gr
Σιβροπούλου Ε.	23850-55105	213	esibropoulou@uowm.gr
Στεφάνου Γ.	23850-55107	107	gstefanou@uowm.gr
Τριαντάρη Σ.	23850-55110	210	striantari@uowm.gr
Χατζηνικολάου Β.	23850-55095	215	bxatzinik@uowm.gr

Λέκτορες			
Βρυνιώτη Κ.	23850-55127	212	vrinioti@uowm.gr
Γαργαλιάνος Σ.	23850-55119	210	sgargalianos@uowm.gr
Καλεράντε Ε.			ekalerante@uowm.gr
Κωτόπουλος Τ.	23850-55125	209	tkotopou@uowm.gr
Μιχαήλ Δ.	23850-55124	318	dmihail@uowm.gr
Μπέτσας Ι.	23850-55082	212	impetsas@uowm.gr
Μπράτιτσης Θ.	23850-55090	112	bratitsis@uowm.gr
Παπαδοπούλου Π.			ppapadopoulou@uowm.gr
Στάμου Α.	23850-55116	217	astamou@uowm.gr
Τάτσης Κ.	23850-55082	212	ktatsis@uowm.gr

Βιβλιοθήκες

Βιβλιοθήκη της Παιδαγωγικής Σχολής	2385055052
Δημόσια Κεντρ. Βιβλ. Φλώρινας «Βασιλικής Πιτόσκα», Αργυροκάστρου 1	2385023118
Γ.Α.Κ. (: Γενικά Αρχεία του Κράτους), Λεωφ. Αβέρωφ 36,	2385045750
Παιδική και Εφηβική Βιβλ., Λεωφ. Ελευθερίας και Λυσιμάχου	2385045411
Φ.Σ.Φ. "Αριστοτέλης" - Βιβλιοθήκη, Πλατεία 7 Ηρώων 1944	2385022754

Πολιτιστικοί φορείς, Μουσεία

Αρχαιολογικό Μουσείο, περιοχή Σιδηρ. Σταθμού	2385028206
Εταιρία Γραμμάτων και Τεχνών, Στεφ. Δραγούμη 3,	2385028509
Λέσχη Πολιτισμού – Λαογραφικό Μουσείο Μεγ. Αλεξάνδρου ……..	2385022277
Νομαρχιακό Ωδείο ……..……	2385046542
Πινακοθήκη Φλωριναίων Καλλιτεχνών, περιοχή Σιδηρ. Σταθμού ..	2385045205
Πολιτιστικό Κέντρο Φλώρινας , Αργυροκάστρου 1…….	2385029677
Στέγη Φιλοτέχνων Φλώρινας - Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, Λεωφ. Ελευθερίας 103	2385029444
Φ.Σ.Φ. "Αριστοτέλης", Πλατεία 7 ηρώων 1944,	2385022754

Συγκοινωνίες

Ο.Σ.Ε.:..... 2385022404

Κ.Τ.Ε.Λ. αστικών γραμμών: 2385029547

Κ.Τ.Ε.Λ. υπεραστικών γραμμών 2385022430

Φλώρινας 2385022430

Αμυνταίου 2386022219

Αθηνών 2105130427

Θεσσαλονίκης 2310595418

Λάρισας..... 2410530249

ΤΑΞΙ..... 2385022700,23800,22800,23100

Ξενοδοχεία

Φλώρινα

"Αντιγόνη", Αρριανού 1 2385023180, 2385023491-2

"Ελληνίς", Παύλου Μελά 39..... 2385022671-2

"King Alexander", Λεωφ. Νίκης 68 2385023501-3

"Λύγκος", Ταγμ. Ναούμ 1..... 2385028322-3

"Φιλίππειον"..... 2385023346, 2385028433

"Φιλαρέτη", Ικάρων 4..... 2385023587, 2385023437

Αμύνταιο

"Μοναστήρι" 2386022242

''Άτερον'' 2386020000-9

Τηλέφωνα Ανάγκης

Άμεση Δράση:..... 2385022100

Γενικό Νοσοκομείο:..... 2385022555-6

Κέντρο Άμεσης Βοήθειας:..... 2385022166

Πυροσβεστική:..... 2385022199

Τροχαία: 2385022202

ΕΛ.ΤΑ.……..…. 2385022236

Συνοδός βουνού (Θεόδ. Φάτσης) ……. 6936896973

Courier

ACS ……..… 2385044818

Γενική Ταχυδρομική …… 2385044490

Speedex ……..…… 2385046545

Interattica ……..... 2385044800

Μεταφορές

Ιω. Σαλβαρίνας ……..... 2385023995

Νέα Δελφίνια ……..... 2385029130

Μ.Μ.Ε. (τοπικά)

εφημερίδες

Ανατροπή (καθημερινή) ……..…… 2385044802

Έθνος ……..…… 2385022777

Ελεύθερο Βήμα της Φλώρινας (καθημερινή) …… 2385045795

Παρατηρητής …… 2385023777

Πολίτης (καθημερινή) ……..……..…….. 2385045777

Φωνή της Φλωρίνης ……..….. 2385022195

Ρ/Σ και Τηλεόραση

ΕΡΑ , Σταθμός Φλώρινας (99,1 ή 96,6)…. …….. 2385046330

ΕΤ.3, Σταθμός Φλώρινας …… 2385045700

6.5. Ημερολόγιο ακαδημαϊκού έτους 2011-2012

Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου 2011και λήγει την 31 Αυγούστου 2012

ΧΕΙΜΕΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

Έναρξη μαθημάτων: 3 Οκτωβρίου 2011

Λήξη μαθημάτων:
20 Ιανουαρίου 2012

ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ:

Έναρξη μαθημάτων:
13 Φεβρουαρίου 2012

Λήξη μαθημάτων:
27 Μαΐου 2012

Δε γίνονται μαθήματα:
εθνική εορτή της 28ης Οκτωβρίου
επέτειος της απελευθέρωσης της Φλώρινας, 8 Νοεμβρίου
επέτειος του Πολυτεχνείου, 17 Νοεμβρίου
από την παραμονή των Χριστουγέννων μέχρι και την επομένη των Θεοφανίων (διακοπές των Χριστουγέννων)
από την Πέμπτη της Τυροφάγου μέχρι και την επομένη της Καθαρής Δευτέρας (διακοπές της Αποκριάς), 23 έως 27 Φεβρουαρίου 2012
εθνική επέτειος της 25ης Μαρτίου
από τη Μεγάλη Δευτέρα μέχρι την Κυριακή του Θωμά (διακοπές του Πάσχα), 9 έως 22 Απριλίου 2012
και του Αγίου Πνεύματος, 13 Ιουνίου 2012.